

ALTINCI BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI 1990-1994

Yayın no:
DPT: 2174

ALTINCI
BEŞ YILLIK
KALKINMA PLANI
1990 - 1994

T.B.M.M. KARARI

ALTINCI BEŞ YILLIK (1990 - 1994) KALKINMA PLANININ ONAYLANDIĞINA İLİŞKİN

Karar No : 62 Karar Tarihi : 22.6.1989

Altıncı Beş Yıllık (1990 - 1994) Kalkınma Planı, 30.10.1984 tarihli 3067 sayılı Kanun gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 22.6.1989 tarihli 107 nci Birleşiminde onaylanmıştır.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

BİRİNCİ BÖLÜM

MAKRO EKONOMİK HEDEF VE DENGELER 1

I. VI.BEŞ YILLIK PLANIN TEMEL AMAÇLARI VE POLİTİKALARI . 1

II. GAYRİ SAFİ MİLLİ HASILA VE ÜRETİM HEDEFLERİ 3
1. Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın Yapısı 4
2. Üretimin Yapısı 4

III. EKONOMİNİN GENEL DENGESİ 5
1. Kaynaklar 5
2. Harcamalar 6

IV. YATIRIM — TASARRUF DENGESİ 8
1. Yatırımlar 8
2. Tasarruflar 11

V. ÖDEMELER DENGESİ 11
1. Cari İşlemler 11
a) İthalat 11
b) İhracat 13
c) Dış Ticaret Açığı 13
d) Görünmeyen İşlemler 13
e) Cari İşlemler Dengesi 13
2. Sermaye Hareketleri 22

VI. KAMU FİNANSMANI 22
1. Kamu Gelirleri 22
2. Kamu Harcamaları 24

İKİNCİ BÖLÜM

MAKRO EKONOMİK POLİTİKALAR 27

I. DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER POLİTİKASI 27
1. İhracat Politikası 27
2. İthalat Politikası 27
3. Görünmeyen İşlemler 28
4. Rezervler, Dış Kredi ve Borçlar 28
5. Türkiye - Avrupa Topluluğu İlişkileri 29
6. Yabancı Sermaye Politikası 30

II. TEŞVİK POLİTİKASI 30

III. TASARRUF VE FİNANSMAN POLİTİKALARI 31
1. Mali Sektör Politikaları 31
2. Maliye Politikası 33
3. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Politikası 34

Sayfa No

IV. ENFLASYONLA MÜCADELE, FİYAT VE TARIMSAL DESTEKLEME POLİTİKALARI 35
1. Enflasyonla Mücadele ve Fiyat Politikası 35
2. Tarımsal Destekleme Politikası 36

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EKONOMİK SEKTÖRLERDE GELİŞME HEDEF VE POLİTİKALARI 37

I. SEKTÖREL GELİŞME HEDEFLERİ 37
II. TARIM 48
1. Toprak ve Su Kaynakları 50
2. Bitkisel Ürünler 52
3. Hayvancılık 56
4. Su Ürünleri 59
5. Ormancılık 59
III. MADENCİLİK 65
IV. İMALAT SANAYİİ 84
A. GENELLİKLE TÜKETİM MALI ÜRETEN SANAYİLER 93
1. Gıda Sanayii 93
2. İçki Sanayii 117
3. Tütün ve Tütün Mamulleri Sanayii 117
4. Dokuma ve Giyim Sanayii 124
B. GENELLİKLE ARA MALI ÜRETEN SANAYİLER 131
5. Orman Sanayii 131
6. Kağıt Sanayii 135
7. Basım Sanayii 140
8. Deri ve Deri Mamulleri Sanayii 143
9. Lastik Sanayii 147
10. Plastik Sanayii 147
11. Kimya Sanayii 153
12. Petrokimya Sanayii 163
13. Petrol Ürünleri Sanayii 171
14. Gübre Sanayii 176
15. Çimento Sanayii 183
16. Pişmiş Kil ve Çimentodan Gereçler 185
17. Cam Sanayii 190
18. Seramik Sanayii 195
19. Demir ve Çelik Sanayii 198
20. Demirdışı Metaller Sanayii 208
C. GENELLİKLE YATIRIM MALI ÜRETEN SANAYİLER 217
21. Madeni Eşya Sanayii 217
22. Elektriksiz Makinalar İmalat Sanayii 220
23. Tarım - Alet ve Makinaları İmalat Sanayii 226

		Sayfa No
24.	Meslek, Bilim, Ölçü, Kontrol ve Optik Donatımı İmalat Sanayii	231
25.	Elektrikli Makinalar İmalat Sanayii	234
26.	Elektronik Sanayii	240
27.	Karayolu Taşıtları İmalat Sanayii	243
28.	Demiryolu Taşıtları İmalat Sanayii	247
29.	Gemi İnşa Sanayii	251
30.	Uçak İmalat Sanayii	251
31.	Kalite Kontrol ve Standardizasyon	256
32.	Verimlilik	256
V.	**ENERJİ**	257
VI.	**HİZMETLER**	270
1.	Ulaştırma	270
A.	Demiryolu Ulaştırması	273
B.	Denizyolu Ulaştırması	274
C.	Havayolu Ulaştırması	273
D.	Karayolu Ulaştırması	275
E.	Boruhattı Ulaştırması	276
2.	Haberleşme	277
3.	Radyo ve Televizyon	278
4.	İnşaat	281
5.	Turizm	281
VII.	**KAMU HİZMETLERİ**	282
1.	Güvenlik Hizmetleri	282
2.	Harita Tapu ve Kadastro	283

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

	SOSYAL HEDEF, İLKE VE POLİTİKALAR	284
I.	**BEŞERİ KAYNAKLAR**	284
1.	Nüfus	284
2.	Aile - Kadın - Çocuk	287
3.	Gençlik	288
4.	Sağlık	289
5.	Eğitim	291
6.	Beden Eğitim ve Spor	296
7.	Boş Zamanların Değerlendirilmesi	297
II.	**SOSYAL EKONOMİ**	298
8.	İnsangücü	298
9.	İstihdam	302
10.	Çalışma Hayatı	303
11.	Sosyal Güvenlik	304
12.	Sosyal Hizmet ve Yardımlar	305
13.	Yurt Dışı İşçi Sorunları	306

Sayfa No

14. Esnaf, Sanatkar ve Küçük Sanayi 307
15. Tüketicinin Korunması 308

III. BİLİM, ARAŞTIRMA — GELİŞTİRME VE TEKNOLOJİ 309
16. Bilim - Teknoloji 309
17. Bilgi Teknolojisi 310
18. Uluslararası Teknik İşbirliği 311

IV. ÇEVRE VE YERLEŞME 312
19. Çevre Sorunları 312
20. Yerleşme - Şehirleşme 314
21. Konut 316
22. İçmesuyu - Kanalizasyon 317

V. BÖLGESEL VE YÖRESEL GELİŞME 318
23. Bölgesel Gelişme 318
24. Kalkınmada Öncelikli Yöreler 318
25. Mahalli İdareler 320
26. Kırsal Alana Götürülen Hizmetler 321

VI. KÜLTÜR 322
27. Kültür 322
28. Tanıtma 324

BEŞİNCİ BÖLÜM

KURUMSAL VE İDARİ DÜZENLEMELER 325
I. ADALET HİZMETLERİ 325
II. KAMU YÖNETİMİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ 325
III. HUKUK VE PLANLI KALKINMA 325
IV. MÜHENDİSLİK — MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİNİN DÜZENLENMESİ 326
V. KAMU MAKİNA PARKLARININ KULLANILMASI 326
VI. UYGULAMANIN İZLENMESİ 327
VI. BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI TEMEL HEDEFLERİ VE STRATEJİSİ 329

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
1	Ana Sektörler İtibariyle Katma Değer Gelişmesi	4
2	Ana Sektörler İtibariyle Üretimin Gelişmesi	5
3	Ekonominin Genel Dengesi	6
4	Ekonominin Genel Dengesi	7
5	Ekonominin Genel Dengesi	8
6	Kaynaklar-Harcamalar Dengesi	9
7	Kaynaklar-Harcamalar Dengesi	9
8	Yatırım-Tasarruf Dengesi	10
9	Yatırım-Tasarruf Dengesi	10
10	Sektörel Sabit Sermaye Yatırımları	12
11	Sektörler İtibariyle İthalat	14
12	İmalat Sanayii İthalatı	16
13	Sektörler İtibariyle İhracat	17
14	İmalat Sanayii İhracatı	19
15	Cari İşlemler Dengesi	20
16	Cari İşlemler Dengesi Kalemlerinin GSMH'ya Oranı	20
17	Ödemeler Dengesi	21
18	Toplam Kamu Gelirleri	23
19	Toplam Kamu Gelirleri	23
20	Toplam Kamu Gelirleri	23
21	Toplam Kamu Gelirleri	24
22	Toplam Kamu Harcamaları	25
23	Toplam Kamu Harcamaları	25
24	Toplam Kamu Harcamaları	25
25	Toplam Kamu Harcamaları	25
26	Kamu Kesimi Genel Dengesi	26
27	Kamu Kesimi Genel Dengesi	26
28	Sektörler İtibariyle Üretimde Gelişmeler	41
29	Sektörler İtibariyle İhracatta Gelişmeler	43
30	Sektörel İhracat/Üretim Oranları	45
31	Sektörler İtibariyle İthalatta Gelişmeler	46
32	Tarım Sektörünün Genel Durumu	49
33	Kişi Başına Düşen Tarımsal Ürünler	50
34	Tarım Sektöründe Önemli Girdilerde Gelişmeler	50
35	Bitkisel Ürünler Üretimi	53
36	Bitkisel Ürünler Önemli Mallar İç Tüketimi	54
37	Bitkisel Ürünler Dış Ticareti	55
38	Hayvancılık Talebi	57

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
39	Hayvancılık Üretimi	57
40	Hayvancılık İhracatı	58
41	Hayvancılık İthalatı	58
42	Su Ürünlerinde Gelişmeler	60
43	Ormancılık Sektörü Talebi	62
44	Ormancılık Sektörü Üretimi	63
45	Ormancılık Sektörü İhracatı	64
46	Ormancılık Sektörü İthalatı	64
47	Madencilik Talebi	67
48	Madencilik Üretimi	68
49	Madencilik İhracatı	69
50	Madencilik İthalatı	70
51	Madencilik Talebi	71
52	Madencilik Üretimi	75
53	Madencilik İhracatı	80
54	Madencilik İthalatı	82
55	İmalat Sanayii Üretiminde Gelişmeler	86
56	İmalat Sanayii İhracatında Gelişmeler	88
57	İmalat Sanayii İhracat/Üretim Oranları	90
58	İmalat Sanayii İthalatında Gelişmeler	91
59	Gıda Sanayii Talebi (özet)	96
60	Gıda Sanayii Üretimi (özet)	97
61	Gıda Sanayii İhracatı (özet)	98
62	Gıda Sanayii İthalatı (özet)	99
63	Gıda Sanayii Talebi	100
64	Gıda Sanayii Üretimi	104
65	Gıda Sanayii İhracatı	109
66	Gıda Sanayii İthalatı	114
67	İçki Sanayii Talebi	118
68	İçki Sanayii Üretimi	119
69	İçki Sanayii İhracatı	120
70	İçki Sanayii İthalatı	120
71	Tütün ve Tütün Mamulleri Sanayii Talebi	121
72	Tütün ve Tütün Mamulleri Sanayii Üretimi	122
73	Tütün ve Tütün Mamulleri Sanayii İhracatı	123

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
74	Tütün ve Tütün Mamulleri Sanayii İthalatı	123
75	Dokuma ve Giyim Sanayii Talebi	125
76	Dokuma ve Giyim Sanayii Üretimi	127
77	Dokuma ve Giyim Sanayii İhracatı	129
78	Dokuma ve Giyim Sanayii İthalatı	130
79	Orman Sanayii Talebi	132
80	Orman Sanayii Üretimi	133
81	Orman Sanayii İhracatı	134
82	Orman Sanayii İthalatı	134
83	Kağıt Sanayii Talebi	136
84	Kağıt Sanayii Üretimi	137
85	Kağıt Sanayii İhracatı	138
86	Kağıt Sanayii İthalatı	139
87	Basım Sanayii Talebi	141
88	Basım Sanayii Üretimi	141
89	Basım Sanayii İhracatı	142
90	Basım Sanayii İthalatı	142
91	Deri ve Deri Mamulleri Sanayii Talebi	144
92	Deri ve Deri Mamulleri Sanayii Üretimi	145
93	Deri ve Deri Mamulleri Sanayii İhracatı	146
94	Deri ve Deri Mamulleri Sanayii İthalatı	146
95	Lastik Sanayii Talebi	148
96	Lastik Sanayii Üretimi	149
97	Lastik Sanayii İhracatı	150
98	Lastik Sanayii İthalatı	151
99	Plastik Sanayii Arz - Talep Dengesi	152
100	Kimya Sanayii Talebi	154
101	Kimya Sanayii Üretimi	157
102	Kimya Sanayii İhracatı	159
103	Kimya Sanayii İthalatı	161
104	Petrokimya Sanayii Talebi	164
105	Petrokimya Sanayii Üretimi	165
106	Petrokimya Sanayii İhracatı	167
107	Petrokimya Sanayii İthalatı	169
108	Petrol Ürünleri Sanayii Talebi	172
109	Petrol Ürünleri Sanayii Üretimi	173
110	Petrol Ürünleri İhracatı	174
111	Petrol Ürünleri İthalatı	175
112	Gübre Sanayii Talebi	178

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
113	Doğrudan Tarımda Kullanılan Gübre Talebi	179
114	Gübre Sanayii Üretimi	180
115	Gübre Sanayii İhracatı	181
116	Gübre Sanayii İthalatı	182
117	Çimento Sanayii Üretimi, Talebi ve Dış Ticareti	184
118	Pişmiş Kil ve Çimentodan Gereçler Sanayii Talebi	186
119	Pişmiş Kil ve Çimentodan Gereçler Sanayii Üretimi	187
120	Pişmiş Kil ve Çimentodan Gereçler Sanayii İhracatı	188
121	Pişmiş Kil ve Çimentodan Gereçler Sanayii İthalatı	189
122	Cam Sanayii Talebi	191
123	Cam Sanayii Üretimi	192
124	Cam Sanayii İhracatı	193
125	Cam Sanayii İthalatı	194
126	Seramik Sanayii Talebi	196
127	Seramik Sanayii Üretimi	196
128	Seramik Sanayii İhracatı	197
129	Seramik Sanayii İthalatı	197
130	Demir ve Çelik Sanayii Talebi	200
131	Demir ve Çelik Sanayii Üretimi	202
132	Demir ve Çelik Sanayii İhracatı	204
133	Demir ve Çelik Sanayii İthalatı	206
134	Demirdışı Metaller Sanayii Talebi	209
135	Demirdışı Metaller Sanayii Üretimi	211
136	Demirdışı Metaller Sanayii İhracatı	213
137	Demirdışı Metaller Saniyii İthalatı	215
138	Madeni Eşya Sanayii Talebi	218
139	Madeni Eşya Sanayii Üretimi	218
140	Madeni Eşya Sanayii İhracatı	219
141	Madeni Eşya Sanayii İthalatı	219
142	Elektriksiz Makinalar İmalat Sanayii Talebi	222
143	Elektriksiz Makinalar İmalat Sanayii Üretimi	223
144	Elektriksiz Makinalar İmalat Sanayii İhracatı	224
145	Elektriksiz Makinalar İmalat Sanayii İthalatı	225
146	Tarım Alet ve Makinaları İmalat Sanayii Talebi	227
147	Tarım Alet ve Makinaları İmalat Sanayii Üretimi	228
148	Tarım Alet ve Makinaları İmalat Sanayii İhracatı	229
149	Tarım Alet ve Makinaları İmalat Sanayii İthalatı	230

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
150	Meslek, Bilim, Ölçü, Kontrol ve Optik Donatımı İmalat Sanayii Talebi	232
151	Meslek, Bilim, Ölçü, Kontrol ve Optik Donatımı İmalat Sanayii Üretimi	232
152	Meslek, Bilim, Ölçü, Kontrol ve Optik Donatımı İmalat Sanayii İhracatı	233
153	Meslek, Bilim, Ölçü, Kontrol ve Optik Donatımı İmalat Sanayii İthalatı	233
154	Elektrikli Makinalar İmalat Sanayii Talebi	236
155	Elektrikli Makinalar İmalat Sanayii Üretimi	237
156	Elektrikli Makinalar İmalat Sanayii İhracatı	238
157	Elektrikli Makinalar İmalat Sanayii İthalatı	239
158	Elektronik Sanayii Talebi	241
159	Elektronik Sanayii Üretimi	241
160	Elektronik Sanayii İhracatı	242
161	Elektronik Sanayii İthalatı	242
162	Karayolu Taşıtları İmalat Sanayii Talebi	244
163	Karayolu Taşıtları İmalat Sanayii Üretimi	245
164	Karayolu Taşıtları İmalat Sanayii İhracatı	246
165	Karayolu Taşıtları İmalat Sanayii İthalatı	246
166	Demiryolu Taşıtları İmalat Sanayii Talebi	248
167	Demiryolu Taşıtları İmalat Sanayii Üretimi	249
168	Demiryolu Taşıtları İmalat Sanayii Dış Ticareti	250
169	Gemi İnşa Sanayii Talebi	252
170	Gemi İnşa Sanayii Üretimi	252
171	Gemi İnşa Sanayii Dış Ticareti	253
172	Uçak İmalat Sanayii Talebi	254
173	Uçak İmalat Sanayii Üretimi	254
174	Uçak İmalat Sanayi Dış Ticareti	255
175	Değişik Ülke ve Bölgelerde Kişi Başına Gelir, Birincil Enerji ve Brüt Elektrik Tüketimleri	260
176	Birincil Enerji Üretiminde Gelişmeler	261
177	Birincil Enerji Tüketiminde Gelişmeler	262
178	Birincil Enerji Üretimi ve Kaynakların Oranları	263
179	Birincil Enerji Tüketimi ve Kaynakların Oranları	264
180	Birincil Enerji Tüketiminin Kaynaklar İtibariyle Sektörel Dağılımı	265
181	Elektrik Enerjisi Kurulu Güç, Üretim ve İthalat Değerleri	266
182	Yakıt Cinslerine Göre Kurulu Güç, Ortalama Üretim Kapasitesi, Üretim ve Üretimin Payları	267

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
183	Elektrik Enerjisi Tüketiminin Kullanıcı Gruplarına Göre Dağılımı ..	268
184	Kok, Kok Gazı ve Şehir Gazı Üretiminde Gelişmeler	269
185	Ulaştırma Sektörü Yolcu Taşımalarında Gelişmeler	271
186	Ulaştırma Sektörü Yük Taşımalarında Gelişmeler	272
187	Haberleşme Hizmet Kapasitelerindeki Gelişmeler	278
188	Radyo ve Televizyon Şebekesi Gelişim Tablosu	279
189	Turizm Sektöründe Gelişmeler	282
190	Demografik Göstergelerde Beklenen Gelişmeler	285
191	Nüfusun Yaş Gruplarına Dağılımında ve Bağımlılık Oranlarında Beklenen Gelişmeler	286
192	15 - 24 Yaş Grubu Gençlerin Yıllara Göre Dağılımı	288
193	Sağlık Göstergelerinde Mevcut Durum ve Hedefler	290
194	Okul Öncesi Eğitimde Hedefler	291
195	Ortaokullarda Okullaşma Hedefleri	292
196	Orta Öğretimde Sayısal Hedefler	292
197	Yükseköğretimde Hedefler	293
198	Yüksek Öğrenimli İnsangücü Arzı	299
199	Sağlık Personeli ve Öğretmen İhtiyacı	299
200	Yükseköğrenimde Öğrenci Kontenjanlarının Mevcut ve Hedeflenen Dağılımı	300
201	Ara İnsangücü Yetiştiren Okullarda Öğrenci Kontenjanlarının Dağılımı	301
202	Yurtiçi İşgücü Piyasası	302
203	Sosyal Güvenlik Sisteminde Hedefler	305
204	Plan Döneminde Toplam, Şehir, Kır Nüfusları ve Oranları	314
205	Dönemler İtibariyle Ortalama Şehirleşme Hızı	314
206	Belediye ve Büyükşehir Belediyelerinin Nüfuslarının Değişimi	320

ALTINCI BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI (1990 - 1994)

BİRİNCİ BÖLÜM

MAKRO EKONOMİK HEDEF VE DENGELER

I. VI. BEŞ YILLIK PLANIN TEMEL AMAÇLARI VE POLİTİKALARI

1. Türk milletinin refah seviyesini açık toplum ve rekabete açık ekonomi ilke ve esasları doğrultusunda, hür ve güvenli bir ortamda yükseltmek VI. Beş Yıllık Planın temel amacıdır. Hızlı, dengeli ve istikrarlı bir kalkınma süreci içinde gelir dağılımını iyileştirmek, işsizliği, bölgesel ve yöresel gelişmişlik farklarını azaltmak Planın başlıca amaçları arasındadır.

2. Büyüme ve refah artışının sağlanmasında ekonomik ve sosyal istikrarın korunmasına önem verilecektir.

3. Enflasyonla mücadelede talebin kontrolünün yanısıra arzın artırılması önem arzetmektedir. Sanayinin optimum kapasitede çalışması ve kısa dönemde üretimi artıracak yatırımların hız kazanması ile verimlilik ve üretim artışı sağlanacaktır.

4. Büyümenin serbest rekabet ortamında ve özel kesimin dinamizminden azami ölçüde yararlanılarak gerçekleştirilmesi, iktisadi faaliyetlerde kamunun yönlendirici ve teşvik edici olması, uluslararası entegrasyona imkan verecek bir ekonomik yapının oluşturulması esastır.

5. Üretim seviyesini artırmak amacıyla ülke kaynaklarının en yüksek düzeyde ve etkin kullanımı sağlanacaktır. Üretimin yapısı, verimlilik ve rasyonellik ilkeleri dikkate alınarak istihdam artışını sağlayacak şekilde yönlendirilecektir.

6. Yatırım politikası, öngörülen üretim yapısını gerçekleştirecek şekilde belirlenecektir. Kamu kesimi yatırımlarının, bölgelerarası gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla Kalkınmada Öncelikli Yörelerde yapılacak yatırımlar dışında, ekonomik ve sosyal altyapıya dönük olması esastır. Kamu yatırımlarının sektörel dağılımında eğitim ve sağlık sektörlerine ağırlık verilecektir. Özel kesim yatırımlarının imalat sanayiinde ve özellikle ihracata yönelik sektörlerde yoğunlaşması özendirilecektir. Toplam yatırımlar içinde özel kesim yatırımlarının payı tedricen artacaktır.

7. Özel kesim yatırımlarının gerçekleştirilmesi açısından kritik faktör olan finansman imkanları; faiz politikasıyla mali tasarrufların teşviki, mali sistemin etkinleştirilmesi, kamunun kullandığı kaynakların nisbi olarak daraltılması, özel kesimin yurtdışından sağlanan kaynaklardan daha fazla yararlanmasıyla artırılacaktır.

8. Ekonomide, kaynakların tahsisinde etkinliğin artırılması ve tüketicinin korunması için dış ticaret rejiminin serbestleştirilmesi ve basitleştirilmesine devam edilecektir. Dış ticaret hacminin GSMH içindeki payının artırılmasına, ürün ve pazar çeşitlendirilmesine ağırlık verilecektir. Dış ticarete ilişkin düzenlemelerde taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar dikkate alınacaktır.

9. Döviz kurunun piyasa şartları içinde belirlenmesi politikası sürdürülecek ve Türk parasının konvertibl hale gelmesi için gerekli ortam oluşturulacaktır.

10. Dış borç yapısının orta ve uzun vadeli borçlar lehine değiştirilmesi yönündeki dış borç politikası sürdürelecektir.

11. Avrupa Topluluğuna tam üyelik ve entegrasyon hedefi doğrultusunda hazırlık ve uyum çalışmaları hızlandırılarak sürdürülecek, Topluluğun İç Pazar şartlarına uyum için belirli öncelikler çerçevesinde gerekli önlemler alınacaktır.

12. Mali sistemde rekabet ortamını geliştirecek ve sermaye piyasasını uzun vadeli fon teminine elverişli bir yapıya kavuşturacak tedbirler alınacaktır.

13. Kamu harcama, gelir ve borçlanma politikaları, kamu kesimi borçlanma gereğinin ve bunun finansmanının ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerini, asgari seviyeye indirecek şekilde tespit edilecektir.

14. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin, modern yönetim anlayışı çerçevesinde rekabet gücünün artırılması suretiyle daha verimli çalışmaları sağlanacak ve özelleştirilmelerine ilişkin çalışmalar hızlandırılacaktır.

15. Tarımda, üretim metodlarını modernleştirerek üretimin hava şartlarına bağımlılığını azaltmak, artan nüfusun gıda maddeleri ihtiyacını karşılamak ve tarımsal ürünlerin ihracatını geliştirmek temel amaçtır.

16. Madencilik sektöründe, doğal kaynakların etkin bir biçimde ekonomiye kazandırılması, enerji ve sanayi hammadde talebinin ucuz ve güvenli bir şekilde temini ve işlenmiş mal ihracatının artırılması başlıca hedeflerdir.

17. İmalat sanayiinde dışa dönük ve rekabet gücü olan bir yapının geliştirilmesi, ihracatın sürekliliğinin ve çeşitliliğinin sağlanması esas alınacak; mevcut tesislerde gerekli yapısal dönüşümün gerçekleştirilmesi, verimliliğin artırılması ve optimum ölçeklerde yeni yatırımların yapılması özendirilecektir.

18. Enerji sektöründe temel amaç, ekonomik ve sosyal kalkınmanın desteklenebilmesi için, bütün kullanıcı kesimlere, yerinde ve zamanında güvenilir, ucuz ve kaliteli enerjinin sağlanmasıdır.

19. Ulaştırma sektöründe ekonomik gelişmeyi yakından izleyen, darboğaz oluşturmayan, ülke kalkınmasını hızlandıran, uluslararası ticareti kolaylaş-

tıran ve ödemeler dengesine en fazla katkıyı sağlayan bir ulaşım sisteminin gerçekleştirilmesi istikametinde çaba gösterilecektir.

20. Turizm alt ve üst yapısının nitelik ve niceliğinin yükseltilmesine ağırlık verilecektir. Mevcut tesislerde doluluk oranlarını artırıcı, faaliyet mevsimini uzatıcı ve nitelik yükseltici önlemler alınacaktır.

21. Ekonomik ve sosyal faaliyetlerin yürütülmesinde, beşeri ve doğal kaynakların israfının önlenmesi ve çevrenin korunması esas alınacaktır.

22. Plan döneminde sağlanacak büyüme ile istihdam imkanları artırılacak ve işsizlik azaltılacaktır.

23. Büyümenin kesintisiz olarak gerçekleştirilmesi amacıyla ekonominin kalifiye işgücü ihtiyacına cevap verecek bir insangücü planlaması sürdürülecektir.

24. Gelir dağılımını iyileştirici politikalar ağırlıkla uygulanmaya devam edilecektir.

25. Eğitimin kalitesinin her kademede yükseltilmesi, eğitim programlarında kalkınmanın ve teknolojik ilerlemenin gerektirdiği biçimde düzenlemelerin gerçekleştirilmesi ve insangücü planlaması esas olacaktır.

26. Kültür, sanat ve milli değerlerin korunmasına ve geliştirilmesine verilen önem sürdürülecektir.

27. Sağlık hizmetleri etkili, sürekli ve kolay erişilebilir bir niteliğe kavuşturularak ülke sathına yaygınlaştırılacak, koruyucu sağlık hizmetlerine önem verilecektir.

28. Sosyal güvenliğin kapsamı genişletilecektir.

29. Türk toplumunun temel taşı olan ailenin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda desteklenmesine ve güçlendirilmesine, kadının ve çocuğun korunmasına ve eğitilmesine önem verilecektir.

30. Esnaf ve sanatkar kesiminin üretim gücünün artırılması suretiyle küçük teşebbüsün geliştirilmesi, küçük ve orta ölçekli sanayiinin yeniliklere uyum gösteren bir yapıya kavuşturularak büyük sanayie entegre olması teşvik edilecektir.

31. Kırsal kesimde yaşayanların ürettiği malların değerlendirilmesi ve gelirinin yükseltilmesi amacıyla gerekli önlemler alınacaktır.

32. Kalkınmada Öncelikli Yörelerin diğer bölgelerle olan farklılıklarının azaltılması konusundaki çabalar sürdürülecektir.

II. GAYRİ SAFİ MİLLİ HASILA VE ÜRETİM HEDEFLERİ

33. VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde GSMH'nın sabit fiyatlarla yılda ortalama yüzde 7,0 oranında artması hedef alınmıştır. Böylece 1989 yılında 103.692,0 milyar TL. düzeyinde olan GSMH 1994 yılında 145.547,2 milyar TL.'ye ulaşacaktır. Plan dönemi içerisinde GSMH'da 1988 fiyatlarıyla 41.855,2 milyar TL.'lık bir artış sağlanmış olacaktır. GSYİH ise sabit fiyatlarla yılda orta-

lama yüzde 6,8 oranında artarak 1989'da 104.545,6 milyar TL.'den 1994'de 145.317,0 milyar TL.'ye çıkacaktır. Net dış alem faktör gelirlerinin Plan döneminin son yıllarında pozitife geçerek, 1994 yılında sabit fiyatlarla 230,2 milyar TL.'ye ulaşması beklenmektedir.

34. Plan döneminde 1988 fiyatlarıyla kişi başına GSMH yıllık ortalama yüzde 4,6 oranında artarak 1989 yılındaki 1.877 bin TL. seviyesinden 1994 yılında 2.354 bin TL. seviyesine yükselecektir.

TABLO : 1 — Ana Sektörler İtibariyle Katma Değer Gelişmesi (1)

(1988 Yılı Fiyatlarıyla, Milyar TL)

SEKTÖRLER	1989 Katma Değer (2)	1989 GSYİH İçindeki Payı (%)	1994 Katma Değer	1994 GSYİH İçindeki Payı (%)	Yıllık Ortalama Yüzde Değişme (1989-1994)	Plan Döneminde Katma Değer Artışı Katma Değer	Plan Döneminde Katma Değer Artışı GSYİH İçindeki Payı (%)
I. TARIM	16469,5	15,8	20134,2	13,9	4,1	3664,7	9,0
II. SANAYİ	38378,9	36,7	56612,2	39,0	8,1	18233,3	44,7
III. HİZMETLER	49697,2	47,5	68570,6	47,1	6,7	18873,4	46,3
GSYİH (PF)	104545,6	100,0	145317,0	100,0	6,8	40771,4	100,0
Dış Alem Faktör Gelirleri	—853,6	—0,8	230,2	0,2	104,9	1083,8	2,7
GSMH (PF)	103692,0	99,2	145547,2	100,2	7,0	41855,2	102,7

(1) DİE'nin Milli Muhasebe Sistemine uygun olarak hesaplanmıştır.
(2) Gerçekleşme tahmini.

1. GAYRİ SAFİ YURTİÇİ HASILANIN YAPISI

35. Plan döneminde, tarım sektörü katma değerinin sabit fiyatlarla yıllık ortalama yüzde 4,1, sanayi sektörünün yüzde 8,1, hizmetler sektörünün ise yüzde 6,7'lik hızla artması öngörülmüştür. Böylece 1989 - 1994 yılları arasında GSYİH içinde tarım sektörünün payı yüzde 15,8'den yüzde 13,9'a düşecek, sanayi sektörünün payı yüzde 36,7'den yüzde 39,0'a yükselecek, hizmetler sektörünün payı ise yüzde 47,5'den yüzde 47,1'e düşecektir.

2. ÜRETİMİN YAPISI

36. Plan döneminde sabit fiyatlarla yıllık ortalama üretim artış hızı hedefi tarım sektöründe yüzde 4,2; sanayi sektöründe yüzde 8,4; hizmetler sektöründe ise yüzde 6,9 olarak alınmıştır. Bu hedeflere bağlı olarak, Plan döneminde tarım sektörünün toplam üretim içindeki payının yüzde 13,2'den yüzde 11,4'e düşmesi, sanayi sektörünün payının yüzde 46,7'den yüzde 49,2'ye yükselmesi, hizmetler sektörünün payının ise yüzde 40,1'den yüzde 39,4'e düşmesi beklenmektedir.

TABLO : 2 — Ana Sektörler İtibariyle Üretimin Gelişmesi

(1988 Yılı Fiyatlarıyla, Milyar TL.)

SEKTÖRLER	1989 Üretim Değeri (1)	YÜZDE DAĞILIM		1994 Üretim Değeri	YÜZDE DAĞILIM		Yıllık Ortalama Yüzde Değişme (1989-1994)
		Sektör İçi	Sektörler Arası		Sektör İçi	Sektörler Arası	
I. TARIM	26277,4	100,0	13,2	32279,1	100,0	11,4	4,2
1. Bitkisel Üretim	14598,6	55,6		17527,0	54,3		3,7
2. Hayvancılık	8622,3	32,8		10950,2	33,9		4,9
3. Ormancılık	1787,4	6,8		1963,0	6,1		1,9
4. Balıkçılık	1269,1	4,8		1838,9	5,7		7,7
II. SANAYİ	92697,1		46,7	138576,1		49,2	8,4
1. Madencilik	3653,7		1,9	4951,1		1,8	6,3
2. İmalat Sanayii	84416,1	100,0	42,5	125741,7	100,0	44,6	8,3
A. Tüketim Malları	32456,2	38,4		47447,0	37,7		7,9
B. Ara Malları	38112,1	45,2		54793,4	43,6		7,5
C. Yatırım Malları	13847,8	16,4		23501,3	18,7		11,2
3. Enerji, Gaz, Su	4627,3		2,3	7883,3		2,8	11,2
III. HİZMETLER	79505,7	100,0	40,1	110990,8	100,0	39,4	6,9
1. İnşaat	12725,0	16,0		18735,5	16,9		8,0
2. Ticaret	25740,2	32,4		36440,3	32,8		7,2
3. Ulaştırma, Haberleşme	23960,0	30,1		33325,0	30,0		6,8
4. Mali Müesseseler	3301,8	4,2		4426,6	4,0		6,0
5. Konut Sahipliği	4479,0	5,6		5939,9	5,4		5,8
6. Kişisel ve Mesleki Hizmetler	3964,8	5,0		5469,2	4,9		6,6
7. Kamu Hizmetleri	5334,9	6,7		6654,3	6,0		4,5
TOPLAM GAYRİSAFİ ÜRETİM	198480,2		100,0	281846,0		100,0	7,3

(1) Gerçekleşme Tahmini.

III. EKONOMİNİN GENEL DENGESİ

1. KAYNAKLAR

37. Plan döneminde GSMH'nın sabit fiyatlarla yılda ortalama yüzde 7,0 artış göstermesinin hedef alınmasına karşılık; 1989 yılında 1.911,6 milyar TL., 1994 yılında ise 5.847,5 milyar TL. dış fazla verilmesine bağlı olarak ekonomide kullanılan toplam kaynakların yılda ortalama yüzde 6,5 oranında artması beklenmektedir.

38. Dış fazlanın 1989 yılında yüzde 1,8 olan GSMH'ya oranının 1994 yılında yüzde 4,0 olması öngörülmüştür.

TABLO : 3 — Ekonominin Genel Dengesi

(1988 Fiyatlarıyla, Milyar TL)

	1989(1)	1990	1991	1992	1993	1994
GSMH	103692,0	109592,0	116825,1	125119,7	134626,8	145547,2
Dış Açık	—1911,6	—2371,6	—3419,8	—4457,0	—5379,3	—5847,5
Toplam Kaynaklar	101780,4	107220,5	113405,4	120662,8	129249,5	139699,7
Toplam Yatırımlar	25091,2	26864,8	29058,5	31656,3	34626,0	38905,6
Sabit Sermaye Yatırımı	24591,6	26060,7	27993,6	30452,7	33466,9	37412,5
— Kamu	10617,5	10983,7	11532,8	12136,3	12805,9	13535,8
— Özel	13974,1	15077,0	16460,8	18314,4	20663,0	23876,7
Stok Değişmesi	499,6	804,1	1064,9	1203,6	1357,1	1493,1
— Kamu	343,3	644,1	900,9	1035,3	1148,8	1315,6
— Özel	156,3	160,0	164,0	167,3	208,3	177,5
Toplam Tüketim	76689,2	80355,7	84346,8	89007,5	94423,5	100794,1
Kamu Harcanabilir Geliri	17870,5	19127,0	20572,5	21867,5	23404,4	25200,2
Kamu Tüketimi	9095,0	9485,9	9903,3	10346,9	10825,0	11333,7
Kamu Tasarrufu	8775,5	9641,1	10669,3	11518,6	12639,4	13866,5
Kamu Yatırımı	10960,8	11627,8	12433,7	13173,6	13954,7	14851,4
Kamu Tasarruf-Yatırım Farkı	—2185,3	—1986,7	—1764,5	—1655,0	—1315,3	—985,0
Özel Harcanabilir Gelir	85821,5	90465,1	96252,6	103252,2	111164,4	120347,0
Özel Tüketim	67594,2	70869,8	74443,6	78656,5	83596,6	89460,3
Özel Tasarruf	18227,3	19595,3	21809,0	24593,7	27565,8	30886,7
Özel Yatırım	14130,5	15237,0	16624,8	18481,7	20871,3	24054,2
Özel Tasarruf-Yatırım Farkı	4096,9	4358,3	5184,2	6112,0	6694,5	6832,5
Özel Tasarruf Oranı	21,2	21,7	22,7	23,8	24,8	25,7
Toplam Yurtiçi Tasarruflar	27002,8	29236,4	32478,3	36112,3	40205,2	44753,1
S. Sermaye Yatırımı / GSMH	23,7	23,8	24,0	24,3	24,9	25,7
Yurtiçi Tasarruflar / GSMH	26,0	26,7	27,8	28,9	29,9	30,7

(1) Gerçekleşme tahmini.

2. HARCAMALAR

a) Yatırım Harcamaları

39. Plan döneminde toplam yatırımların yılda ortalama yüzde 9,2 artırılarak 1989'daki 25.091,2 milyar TL.'lık düzeyinden 1994'de 38.905,6 milyar TL. düzeyine çıkarılması hedef alınmıştır. Bu dönemde yapılacak sabit fiyatlarla 161.310,2 milyar TL. tutarındaki toplam yatırımın 155.388,4 milyar TL.'lık bölümü sabit sermaye yatırımı olup, geri kalan 5.921,8 milyar TL.'lık bölümü stoklardaki artıştan kaynaklanmaktadır.

b) Tüketim Harcamaları

40. Plan döneminde toplam tüketim harcamalarının yılda ortalama yüzde 5,6 oranında artması öngörülmüştür. Toplam tüketimin GSMH içindeki payı 1989'da yüzde 74,0 iken, 1994'de yüzde 69,3 düşecektir Aynı dönemde özel tüketimin yılda ortalama yüzde 5,8, buna karşılık kamu tüketiminin yüzde 4,5 artması sonucunda GSMH içinde özel tüketim payının yüzde 65,2'den yüzde 61,5'e; kamu tüketim payının ise yüzde 8,8'den yüzde 7,8'e düşmesi öngörülmektedir.

41. Büyüme ve refah artışına paralel olarak fert başına özel tüketim, 1989 yılında sabit fiyatlarla 1.223 bin TL. iken, 1994 yılında 1.447 bin TL.'ye çıkacaktır.

TABLO : 4 — Ekonominin Genel Dengesi

(1988 Fiyatlarıyla, Yüzde Değişme)

	1990	1991	1992	1993	1994	Ortalama (1989-1994)
GSMH	5,7	6,6	7,1	7,6	8,1	7,0
Dış Açık (1)	0,4	1,0	0,9	0,7	0,3	
Toplam Kaynaklar	5,3	5,8	6,4	7,1	8,1	6,5
Toplam Yatırımlar	7,1	8,2	8,9	10,0	11,7	9,2
Sabit Sermaye Yatırımı	6,0	7,4	8,8	9,9	11,8	8,8
— Kamu	3,4	5,0	5,2	5,5	5,7	5,0
— Özel	7,9	9,2	11,3	12,8	15,6	11,3
Stok Değişmesi (1)	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	
— Kamu	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	
— Özel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Toplam Tüketim	4,8	5,0	5,5	6,1	6,7	5,6
Kamu Harcanabilir Geliri	7,0	7,6	6,3	7,3	7,4	7,1
Kamu Tüketimi	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,5
Kamu Tasarrufu	9,9	10,7	8,0	9,7	9,7	9,6
Kamu Yatırımı	6,1	6,9	6,0	5,9	6,4	6,3
Özel Harcanabilir Gelir	5,4	6,4	7,3	7,7	8,3	7,0
Özel Tüketim	4,8	5,0	5,7	6,3	7,0	5,8
Özel Tasarruf	7,5	11,3	12,8	12,1	12,0	11,1
Özel Yatırım	7,8	9,1	11,2	12,9	15,3	11,2
Toplam Yurtiçi Tasarruflar	8,3	11,1	11,2	11,3	11,3	10,6

(1) Yüzde değişimleri, GSMH büyümesine katkılarını göstermektedir.

TABLO : 5 — Ekonominin Genel Dengesi

(1988 Fiyatlarıyla, GSMH İçindeki Payları)

	1989(1)	1990	1991	1992	1993	1994
GSMH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dış Açık	—1,8	—2,2	—2,9	—3,6	—4,0	—4,0
Toplam Kaynaklar	98,2	97,8	97,1	96,4	96,0	96,0
Toplam Yatırımlar	24,2	24,5	24,9	25,3	25,9	26,7
Sabit Sermaye Yatırımı	23,7	23,8	24,0	24,3	24,9	25,7
— Kamu	10,2	10,0	9,9	9,7	9,5	9,3
— Özel	13,5	13,8	14,1	14,6	15,3	16,4
Stok Değişmesi	0,5	0,7	0,9	1,0	1,0	1,0
— Kamu	0,3	0,6	0,8	0,8	0,9	0,9
— Özel	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
Toplam Tüketim	74,0	73,3	72,2	71,1	70,1	69,3
Kamu Harcanabilir Geliri	17,2	17,5	17,6	17,5	17,4	17,3
Kamu Tüketimi	8,8	8,7	8,5	8,3	8,0	7,8
Kamu Tasarrufu	8,5	8,8	9,1	9,2	9,4	9,5
Kamu Yatırımı	10,6	10,6	10,6	10,5	10,4	10,2
Kamu Tasarruf-Yatırım Farkı	—2,1	—1,8	—1,5	—1,3	—1,0	—0,7
Özel Harcanabilir Gelir	82,8	82,5	82,4	82,5	82,6	82,7
Özel Tüketim	65,2	64,7	63,7	62,9	62,1	61,5
Özel Tasarruf	17,6	17,9	18,7	19,7	20,5	21,2
Özel Yatırım	13,6	13,9	14,2	14,8	15,5	16,5
Özel Tasarruf-Yatırım Farkı	4,0	4,0	4,4	4,9	5,0	4,7
Toplam Yurtiçi Tasarruflar	26,0	26,7	27,8	28,9	29,9	30,7

(1) Gerçekleşme tahmini.

IV. YATIRIM - TASARRUF DENGESİ

1. YATIRIMLAR

42. Planlanan büyümeyi ve yapısal değişmeyi gerçekleştirebilmek için Plan döneminde 155.388,4 milyar TL. tutarında sabit sermaye yatırımı yapılması hedef alınmıştır. 1990 - 1994 döneminde özel kesimin 94.391,9 milyar TL.; kamu kesiminin ise 60.996,5 milyar TL. tutarında yatırım yapması hedef alınmıştır. Toplam sabit sermaye yatırımları yıllık ortalama yüzde 8,8 artarken, özel kesim yatırımlarının artış hızı yüzde 11,3, kamu kesimi yatırımları artış hızı ise yüzde 5,0 olacaktır.

43. Bu gelişmeler sonucunda, 1989 yılında toplam sabit sermaye yatırımlarının GSMH içinde yüzde 23,7 olan payı, Plan dönemi sonunda yüzde 25,7'ye yükselecektir.

TABLO : 6 — Kaynaklar - Harcamalar Dengesi

(1988 Fiyatlarıyla, Milyar TL.)

	1989(1)	1990	1991	1992	1993	1994
1. GSMH	103692,0	109592,0	116825,1	125119,7	134628,8	145547,2
2. DIŞ KAYNAK	—1911,6	—2371,6	—3419,8	—4457,0	—5379,3	—5847,5
3. TOPLAM KAYNAKLAR	101780,4	107220,5	113405,4	120662,8	129249,5	139699,7
4. SABİT SERMAYE YATIRIMI	24591,6	26060,7	27993,6	30452,7	33468,9	37412,5
— Kamu	10617,5	10983,7	11532,8	12138,3	12805,9	13535,8
— Özel	13974,1	15077,0	16460,8	18314,4	20663,0	23876,7
5. STOK DEĞİŞMESİ	499,6	804,1	1064,9	1202,6	1357,1	1493,1
— Kamu	343,3	644,1	900,9	1035,3	1148,8	1315,6
— Özel	156,3	160,0	164,0	167,3	208,3	177,5
6. TOPLAM YATIRIMLAR	25091,2	26864,8	29058,5	31655,3	34826,0	38905,6
— Kamu	10960,8	11627,8	12433,7	13173,6	13954,7	14851,4
— Özel	14130,5	15237,0	16624,8	18481,7	20871,3	24054,2
7. TOPLAM TÜKETİM	76689,2	80355,7	84346,8	89007,5	94423,5	100794,1
— Kamu	9095,0	9485,9	9903,3	10348,9	10826,0	11333,7
— Özel	67594,2	70869,8	74443,6	78658,5	83596,6	89460,3

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 7 — Kaynaklar - Harcamalar Dengesi

(1988 Fiyatlarıyla, Yüzde Değişme)

	1990	1991	1992	1993	1994	ORTALAMA (1989-1994)
1. GSMH	5,7	6,6	7,1	7,6	8,1	7,0
2. DIŞ KAYNAK	0,4	1,0	0,9	0,7	0,3	
3. TOPLAM KAYNAKLAR	5,3	5,8	6,4	7,1	8,1	6,5
4. SABİT SERMAYE YATIRIMI	6,0	7,4	8,8	9,9	11,8	8,8
— Kamu	3,4	5,0	5,2	5,5	5,7	5,0
— Özel	7,9	9,2	11,3	12,8	15,6	11,3
5. STOK DEĞİŞMESİ (1)	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	
— Kamu	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	
— Özel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
6. TOPLAM YATIRIMLAR	7,1	8,2	8,9	10,0	11,7	9,2
— Kamu	6,1	6,9	6,0	5,9	6,4	6,3
— Özel	7,8	9,1	11,2	12,9	15,3	11,2
7. TOPLAM TÜKETİM	4,8	5,0	5,5	6,1	6,7	5,6
— Kamu	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,5
— Özel	4,8	5,0	5,7	6,3	7,0	5,8

(1) Yüzde değişimleri, GSMH büyümesine katkılarını göstermektedir.

TABLO : 8 — Yatırım - Tasarruf Dengesi

(1988 Fiyatlarıyla, Milyar TL)

	1989(1)	1990	1991	1992	1993	1994
I. TOPLAM YATIRIMLAR	25091,2	26864,8	29058,5	31655,3	34826,0	38905,6
1. SABİT SERMAYE YATIRIMLARI	24591,6	26060,7	27993,6	30452,7	33466,9	37412,5
a. Kamu	10617,5	10983,7	11532,8	12136,3	12805,9	13535,8
b. Özel	13974,1	15077,0	16460,8	18314,4	20663,0	23876,7
2. STOK DEĞİŞMESİ	499,6	804,1	1064,9	1202,6	1357,1	1493,1
II. TOPLAM TASARRUFLAR	25091,2	26864,8	29058,5	31655,3	34826,0	38905,6
1. TOPLAM YURTİÇİ TASARRUFLAR	27002,8	29236,4	32478,3	36112,3	40206,2	44753,1
a. Kamu	8775,5	9641,1	10669,3	11518,6	12639,4	13866,5
b. Özel	18227,3	19595,3	21809,0	24593,7	27566,8	30886,7
2. DIŞ TASARRUFLAR	—1911,6	—2371,6	—3419,8	—4457,0	—5379,3	—5847,5

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 9 — Yatırım - Tasarruf Dengesi

(1988 Fiyatlarıyla, Yüzde Değişme)

	1990	1991	1992	1993	1994	ORTALAMA (1989-1994)
I. TOPLAM YATIRIMLAR	7,1	8,2	8,9	10,0	11,7	9,2
1. SABİT SERMAYE YATIRIMLARI	6,0	7,4	8,8	9,9	11,8	8,8
a. Kamu	3,4	5,0	5,2	5,5	5,7	5,0
b. Özel	7,9	9,2	11,3	12,8	15,6	11,3
2. STOK DEĞİŞMESİ (1)	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	
II. TOPLAM TASARRUFLAR	7,1	8,2	8,9	10,0	11,7	9,2
1. TOPLAM YURTİÇİ TASARRUFLAR	8,3	11,1	11,2	11,3	11,3	10,6
a. Kamu	9,9	10,7	8,0	9,7	9,7	9,6
b. Özel	7,5	11,3	12,8	12,1	12,0	11,1
2. DIŞ TASARRUFLAR (1)	0,4	1,0	0,9	0,7	0,3	

(1) Yüzde değişimleri, GSMH büyümesine katkılarını göstermektedir.

44. Özel kesim yatırımlarının toplam sabit sermaye yatırımları içindeki payı Plan döneminde tedricen artarak, 1989'daki yüzde 56,8 oranından 1994'de yüzde 63,8'e çıkacaktır.

45. Plan döneminde gerçekleştirilmesi hedef alınan toplam sabit sermaye yatırımları içinde başta gelen sektörler sırasıyla yüzde 21,5'lik payla konut, yüzde 20,0'lik payla imalat sanayi ve yüzde 19,2'lik payla ulaştırma ve haberleşmedir. Enerji sektörünün payı yüzde 10,9, tarım sektörünün payı ise yüzde 7,9 olacaktır.

46. VI. Plan döneminde kamu kesimi yatırımlarında V. Plan dönemine göre eğitim, sağlık ve tarım sektörü yatırımlarına daha fazla ağırlık verilmektedir. Özel kesim yatırımlarında ise imalat sanayii yatırımlarının payının artması öngörülmektedir.

2. TASARRUFLAR

47. Plan döneminde hedef alınan yatırım büyüklüklerinin gerçekleştirilebimesi için gerekli tasarruf yurtiçi kaynaklardan karşılanacaktır. Bu dönemde yurtiçi toplam tasarrufların yıllık ortalama yüzde 10,6 kamu tasarruflarının yüzde 9,6 ve özel tasarrufların yüzde 11,1 oranında artması öngörülmüştür.

48. 1989 yılında yurtiçi tasarrufların GSMH içindeki payı yüzde 26,0 iken, bu oran Plan dönemi sonunda yüzde 30,7'ye yükselecektir.

49. Plan döneminde yurtiçi marjinal tasarruf oranının yüzde 42,4 olması gerekmektedir.

V. ÖDEMELER DENGESİ

50. İhracaatı ve diğer döviz kazandırıcı işlemleri teşvik eden politikaların uygulanması sonucunda ödemeler dengesi giderek daha sağlıklı bir yapıya kavuşmaktadır. Bu ise ekonominin daha istikrarlı gelişmesine uygun bir ortam hazırlamaktadır.

51. Plan döneminde ekonominin dışa açılması süreci devam ettirilecek ve dış ticaret hacminin GSMH içindeki payı yüzde 36,7'den yüzde 39,8'e yükselecektir.

52. 1988 yılında fazla veren ödemeler dengesi cari işlemler hesabının 1989 yılında da fazla vermesi beklenmekte ve bu eğilimin Plan döneminde devam etmesi öngörülmektedir. Böylece yakın yıllara kadar büyüme önünde en önemli darboğazı teşkil eden ödemeler dengesi, Plan döneminde büyümeyi olumlu yönde etkileyen bir faktör olacaktır.

1. CARİ İŞLEMLER

a) İTHALAT

53. Plan döneminde, cari fiyatlarla toplam ithalat (CIF) için öngörülen yıllık ortalama artış oranı yüzde 12,4'tür. Böylece toplam ithalat büyüklüğü 15.650,0 milyon dolardan dönem sonunda 28.072,0 milyon dolara yükselecektir.

54. Sabit fiyatlarla toplam ithalatın (CIF) Plan döneminde yılda ortalama yüzde 9,1 oranında artarak 1989'daki 15.235,0 milyon dolar düzeyinden 1994'de 23.570,0 milyon dolara çıkması öngörülmüştür. Sektörler itibariyle ithalatın yıllık ortalama artış hızları, tarım sektörü için yüzde 4,6, sanayi sektörü içinise yüzde 9,4'dür.

TABLO : 10 – Sektörel Sabit Sermaye Yatırımları

(1988 Yılı Fiyatlarıyla, Milyar TL)

SEKTÖRLER	V. PLAN DÖNEMİ(1)						VI. PLAN DÖNEMİ						ENDEKS (V. Plan Dönemi = 100)		
	Kamu	Yüzde Dağılım	Özel	Yüzde Dağılım	Toplam	Yüzde Dağılım	Kamu	Yüzde Dağılım	Özel	Yüzde Dağılım	Toplam	Yüzde Dağılım	Kamu	Özel	Toplam
Tarım	4886,94	7,85	3629,21	6,56	8516,15	7,24	6886,00	11,29	5437,00	5,76	12323,00	7,93	140,9	149,8	144,7
Madencilik	3811,83	6,13	755,16	1,36	4566,79	3,88	3463,00	5,68	1823,00	1,93	5286,00	3,40	90,9	241,4	115,7
İmalat	5629,79	9,05	14941,98	26,99	20571,77	17,50	4686,00	7,68	26391,34	27,96	31077,34	20,00	83,2	176,6	151,1
Enerji	15038,23	24,17	683,51	1,23	15721,74	13,37	13762,00	22,56	3100,00	3,29	16862,00	10,85	91,5	453,5	107,3
Ulaştırma, Haberleşme	18672,32	30,01	7182,87	12,98	25855,19	21,99	16964,90	27,81	12931,70	13,70	29896,60	19,24	90,9	180,0	115,6
Turizm	1013,27	1,63	2302,70	4,16	3315,97	2,82	1019,90	1,67	5872,00	6,22	6891,90	4,44	100,7	255,0	207,8
Konut	1148,69	1,84	23246,00	41,99	24394,69	20,75	600,00	0,99	32831,57	34,78	33431,57	21,52	52,2	141,2	137,0
Eğitim	3069,54	4,93	241,74	0,44	3311,28	2,82	4966,70	8,14	599,30	0,63	5566,00	3,58	161,8	247,9	168,1
Sağlık	929,44	1,49	270,12	0,49	1199,56	1,02	1781,00	2,92	660,00	0,70	2441,00	1,57	191,6	244,3	203,5
Diğer-Hizmetler	8027,18	12,90	2101,29	3,80	10128,47	8,61	6867,00	11,26	4746,00	5,03	11613,00	7,47	85,5	225,9	114,7
TOPLAM	62227,03	100,00	55354,58	100,00	117581,81	100,00	60996,50	100,00	94391,91	100,00	155388,41	100,00	98,0	170,5	132,2

(1) Gerçekleşme tahmini

b) İHRACAT

55. Plan döneminde ihracatın artış eğilimini sürdürmesi öngörülmüştür. Cari fiyatlarla yıllık ortalama yüzde 13,2 oranında artması hedef alınan ihracat, 1989 yılındaki 12.090,0 milyon dolar seviyesinden 1994 yılında 22.477,0 milyon dolara ulaşacaktır.

56. Plan döneminde ihracatın sabit fiyatlarla yıllık ortalama yüzde 11,0 oranında artması ve 1989'daki 12.142,6 milyon dolarlık düzeyinden 1994'de 20.452,0 milyon dolara ulaşması hedef alınmıştır. Bu dönemde sektörel ihracatın yıllık ortalama artış hızları; tarımda yüzde 4,4, madencilikte yüzde 7,2'dir.

57. İmalat sanayii ürünleri ihracatının sabit fiyatlarla yıllık ortalama yüzde 11,7 oranında artması öngörülmüştür. 1989 yılında yüzde 15,7 olarak tahmin edilen tarıma dayalı sanayi ürünleri ihracatının toplam ihracat içindeki payının 1994 yılında yüzde 14,9 olarak gerçekleşmesi hedef alınmıştır. Tarıma dayalı sanayi ürünleri ihracatının yıllık ortalama yüzde 9,8 oranında artması öngörülmektedir. 1989 yılında yüzde 71,9 olacağı tahmin edilen diğer sanayi ürünleri ihracatının toplam ihracat içindeki payının 1994 yılında yüzde 75,6'ya yükseleceği tahmin edilmektedir. Diğer sanayi ürünleri ihracatı Plan döneminde yıllık ortalama yüzde 12,1 oranında artacaktır.

c) DIŞ TİCARET AÇIĞI

58. Dış ticaret açığı 1989 yılında 2.578,0 milyon dolar iken, 1994 yılında 3.823,0 milyon dolara çıkacaktır. Aynı dönemde dış ticaret açığının, dış ticaret hacmi içindeki payı yüzde 9,2'den yüzde 7,5'e düşecektir.

d) GÖRÜNMEYEN İŞLEMLER

59. Dış borç faiz ödemeleri 1989 yılında 3.100,0 milyon dolar iken, Plan döneminde dış borç stokunun tedricen azaltılmasına bağlı olarak 1994 yılında 2.698,0 milyon dolara düşecektir.

60. İşçi gelirlerinin Plan döneminde yılda ortalama yüzde 5,0 oranında artması beklenmektedir.

61. Turizm gelirlerinin, sektörün gelişen yapısına bağlı olarak yılda ortalama yüzde 13,6 oranında artması ve Plan dönemi sonunda 5.514,0 milyon dolar seviyesine çıkması öngörülmüştür.

e) CARİ İŞLEMLER DENGESİ

62. Cari işlemler alt kalemlerindeki bu gelişmeler sonucu cari işlemler hesabı VI. Plan döneminde de 1988 ve 1989 yıllarında olduğu gibi fazla verme eğilimini sürdürecektir. 1989 yılında 820,0 milyon dolar olarak tahmin edilen cari işlemler hesabı fazlası Plan dönemi sonunda 2.172,0 milyon dolara yükselecektir.

TABLO : 11 — Sektörler İtibariyle İthalat

(1988 Yılı Fiyatlarıyla, Milyon Dolar)

SEKTÖRLER	1989 Değer (1)	1989 Yüzde Dağılım	1994 Değer	1994 Yüzde Dağılım	Yıllık Ortalama Yüzde Değişme
I. TARIM	586,81	3,87	736,18	3,13	4,6
Bitkisel Üretim	216,71	1,43	149,37	0,64	—7,2
Hayvancılık	148,68	0,98	154,23	0,66	0,7
Ormancılık	219,24	1,45	429,99	1,83	14,4
Su Ürünleri	2,19	0,01	2,59	0,01	3,4
II. SANAYİ	14557,20	96,13	22783,93	96,87	9,4
A. MADENCİLİK	3116,43	20,58	4154,36	17,66	5,9
Kömür Madenciliği	266,14	1,76	511,12	2,17	13,9
Ham Petrol ve Tabii Gaz	2703,35	17,85	3433,73	14,60	4,9
Demir Cevheri	38,44	0,25	100,11	0,43	21,1
Demir Dışı Metal Cevheri	13,96	0,09	4,02	0,02	—22,0
Metal Dışı Madenler	82,53	0,54	88,85	0,38	1,5
Taş Ocakçılığı	12,01	0,08	16,53	0,07	6,6
B. İMALAT SANAYİİ	11440,77	75,55	18629,57	79,21	10,2
1) Tarıma Dayalı Sanayiler	809,39	5,34	1131,93	4,81	6,9
Mezbaha Ürünleri San.	126,10	0,83	181,56	0,77	7,6
Sebze Meyve İşleme San.	1,76	0,01	2,12	0,01	3,7
Bitkisel ve Hayvansal Yağlar	250,59	1,65	443,83	1,89	12,1
Un ve Unlu Mamuller San.	35,50	0,23	44,51	0,19	4,6
Şeker ve Şekerli Mam. San.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Diğer Besin Maddeleri	48,50	0,32	129,27	0,55	21,7
Alkollü İçkiler	14,71	0,10	16,25	0,07	2,0
Alkolsüz İçkiler	1,29	0,01	1,42	0,01	2,0
Tütün	198,43	1,31	146,37	0,62	—5,9
Çırçırlama	132,50	0,87	166,61	0,71	4,7

(1) Gerçekleşme tahmini

TABLO : 11 — Sektörler İtibariyle İthalat (Devamı)

(1988 Yılı Fiyatlarıyla, Milyon Dolar)

SEKTÖRLER	1989 Değer (1)	1989 Yüzde Dağılım	1994 Değer	1994 Yüzde Dağılım	Yıllık Ortalama Yüzde Değişme
2) Diğer Sanayiler	10631,38	70,20	17497,65	74,39	10,5
Dokuma Sanayii	110,58	0,73	169,36	0,72	8,9
Hazır Giyim Sanayii	1,44	0,01	1,74	0,01	3,9
Deri ve Kürk İşleme San.	63,57	0,42	192,50	0,82	24,8
Ayakkabı Sanayii	4,98	0,03	10,00	0,04	15,0
Ağaç ve Mantar Ürünleri	29,53	0,19	124,75	0,53	33,4
Ağaç ve Mobilya Sanayii	1,96	0,01	3,94	0,02	15,0
Kağıt ve Kağıt Ürünleri	246,08	1,62	373,44	1,59	8,7
Basım, Yayın ve Ciltcilik	22,38	0,15	33,19	0,14	8,2
Gübre Sanayii	373,98	2,47	389,18	1,65	0,8
İlaç Sanayii	133,23	0,88	166,83	0,71	4,6
Kimya Sanayii	1304,83	8,62	2111,34	8,98	10,1
Petrokimya Sanayii	923,59	6,10	1434,19	6,10	9,2
Petrol Arıtımı	237,50	1,57	509,15	2,16	16,5
Kauçuk ve Lastik Ürünleri	74,83	0,49	108,94	0,46	7,8
Plastik Ürünleri	33,30	0,22	55,87	0,24	10,9
Cam ve Camdan Mamul Eşya	41,49	0,27	65,32	0,28	9,5
Çimento Sanayii	40,72	0,27	24,58	0,10	—9,6
Diğer Taş ve Toprağa Dayalı San.	133,1	0,88	181,31	0,77	6,4
Demir Çelik Ana Sanayii	1481,08	9,78	2716,74	11,55	12,9
Diğer Metal Ana Sanayii	364,04	2,40	620,54	2,64	11,3
Metal Eşya Sanayii	480,54	3,17	766,91	3,26	9,8
Elektriksiz Makinalar San.	2089,00	13,79	3535,97	15,03	11,1
Tarım Makina ve Teçhizatı	39,29	0,26	70,32	0,30	12,3
Elektrikli Makinalar San.	1149,55	7,59	1699,63	7,23	8,1
Deniz Ulaşım Araçları	95,74	0,63	135,97	0,58	7,3
Demiryolu Ulaşım Araçları	43,30	0,29	55,00	0,23	4,9
Karayolu Ulaşım Araçları	508,56	3,36	957,90	4,07	13,5
Uçak Sanayii	240,43	1,59	239,50	1,02	—0,1
Diğer İmalat Sanayii	362,80	2,40	743,55	3,16	15,4
TOPLAM	15144,01	100,00	23520,11	100,00	9,2
Altın	90,50		50,00		
GENEL TOPLAM	15234,51		23570,11		9,1

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 12 — İmalat Sanayii İthalatı

(1988 Yılı Fiyatlarıyla, Milyon Dolar)

	1989		1994		Yıllık Ortalama Yüzde Değişme
	Değer (1)	Yüzde Dağılım	Değer	Yüzde Dağılım	
A. Tüketim Malları	795,84	6,96	1150,36	6,17	7,6
Mezbaha Ürünleri San.	126,10	1,10	181,56	0,97	7,6
Sebze Meyve İşleme San.	1,76	0,02	2,12	0,01	3,7
Bitkisel ve Hayvansal Yağlar	250,59	2,19	443,83	2,38	12,1
Un ve Unlu Mamuller San.	35,50	0,31	44,51	0,24	4,6
Şeker ve Şekerli Mam. San.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Diğer Besin Maddeleri	48,50	0,42	129,27	0,69	21,7
Alkollü İçkiler	14,71	0,13	16,25	0,09	2,0
Alkolsüz İçkiler	1,29	0,01	1,42	0,01	2,0
Tütün Sanayii	198,43	1,73	146,37	0,79	-5,9
Dokuma Sanayii	110,58	0,97	169,36	0,91	8,9
Hazır Giyim Sanayii	1,44	0,01	1,74	0,01	3,9
Ayakkabı Sanayii	4,98	0,04	10,00	0,05	15,0
Ağaç ve Mobilya Sanayii	1,96	0,02	3,94	0,02	15,0
B. Ara Malları	5635,70	49,26	9274,46	49,78	10,5
Çırçırlama	132,50	1,16	166,61	0,89	4,7
Deri ve Kürk İşleme San.	63,57	0,56	192,50	1,03	24,8
Ağaç ve Mantar Ürünleri	29,53	0,26	124,75	0,67	33,4
Kağıt ve Kağıt Ürünleri	246,08	2,15	373,44	2,00	8,7
Basım, Yayın ve Ciltcilik	22,38	0,20	33,19	0,18	8,2
Gübre Sanayii	373,98	3,27	389,18	2,09	0,8
İlaç Sanayii	133,23	1,16	166,83	0,90	4,6
Kimya Sanayii	1304,83	11,41	2111,34	11,33	10,1
Petrokimya Sanayii	923,59	8,07	1434,19	7,70	9,2
Petrol Arıtımı	237,50	2,08	509,15	2,73	16,5
Kauçuk ve Lastik Ürünleri	74,83	0,65	106,94	0,58	7,8
Plastik Ürünleri	33,30	0,29	55,87	0,30	10,9
Cam ve Camdan Mamul Eşya	41,49	0,36	65,32	0,35	9,5
Çimento Sanayii	40,72	0,36	24,58	0,13	-9,6
Diğer Taş ve Toprağa Dayalı San.	133,06	1,16	181,31	0,97	6,4
Demir Çelik Ana Sanayii	1481,08	12,95	2716,74	14,58	12,9
Diğer Metal Ana Sanayii	364,04	3,18	620,54	3,33	11,3
C. Yatırım Malları	5009,22	43,78	8204,75	44,04	10,4
Metal Eşya Sanayii	480,54	4,20	766,91	4,12	9,8
Elektriksiz Makinalar San.	2089,00	18,26	3535,97	18,98	11,1
Tarım Makina ve Teçhizatı	39,29	0,34	70,32	0,38	12,3
Elektrikli Makinalar San.	1149,55	10,05	1699,63	9,12	8,1
Deniz Ulaşım Araçları	95,74	0,84	135,97	0,73	7,3
Demiryolu Ulaşım Araçları	43,30	0,38	55,00	0,30	4,9
Karayolu Ulaşım Araçları	508,56	4,45	957,90	5,14	13,5
Uçak Sanayii	240,43	2,10	239,50	1,29	-0,1
Diğer İmalat Sanayii	362,80	3,17	743,55	3,99	15,4
TOPLAM	11440,77	100,00	18629,57	100,00	10,2

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 13 — Sektörler İtibariyle İhracat

(1988 Yılı Fiyatlarıyla, Milyon Dolar)

SEKTÖRLER	1989		1994		Yıllık Ortalama Yüzde Değişme
	Değer (1)	Yüzde Dağılım	Değer	Yüzde Dağılım	
I. TARIM	1149,50	9,47	1424,00	6,96	4,38
Bitkisel Üretim	766,15	6,31	880,00	4,30	2,81
Hayvancılık	295,00	2,43	400,35	1,96	6,30
Ormancılık	33,46	0,28	46,70	0,23	6,90
Su Ürünleri	54,90	0,45	96,95	0,47	12,05
II. SANAYİ	10993,10	90,53	19028,00	93,04	11,60
A. MADENCİLİK	362,90	2,99	514,00	2,51	7,21
Kömür Madenciliği	0,10	0,00	0,10	0,00	0,00
Ham Petrol ve Tabii Gaz	0,00	0,00	0,00	0,00	
Demir Cevheri	0,95	0,01	1,33	0,01	6,96
Demir Dışı Metal Cevheri	73,50	0,61	83,64	0,41	2,62
Metal Dışı Madenler	229,55	1,89	269,49	1,32	3,26
Taş Ocakçılığı	58,80	0,48	159,45	0,78	22,08
B. İMALAT SANAYİİ	10630,20	87,54	18514,00	90,52	11,74
1) Tarıma Dayalı Sanayiler	1905,66	15,69	3043,56	14,88	9,82
Mezbaha Ürünleri San.	76,97	0,63	324,87	1,59	33,37
Sebze Meyve İşleme San.	506,87	4,17	623,83	3,05	4,24
Bitkisel ve Hayvansal Yağlar	120,04	0,99	251,15	1,23	15,91
Un ve Unlu Mamuller San.	35,02	0,29	81,33	0,40	18,36
Şeker ve Şekerli Mam. San.	0,00	0,00	15,00	0,07	
Diğer Besin Maddeleri	676,28	5,57	1164,82	5,70	11,49
Alkollü İçkiler	21,90	0,18	28,90	0,14	5,71
Alkolsüz İçkiler	2,50	0,02	3,50	0,02	7,39
Tütün İşleme Sanayii	308,17	2,54	359,54	1,76	3,13
Çırçırlama	157,96	1,30	190,61	0,93	3,83
2) Diğer Sanayiler	8724,53	71,85	15470,44	75,64	12,14
Dokuma Sanayii	2458,41	20,25	4187,55	20,47	11,24
Hazır Giyim Sanayii	1462,01	12,04	2716,38	13,28	13,19

TABLO : 13 — Sektörler İtibariyle İhracat (Devamı)

(1988 Yılı Fiyatlarıyla, Milyon Dolar)

SEKTÖRLER	1989		1994		Yıllık Ortalama
	Değer (1)	Yüzde Dağılım	Değer	Yüzde Dağılım	Yüzde Değişme
Deri ve Kürk İşleme San.	29,65	0,24	88,50	0,43	24,45
Ayakkabı Sanayii	40,00	0,33	325,00	1,59	52,04
Ağaç ve Mantar Ürünleri	37,10	0,31	71,88	0,35	14,14
Ağaç ve Mobilya Sanayii	15,67	0,13	76,24	0,37	37,22
Kağıt ve Kağıt Ürünleri	96,00	0,81	167,46	0,82	11,31
Basım, Yayın ve Ciltcilik	10,66	0,09	13,69	0,07	5,13
Gübre Sanayii	170,75	1,41	93,43	0,46	-11,36
İlaç Sanayii	39,53	0,33	98,64	0,48	20,11
Kimya Sanayii	387,02	3,19	827,72	4,05	16,42
Petro Kimya Sanayii	537,58	4,43	690,93	3,38	5,15
Petrol Arıtımı	352,00	2,90	140,70	0,69	-16,76
Kauçuk ve Lastik Ürünleri	103,38	0,85	281,58	1,38	22,19
Plastik Ürünleri	35,30	0,29	100,00	0,49	23,15
Cam ve Camdan Mamul Eşya	185,00	1,52	400,28	1,96	16,69
Çimento Sanayii	8,02	0,07	32,08	0,16	31,95
Diğer Taş ve Toprağa Dayalı San.	74,60	0,61	146,94	0,73	14,83
Demir Çelik Ana Sanayii	1440,00	11,86	2200,00	10,76	8,85
Diğer Metal Ana Sanayii	232,97	1,92	454,55	2,22	14,30
Metal Eşya Sanayii	178,00	1,47	450,00	2,20	20,38
Elektriksiz Makinalar San.	284,47	2,34	623,96	3,05	17,01
Tarım Makina ve Teçhizatı	40,00	0,33	96,18	0,47	19,18
Elektrikli Makinalar San.	340,53	2,80	776,04	3,79	17,91
Deniz Ulaşım Araçları	4,31	0,04	7,00	0,03	10,19
Demiryolu Ulaşım Araçları	0,25	0,00	0,50	0,00	15,14
Karayolu Ulaşım Araçları	132,72	1,09	339,04	1,66	20,63
Uçak Sanayii	0,01	0,00	0,02	0,00	6,78
Diğer İmalat Sanayii	26,57	0,22	61,96	0,30	18,45
TOPLAM	12142,60	100,00	20452,00	100,00	10,99

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 14 — İmalat Sanayii İhracatı

(1988 Yılı Fiyatlarıyla, Milyon Dolar)

SEKTÖRLER	1989		1994		Yıllık Ortalama
	Değer (1)	Yüzde Dağılım	Değer	Yüzde Dağılım	Yüzde Değişme
A. Tüketim Malları	5723,80	53,84	10158,12	54,87	12,16
Mezbaha Ürünleri San.	76,97	0,72	324,87	1,75	33,37
Sebze Meyve İşleme San.	506,87	4,77	623,63	3,37	4,24
Bitkisel ve Hayvansal Yağlar	120,04	1,13	251,15	1,36	15,91
Un ve Unlu Mamuller San.	35,02	0,33	81,33	0,44	18,36
Şeker ve Şekerli Mam. San.	0,00	0,00	15,00	0,08	
Diğer Besin Maddeleri	676,28	6,36	1164,82	6,29	11,49
Alkollü İçkiler	21,88	0,21	28,88	0,16	5,71
Alkolsüz İçkiler	2,47	0,02	3,53	0,02	7,39
Tütün İşleme Sanayii	308,17	2,90	359,54	1,94	3,13
Dokuma Sanayii	2458,41	23,13	4187,55	22,62	11,24
Hazır Giyim Sanayii	1462,01	13,75	2716,38	14,67	13,19
Ayakkabı Sanayii	40,00	0,38	325,00	1,76	52,04
Ağaç ve Mobilya Sanayii	15,67	0,15	76,24	0,41	37,22
B. Ara Malları	3899,54	36,68	6001,18	32,41	9,00
Çırçırlama	157,96	1,49	190,61	1,03	3,83
Deri ve Kürk İşleme San.	29,65	0,28	88,50	0,48	24,45
Ağaç ve Mantar Ürünleri	37,10	0,35	71,88	0,39	14,14
Kağıt ve Kağıt Ürünleri	98,00	0,92	167,46	0,90	11,31
Basım, Yayın ve Ciltcilik	10,66	0,10	13,69	0,07	5,13
Gübre Sanayii	170,75	1,61	93,43	0,50	-11,36
İlaç Sanayii	39,53	0,37	98,84	0,53	20,11
Kimya Sanayii	387,02	3,64	827,72	4,47	16,42
Petrokimya Sanayii	537,58	5,06	690,93	3,73	5,15
Petrol Arıtımı	352,00	3,31	140,70	0,76	-16,76
Kauçuk ve Lastik Ürünleri	103,38	0,97	281,58	1,52	22,19
Plastik Ürünleri	35,30	0,33	100,00	0,54	23,15
Cam ve Camdan Mamul Eşya	185,00	1,74	400,28	2,16	16,69
Çimento Sanayii	8,02	0,08	32,08	0,17	31,95
Diğer Taş ve Toprağa Dayalı San.	74,60	0,70	148,94	0,80	14,83
Demir Çelik Ana Sanayii	1440,00	13,55	2200,00	11,88	8,85
Diğer Metal Ana Sanayii	232,97	2,19	454,55	2,46	14,30

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 14 — İmalat Sanayii İhracatı (Devamı)

(1968 Yılı Fiyatlarıyla, Milyon Dolar)

SEKTÖRLER	1989		1994		Yıllık Ortalama Yüzde Değişme
	Değer (1)	Yüzde Dağılım	Değer	Yüzde Dağılım	
C. Yatırım Malları	1006,86	9,47	2354,71	12,72	18,52
Metal Eşya Sanayii	178,00	1,67	450,00	2,43	20,38
Elektriksiz Makinalar San.	284,47	2,68	623,96	3,37	17,01
Tarım Makina ve Teçhizatı	40,00	0,38	96,18	0,52	19,18
Elektrikli Makinalar San.	340,53	3,20	776,04	4,19	17,91
Deniz Ulaşım Araçları	4,31	0,04	7,00	0,04	10,19
Demiryolu Ulaşım Araçları	0,25	0,00	0,50	0,00	15,14
Karayolu Ulaşım Araçları	132,72	1,25	339,04	1,83	20,63
Uçak Sanayii	0,01	0,00	0,02	0,00	6,78
Diğer İmalat Sanayii	26,57	0,25	61,96	0,33	18,45
TOPLAM	10630,20	100,00	18514,00	100,00	11,74

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 15 — Cari İşlemler Dengesi

(1988 Yılı Fiyatlarıyla, Milyon Dolar)

	1989 (1)	1990	1991	1992	1993	1994	Yıllık Ortalama Yüzde Değişme
1. İhracat (2)	12334	13232	14742	16582	18589	20775	10,99
2. İthalat (FOB) (2)	-14465	-15604	-16930	-18491	-20264	-22380	9,12
Dış Ticaret Dengesi	-2131	-2372	-2188	-1909	-1675	-1605	-5,51
Net Dış Alem Faktör Gelirleri	-603	-384	-278	-134	37	163	104,69
Diğer Görünmeyenler (Net)	4084	4431	4881	5189	5435	5570	6,41
Cari İşlemler Dengesi	1350	1675	2415	3146	3797	4128	25,06

(1) Gerçekleşme tahmini.

(2) Transit ticaret dahildir.

TABLO : 16 — Cari İşlemler Dengesi Kalemlerinin GSMH'ya Oranı

(1988 Yılı Fiyatlarıyla)

	1989	1990	1991	1992	1993	1994
1. İhracat	16,85	17,10	17,87	18,77	19,56	20,22
2. İthalat (FOB)	19,76	20,17	20,53	20,93	21,32	21,78
Dış Ticaret Dengesi	2,91	3,07	2,65	2,16	1,76	1,56
Net Dış Alem Faktör Gelirleri	0,82	0,50	0,34	0,15	0,04	0,16
Diğer Görünmeyenler (Net)	5,58	5,73	5,92	5,87	5,72	5,42
Cari İşlemler Dengesi	1,84	2,16	2,93	3,56	4,00	4,02

TABLO : 17 — Ödemeler Dengesi

(Cari Fiyatlarla, Milyon Dolar)

	1989 (1)	1990	1991	1992	1993	1994	Yıllık Ort.Yüzde Değişme
A. CARİ İŞLEMLER							
İhracat	12261	13444	15272	17527	20039	22832	13,20
İhracat (FOB)	12090	13235	15035	17254	19727	22477	13,20
Transit Ticaret	191	209	237	273	312	355	13,20
İthalat (FOB)	-14859	-16509	-18454	-20765	-23426	-26666	12,40
İthalat (CIF)	-15650	-17387	-19435	-21869	-24671	-28072	12,40
Transit Ticaret	-104	-116	-130	-147	-166	-188	12,61
Navlun ve Sigorta	895	994	1111	1251	1411	1605	12,40
Dış Ticaret Dengesi	-2578	-3065	-3182	-3239	-3387	-3823	8,20
Diğer Mal ve Hiz.Gelirleri	6735	7703	8548	9413	10271	11098	10,50
Turizm ve Dış Seyahat	2910	3445	4004	4535	5055	5514	13,64
Diğer Gelirler	3825	4259	4544	4878	5217	5584	7,66
Diğer Mal ve Hizmet Giderleri	-5442	-5854	-6139	-6542	-7141	-7709	7,21
Turizm ve Dış Seyahat	-440	-521	-617	-732	-866	-1026	18,45
Faiz Ödemeleri	-3100	-3123	-3035	-2911	-2881	-2698	-2,74
Diğer Giderler	-1902	-2210	-2486	-2900	-3393	-3986	15,95
Toplam Mal ve Hizmetler	-1285	-1215	-773	-368	-256	-434	-19,50
Karşılıksız Transfer Gelirleri (özel)	1845	1912	1973	2037	2278	2356	5,01
İşçi Gelirleri	1775	1840	1899	1960	2192	2266	5,01
Diğer Gelirler	70	72	74	77	86	90	5,15
Karşılıksız Transfer Giderleri (özel)	-25	-30	-30	-30	-30	-30	3,71
Karşılıksız Transferler (Resmi) (Net)	285	280	280	280	280	280	-0,35
İşçi Gelirleri	85	80	80	80	80	80	-1,21
Diğer Gelirler	200	200	200	200	200	200	0,00
Cari İşlemler Dengesi	820	947	1450	1919	2272	2172	21,51
B. SERMAYA HAREKETLERİ (Rezerv Hariç)	-220	-522	-1050	-1509	-1847	-1747	51,34
Özel Yabancı Sermaye	550	700	900	1100	1360	1500	22,22
Diğer Uzun Vadeli Ser.Har.	-450	-525	-625	-1000	-1117	-1275	23,16
Kredi Kullanımı	3000	2900	2800	2700	2600	2500	-3,58
Borç Anapara Ödemeleri	-3900	-3850	-3750	-4100	-4092	-4150	1,25
Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesabı	450	425	425	400	375	375	-3,58
Kısa Vadeli Sermaye Hareketleri	-320	-697	-1425	-1609	-2080	-1972	43,86
Genel Denge	600	425	400	410	425	425	-6,66
C. REZERV HAREKETLERİ	-600	-425	-400	-410	-425	-425	-6,66
İMF	-250	-50	0	0	0	0	
Resmi Rezevler	-350	-375	-400	-410	-425	-425	3,96

(1) Gerçekleşme tahmini

2. SERMAYE HAREKETLERİ

63. Plan döneminde, 19.992,0 milyon dolar orta ve uzun vadeli dış borç ana para ödemesi gerçekleştirilecektir. Dönem içinde yeni orta ve uzun vadeli kredi kullanımı, yıllar itibarıyle azalan bir eğilim göstererek 15.500,0 milyon dolar düzeyinde olacaktır. Böylece uzun vadeli dış borç stokunda 4.492,0 milyon dolarlık bir azalma sağlanacaktır. Kısa vadeli borçların da aynı dönemde azaltılması hedef alınmıştır.

64. 1989 yılı için yüzde 34,6 olarak tahmin edilen dış borç servis oranının, 1994'de yüzde 21,2'ye düşmesi öngörülmektedir.

65. Dış borç stoku içinde kısa vadeli borçların payı, Plan dönemi başında yüzde 20,0 dolayında iken, bu oran tedricen azaltılarak dönem sonunda yüzde 16,0 dolayına indirilecektir. Aynı şekilde dış borçların GSMH'ya oranı, 1989 yılı için tahmin edilen yüzde 50,0'lerdeki düzeyinden, 1994'te yüzde 25,0 dolayına düşürülecektir.

66. Plan döneminde olumlu gelişme beklenen bir diğer alan da yabancı sermaye girişleridir. Yabancı sermaye girişinin yıllar itibarıyle artması ve Plan döneminde toplam 5.550,0 milyon dolar olması öngörülmüştür.

VI. KAMU FİNANSMANI

1. KAMU GELİRLERİ

67. Plan döneminde toplam kamu gelirlerinin sabit fiyatlarla yılda ortalama yüzde 7,4 artırılması hedef alınmıştır. 1989 yılında 29.113,1 milyar lira olarak tahmin edilen toplam gelirler, Plan dönemi sonunda 41.558,2 milyar liraya ulaşacaktır.

68. Plan döneminde sabit fiyatlarla vasıtasız vergilerin yılda ortalama yüzde 7,2, vasıtalı vergilerin yüzde 7,7 ve servet vergilerinin yüzde 7,4 olarak artırılması öngörülmüştür. Toplam vergi gelirlerinde Plan dönemi süresince hedeflenen yılda ortalama yüzde 7,5 artışa ulaşılması, vergi idaresinin daha etkin bir biçimde çalışarak vergi kayıplarının asgari düzeye indirilmesiyle sağlanacaktır.

69. Faktör Gelirleri ve Vergi Dışı Normal Gelirlerin Plan döneminde yılda ortalama yüzde 7,1 oranında artırılması hedeflenmiştir.

70. Sabit fiyatlarla 1989 yılında toplam kamu gelirlerinin yüzde 69,6'sını vergiler, yüzde 9,7'sini vergi dışı normal gelirler ve yüzde 20,7'sini de faktör gelirleri ve sosyal fonlar oluştururken, 1994'te aynı kalemlerin toplam kamu gelirleri içindeki paylarının sırasıyla yüzde 70,0, yüzde 9,6 ve yüzde 20,4 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir.

71. Toplam kamu gelirlerinin GSMH içindeki payı sabit fiyatlarla 1989 yılında yüzde 28,1 iken, 1994 yılında yüzde 28,6'ya yükselecektir.

72. 1989 yılında sabit fiyatlarla kamu harcanabilir gelirinin 17.870,5 milyar lira olacağı tahmin edilmektedir. Plan dönemi sonunda ise kamu harcanabilir gelirinin yılda ortalama yüzde 7,1 artarak 25.200,2 milyar liraya ulaşması hedeflenmektedir.

TABLO : 18 — Toplam Kamu Gelirleri

(1988 Fiyatlarıyla, Milyar TL.)

	1989(1)	1990	1991	1992	1993	1994
1. Vergiler	20268,4	21646,2	23159,6	24937,6	26894,4	29100,5
a - Vasıtasız	6982,3,	7427,2	7902,3	8477,0	9126,6	9880,5
b - Vasıtalı	13086,2	14004,3	15028,3	16215,4	17504,0	18934,8
c - Servet Vergileri	199,9	214,7	228,9	245,2	263,8	285,2
2. Vergi Dışı Normal Gelirler	2813,7	2991,0	3188,4	3414,8	3674,3	3972,3
3. Faktör Gelirleri ve Sos. Fonlar	6031,0	6389,2	6810,9	7294,5	7848,9	8485,4
TOPLAM	29113,1	31026,4	33158,9	35646,8	38417,6	41558,2

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 19 — Toplam Kamu Gelirleri

(1988 Fiyatlarıyla, Yüzde Değişme)

	1990	1991	1992	1993	1994	Ortalama (1989-1994)
1. Vergiler	6,8	7,0	7,7	7,8	8,2	7,5
a - Vasıtasız	6,4	6,4	7,3	7,7	8,3	7,2
b - Vasıtalı	7,0	7,3	7,9	7,9	8,2	7,7
c - Servet Vergileri	7,4	6,6	7,1	7,6	8,1	7,4
2. Vergi Dışı Normal Gelirler	6,3	6,6	7,1	7,6	8,1	7,1
3. Faktör Gelirleri ve Sos. Fonlar	5,9	6,6	7,1	7,6	8,1	7,1
TOPLAM	6,6	6,9	7,5	7,8	8,2	7,4

TABLO : 20 — Toplam Kamu Gelirleri

(1988 Fiyatlarıyla, GSMH İçindeki Payları)

	1989(1)	1990	1991	1992	1993	1994
1. Vergiler	19,5	19,8	19,8	19,9	20,0	20,0
a - Vasıtasız	6,7	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
b - Vasıtalı	12,6	12,8	12,9	13,0	13,0	13,0
c - Servet Vergileri	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
2. Vergi Dışı Normal Gelirler	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
3. Faktör Gelirleri ve Sos. Fonlar	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8
TOPLAM	28,1	28,3	28,4	28,5	28,5	28,6

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 21 — Toplam Kamu Gelirleri

(1988 Fiyatlarıyla, Yüzde Dağılım)

	1989(1)	1990	1991	1992	1993	1994
1. Vergiler	69,6	69,8	69,8	70,0	70,0	70,0
a - Vasıtasız	24,0	23,9	23,8	23,8	23,8	23,8
b - Vasıtalı	44,9	45,1	45,3	45,5	45,6	45,6
c - Servet Vergileri	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
2. Vergi Dışı Normal Gelirler	9,7	9,6	9,6	9,6	9,6	9,6
3. Faktör Gelirleri ve Sos. Fonlar	20,7	20,6	20,5	20,5	20,4	20,4
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

(1) Gerçekleşme tahmini.

2. KAMU HARCAMALARI

73. Toplam kamu harcamaları Plan döneminde sabit fiyatlarla yılda ortalama yüzde 6,3 oranında artacaktır. 1989 yılında 31.153,6 milyar lira olarak gerçekleşeceği tahmin edilen toplam kamu harcamaları Plan dönemi sonunda 42.336,6 milyar liraya ulaşacaktır. Dönem boyunca yıllık ortalama artışın cari giderlerde yüzde 4,5, yatırım harcamalarında yüzde 6,3 ve transfer harcamalarında yüzde 7,8 olması öngörülmektedir.

74. Sabit fiyatlarla 1989 yılında toplam kamu harcamalarının yüzde 29,2'si cari giderlerden, yüzde 35,2'si yatırım harcamalarından ve yüzde 35,6'sı da transfer harcamalarından oluşurken, bu oranların 1994 yılında sırasıyla yüzde 26,8, yüzde 35,1 ve yüzde 38,2 olacağı öngörülmüştür. Dönem sonu itibariyle cari giderler ile yatırım harcamalarının toplam kamu harcamaları içindeki payı azalırken, transfer harcamalarının payı artacaktır. Aynı dönemler itibariyle kamu sabit sermaye yatırımlarının ve kamu tüketiminin GSMH içindeki payı sırasıyla yüzde 10,2 ve yüzde 8,8'den, yüzde 9,3 ve yüzde 7,8'e düşmektedir.

75. 1989 yılında toplam kamu harcamalarının GSMH içindeki payı yüzde 30,0 iken, 1994 yılında yüzde 29,1'e düşecektir.

76. 1989 yılında cari fiyatlarla yüzde 4,6 olacağı tahmin edilen kamu kesimi borçlanma gereğinin GSMH'a oranının öngörülen kamu gelir ve harcama hedefleri ile tutarlı olarak, 1994 yılında yüzde 2,0 seviyesine düşürülmesi planlanmıştır.

TABLO : 22 — Toplam Kamu Harcamaları

(1988 Fiyatlarıyla, Milyar TL.)

	1989(1)	1990	1991	1992	1993	1994
1. Cari Giderler	9095,0	9485,9	9903,3	10348,9	10825,0	11333,7
2. Yatırım Harcamaları	10960,8	11627,8	12433,7	13173,6	13954,7	14851,4
a - Sabit Sermaye	10617,5	10983,7	11532,8	12138,3	12805,9	13535,8
b - Stok Değişimi	343,3	644,1	900,9	1035,3	1148,8	1315,6
3. Transfer Harcamaları	11097,8	11743,9	12420,6	13601,8	14762,1	16151,4
TOPLAM	31153,6	32857,6	34757,5	37124,3	39541,8	42336,6

(1) Gerçekleşme Tahmini.

TABLO : 23 — Toplam Kamu Harcamaları

(1988 Fiyatlarıyla, Yüzde Değişme)

	1990	1991	1992	1993	1994	Ortalama (1989-1994)
1. Cari Giderler	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,5
2. Yatırım Harcamaları	6,1	6,9	6,0	5,9	6,4	6,3
a - Sabit Sermaye	3,4	5,0	5,2	5,5	5,7	5,0
b - Stok Değişimi (1)	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	
3. Transfer Harcamaları	5,8	5,8	9,5	8,5	9,4	7,8
TOPLAM	5,5	5,8	6,8	6,5	7,1	6,3

(1) Yüzde değişimleri, GSMH büyümesine katkılarını göstermektedir.

TABLO : 24 — Toplam Kamu Harcamaları

(1988 Fiyatlarıyla, GSMH İçindeki Payları)

	1989 (1)	1990	1991	1992	1993	1994
1. Cari Giderler	8,8	8,7	8,5	8,3	8,0	7,8
2. Yatırım Harcamaları	10,6	10,6	10,6	10,5	10,4	10,2
a - Sabit Sermaye	10,2	10,0	9,9	9,7	9,5	9,3
b - Stok Değişimi	0,3	0,6	0,8	0,8	0,9	0,9
3. Transfer Harcamaları	10,7	10,7	10,6	10,9	11,0	11,1
TOPLAM	30,0	30,0	29,8	29,7	29,4	29,1

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 25 — Toplam Kamu Harcamaları

(1988 Fiyatlarıyla, Yüzde Dağılım)

	1989 (1)	1990	1991	1992	1993	1994
1. Cari Giderler	29,2	28,9	28,5	27,9	27,4	26,8
2. Yatırım Harcamaları	35,2	35,4	35,8	35,5	35,3	35,1
a - Sabit Sermaye	34,1	33,4	33,2	32,7	32,4	32,0
b - Stok Değişimi	1,1	2,0	2,6	2,8	2,9	3,1
3. Transfer Harcamaları	35,6	35,7	35,7	36,6	37,3	38,2
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 26 — Kamu Kesimi Genel Dengesi

(1988 Fiyatlarıyla, Milyar TL.)

	1989(1)	1990	1991	1992	1993	1994
1. Vergiler	20066,6	21431,5	22930,6	24692,4	26630,6	28815,3
a - Vasıtasız	6962,3	7427,2	7902,3	8477,0	9126,6	9880,5
b - Vasıtalı	13086,2	14004,3	15028,3	16215,4	17504,0	18934,8
2. Vergi Dışı Normal Gelirler	2813,7	2991,0	3188,4	3414,8	3674,3	3972,3
3. Faktör Gelirleri	6565,6	6959,1	7418,4	7945,1	8548,9	9242,2
4. Sosyal Fonlar	-534,6	-569,9	-607,5	-650,6	-700,1	-756,8
5. (Cari Transferler)	-11042,7	-11684,7	-12357,4	-13534,2	-14689,3	-16072,8
I. KAMU HARCANABİLİR GELİRİ	17870,5	19127,0	20572,5	21867,5	23464,4	25200,2
II. CARİ GİDERLER	-9095,0	-9485,9	-9903,3	-10348,9	-10825,0	-11333,7
III. KAMU TASARRUFU	8775,5	9641,1	10669,3	11518,6	12639,4	13866,5
IV. YATIRIMLAR	-10960,8	-11627,8	-12433,7	-13173,6	-13954,7	-14851,4
a - Sabit Sermaye	-10617,5	-10983,7	-11532,8	-12138,3	-12805,9	-13535,6
b - Stok Değişmesi	-343,3	-644,1	-900,9	-1035,3	-1148,8	-1315,8
V. TASARRUF-YATIRIM FARKI	-2185,3	-1986,7	-1764,5	-1655,0	-1315,3	-985,0
VI. SERMAYE TRANSFERLERİ	-255,1	-274,0	-292,1	-312,8	-336,6	-363,9
VII. FİNANSMAN GEREĞİ	2440,4	2260,7	2056,5	1967,8	1651,8	1348,8

(1) Gerçekleşme tahmini.

TABLO : 27 — Kamu Kesimi Genel Dengesi

(1988 Fiyatlarıyla, Yüzde Değişme)

	1990	1991	1992	1993	1994	Ortalama (1989-1994)
1. Vergiler	6,8	7,0	7,7	7,8	8,2	7,5
a - Vasıtasız	6,4	6,4	7,3	7,7	8,3	7,2
b - Vasıtalı	7,0	7,3	7,9	7,9	8,2	7,7
2. Vergi Dışı Normal Gelirler	6,3	6,6	7,1	7,6	8,1	7,1
3. Faktör Gelirleri	6,0	6,6	7,1	7,6	8,1	7,1
4. Sosyal Fonlar	6,6	6,6	7,1	7,6	8,1	7,2
5. (Cari Transferler)	5,8	5,8	9,5	8,5	9,4	7,8
I. KAMU HARCANABİLİR GELİRİ	7,0	7,6	6,3	7,3	7,4	7,1
II. CARİ GİDERLER	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,5
III. KAMU TASARRUFU	9,9	10,7	8,0	9,7	9,7	9,6
IV. YATIRIMLAR	6,1	6,9	6,0	5,9	6,4	6,3
a - Sabit Sermaye	3,4	5,0	5,2	5,5	5,7	5,0
b - Stok Değişmesi (1)	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	
V. TASARRUF-YATIRIM FARKI						
VI. SERMAYE TRANSFERLERİ	7,4	6,6	7,1	7,6	8,1	7,4
VII. FİNANSMAN GEREĞİ	-7,4	-9,0	-4,3	-16,1	-18,3	-11,2

(1) Yüzde değişmeleri, GSMH büyümesine katkılarını göstermektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

MAKRO EKONOMİK POLİTİKALAR

I. DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER POLİTİKASI

77. Döviz kurunun piyasa şartları içinde belirlenmesi politikası sürdürülecek ve Türk parasının konvertibl hale gelmesi için gerekli ortam yaratılacaktır.

78. Dış ticaret rejiminin serbestleştirilmesine devam edilecektir.

79. Dış ticaret vergileri ve ilgili fonlar basitleştirilecektir.

80. İhracat ve diğer döviz kazandırıcı faaliyetler desteklenecektir.

81. Ekonomide nisbi fiyat yapısının ihracat aleyhine sapma yaratmayacak şekilde oluşması sağlanacaktır.

82. Dış ticarete ilişkin düzenlemelerde taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar dikkate alınacaktır.

1. İHRACAT POLİTİKASI

83. İhracatta, ürün çeşitlendirilmesi ve katma değer oranı daha yüksek olan nihai ürünlerin satışı özendirilecektir. Sınai ürün ihracatının artışına süreklilik kazandırılacaktır.

84. Yeni pazarlara giriş özendirilecek ve bu pazarlardaki imkanlar konusunda ihracatçılara gerekli bilgi akışını sağlayacak düzenlemeler yapılacaktır.

85. İhracata dönük sanayinin temel üretim girdilerini uluslararası serbest piyasalarda belirlenen fiyatlardan temin etmesi yönünde gerekli ortam oluşturulacaktır.

86. İhracat teşvik sisteminde doğrudan teşvikler yerine, dolaylı teşviklere ağırlık verilecektir. Bu kapsamda olmak üzere ihracat kredisi, ihracat sigortası ve ihracat kredi sigortası sistemleri geliştirilecektir.

87. İhracatçının kredi imkanları genişletilecek, sevk öncesi kredi ve proje kredilerine ağırlık verilecektir.

88. İhracatçının her türlü teknik yardımdan yararlanması sağlanacaktır.

89. İhracatçılara, uluslararası pazarlarda karşılaştıkları rekabeti engelleyici uygulamaları aşmakta her türlü destek sağlanacaktır.

90. Döviz kuru politikası, diğer ekonomik dengeler de gözetilerek dış rekabet gücünü idame ettirecek biçimde yürütülecektir.

91. İhraç ürünlerinin standardizasyonu, ambalajı ve kalitesinin iyileştirilmesine önem verilecektir.

2. İTHALAT POLİTİKASI

92. Ekonomide rekabetin teşvik edilmesi, verimliliğin artırılması ve tüketicinin korunması için ithal rejiminin serbestleştirilmesine devam edilecektir.

93. Koruma oranları, sanayinin rekabet gücünü artıracak şekilde süre gözden geçirilecek ve bu oranların tedricen düşürülmesine devam edilecektir.

94. İthalattan alınan vergiler ve ilgili fonlar basitleştirilecek, teşvik sistemi ile ilgili istisna ve muafiyetlerin daha rasyonel hale getirilmesi için çalışmalar sürdürülecektir.

95. Anti-damping mevzuatı ve telafi edici vergilendirme uygulamalarına kısa sürede işlerlik kazandırmak amacıyla gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

96. İthal edilen malların sağlık standartlarına uygun olmasına azami önem verilecek, bu konudaki denetimlerin etkin bir şekilde sürdürülmesi amacıyla her türlü teknik imkan sağlanacaktır.

3. GÖRÜNMEYEN İŞLEMLER

97. Ülkenin bulunduğu bölgenin gelişen dış ticaret imkanları da değerlendirilerek navlun ve transit ticaret gelirlerinin artırılmasına önem verilecektir.

98. Turizm gelirlerinde son yıllarda sağlanan artışı sürekli kılmak için, turizm yatırımlarının özendirilmesine devam edilecek ve dış tanıtım faaliyetlerine hız verilecektir.

99. Yurt dışında çalışan Türk işçilerinin tasarruflarının yurda transferi için diğer politikalar yanında cazip mali araçlar ve yatırım imkanları geliştirilecektir.

100. Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinin gelişmesi, özellikle komşu ülkelerdeki işbirliği imkanları azami ölçüde değerlendirilerek desteklenecek, bu tür faaliyetlerin ihracat ve istihdama katkıda bulunması göz önünde tutulacaktır.

101. Yabancı ülkelerde yatırım yapacak müteşebbislerin dünya piyasalarında daha güçlü hale gelmeleri için verilen teşvikler devam ettirilecek ve gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

4. REZERVLER, DIŞ KREDİ VE BORÇLAR

102. İthalatın ve dış borç servisinin belirli bir süre karşılanmasına imkan verecek düzeyde rezerv oluşturulmasına devam edilecektir. Uluslararası piyasalarda ortaya çıkan arızi gelişmelerin ekonomiyi olumsuz yönde etkilememesi için rezervler etkin bir araç olarak kullanılacaktır.

103. Ülkenin artan kredi değerliliği dikkate alınarak, kalkınmanın hızlandırılması ve mevcut dış borçların servisi açısından önem arzeden uluslararası finansman imkanlarının değerlendirilmesinde kredi şartlarının uygunluğunun gözönünde tutulmasına devam edilecektir.

104. Dış borç yapısının orta ve uzun vadeli borçlar lehine değiştirilmesi yönünde gayretler sürdürülecektir.

105. İhracat ve diğer döviz kazandırıcı hizmetlerin desteklenmesi amacıyla yabancı ülkelere verilecek kredilerde ülke riski dikkate alınacak ve kredi şartlarının tesbitinde uluslararası normlara uyulacaktır.

5. TÜRKİYE - AVRUPA TOPLULUĞU İLİŞKİLERİ

106. Üretim yapısının belirlenmesinde Türkiye'nin dış rekabet imkanları ve dünya ticaretinin şartları dikkate alınırken, özellikle Avrupa Topluluğu (AT) ile ilişkiler ve AT'ye tam üyelik hedefi de göz önünde bulundurulacaktır.

107. Koruma sisteminin rasyonelleştirilmesine devam edilecek, rekabet gücüne kavuşmuş veya kavuşabilir durumda olan sanayilerin koruma oranları, GATT, Ankara Anlaşması ve Katma Protokol hükümlerine uygun şekilde ve AT'ye tam üyelik hedefi de dikkate alınarak tedricen azaltılacaktır.

108. Plan dönemi, Türkiye ile Topluluk arasında müzakerelerin başlatılması hakkında AT Konseyince bir karar verilmesinin ve Türkiye açısından tam üyelikten bağımsız olarak da önem taşıyan Topluluğun İç Pazar hedefinin gerçekleştirilmesinin beklendiği bir dönem olacaktır.

109. Bu dönemde, Topluluğa tam üyelik ve entegrasyon hedefi doğrultusunda hazırlık ve uyum çalışmaları hızlandırılarak sürdürülecek ve Topluluğun İç Pazar şartlarına uyum için belirli öncelikler çerçevesinde gerekli önlemler alınacaktır. Bu arada, tam üyelik başvurusunun takip ettiği seyir yakından izlenecektir.

110. Tam üyelik gerçekleşinceye kadar, AT ile ortaklık ilişkilerinde V. Plan döneminde başlayan canlanma sürdürülecek ve özellikle gümrük birliği alanındaki birikmiş yükümlülüklerin mümkün olduğu ölçüde hızlandırılmış bir biçimde yerine getirilmesine çalışılacaktır. Bu çerçevede, VI. Plan döneminde, Topluluktan yapılan sınai ürünler ithalatında gümrük vergileri kademeli olarak indirilecek; üçüncü ülkelerden yapılan ithalatta uygulanan tarifelerin Topluluğun Ortak Gümrük Tarifesine uyumu hızlandırılmış bir biçimde yerine getirilmeye devam edilecek; Topluluktan yapılan ithalatta konsolide liberasyon oranı giderek yükseltilecek; ithalattan alınan damga resmi oranları ve DFİF kesintileri düşürülecek; ithalattan alınan diğer fonların da zaman içinde kaldırılması için çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca, Topluluğun üçüncü ülkelerle yaptığı anlaşmalar sonucu aşınan veya bazı tarım ürünlerimize tanınan ancak üretim takvimimize uymadığı için yararlanılamayan tavizler ve benzer konularda AT nezdinde gerekli teşebbüsler yapılacaktır.

111. Birikmiş yükümlülüklerin yerine getirilmesinin ve AT'ye entegrasyon hedefi doğrultusunda yapılacak çalışmaların ve alınacak önlemlerin Türk sanayiini ve genel olarak Türkiye ekonomisini rekabete daha açık hale getirici etkisi göz önünde bulundurularak, bir yandan rekabet gücünü artırıcı politikalar izlenmeye çalışılacak; diğer yandan da hassas sektörlerin belirlenmesi çalışmalarına devam edilecektir.

112. Ortaklık ilişkileri çerçevesinde elde edilmiş bulunan "işgücünün serbest dolaşımı" hakkından vazgeçilmeyecek, bu hakkı kullanılabilir hale getirme yolundaki girişimler sürdürülecektir.

113. IV. Mali Protokol'e işlerlik kazandırılması için çabalara devam edilecek; ayrıca, alt yapı yatırımlarında ve tam üyelik öncesi uyum çalışmalarında diğer Topluluk kaynaklarından yararlanma imkanları araştırılacaktır.

114. Dinamik bir yapı gösteren Topluluk ortak tarım politikası dikkatle izlenecek, Türk tarımının bu politikaya uyumu konusunda başlatılan çalışma ve incelemelere devam edilecek ve gerekli önlemler alınacaktır.

115. Yunanistan, İspanya ve Portekiz'in Topluluğa tam üyeliği sonucunda bazı Türk tarım ürünleri ihracatında meydana gelen olumsuz etkilerin giderilmesine yönelik tedbirler alınmaya devam edilecektir.

116. AT ile ilgili faaliyetleri yurt içinde ve yurt dışında ehliyetle yürütecek personelin yetiştirilmesi için gerekli tedbirler alınacak ve uygulanacaktır.

117. AT'ye tam üyelik hedefi gözönünde bulundurularak Türk eğitim standartlarında Topluluk ile gerekli uyumun sağlanabilmesi amacıyla, bilgi sistemlerinin modernleştirilmesi esas alınacak ve araştırma-geliştirme ve eğitim alanlarında AT ile varolan ortak işbirliği ve değişim projeleri geliştirilerek yeni imkanlar aranacaktır.

118. Plan döneminde, Topluluk hukuku ile Türk hukuk sisteminin yaklaştırılması ve uyumlaştırılası için gerekli tedbirler alınacaktır.

119. Dış ve iç tanıtma faaliyetlerinde AT'ye tam üyelik hedefine yönelik tedbirler alınacaktır.

6. YABANCI SERMAYE POLİTİKASI

120. Yabancı sermaye konusunda mevcut liberal politikaların uygulanmasına devam edilecektir.

121. Yabancı sermaye mevzuatı, yabancı sermaye hareketlerini en geniş anlamda kapsayacak şekilde geliştirilerek güncelleştirilecektir.

122. Yabancı sermayenin menkul kıymetlere yatırımının temin ve teşviki yönündeki düzenlemelere devam edilecektir.

123. Önemli altyapı projelerinin gerçekleştirilmesi için, uygun finansman modelleri (Yap-İşlet-Devret gibi) çerçevesinde, yabancı sermaye katkısından azami ölçüde yararlanılacaktır.

124. Çeşitli ülkelerle, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması ile Çifte Vergilendirmeyi Önleme gibi ikili anlaşmaların yapılmasına devam edilecektir.

125. Yatırım imkanlarının yurtdışında en iyi şekilde tanıtılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

126. Patent haklarının korunması ile ilgili mevzuatta yabancı sermayeyi teşvik edici yönde gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

127. Yabancı sermaye girişlerini artırmak amacıyla özelleştirme ve serbest bölge uygulamalarına devam edilecektir.

II. TEŞVİK POLİTİKASI

128. Teşvik politikasının temel amacı, rekabet edebilir bir yapı içinde döviz kazandırıcı faaliyetlerin ve Plan hedefleri ile uyumlu olarak yatırımların arttırılması ve bölgeler arası dengesizliğin azaltılmasıdır.

129. VI. Plan döneminde Yatırım ve Döviz Kazandırıcı Faaliyetleri teşvik sistemi, tek bir yasada toplanarak, birbirini tamamlayan, değişen iç ve dış piyasa şartlarına uyum sağlayabilecek esneklikte, bürokrasiyi en alt düzeye indirecek, daha az sayıda daha etkin araçlara sahip olacak yönde geliştirilecektir.

130. AT'ye tam üyelik konusu da dikkate alınarak, teşvik edilecek yatırım projelerinin uzun dönemde rekabet şansına sahip teknolojik yapıda kurulması, mevcut tesislerin ise modernize ve tevsi edilmesi hususları gözönünde bulundurulacaktır.

131. Teşvik politikası çerçevesinde, araştırma ve geliştirme, yüksek teknoloji, çevre kirliliğini önleme, enerji tasarrufu, doğal kaynakları harekete geçirme gibi konular üzerinde önemle durulacaktır.

132. Kalkınmada Öncelikli Yörelere ilişkin olarak, yatırım ve işletme dönemine ait daha etkili tedbirler uygulanacaktır.

133. Yatırım İndirimi uygulamasının, indirimden istifade edecek aktif değerlerin yeniden değerlendirilmesi yoluyla ortaya çıkacak yeni değerler üzerinden yapılabilmesine imkan sağlayacak gerekli tedbirler alınacaktır. Yatırımların finansmanında öz kaynak kullanımı teşvik edilecektir.

134. İhracatın teşvikinde ana gaye, özellikle ihraç ürünlerinin ve pazarlarının çeşitlendirilmesi yoluyla ihracatın artırılması ve toplam ihracat içinde sınai ürün payının yükseltilmesidir.

135. İhracatçıların uluslararası piyasalarda rekabet etmelerine imkan verecek şartların sağlanmasına devam edilecek, ihracat kredisi ve ihracat sigortası sistemleri geliştirilecek ve ihracatçının her türlü teknik yardımdan yararlanması sağlanacaktır.

136. Finansal kiralam.. yolu ile yapılacak yatırımların artırılması yönünde çalışmalar sürdürülecektir. Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinin ve yabancı ülkelerde yatırım yapacak müteşebbislerin dünya piyasalarında daha güçlü hale gelmeleri için verilen teşvikler devam ettirilecek ve gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

III. TASARRUF VE FİNANSMAN POLİTİKALARI

1. MALİ SEKTÖR POLİTİKALARI

137. Banka sisteminin toplam rezervlerinin kontrolü yanında, açık piyasa, bankalar arası para piyasası, döviz ve efektif piyasası işlemleri ile ekonomide reel büyümenin ve konjonktürel değişmelerin gerektirdiği likidite ihtiyacını enflasyonist baskı yaratmadan karşılayacak para politikası uygulamasına devam edilecektir.

138. Merkez Bankası'nın para ve döviz piyasalarındaki etkinliğinin artırılması esastır. Bu amaçla, Merkez Bankasının aktif hesaplarının yapısını yeniden düzenlemeye yönelik tedbirler alınacak, aktiflerde giderek önemli bir yer tutmaya başlayan itfaya tabi hesapları tasfiyeye yönelik döviz, kredi ve faiz politikaları izlenecektir.

139. Merkez Bankası'nın kredi politikası kamuya açılan kredilerin payının azaltılması ve özel kesim kredilerf içinde ihracat kredileri ile yatırım kredilerinin payının yükseltilmesi şeklinde sürdürülecektir.

140. Faiz politikası ekonomide mali tasarrufları artırıcı, spekülatif döviz talebini sınırlayıcı, kaynakların etkin dağılım ve kullanımını sağlayıcı yönde sürdürülecektir.

141. Bankalar sisteminde, mevduat ve kredi faizleri arasındaki farkın daraltılması amacıyla vergi, resim ve fonlar gözden geçirilecek ve rekabet ortamının geliştirilmesi suretiyle bankaların etkin çalışmaları sağlanacaktır.

142. Tercihli kredi sistemi, fayda ve maliyet analizi yapılarak yeniden değerlendirilecektir. Bu değerlendirmenin sonuçlarına göre sistemin nasıl daraltılacağı belirlenerek tedrici geçiş için bir program yapılacaktır.

143. T.C. Ziraat Bankası, kontrollü zirai krediler, tarımsal sanayi ve tarıma dayalı sanayi teşebbüsleri için yeterli kaynak ayırmaya devam edecektir.

144. Halk Bankası kaynaklarının kullandırılmasında, kuruluş ilkelerine uygun şekilde, küçük sanayi işletmeleri ile esnaf ve sanatkara ağırlık verilmesi ve bankanın kredi imkanlarının geliştirilmesi sürdürülecektir.

145. İhracat kredilerinin finansman ihtiyacını karşılamak amacıyla, Türkiye İhracat Kredi Bankasının kaynakları artırılacak ve çeşitlendirilecektir.

146. Türkiye Kalkınma Bankasının genişleyen faaliyet hacminin gerektirdiği kaynak ihtiyacı sağlanacaktır.

147. Bankaların sundukları hizmetler geliştirilecek, bu çerçevede tüketici kredisi, banka kartı ve çek kullanımının yaygınlaşması için gerekli ortam oluşturulacaktır.

148. AT'ye uyum sürecinde bankalar sisteminin güvenilirliğini sağlayacak öz kaynak yeterliliği, denetim ve gözetime ilişkin esaslar incelenecek, gerektiğinde yeni düzenlemelere gidilecektir.

149. Mali sisteme ilişkin mevzuatın ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlenmesine devam edilecektir.

150. Mali sisteme duyulan ilgi ve güveni artırmak amacıyla, kamuoyuna mali araç ve kurumların getiri ve risk durumları hakkında bilgi sağlayacak mekanizmalar geliştirilecektir.

151. Sermaye piyasasında, ayrıcalık ve sınırlamaların asgariye indirilmesi yanında, faaliyet konuları itibariyle rekabeti artıracak şekilde aracı kuruluşların sayısının artırılması teşvik edilecektir.

152. Menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının faaliyete geçmelerini ve menkul kıymetler yatırım fonlarının portföylerinde hisse senetlerine yönelmelerini sağlayacak ortam geliştirilecektir. Ayrıca tasarruflar, banka mevduatı yanında hisse senedi, tahvil ve kâr ortaklığı gibi menkul değerlere kaydırılarak sermaye piyasasının gelişmesi ve sınai mülkiyetin yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

153. Sermaye piyasasının arz yönünden gelişmesini ve mülkiyetin tabana yayılmasını sağlayacak olan özelleştirme programına hız verilecektir.

154. Yeni kurulan altın piyasasının geliştirilmesi yanında, mali sektörde ileriye dönük piyasaların ve mal piyasalarının gelişmesine elverişli ortam yaratılacaktır.

155. Sosyal güvenlik kurumları, özel yardımlaşma sandıkları ve sigorta şirketlerinin fonlarını sermaye piyasasına yöneltmeleri ve portföylerinde özel kesim menkul kıymetlerine de yer vermeleri özendirilecektir.

156. Yurt dışındaki yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının sermaye piyasasının gelişiminde katkılarının artırılmasına çalışılacaktır.

157. Türkiye'de uygulanmayan sigorta türlerinin tatbiki ve mevcutların geliştirilmesi imkanları araştırılacak ve bu yöndeki uygulamalarla sigorta sektörünün fon yaratma potansiyelinden tam olarak yararlanılması sağlanacaktır.

158. Özellikle kamu sağlığı ve güvenliği gibi alanlarda zorunlu sigorta uygulaması geliştirilerek yaygınlaştırılacaktır.

159. Sigorta sektöründe rekabet ortamının oluşması sağlanacaktır.

160. Sigorta şirketlerinin uluslararası pazarlara açılmalarını temin için gerekli ortam oluşturulacaktır.

2. MALİYE POLİTİKASI

161. Ekonomik ve sosyal gelişmeyi istikrar içinde sürdürmek, gelir dağılımını iyileştirmek ve yurtiçi tasarrufları artırmak Plan döneminde uygulanacak maliye politikasının temel amacıdır.

162. Ekonomide etkinliği artırmak amacıyla vergi ve teşvik alanında alınacak tedbirlerin kamu finansmanına etkileri dikkate alınarak bu alanda makro dengeleri gözeten bir yaklaşımla orta vadeli programlara ağırlık verilecektir.

163. Kamu borçlanma gereği tedricen azaltılacak, bu amaçla kamu gelirlerinin artırılması ile birlikte harcamalar da kontrol altında tutulacaktır. Özel kesimin kullanabileceği fonları daraltmayacak ve enflasyonist baskıları asgari seviyede tutacak rasyonel bir finansman politikası izlenecektir.

164. Kamu kurum ve kuruluşları görev ve fonksiyonlarıyla uyumlu insangücü planlaması yaparak personel alımlarında buna uyacak ve tasarrufa azami ölçüde riayet ederek cari giderlerini azaltmaya özen göstereceklerdir.

165. Cari gider ihtiyaçlarının karşılanmasında eğitim ve sağlık hizmetlerine öncelik verilecektir.

166. Yatırım bütçeleri içinde yer alan cari nitelikli harcamaların cari ödenek tertiplerinde gösterilmesi yönünde gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

167. Kamu yatırımlarına kaynak tahsisinde rasyonellik ilkesine özen gösterilmeye devam edilecektir.

168. Maliye politikasının etkinliğini artırmak amacıyla mümkün olduğu ölçüde ademi tahsis ilkesine uyulacaktır. Bu meyanda bütçe dışı fonlarla ilgili yeni düzenlemelere gidilecek, ekonomideki sübvansiyonların kademeli olarak bütçelenmesi sağlanacaktır.

169. Vergilerin; kurumlaşmayı, tasarrufu, yatırımları ve ihracatı teşvik edici özelliklerinden yararlanırken kaynak yaratma fonksiyonları da ihmal edilmeyecektir.

170. Vergi idaresinin, verginin süratli ve sağlıklı toplanmasına elverişli, kendi içinde bütünlüğü olan bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır. Bu amaçla vergi idaresi merkez ve taşrada süratle reorganize edilecektir. Otomasyon yaygınlaştırılarak, vergi dairelerinin vatandaşa daha süratli ve nitelikli hizmet sunabilir bir hale getirilmesi çalışmalarına devam edilecek, vergi idaresinde nitelikli personelin sürekli istihdamı için gerekli tedbirler alınacaktır.

171. Vergi kayıp ve kaçağını önlemek ve vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kurulan vergi istihbarat arşivinin etkinliği artırılacak ve vergi denetimi için bilgi akışı hızlandırılacaktır.

172. AT'ye yapılan tam üyelik başvurusu göz önünde bulundurularak, başlamış olan vergi uyum çalışmaları süratle yürütülecek, bu konuda araştırma ve eğitim faaliyetlerine ağırlık verilecektir.

173. Dışa açılma politikalarıyla uyumlu olarak, yabancı sermayenin ve ileri teknolojinin Türkiye'ye gelişini ve Türk müteşebbislerinin dışa açılmalarını teşvik etmek, ülkelerin vergi sistemlerini yakınlaştırmak amacıyla son yıllarda hız kazanan çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının yapılmasına Plan döneminde devam edilecektir.

174. Yeni vergi ihdas edilmesi veya vergi oranlarının artırılması yerine, vergilemede yatay ve dikey adalet ilkeleri de dikkate alınarak vergi tabanının yaygınlaştırılması, vergi kayıp ve kaçağının asgari seviyeye indirilmesi ve tahsilattaki verimliliğin artırılabilmesi yolundaki gayretler sürdürülecektir.

175. Mahalli idarelerin toplam gelirleri içinde öz gelirlerini artırıcı düzenlemelere gidilecek, merkezi hükûmet tarafından yürütülen bazı hizmetlerin artan gelirleriyle uyumlu olarak mahalli idarelere devri imkanları araştırılacaktır.

176. Döner sermayeli kuruluşların daha karlı ve verimli çalışır hale getirilmeleriyle kamu borçlanma gereğinin azaltılmasına katkıları sağlanacaktır.

177. Döner sermayeli kuruluşlar, mahalli idareler ve fonların hesap sistemleri belli bir standarda kavuşturularak, ekonomik analiz ve uygulamayı takip açısından daha kullanışlı hale getirilecektir.

178. Fon sistemi basitleştirilecek, işlevini yerine getiremeyen fonlar tasfiye edilecek ve fon kaynaklarının tahsisinde ekonomik denge ve hedeflerin dikkate alınmasına devam edilecektir.

3. KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ POLİTİKASI

179. Kamu İktisadi Teşebbüslerinde temel politika iktisadi etkinliğin artırılması ve sermayenin tabana yayılmasını sağlamak üzere başlatılan özelleştirme programının süratle gerçekleştirilmesi olacaktır.

180. Bir yandan özelleştirme faaliyetleri sürdürülürken diğer taraftan Kamu İktisadi Teşebbüslerinin kendilerine yeterli bir şekilde ve kaynak yaratarak

faaliyet göstermelerini temin eden politikalara devam edilecek ve bu kuruluşların modern yönetim anlayışı içerisinde daha karlı ve verimli çalışmaları sağlanacaktır.

181. AT'ye tam üye olma sürecinde özelleştirme politikası hedef alınarak Kamu İktisadi Teşebbüslerinin ürettiği mal ve hizmetlerin kalitesi yükseltilecek, bu ürünlerin yurtiçi ve uluslararası piyasalarda rekabet gücünü artırmak için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Plan döneminde özelleştirme kapsamı dışında kalacak Kamu İktisadi Teşebbüsleri bir yandan dış pazarlara açılma gayretlerini sürdürürken diğer yandan yerli sanayie uluslararası fiyatlardan girdi temin etmek amacıyla üretim yapılarını ve teknolojilerini geliştirmek yolunda yabancı sermaye ile ortak yatırım imkanlarını değerlendireceklerdir. Bu kuruluşlarda yönetimde devamlılığı sağlayacak, nitelikli kadroların oluşturulmasına imkan verecek, işletme faaliyetlerinde yaratıcılığı, bilgi ve beceri birikimini teşvik edecek bir personel rejiminin yerleştirilmesi çalışmalarına devam edilecek; kuruluşların sermayeleri Hazine imkanları ölçüsünde faaliyet hacimlerine uygun hale getirilecek, işletme ve yatırım faaliyetleri için işletme dışından sağlayacakları kaynakların kullanımında rasyonel finansman ilkelerine uyulacak ve muhasebe üniteleri geliştirilerek yıl içindeki gelişmeleri daha yakından izleyebilir hale getirilecektir.

IV. ENFLASYONLA MÜCADELE, FİYAT VE TARIMSAL DESTEKLEME POLİTİKALARI

1. ENFLASYONLA MÜCADELE VE FİYAT POLİTİKASI

182. Fiyat artışlarının Plan dönemi boyunca tedricen düşürülmesi ve 1994 yılında GSMH zımni deflatöründeki artış hızının yüzde 13,5 dolayına indirilmesi hedef alınmıştır.

183. Plan döneminde makro-ekonomik politikalarda toplam talebin kontrolüne ağırlık verilecek, talep genişlemesinin üretimdeki artış ile uyumlu olmasına özen gösterilecektir.

184. Enflasyonla mücadelede talebin kontrolünün yanısıra arzın artırılması önem arzetmektedir. Sanayinin optimum kapasitede çalışması ve kısa dönemde üretimi artıracak yatırımların hız kazanması ile verimlilik ve üretim artışı sağlanacaktır.

185. Fiyat artışları açısından önemli bir faktör olan kamu kesimi açıkları, kamu harcamalarının kontrolü ve kamu gelirlerinin artırılması yoluyla tedricen azaltılacaktır. Kamu kesimi borçlanma gereğinin karşılanmasında enflasyonist etkileri en az olan bir finansman politikası izlenecektir.

186. Ekonomideki likidite genişlemesi reel büyümenin finansmanı ile uyumlu düzeyde tutulacak, para politikası enflasyonla mücadelede etkin bir araç olarak kullanılacaktır.

187. Enflasyonist beklentilere yol açmayan ve üretimin düzenli bir şekilde artmasını sağlayan istikrarlı ekonomi politikaları izlenecektir. Maliye ve para politikalarının orta vadeli ve uyumlu olmasına özen gösterilecektir.

188. Üretimin genişlemesi ve yatırımların artışı açısından özel kesim için kritik faktör olan finansman imkanları; faiz politikasıyla mali tasarrufların teşviki ve kamunun giderek azalan oranda borçlanması ile artırılacaktır.

189. Özel kesimin kullandığı fonların maliyeti; mali tasarrufların artırılması, mali sistemin etkinleştirilmesi ve aracılık faaliyetleri üzerinden alınan vergi ve fonların yeniden düzenlenmesi ile düşürülecektir. Kamu borçlanmasının tedricen azaltılması da bu fonlara talebi daraltarak mali sistemde faizlerin yükselmemesine katkıda bulunacaktır.

190. KİT kapsamına giren işletmelerin serbest rekabet ortamında faaliyet göstermeleri temin edilerek, verimliliklerinin artması ve fiyatlarının uluslararası düzeylerde oluşması sağlanacaktır.

191. Plan döneminde rekabeti engelleyen yapısal sorunların giderilmesi yönünde çalışmalar yapılacak ve rekabet ortamını geliştirmek amacıyla ithalatın serbestleştirilmesine ağırlık verilecektir.

192. Fiyat ve gelir politikalarının gelir dağılımını iyileştirici yönde uygulanmasına özen gösterilecektir. Tüketiciyi korumak amacıyla serbest piyasa ekonomisinin tüm kurum ve kurallarıyla işlemesi, üretici-tüketici arasındaki pazarlama zincirini oluşturan kredi, sigorta, depolama ve ulaşım hizmetlerinin sağlıklı bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.

2. TARIMSAL DESTEKLEME POLİTİKASI

193. Tarımsal destekleme politikasında; tarımsal gelirde istikrarı korumak, pazarlama kolaylıkları sağlamak, ekilebilir arazinin özelliklerine, iç ve dış talebe uygun bir üretim yapısı içinde verimliliğin artmasına yardımcı olmak esastır.

194. Tarımsal desteklemenin kapsamı ekonomik ve sosyal kriterler dikkate alınarak tespit edilecektir.

195. İhraç ürünleri ile ilgili destekleme alımı uygulamalarında ürünün dünya piyasalarındaki rekabet imkanlarını korumak ve artırmak amacıyla, kaliteli ve standart ürün lehine fiyat farklılaştırılması etkin bir şekilde sürdürülecek, bu ürünlerin fiyatlarının tespitinde dış fiyatlar da gözönünde bulundurulacaktır.

196. Destekleme alımlarının finansmanında enflasyonist baskılar yaratılmamasına dikkat edilecektir.

197. Tarımsal üretimin artırılmasında ve teşvikinde fiyat politikası yanında ucuz ve yeterli girdi, kredi, tarımsal eğitim, tarımsal teşkilatlanma ve teknolojik gelişme imkanlarının artırılması gibi fiyat dışı destekleme araçlarına da ağırlık verilecektir.

198. Üreticinin ürünlerinin en iyi şekilde değerlendirilmesini sağlamak ve etkinliği artırmak amacıyla kurulan Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri'nin kuruluş amaçları yönünde hizmet vermelerine, rasyonel bir şekilde çalışmalarına ve kendi kendilerine yeterli hale gelmelerine yönelik çalışmalar sürdürülecektir. Tarım Ürün Sigortası sistemi geliştirilecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EKONOMİK SEKTÖRLERDE GELİŞME HEDEF VE POLİTİKALARI

I. SEKTÖREL GELİŞME HEDEFLERİ

199. Tarım sektöründe, üretim metodlarını modernleştirerek hava şartlarına bağımlılığı azaltmak, artan nüfusun gıda maddeleri ihtiyacını karşılamak ve tarımsal ürünlerin ihracatını geliştirmek temel amaçtır. Bu amaçla toprak ve su kaynaklarının en iyi şekilde kullanımını sağlamak, yüksek vasıflı tohumluk ve damızlık ile diğer üretim girdilerini etkin kullanarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak, orman ve su ürünleri kaynaklarını geliştirmek esas olacaktır.

200. Plan döneminde ekilebilir tarım alanlarının yaklaşık yüzde 87,0'sinin gübrelenmesi, toplam gübre talebinin yüzde 85,2'sinin yurt içinden karşılanması, bitki besin değeri yüksek ve toprak yapısına en uygun gübre çeşitlerinin kullanımının yönlendirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

201. Tarımsal ürünlerin destekleme fiyatlarının tespit edilmesinde çiftçi gelirinde istikrar sağlayan ve üretimi yönlendiren bir yol izlenecek ve bu tespitte ekonominin genel dengesi ve yurt dışı fiyatlar dikkate alınacaktır.

202. Tarım reformu uygulamaları, teknolojik gelişmeyi ve verimliliği artırmayı esas alan, çiftçi gelirinin yükseltilmesini amaçlayan bir yapı içinde sürdürülecektir.

203. Tarım ürünlerinde kalite yükseltilmesi, ıslah çalışmaları ve standardizasyona yönelik faaliyetler sürdürülecek, ambalajlama konularına gereken önem verilecektir.

204. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında bulunan sulamaya ve orman tesisine uygun alanların etkin kullanımına, su ürünleri, hayvancılık ve bitkisel üretim potansiyelinin en iyi şekilde değerlendirilmesine yönelik araştırma ve uygulama çalışmalarına devam edilecektir.

205. Plan döneminde mevcut sulama şebekelerinin bakım ve onarımlarının yapılarak etkinliklerinin artırılması yanında 750 bin hektar alanda yeni sulama şebekesi kurulması öngörülmektedir.

206. Yüksek vasıflı ve standart tohumluk türlerinin geliştirilmesine imkan veren tohumluk faaliyetlerinin oluşması sağlanacaktır.

207. Kaliteli ve yüksek verimli yaş sebze ve meyvenin üretimi ile seracılık ve çiçekcilik teşvik edilecek, kamu tarafından yürütülen bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele programlarına devam edilmesinin yanında toplu mücadelelerin yapılabilmesi için özel kuruluşların oluşması da desteklenecektir.

208. Birim hayvan başına kaliteli ve daha fazla verim elde edilmesi için yüksek verimli kültür ırkları ile bunların yerli hayvanlarla olan melezlerinin sayıları artırılacak, suni ve tabii tohumlama çalışmaları yaygınlaştırılacaktır.

209. Kaliteli yem arzının artırılması ve çayır-mera arazilerininin işletilmesi esaslarının düzenlenmesi sağlanacaktır.

210. Su ürünleri üretimini artırmak amacıyla kaynakların dengeli olarak kullanılması ve kullanılmayan kaynaklardan yararlanılması temin edilecek, açık deniz balıkçılığının geliştirilmesi için deneyimli ülkelerle işbirliği özendirilecek ve yetiştiriciliğin içsular ve denizlerde yaygınlaştırılması için gerekli teşvikler sağlanacaktır.

211. İnsan, doğa ve teknoloji arasındaki düzensiz ilişkiler sonucu ortaya çıkan ormansızlaşma, çoraklaşma, toprak erozyonu ve taşkın gibi afetlerin olumsuz etkilerinin azaltılabilmesi için koruma, ağaçlandırma, gençleştirme, erozyon kontrolü ve mera ıslahı çalışmalarına öncelik verilecektir.

212. Ormanlar; kaynaktan devamlı, dengeli ve çok yönlü yararlanma ilkesi ve insan sağlığı, bitki-su-yaban hayatı, orman peyzajı ile tabii değerlerin korunması esas alınarak planlanacak, işletilecek ve geliştirilecektir.

213. Madencilik sektöründe, madenlerin etkin bir biçimde ekonomiye kazandırılması, enerji ve sanayi hammadde talebinin ucuz ve güvenli bir şekilde temini ve imkanlar ölçüsünde işlenmiş mal ihracatı öngörülmektedir.

214. Madencilikte kamu kesimi mümkün olduğu ölçüde üretime dönük yatırımlara girmeyecek, özel kesimin bu görevi üstlenmesi temel ilke olacak, geleneksel ihraç ürünlerinde tüvenan yerine işlenmiş cevher veya nihai ürün ihracı teşvik edilmeye devam edilecektir.

215. Plan döneminde imalat sanayii, ekonomide hedeflenen büyümeyi sağlayan temel sektörlerden biri olacaktır. Sanayileşmede özel kesimin rolü daha da artacaktır.

216. İmalat sanayiinde dışa dönük ve rekabet gücü olan bir yapının geliştirilmesi, ihracatın sürekliliğinin ve çeşitliliğinin sağlanması esas alınacak, mevcut tesislerde gerekli yapısal dönüşüm gerçekleştirilmesi, verimliliğin artırılması ve yeni tesislerin optimal ölçeklerde kurulması özendirilecektir.

217. Plan döneminde, yatırım malı üreten sektörler ile ara malı üretenlerde deri ve kürk işleme, lastik, plastik, kimya, cam, demir-çelik ve demirdışı metaller sektörleri ve tüketim malı üretenlerde dokuma-giyim ve ayakkabı sektörleri, ortalama üretim artışlarının üzerinde gelişen sektörler olacaktır.

218. Plan döneminde, imalat sanayiinde faaliyet gösteren büyük ölçekli kuruluşların, gerekli fiziki ve teknolojik yatırımları ve diğer yapısal düzenlemeleri gerçekleştirerek uluslararası piyasalara uyum sağlayacak yönde gelişmeleri; küçük ve orta ölçekli kuruluşların ise modernizasyon ve kurumlaşmalarını sürdürerek ihtisaslaşmaları ve büyük sanayie entegre olabilecek bir yapıya kavuşmaları hedef alınmıştır.

219. Enerji sektöründe temel amaç, ekonomik ve sosyal kalkınmanın desteklenmesi, bütün kullanıcı kesimlere, yerinde, zamanında, güvenilir, ucuz ve kaliteli enerjinin sağlanabilmesidir.

220. Birincil ve ikincil enerji taleplerinin, güvenilir bir arz yapısı içinde ülke ve kullanıcı için en ekonomik tarzda karşılanması esastır. Bu amaçla ekonomik olmak kaydıyla yerli veya ithal bütün enerji kaynakları değerlendirilecek; yurtiçi ve yurtdışından, kamu ve özel kesimin finansman imkanlarından istifade edilecektir.

221. 1988 yılında 906 kg petrol eşdeğeri olan kişi başına birincil enerji tüketim değerinin 1994 yılı sonunda 1.215 kg. petrol eşdeğeri olarak gerçekleşmesi hedef alınmaktadır. 1988 yılında 893 kwh olan kişi başına brüt elektrik kullanımının ise, Plan dönemi sonunda 1.407 kwh'e ulaşması öngörülmektedir.

222. Elektrik alt sektöründe özelleştirme çalışmaları sürdürülecek, özellikle kamu finansman yükünün azaltılması amacıyla yatırımlarda özel kesim payını artırıcı girişimler desteklenecek, kamu ve özel kesim firmalarının bir arada faaliyet gösterebileceği yeni bir yapılaşmaya gidilecektir.

223. Ekonomik gelişmeyi destekleyen, ülke kalkınmasında darboğaz oluşturmayan, uluslararası ticareti kolaylaştıran ve ödemeler dengesine önemli katkılar sağlayan bir ulaşım sistemini gerçekleştirme çabaları sürdürülecektir.

224. Ulaşımda altyapı ve taşımacılık sistemlerinin dengeli bir şekilde gelişmesi temin edilecektir.

225. Gelişen, yaygınlaşan ve modernleşen haberleşme hizmetlerinde, Plan döneminde, sürekliliğin, kalite ve süratin sağlanması önem taşımakta, haberleşme altyapısının tamamlanarak taleplerin gecikmesiz olarak karşılanması hedef alınmaktadır.

226. Plan döneminde özel radyo ve TV üzerinde ağırlıkla durulacak, yeni TV kanallarının devreye girmesi ve uydudan yararlanma imkanlarının geliştirilmesi sağlanacaktır. Yeni radyo yayınları için FM bandı tercih edilecek ve bölgesel yayınlara ağırlık verilecektir.

227. Haber hizmetlerini daha geniş kitlelere ulaştırabilmek için bilgisayarla haberleşme ağı genişletilecektir.

228. Turizm alt ve üst yapısının nitelik ve niceliğinin yükseltilmesine ağırlık verilecektir. Mevcut tesislerde doluluk oranlarını artırıcı ve faaliyet mevsimini uzatıcı önlemler alınacaktır.

229. Doğal güzelliklerin ve kültürel değerlerin korunmasına gerekli öncelik verilecek, belirli sahaların korumaya alınarak turizme açılması teşvik edilecektir.

230. Güvenlik hizmetlerinde ana hedef, caydırıcılık unsurunun güçlendirilerek suç işlenmesinin önlenmesi ve ülke çapında huzur ve güven ortamının sürdürülmesidir.

231. Tüm sektör ve faaliyet alanlarında, AT ile entegrasyonun getireceği şartlar göz önüne alınacaktır.

232. Ekonomik ve sosyal faaliyetlerin yürütülmesinde, beşeri ve doğal kaynakların israfının önlenmesi ve çevrenin korunması esas alınacaktır. Artık ve atıkların tasfiyesine dönük yatırımlar desteklenecektir.

233. Her alanda genel eğitim düzeyinin yükseltilmesi, ihtiyaç duyulan nitelik ve nicelikte insan gücünün yetiştirilmesi, üretimde kalite kontrol teknikleri kullanımı ile standartlara uygunluğun yaygınlaştırılması, verimlilik değerlerinin gelişmiş ülkeler düzeyine ulaştırılması hedef alınacaktır.

234. Bilimsel araştırma ve teknoloji geliştirme çalışmalarına önem verilecektir.

235. Yeni yatırımlar rekabet edebilirlik ilkesi gözetilerek özendirilecek; bu çerçevede yüksek katma değer yaratılması, dış pazarlarda rekabet gücüne sahip olunması, ölçek ekonomisine uygunluk, modern teknoloji kullanımı, değişen ve gelişen dünya üretim ve pazar yapısına uyumluluk gibi hususlar göz önünde bulundurulacaktır.

236. Tanıtım ve pazarlama teknikleri ve yaklaşımları geliştirilecektir.

237. Sektörel ekonomik ve sosyal analizlerin daha sağlıklı bir tarzda yapılabilmesi amacıyla, istatistiki bilgi ve verilerin her alanda, ihtiyaç duyulan kapsam ve doğrulukta toplanması temin edilecektir.

238. GAP kapsamında bulunan projelerde entegrasyonun sağlanmasına ve uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların çözümü için uygulayıcı kuruluşlar arasında koordinasyonun kurulmasına özen gösterilebilecektir.

TABLO : 28 – Sektörler İtibariyle Üretimde Gelişmeler

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Geçici	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V.Plan Dönemi	VI.Plan Dönemi
TARIM	22 333 857	24,8	26 102 966	23,0	26 277 435	22,1	32 279 117	18,9	3,3	4,2
Bitkisel Üretim	12 605 369	14,0	14 876 908	13,1	14 598 607	12,3	17 527, 047	10,3	3,0	3,7
Hayvancılık	6 966 421	7,7	8 269 653	7,3	8 622 320	7,2	10 950 200	6,4	4,4	4,9
Ormancılık	1 770 475	2,0	1 778 137	1,6	1 787 430	1,5	1 963 005	1,1	0,2	1,9
Su Ürünleri	991 592	1,1	1 178 268	1,0	1 269 078	1,1	1 839 865	1,1	5,1	7,7
SANAYİ	67 898 684	75,2	87 383 272	77,0	92 697 186	77,9	138 576 145	81,1	6,4	8,4
A. MADENCİLİK	2 500 544	2,8	3 348 969	3,0	3 653 740	3,1	4 951 145	2,9	7,9	6,3
B. İMALAT SANAYİİ	62 647 457	69,4	79 767 032	70,3	84 416 146	71,0	125 741 700	73,6	6,1	8,3
1. TÜKETİM MALLARI	25 098 166	27,8	30 559 367	26,9	32 456 250	27,3	47 447 039	27,8	5,3	7,9
Gıda	13 684 628	15,2	15 385 938	13,6	16 492 687	13,9	22 596 410	13,2	3,8	6,5
İçki	1 034 019	1,1	1 282 692	1,1	1 289 119	1,1	1 645 241	1,0	4,5	5,0
Tütün	1 417 240	1,6	1 426 879	1,3	1 428 700	1,2	2 141 846	1,3	0,2	8,4
Dokuma	5 337 154	5,9	7 377 570	6,5	7 851 418	6,6	11 413 848	6,7	8,0	7,8
Tekstil Giyim	1 741 410	1,9	2 572 819	2,3	2 772 184	2,3	5 204 125	3,0	9,7	13,4
Deri Giyim	583 532	0,6	867 451	0,8	895 012	0,8	1 760 100	1,0	8,9	14,5
Ağaç Mobilya	535 680	0,6	742 920	0,7	790 800	0,7	1 161 960	0,7	8,1	8,0
Ayakkabı	764 503	0,8	903 098	0,8	936 330	0,8	1 523 509	0,9	4,1	10,2
2. ARA MALLARI	25 887 766	28,7	35 625 267	31,4	38 112 094	32,0	54 793 315	32,1	8,0	7,5
Çırçırlama	950 400	1,1	1 038 600	0,9	957 600	0,8	1 116 000	0,7	0,2	3,1
Ağaç Mantar Ürünleri	1 762 006	2,0	2 329 418	2,1	2 469 353	2,1	3 142 495	1,8	7,0	4,9
Kağıt	1 462 953	1,6	1 627 226	1,4	1 934 725	1,6	2 751 500	1,6	5,7	7,3
Basım	479 000	0,5	558 868	0,5	581 317	0,5	783 000	0,5	3,9	6,1
Deri ve Kürk İşleme	708 011	0,8	994 676	0,9	1 032 404	0,9	1 782 600	1,0	7,8	11,5
Lastik	865 750	1,0	1 081 360	1,0	1 140 670	1,0	1 848 150	1,1	5,7	10,1
Plastik	1 110 500	1,2	1 789 860	1,6	1 903 000	1,6	3 180 000	1,9	11,4	10,8
Kimya	2 426 400	2,7	3 667 000	3,2	3 947 000	3,3	6 194 000	3,6	10,2	9,4

TABLO : 28 – Sektörler İtibariyle Üretimde Gelişmeler (Devamı)

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Geçici	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V.Plan Dönemi	VI.Plan Dönemi
Petrokimya	1 459 300	1,6	3 118 260	2,7	3 386 000	2,8	4 400 000	2,6	18,3	5,4
Petrol Ürünleri	6 260 740	6,9	8 044 738	7,1	8 429 880	7,1	10 467 950	6,1	6,1	4,4
Gübre	1 012 972	1,1	1 071 741	0,9	1 127 757	0,9	1 638 468	1,0	2,2	7,8
Çimento	975 694	1,1	1 405 850	1,2	1 550 000	1,3	2 294 000	1,3	9,7	8,2
Pişmiş Kil	604 519	0,7	945 597	0,8	1 123 841	0,9	1 672 779	1,0	13,2	8,3
Seramik	361 667	0,4	462 240	0,4	537 900	0,5	792 500	0,5	8,3	8,1
Cam	701 510	0,8	968 057	0,9	1 117 285	0,9	1 743 115	1,0	9,8	9,3
Demir Çelik	3 655 965	4,1	5 303 617	4,7	5 548 135	4,7	8 795 450	5,1	8,7	9,7
Demirdışı Metaller	1 090 379	1,2	1 218 159	1,1	1 325 227	1,1	2 191 308	1,3	4,0	10,6
3. YATIRIM MALLARI	11 661 525	12,9	13 582 398	12,0	13 847 802	11,6	23 501 346	13,8	3,5	11,2
Madeni Eşya	3 557 264	3,9	4 020 000	3,5	3 905 000	3,3	5 872 000	3,4	1,9	8,5
Elektriksiz Makinalar	1 515 313	1,7	1 821 721	1,6	1 913 000	1,6	3 601 000	2,1	4,8	13,5
Tarım Makinaları	796 140	0,9	601 079	0,5	580 271	0,5	1 090 360	0,6	-6,1	13,4
Meslek Bilim Ölçü	71 134	0,1	126 552	0,1	145 500	0,1	332 000	0,2	15,4	17,9
Elektrikli Makinalar	1 249 088	1,4	1 639 883	1,4	1 762 000	1,5	2 738 000	1,6	7,1	9,2
Elektronik	1 054 305	1,2	1 598 435	1,4	1 610 000	1,4	2 900 000	1,7	8,8	12,5
Karayolları Taşıtları	2 603 847	2,9	2 950 283	2,6	3 028 684	2,5	5 582 000	3,3	3,1	13,0
Demiryolu Taşıtları	121 977	0,1	66 580	0,1	131 000	0,1	143 380	0,1	1,4	1,8
Gemi İnşa	185 621	0,2	107 926	0,1	135 760	0,1	329 103	0,2	-6,1	19,4
Uçak İmalat	6 304	0,0	10 370	0,0	11 108	0,0	15 580	0,0	12,0	7,0
Diğer İmalat	500 532	0,6	639 569	0,6	625 479	0,5	897 923	0,5	4,8	7,5
C. ELEKTRİK GAZ VE SU	2 750 683	3,0	4 267 271	3,8	4 627 300	3,9	7 883 300	4,6	11,0	11,2
Elektrik	1 846 096	2,0	2 863 940	2,5	3 086 072	2,6	5 332 150	3,1	10,8	11,6
Gaz ve Su	904 587	1,0	1 403 331	1,2	1 541 228	1,3	2 551 150	1,5	11,2	10,6
TOPLAM	90 232 541	100,0	113 486 238	100,0	118 974 621	100,0	170 855 262	100,0	5,7	7,5

TABLO : 29 – Sektörler İtibariyle İhracatta Gelişmeler

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Gerçekleşme	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V.Plan Dönemi	VI.Plan Dönemi
TARIM	1 177 399	11,1	1 804 238	10,9	1 628 259	9,5	2 017 077	7,0	6,7	4,4
Bitkisel Üretim	594 247	5,6	1 293 203	7,8	1 085 239	6,3	1 246 511	4,3	12,8	2,8
Hayvancılık	494 439	4,6	403 262	2,4	417 863	2,4	567 086	2,0	–3,3	6,3
Ormancılık	44 125	0,4	38 216	0,2	47 396	0,3	66 150	0,2	1,4	6,9
Su Ürünleri	44 588	0,4	69 557	0, 4	77 761	0,5	137 330	0,5	11,8	12,0
SANAYİ	9 469 467	88,9	14 715 010	89,1	15 571 113	90,5	26 953 045	93,0	10,5	11,6
A. MADENCİLİK	486 281	4,6	506 254	3,1	514 044	3,0	728 076	2,5	1,1	7,2
B. İMALAT SANAYİİ	8 983 186	84,4	14 208 757	86,0	15 057 068	87,5	26 224 969	90,5	10,9	11,7
1. TÜKETİM MALLARI	5 298 775	49,8	7 654 235	46,3	8 209 789	47,7	14 616 093	50,5	9,2	12,2
Gıda	2 153 951	20,2	1 957 890	11,9	2 004 582	11,7	3 485 982	12,0	–1,4	11,7
İçki	16 278	0,2	35 341	0,2	34 490	0,2	45 908	0,2	16,2	5,9
Tütün	338 065	3,2	376 771	2,3	436 526	2,5	509 281	1,8	5,2	3,1
Dokuma	1 594 981	15,0	2 985 257	18,1	3 249 271	18,9	5 534 571	19,1	15,3	11,2
Hazır Giyim	1 141 743	10,7	2 239 874	13,6	2 406 915	14,0	4 472 056	15,4	16,1	13,2
a) Tekstil - Giyim	690 959	6,5	1 547 210	9,4	1 656 175	9,6	2 977 659	10,3	19,1	12,4
b) Deri - Giyim	450 777	4,2	692 627	4,2	750 740	4,4	1 494 397	5,2	10,7	14,8
Ağaç Mobilya	43 911	0,4	20 539	0,1	21 346	01	107 936	0,4	–13,4	38,3
Ayakkabı	9 846	0,1	38 564	0,2	56 660	0,3	460 359	1,6	41,9	52,0
2. ARA MALLARI	3 028 649	28,4	5 194 258	31,4	5 416 099	31,5	8 263 293	28,5	12,3	8,8
Çırçırlama	204 854	1,9	223 752	1,4	223 749	1,3	270 000	0,9	1,8	3,8
Ağaç Mantar Ürünleri	45 158	0,4	43 840	0,3	52 552	0,3	101 817	0,4	3,1	14,1
Kağıt	88 636	0,8	102 675	0,6	138 816	0,8	237 205	0,8	9,4	11,3
Basım	25 365	0,2	12 384	0,1	15 100	0,1	19 385	0,1	–9,9	5,1

TABLO : 29 – Sektörler İtibariyle İhracatta Gelişmeler (Devamı)

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Gerçekleşme	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V.Plan Dönemi	VI.Plan Dönemi
Deri ve Kürk İşleme	6 641	0,1	35 573	0,2	41 989	0,2	125 360	0,4	44,6	24,4
Lastik	98 465	0,9	129 521	0,8	146 436	0,9	398 850	1,4	8,3	22,2
Plastik	33 996	0,3	46 035	0,3	50 000	0,3	141 655	0,5	8,0	23,2
Kimya	226 795	2,1	515 690	3,1	535 010	3,1	1 169 200	4,0	18,7	16,9
Petrokimya	192 048	1,8	696 274	4,2	690 000	4,0	866 580	3,0	29,1	4,7
Petrol Ürünleri	610 366	5,7	469 283	2,8	498 604	2,9	199 300	0,7	-4,0	-16,8
Gübre	78 731	0,7	328 993	2,0	274 944	1,6	150 432	0,5	28,4	-11,4
Çimento	82 346	0,8	9 310	0,1	11 362	0,1	45 410	0,2	32,7	31,9
Pişmiş Kil	18 701	0,2	46 901	0,3	53 267	0,3	98 528	0,3	23,3	13,1
Seramik	33 618	0,3	46 436	0,3	52 408	0,3	112 430	0,4	9,3	16,5
Cam	157 943	1,5	234 421	1,4	262 110	1,5	566 995	2,0	10,7	16,7
Demir Çelik	944 373	8,9	1 927 843	11,7	2 039 746	11,9	3 116 278	10,8	16,7	8,8
Demirdışı Metaller	180 614	1,7	325 327	2,0	329 997	1,9	643 867	2,2	12,8	14,3
3. YATIRIM MALLARI	655 762	6,2	1 360 264	8,2	1 431 180	8,3	3 345 583	11,5	16,9	18,5
Madeni Eşya	104 084	1,0	247 886	1,5	252 135	1,5	637 421	2,2	19,4	20,4
Elektriksik Makinalar	130 888	1,2	422 256	2,6	439 112	2,6	963 213	3,3	27,4	17,0
Tarım Makinaları	87 466	0,8	52 722	0,3	56 661	0,3	136 243	0,5	-8,3	19,2
Meslek Bilim Ölçü	1 804	0,0	22 480	0,1	29 500	0,2	58 500	0,2	74,9	14,7
Elektrikli Makinalar	127 484	1,2	273 808	1,7	283 299	1,6	566 596	2,0	17,3	14,9
Elektronik	23 814	0,2	141 481	0,9	162 890	0,9	453 277	1,6	46,9	22,7
Karayolları Taşıtları	148 094	1,4	171 679	1,0	187 997	1,1	480 247	1,7	4,9	20,6
Demiryolu Taşıtları	57	0,0	283	0,0	350	0,0	710	0,0	43,8	15,2
Gemi İnşa	24 663	0,2	5 099	0,0	6 105	0,0	9 916	0,0	-24,4	10,2
Uçak İmalat	326	0,0	778	0,0	950	0,0	1 315	0,0	23,9	6,7
Diğer İmalat	7 082	0,1	21 792	0,1	12 182	0,1	38 146	0,1	11,5	25,6
TOPLAM	10 646 866	100,0	16 519 248	100,0	17 199 372	100,0	28 970 122	100,0	10,1	11,0

TABLO : 30 — Sektörel İhracat/Üretim Oranları

MALLAR	1984 Gerçekleşme	1988 Gerçekleşme	1989 Tahmin	1994 Plan Hedefi
TARIM	5,3	6,9	6,2	6,2
Bitkisel Üretim	4,7	8,7	7,4	7,1
Hayvancılık	7,1	4,9	4,8	5,2
Ormancılık	2,5	2,1	2,7	3,4
Su Ürünleri	4,5	5,9	6,1	7,5
SANAYİ	14,5	17,7	17,7	20,6
A. MADENCİLİK	19,4	15,1	14,1	14,7
B. İMALAT SANAYİİ	14,3	17,8	17,8	20,9
1. TÜKETİM MALLARI	21,1	25,0	25,3	30,8
Gıda	15,7	12,7	12,2	15,4
İçki	1,6	2,8	2,7	2,8
Tütün	23,9	26,4	30,6	23,8
Dokuma	29,9	40,5	41,4	48,5
Hazır Giyim - Dokuma	39,7	60,1	59,7	57,2
Hazır Giyim - Deri	77,3	79,9	83,9	84,9
Ağaç Mobilya	8,2	2,8	2,8	9,3
Ayakkabı	1,3	4,3	6,1	30,2
2. ARA MALLARI	11,7	14,6	14,2	15,1
Çırçırlama	21,6	21,5	23,4	24,2
Ağaç Montor Ürünleri	2,6	1,9	2,1	3,2
Kâğıt	6,1	6,3	7,2	8,6
Basım	5,3	2,2	2,6	2,5
Deri ve Kürk İşleme	0,9	3,6	4,1	7,0
Lastik	11,4	12,0	12,8	21,6
Plastik	3,1	2,6	2,6	4,7
Kimya	9,3	14,1	13,6	18,9
Petrokimya	13,2	22,3	20,4	19,7
Petrol Ürünleri	9,7	5,8	5,9	1,9
Gübre	7,8	30,7	24,4	9,2
Çimento	8,4	0,7	0,7	2,0
Pişmiş Kil	3,1	5,0	4,7	5,9
Seramik	9,3	10,0	9,7	14,2
Cam	22,5	24,2	23,5	32,5
Demir Çelik	25,8	36,3	36,8	35,4
Demirdışı Metaller	16,6	26,7	24,9	29,4
3. YATIRIM MALLARI	5,6	10,0	10,3	14,2
Madeni Eşya	2,9	6,2	6,5	10,9
Elektriksiz Makinalar	8,6	23,2	23,0	26,7
Tarım Makinaları	11,0	8,8	9,8	12,5
Meslek Bilim Ölçü	2,5	17,8	20,3	17,6
Elektrikli Makinalar	10,2	16,7	16,1	20,7
Elektronik	2,3	8,9	10,1	15,6
Karayolları Taşıtları	5,7	5,8	6,2	8,6
Demiryolu Taşıtları	0,1	0,4	0,3	0,5
Gemi İnşa	13,3	4,7	4,5	3,0
Uçak İmalat	5,1	7,4	8,5	8,5
Diğer İmalat	1,4	3,4	1,8	3,4
TOPLAM	12,2	15,1	15,0	17,8

TABLO : 31 -- Sektörler İtibariyle İthalatta Gelişmeler

1988 Yılı Fiyatlarıyla
D : Milyon TL.

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Gerçekleşme	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V.Plan Dönemi	VI.Plan Dönemi
TARIM	590 627	4,22	568 699	2,80	831 215	3,87	1 042 795	3,13	7,1	4,6
Bitkisel Üretim	392 404	2,80	123 159	0,61	306 966	1,43	211 580	0,64	-4,8	-7,2
Hayvancılık	133 642	0,95	184 619	0,91	210 601	0,98	218 460	0,66	9,5	0,7
Ormancılık	64 581	0,46	258 794	1,27	310 554	1,45	609 080	1,83	36,9	14,4
Su Ürünleri	--	0,00	2 127	0,01	3 094	0,01	3 675	0,01	--	3,5
SANAYİ	13 415 591	95,78	19 743 762	97,20	20 620 121	96,13	32 273 211	96,87	9,0	9,4
A.MADENCİLİK	2 974 204	21,23	4 155 544	20,46	4 414 392	20,58	5 884 610	17,66	8,2	5,9
a) Ham Petrol	2 460 868	17,57	3 447 992	16,97	3 455 386	16,11	4 080 636	12,25	7,0	3,4
b) Doğal Gaz	--	0,00	123 858	0,61	377 806	1,76	784 625	2,36	--	15,7
c) Diğer	513 336	3,67	583 695	2,87	581 200	2,71	1 019 349	3,06	2,5	11,9
B.İMALAT SANAYİİ	10 441 387	74,55	15 588 217	76,74	16 205 729	75,55	26 388 601	79,21	9,2	10,2
1.TÜKETİM MALLARI	501 445	3,58	1 017 880	5,01	1 120 509	5,22	1 618 715	4,86	17,4	7,6
Gıda	337 538	2,41	574 310	2,83	655 051	3,05	1 135 019	3,41	14,2	11,6
İçki	132	0,00	22 023	0,11	22 660	0,11	25 027	0,08	179,9	2,0
Tütün	66 526	0,47	255 704	1,26	281 976	1,31	207 328	0,62	33,4	-5,9
Dokuma	89 850	0,64	150 013	0,74	148 343	0,69	227 102	0,68	10,5	8,9
Hazır Giyim	3 901	0,03	5 448	0,03	3 350	0,02	4 068	0,01	-3,0	4,0
a) Tekstil-Giyim	3 887	0,03	5 105	0,03	3 000	0,01	3 360	0,01	-5,0	2,3
b) Deri Giyim	14	0,00	343	0,00	354	0,00	708	0,00	91,9	14,9
Ağaç Mobilya	1 487	0,01	5 439	0,03	2 989	0,01	6 006	0,02	15,0	15,0
Ayakkabı	2 011	0,01	4 944	0,02	7 040	0,03	14 165	0,04	28,5	15,0
2.ARA MALLARI	5 360 452	38,27	7 799 819	38,40	8 024 707	37,41	13 185 857	39,58	8,4	10,4
Çırçırlama	1 281	0,01	69 750	0,34	187 686	0,87	236 000	0,71	171,1	4,7
Ağaç Mantar Ürünleri	11 743	0,08	41 447	0,20	46 262	0,22	195 447	0,59	31,5	33,4
Kâğıt	200 638	1,43	385 894	1,90	351 963	1,64	535 130	1,61	11,9	8,7

TABLO : 31 – Sektörler İtibariyle İthalatta Gelişmeler (Devamı)

1988 Yılı Fiyatlarıyla
D : Milyon TL.

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Gerçekleşme	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V.Plan Dönemi	VI.Plan Dönemi
Basım	17 197	0,12	27 026	0,13	31 460	0,15	46 600	0,14	12,8	8,2
Deri ve Kürk İşleme	8 995	0,06	72 326	0,36	90 046	0,42	272 674	0,82	58,5	24,8
Lastik	70 315	0,50	95 612	0,47	110 390	0,51	160 802	0,48	9,4	7,8
Plastik	21 756	0,16	74 196	0,37	59 648	0,28	100 000	0,30	22,3	10,9
Kimya	1 169 010	8,35	1 952 420	9,61	2 037 000	9,50	3 227 000	9,69	11,7	9,6
Petrokimya	1 028 995	7,35	1 061 461	5,23	1 285 167	5,99	2 000 000	6,00	4,5	9,2
Petrol Ürünleri	192 643	1,38	361 318	1,78	336 416	1,57	721 209	2,16	11,8	16,5
Gübre	608 722	4,35	688 980	3,39	576 055	2,69	600 039	1,80	-1,1	0,8
Çimento	–	0,00	70 785	0,35	58 110	0,27	35 100	0,11	–	-9,6
Pişmiş Kil	135 329	0,97	152 515	0,75	159 339	0,74	208 225	0,62	3,3	5,5
Seramik	55 036	0,39	24 141	0,12	29 173	0,14	48 601	0,15	-11,9	10,7
Cam	14 197	0,10	45 679	0,22	60 783	0,28	95 514	0,29	33,8	9,5
Demir Çelik	1 404 662	10,03	2 117 733	10,43	2 089 550	9,74	3 824 528	11,48	8,3	12,9
Demirdışı Metaller	419 934	3,00	558 536	2,75	515 659	2,40	878 988	2,64	4,2	11,3
3.YATIRIM MALLARI	4 579 489	32,70	6 770 518	33,33	7 060 512	32,91	11 584 029	34,77	9,0	10,4
Madeni Eşya	274 761	1,96	564 510	2,78	664 005	3,10	1 060 418	3,18	19,3	9,8
Elektriksiz Makinalar	2 196 452	15,68	2 980 848	14,67	3 041 997	14,18	5 139 295	15,43	6,7	11,1
Tarım Makinaları	96 011	0,69	54 188	0,27	55 838	0,26	99 610	0,30	-10,3	12,3
Meslek Bilim Ölçü	151 451	1,08	373 302	1,84	417 500	1,95	915 000	2,75	22,5	17,0
Elektrikli Makinalar	392 864	2,80	613 750	3,02	636 090	2,97	941 569	2,83	10,1	8,2
Elektronik	522 038	3,73	967 222	4,76	992 230	4,63	1 466 000	4,40	13,7	8,1
Karayolları Taşıtları	724 167	5,17	696 572	3,43	697 919	3,25	1 316 259	3,95	-0,7	13,5
Demiryolu Taşıtları	24 950	0,18	26 262	0,13	61 334	0,29	77 907	0,23	19,7	4,9
Gemi İnşa	143 879	1,03	73 728	0,36	135 615	0,63	192 600	0,58	-1,2	7,3
Uçak İmalat	27 420	0,20	399 039	1,96	340 567	1,59	339 250	1,02	65,5	-0,1
Diğer İmalat	25 497	0,18	21 106	0,10	17 417	0,08	36 120	0,11	-7,3	15,7
T O P L A M	14 006 218	100,00	20 312 461	100,00	21 451 336	100,00	33 316 006	100,00	8,9	9,2

II. TARIM

a) Amaç

239. Tarım sektöründe, üretim metodlarını modernleştirerek üretimin hava şartlarına bağımlılığını azaltmak, artan nüfusun gıda maddeleri ihtiyacını karşılamak ve tarımsal ürünlerin ihracatını geliştirmek temel amaçtır. Bu amaçla toprak ve su kaynaklarının en iyi şekilde kullanımını sağlamak, yüksek vasıflı tohumluk ve damızlık ile diğer üretim girdilerini etkin kullanarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak, orman ve su ürünleri kaynaklarını geliştirmek esas olacaktır.

b) Hedefler

240. Plan döneminde tarım sektörü toplam üretiminde yıllık ortalama artışın yüzde 4,2 olması hedef alınmıştır. Sektörde bitkisel ürünlerde yıllık ortalama üretim artışının yüzde 3,7, hayvancılıkta ise yüzde 4,9 olması öngörülmektedir.

241. İhracatın yılda ortalama yüzde 4,4 artacağı, bitkisel ürünler ihracatının yıllık ortalama artış oranının yüzde 2,8 olacağı öngörülmektedir.

242. İthalatın yılda ortalama yüzde 4,6 artacağı ve sektördeki en yüksek ithalat artışının yüzde 14,4 ile ormancılıkta gerçekleşeceği öngörülmüştür.

243. Plan dönemi sonunda toplam sulanabilir alanın yüzde 53,4'ünün sulamaya açılması, ağaçlandırma ve erozyon kontrol çalışmalarının artırılarak yapılması hedef alınmıştır.

c) İlkeler ve Politikalar

244. Tarımsal ürünlerin destekleme fiyatlarının tespit edilmesinde çiftçi gelirinde istikrar sağlayan ve üretimi yönlendiren bir yol izlenecek ve bu tespitte ekonominin genel dengesi ve yurt dışı fiyatlar dikkate alınacaktır.

245. Araştırma, yayım ve eğitim hizmetleri güçlendirilerek daha etkin bir hale getirilecektir.

246. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin modern girdi kullanımı ve tarımsal ürünlerini işleme ve pazarlamaları kooperatifler eliyle desteklenecektir. Talebi yurt içinden karşılanamayan ürünler ile ihraç potansiyeli yüksek ürünlerin üretiminin artırılması yönündeki kredi taleplerine öncelik verilmesi sağlanacaktır.

247. Tarım reformu uygulamaları, teknolojik gelişmeyi ve verimliliği artırmayı esas alan, çiftçi gelirlerinin yükseltilmesini amaçlayan bir yapı içinde sürdürülecektir.

248. Tarım ürünlerinde kalite yükseltilmesi, ıslah çalışmaları ve standardizasyona yönelik faaliyetler sürdürülecek, ambalajlama konularına gereken önem verilecektir.

249. GAP kapsamında bulunan sulamaya ve orman tesisine uygun alanların etkin kullanımı ve su ürünleri, hayvancılık, bitkisel üretim potansiyelinin en iyi şekilde değerlendirilmesi yönündeki araştırma ve uygulama çalışmalarına devam edilecektir.

250. AT'ye üyelik konusundaki gelişmeler çerçevesinde mevzuat ve yapısal uyum için gerekli çalışmalar tamamlanacaktır.

TABLO : 32 – Tarım Sektörünün Genel Durumu

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmini		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
ÜRETİM										
Bitkisel Ürünler	–	12 605 369	–	14 876 908	–	14 598 607	–	17 527 047	3,0	3,7
Hayvancılık	–	6 966 421	–	8 269 653	–	8 622 320	–	10 950 200	4,4	4,9
Ormancılık	–	1 770 475	–	1 778 137	–	1 787 430	–	1 963 005	0,2	1,9
Su Ürünleri	–	991 592	–	1 170 268	–	1 269 078	–	1 838 865	5,1	7,7
TOPLAM		22 333 857		26 102 966		26 277 435		32 279 117	3,3	4,2
İÇ TÜKETİM										
Bitkisel Ürünler	–	11 868 670	–	13 569 934	–	13 332 764	–	15 798 114	2,4	3,5
Hayvancılık	–	6 714 411	–	8 147 777	–	8 315 086	–	10 395 996	4,4	4,6
Ormancılık	–	1 839 107	–	1 971 659	–	2 062 572	–	2 522 508	2,3	4,1
Su Ürünleri	–	969 805	–	1 148 114	–	1 236 659	–	1 778 383	5,0	7,5
TOPLAM		21 391 993		24 837 484		24 947 081		30 495 001	3,1	4,1
İHRACAT										
Bitkisel Ürünler	–	594 247	–	1 293 203	–	1 085 239	–	1 246 511	12,8	2,8
Hayvancılık	–	494 439	–	403 282	–	417 863	–	567 086	–3,3	6,3
Ormancılık	–	44 125	–	38 216	–	47 396	–	68 150	1,4	6,9
Su Ürünleri	–	44 588	–	69 557	–	77 761	–	137 330	11,8	12,0
TOPLAM		1 177 399		1 804 238		1 628 259		2 017 077	6,7	4,4
İTHALAT										
Bitkisel Ürünler	–	392 404	–	123 159	–	306 966	–	211 580	–4,8	–7,2
Hayvancılık	–	133 642	–	184 619	–	210 601	–	218 460	9,5	0,7
Ormancılık	–	64 581	–	258 794	–	310 554	–	609 080	36,9	14,4
Su Ürünleri	–	–	–	2 127	–	3 094	–	3 675	–	3,5
TOPLAM		590 627		568 699		831 215		1 042 795	7,1	4,6

TABLO : 33 — Kişi Başına Düşen Tarımsal Ürünler (Kg/Yıl) (1)

MALLAR	1988 Gerçekleşme	1994 Hedef
A) HUBUBAT	454,2	460,0
B) BAKLİYAT	20,5	40,6
C) SANAYİ VE YUMRU BİTKİLER		
YAĞLI TOHUMLAR	368,7	386,9
D) MEYVELER	288,7	299,8
E) SEBZELER	185,3	186,2
F) TOPLAM ET	26,9	32,4
a. Kırmızı Et	19,9	22,0
b. Beyaz Et	7,0	10,4
G) SÜT	135,8	162,6
H) YUMURTA	7,0	8,4
I) BALIK	12,2	16,2

(1) Sanayiye giden miktar dahildir.

TABLO : 34 —Tarım Sektöründe Önemli Girdilerde Gelişmeler

MALLAR	Birim	1984 Gerç.	1988 Gerç.	1989 Tahmin	1994 Hedef	Yıllık Ortalama Artış (%) V.Plan Dön.	VI. Plan Dönemi
Kimyasal Gübre (Fiziki)	(1000 Ton)	4427	4482	4638	6225	0,1	6,1
Mücadele İlaçları	(Ton)	46763	37832	39490	53800	−3,3	6,4
Tohumluk (Değişen)	(1000 Ton)	273	298	370	605	6,3	10,3
Sulama	(1000 Ha)	3209	3657	3791	4541	3,4	3,7
Traktör (Park Sayısı)	(Adet)	556781	655000	670000	750000	3,8	2,3

1. TOPRAK VE SU KAYNAKLARI

a) Hedefler

251. Büyük sulama projelerine kaynak dağıtımında kısa zamanda devreye girebilecek olanlara öncelik verilmesi ve bu yolla ileri safhada bulunan projelerin bir an evvel devreye sokulmaları hedef alınmıştır.

252. Sulama projelerinin uygulanmasında önemli olan toprak etüd ve haritalama işleri planlı dönemin başlarında yurt çapında büyük ölçüde tamamlanmış olmasına rağmen, bugünün şartlarında yetersiz kalması nedeniyle ihtiyaca cevap verecek şekilde revize edilmeleri yoluna gidilecektir.

253. Tarım arazilerinin küçük parsellere ayrılmış olmaları sulama ve üretim girdi maliyetlerinin yükselmesine sebep olduğundan, sulama şebekesi götürülmesi planlanan alanlarda öncelikle arazi toplulaştırmasına gidilmesi esas alınacaktır.

254. Sulamaya açılmış alanlarda sulama randımanının yükseltilmesi için uygun sulama metodlarının seçimi sonucunda hesaplanan bitki su ihtiyacının kontrollü olarak karşılanması yoluna gidilecektir.

255. Sulama projelerinden yeterli faydanın temin edilebilmesi hususunda Devlet eliyle işletilen alanlarda yeterli sayıda sulayıcı grupların oluşturulması ve şebekelerin sulama mevsiminden önce bakım ve onarımlarının tamamlanması, Devlet eliyle işletilmeyen küçük sulama tesislerinde ise işletme bakım ve onarımlarının gerektiği şekilde yapılabilmesi için kurulmuş olan organizasyonların iyileştirilmesi ve etkinliklerinin artırılması sağlanacaktır. Bu konuda faaliyet gösteren organizasyonların üst birliklerde birleştirilmeleri ve teknik bilgi ve ekipmanla takviye edilmeleri gerekmektedir.

256. GAP entegre bir proje anlayışı içinde yürütülmeye devam edilecektir.

257. Orta Anadolu ovası başta olmak üzere, İç Ege, Doğu ve Güney Doğu Anadolu ovaları ile tarımsal ve hayvansal açıdan önem taşıyan ovaların; sulamaya açılması ve değerlendirilmesi için bu Plan döneminde çalışmalara başlanacaktır.

258. Plan döneminde mevcut şebekelerin bakım ve onarımlarının yapılarak etkinliklerinin artırılmasına ilaveten 750 bin hektar alanda yeni sulama şebekesi kurulması öngörülmüştür.

259. Sulamaya açılmış alanlarda suyun bilinçsiz kullanımı ve ilave altyapı yatırımlarının zamanında yapılmaması, drenaj problemini ortaya çıkarmakta ve dolayısıyle tarım arazilerinin çoraklaşmasına sebep olmaktadır. Bu ür problemlerin halledilmesi için Plan döneminde 250 bin hektar alanda tarla içi geliştirme ve 70 bin hektar alanda drenaj hizmetlerinin yapılması öngörülmüştür.

260. Sulamaya elverişli olup, su kaynakları yönünden yetersiz alanlarda yüzey akışlarının değerlendirilmesi için gölet yapımlarına devam edilecektir. Bu konuda önceliğin Kalkınma Öncelikli Yörelere verilmesine özen gösterilecektir.

b) İlkeler ve Politikalar

261. Sulama projelerinin planlanmasına baz teşkil edecek olan toprak etüd ve haritalama işlerinin tamamlanmasına yönelik çalışmalara hız verilecektir.

262. Arazi toplulaştırma çalışmalarının, sulamaya açılmış alanlarda tamamlanması hızlandırılacak, sulama sistemi götürülmesi planlanan sahalarda uygulamaya geçilmeden önce toplulaştırma yapılması esas alınacaktır.

263. Sulamaya açılmış alanlarda kontrollu sulamaya yönelik çalışmalar hızlandırılacak ve sulama suyunda tasarruf sağlayan metodların uygulanmasının yanısıra projede öngörülen bitki deseninin oluşturulmasına özen gösterilecektir.

264. GAP içinde yer alan projelerde entegrasyonun sağlanması ve uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların çözümü için uygulayıcı kuruluşlar arasında koordinasyonun kurulmasına özen gösterilecektir.

265. Sulama tesislerinin işletilmesi için kurulmuş olan birlik ve kooperatiflerin etkinliklerinin artırılması yolunda gerekli çalışmalar yapılacaktır.

266. Sulama yatırımlarıyla işletme, bakım ve onarım giderlerinin faydalananlarca karşılanması hususunda ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesine yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.

2. BİTKİSEL ÜRÜNLER

a) Hedefler

267. Plan döneminde bitkisel ürünler üretiminin yılda ortalama yüzde 3,7, iç tüketimin yüzde 3,5, ihracatın ise yüzde 2,8 artması, ithalatın yüzde 7,2 azalması hedef alınmıştır.

268. Fiziki gübre talebinin yılda ortalama yüzde 6,1 artması öngörülmüştür. İyi vasıflı tohumluğun üretimi ve dağıtımı geliştirilecektir.

269. Nadas alanlarının daraltılması uygulamalarıyla ikinci ürün yetiştirme programları yaygınlaştırılacaktır.

270. Yağlı tohumlar ve sanayi bitkileri üretimini geliştirme programları teşvik edilerek sürdürülecektir.

271. Tarımsal Yayım ve Araştırma Projesi'nin kapsamı genişletilerek uygulamaya devam edilecektir.

b) İlkeler ve Politikalar

272. Yüksek vasıflı tohumluk ve standart türlerin geliştirilmesine imkan veren tohumculuk faaliyetleri teşvik edilecek, bu alanda yurt dışında geliştirilen teknoloji ve nitelikli tohum çeşitlerinin çiftçiye intikali desteklenecektir.

273. İkinci ürün ekilişleri, Akdeniz Bölgesinin yanısıra Ege ve Marmara bölgeleri ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinde de yaygınlaştırılacaktır.

274. Nadas Alanlarının Daraltılması Projesi uygulamalarına devam edilerek baklagil ve yem bitkileri ekim alanları artırılacaktır.

275. Kaliteli ve yüksek verimli yaş sebze ve meyvenin üretimi ile seracılık ve çiçekcilik teşvik edilecektir.

276. Kamu tarafından yürütülen bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele programlarına devam edilmesinin yanısıra toplu mücadelelerin yapılabilmesi için özel kuruluşların oluşması da desteklenecektir.

277. Çiftçi-yayımcı-araştırmacı arasındaki bilgi akışı yaygınlaştırılacak ve tarımsal yayım-araştırma kuruluşları arasındaki işbirliği artırılacaktır.

TABLO : 35 – Bitkisel Ürünler Üretimi

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
HUBUBAT	24 594	3 794 292	28 844	4 451 054	27 150	4 180 499	32 230	4 993 809	2,0	3,6
Buğday	15 480	2 457 450	18 450	2 928 938	17 200	2 730 500	19 980	3 171 825	2,1	3,0
Arpa	6 500	867 360	7 500	1 000 800	7 200	960 768	8 200	1 094 208	2,1	2,6
Mısır	1 500	244 800	2 000	326 400	1 900	310 080	3 250	530 400	4,8	11,3
Çeltik	280	124 006	263	116 256	230	101 862	310	137 293	–3,9	6,2
Diğerleri	834	100 676	631	78 660	620	77 289	490	60 083	–5,1	–4,9
BAKLİYAT	1 312	486 365	2 315	892 279	2 510	973 434	3 970	1 530 124	14,9	9,5
SAN.YUMR.BİT. ve YAĞL. TOH.	18 055	3 307 847	20 514	3 802 212	21 797	3 920 515	25 086	4 428 600	3,5	2,5
Kütlü Pamuk	1 409	1 160 565	1 500	1 235 520	1 420	1 169 626	1 650	1 359 072	0,2	3,0
Tütün	194	860 101	212	938 574	220	975 372	225	997 540	2,5	0,5
Şeker Pancarı	11 108	447 875	11 534	465 051	12 500	504 000	14 100	568 512	2,4	2,4
Patates	3 200	282 208	4 350	383 627	4 500	396 855	5 150	454 179	7,1	2,7
Ayçiçeği	715	253 968	1 150	408 480	1 350	479 520	1 500	532 800	13,6	2,1
Diğerleri	1 429	303 130	1 768	370 961	1 807	395 142	2 461	516 498	5,4	5,5
MEYVELER	14 985	3 084 310	16 611	3 496 078	16 351	3 364 575	19 256	3 914 059	1,8	3,1
Turunçgiller	1 318	220 006	1 440	244 665	1 400	237 860	1 550	263 190	1,6	2,0
Elma	1 900	277 172	1 950	284 466	2 000	291 760	2 100	306 348	1,0	1,0
Üzüm	3 300	677 523	3 350	687 789	3 350	687 789	3 500	718 585	0,3	0,9
Zeytin	800	253 960	1 100	349 195	600	190 470	1 200	380 940	–5,6	14,9
Fındık	300	576 240	353	678 042	330	633 864	360	691 488	1,9	1,8
Çay	569	177 244	756	235 338	756	235 494	714	222 411	5,8	–1,1
Diğerleri	6 798	902 165	7 662	1 016 583	7 915	1 087 338	9 832	1 331 097	3,8	4,1
SEBZELER	8 561	969 876	10 196	1 155 105	9 950	1 127 236	12 814	1 451 698	3,1	5,2
YAN ÜRÜNLER	–	962 680	–	1 080 180	–	1 032 349	–	1 208 757	1,4	3,2
TOPLAM	–	12 605 369	–	14 876 908	–	14 598 607	–	17 527 047	3,0	3,7

TABLO : 36 – Bitkisel Ürünler Önemli Mallar İç Tüketimi

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Buğday	13 066	2 074 228	14 422	2 289 493	14 783	2 346 801	16 726	2 655 189	2,5	2,5
Arpa	6 750	900 720	7 228	964 504	7 140	952 762	7 900	1 054 176	1,1	2,0
Mısır	1 635	266 832	2 230	363 936	2 200	359 040	3 350	546 720	6,1	8,8
Çeltik	280	124 006	263	116 256	230	101 862	310	137 293	–3,9	6,2
Bakliyat	720	277 387	1 106	426 098	1 180	454 607	2 510	967 003	10,4	16,3
Pamuk	1 409	1 160 565	1 500	1 235 520	1 420	1 169 626	1 650	1 359 072	0,2	3,0
Tütün	194	860 101	212	938 574	220	975 372	225	997 540	2,5	0,5
Şeker Pancarı	11 108	447 875	11 534	465 051	12 500	504 000	14 100	568 512	2,4	2,4
Patates	3 127	275 770	4 302	379 393	4 430	390 682	5 078	447 829	7,2	2,8
Kuru Soğan	991	100 200	1 126	113 850	1 120	113 243	1 267	128 106	2,5	2,5
Ayçiçeği	715	253 968	1 160	412 032	1 350	479 520	1 500	532 800	13,6	2,1
Turunçgiller	1 066	181 124	1 154	196 076	1 140	193 697	1 235	209 839	1,4	1,6
Elma	1 829	266 815	1 887	275 276	1 925	280 819	2 010	293 219	1,0	0,9
Üzüm	3 287	674 854	3 333	684 298	3 333	684 298	3 475	713 452	0,3	0,8
Zeytin	800	253 960	1 100	349 195	600	190 470	1 200	380 940	–5,6	14,9
Fındık	300	576 240	353	678 042	330	633 864	360	691 488	1,9	1,8
Çay	569	177 244	756	235 338	756	235 494	714	222 411	5,8	–1,1
Sebzeler	8 420	953 902	9 998	1 132 673	9 795	1 109 676	11 510	1 292 639	3,1	3,1
Yan Ürünler	–	962 680	–	1 070 010	–	1 021 215	–	1 121 988	1,2	1,9
Diğerleri		1 080 200		1 244 318		1 135 716		1 477 899	1,0	5,4
TOPLAM	–	11 868 670	–	13 569 934	–	13 332 764	–	15 798 114	2,4	3,5

TABLO : 37 – Bitkisel Ürünler Dış Ticareti

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
İHRACAT (FOB)										
Buğday	291	40 682	1 993	278 621	784	109 603	1 000	139 800	21,9	5,0
Arpa	315	46 626	390	57 728	120	17 762	300	44 406	–17,6	20,1
Nohut	159	66 530	525	219 676	568	237 668	615	257 334	29,0	1,6
Mercimek	291	121 062	606	252 108	635	264 173	695	289 134	16,9	1,8
K. Fasulye	39	18 314	36	16 905	45	21 131	50	23 479	2,9	2,1
Fiğ Tohumu	35	11 705	63	21 069	65	21 738	75	25 082	13,2	2,9
Patates	73	10 754	48	7 071	55	8 102	72	10 606	–5,5	5,5
Kuru Soğan	109	13 895	164	20 907	170	21 672	250	31 870	9,3	8,0
Turunçgiller	252	103 338	311	127 532	275	112 769	315	129 172	1,8	2,8
Taze Üzüm	13	6 489	17	8 486	20	9 983	25	12 479	9,0	4,6
Elma	71	25 203	65	23 073	70	24 848	90	31 947	–0,3	5,2
Domates	132	30 608	149	34 550	145	33 625	210	48 695	1,9	7,7
Diğerleri	–	99 041	–	225 478	–	202 167	–	202 506	15,3	0,0
TOPLAM	–	594 247	–	1 293 203	–	1 085 239	–	1 246 511	12,8	2,8
İTHALAT		392 404		123 159		306 966		211 580	–4,8	–7,2

3. HAYVANCILIK

a) Hedefler

278. Birim hayvan başına kaliteli ve daha fazla ürün elde edilmesi için yüksek verimli kültür ırkları ile bunların yerli hayvanlarla olan melezlerinin sayılarının artırılması, sun'i ve tabii tohumlama çalışmalarının yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

279. Plan döneminde hayvancılık ortalama üretim artış hedefi yüzde 4,9 olarak öngörülmektedir. İthalat artış hızının yüzde 0,7 olması, ihracatın ise yüzde 6,3 oranında artması hedeflenmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

280. Kaliteli yem arzının artırılması ve çayır-mera arazilerinin işletilmesi esaslarının düzenlenmesi sağlanacaktır.

281. Hayvan yetiştiricilerinin yetiştirme birlikleri şeklinde teşkilatlanmaları özendirilecektir.

282. Hayvan hastalıkları ile mücadele belirli bir program çerçevesinde yürütülecektir.

283. Hayvancılık istatistiklerinin toplanması ve yayımlanması faaliyetleri belirli ve sürekli bir esasa bağlanacaktır.

284. Erken kuzu ve dana kesimlerinin önlenmesi çalışmaları geliştirilip yaygınlaştırılacaktır.

285. Süt sığırcılığının, besiciliğin, koyunculuğun, keçiciliğin, tavukçuluğun, arıcılık ve ipekböcekçiliğinin geliştirilmesine devam edilecektir.

286. Damızlık hayvan ihtiyacının dahilden karşılanması esas olacak, ancak gerekli hallerde damızlık hayvan yerine öncelikle dondurulmuş sperma veya embriyo ithali yoluna gidilecektir. Ayrıca hayvanların ıslahına önem verilerek bu konularda yetkili bir Hayvan Islah Kurulu oluşturulacaktır.

287. Hayvancılığın her faaliyet dalı için ayrı ayrı danışma kurullarının oluşturulması sağlanacaktır.

288. Canlı hayvan ihracı yerine işlenmiş hayvansal ürünlerin ihracına önem verilecektir.

TABLO : 38 — Hayvancılık Talebi

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Et (Kanatlı eti dahil)	1165,3	3 034 181	1463,6	3 747 779	1543,5	3 944 736	2082,0	5 200 614	5,4	5,7
Süt	6130,0	1 630 000	7330,0	2 199 000	7890,0	2 307 000	10050,0	3 015 000	4,7	5,5
Yumurta	245,4	160 200	376,0	386 880	393,0	403 320	520,0	484 800	20,3	3,7
Yapağı-Kıl-Tiftik	113,4	352 200	129,9	498 440	135,0	411 850	152,5	480 400	3,2	2,3
Diğerleri	—	1 337 830	—	1 315 679	—	1 248 178	—	1 235 182	−1,4	−0,2
TOPLAM	—	6 714 411	—	8 147 777	—	8 315 086	—	10 396 996	4,4	4,6

TABLO : 39 — Hayvancılık Üretimi

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kırmızı Et	975,0	2 925 000	1160,0	3 480 000	1210,0	3 630 000	1515,0	4 545 000	4,4	4,6
Beyaz Et	260,0	416 000	360,0	608 000	410,0	656 000	555,0	1 046 000	9,5	9,8
Süt	6100,0	1 830 000	7330,0	2 199 000	7890,0	2 307 000	10050,0	3 015 000	4,7	5,5
Yumurta	300,0	324 000	386,0	416 880	404,0	436 320	560,0	504 800	6,1	6,7
Yapağı-Kıl-Tiftik	102,0	255 000	110,0	275 000	113,0	282 500	126,0	315 000	2,1	2,2
Diğerleri	—	1 218 421	—	1 290 773	—	1 310 500	—	1 422 400	1,5	1,7
TOPLAM	—	8 968 421	—	8 269 653	—	8 622 320	—	10 950 200	4,4	4,9

TABLO : 40 – Hayvancılık İhracatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Yenilebilir Canlı Hayvan İhracatı Eşdeğeri Et	69,7	306 819	80,3	353 481	81,0	356 562	93,0	409 386	3,1	2,8
Yumurta	54,6	163 800	10,0	30 000	11,0	33 000	40,0	120 000	–27,4	29,5
Kirli Tiftik	2,2	13 640	1,3	8 060	2,5	15 500	3,5	21 700	2,6	7,0
Diğerleri	–	10 180	–	11 721	–	12 801	–	16 000	4,7	4,6
TOPLAM	–	494 439	–	403 262	–	417 863	–	567 086	–3,3	6,3

TABLO : 41 – Hayvancılık İthalatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Damızlık Sığır (Baş)	2 216	3 109	20 424	28 655	25 000	35 075	5 000	7 015	62,4	–27,5
Yenilebilir Canlı Hayvan İthalatı Eşdeğeri Et	–	–	3,9	13 260	4,5	15 300	5	17 000	–	2,1
Damız. Küm. Hay. (Baş)	1 138 246	4 439	1 538 084	5 999	1 800 000	7 020	3 000 000	11 700	9,6	10,8
Kirli Mer. Yapağısı	13,6	110 840	14,8	120 620	16	130 400	18	146 700	3,3	2,4
Kirli Diğer Yapağı	–	–	6,4	10 880	8,5	14 450	12	20 400	–	7,1
Diğerleri	–	15 254	–	5 205	–	8 356	–	15 645	–11,4	13,4
TOPLAM	–	133 642	–	184 619	–	210 601	–	218 460	9,5	0,7

4. SU ÜRÜNLERİ

a) Hedefler

289. Plan döneminde su ürünleri üretiminin yılda ortalama yüzde 7,7, iç talebin yüzde 7,5, ihracatın yüzde 12,0 ithalatın yüzde 3,5 artması ve bu dönem sonunda kişi başına düşen yıllık iç talebin 16,2 kg olması hedef alınmıştır.

290. Plan dönemi sonunda iç talebin yüzde 75,5'inin taze ve soğutulmuş, yüzde 20,5'inin donmuş olarak karşılanması öngörülmüştür. Bu durumda su ürünlerinin tüketiciye ulaştırılması için soğuk ve donmuş zincirin yurt düzeyinde etkinlikle kurulması önem taşımaktadır.

b) İlkeler ve Politikalar

291. Su ürünleri üretimini artırıcı yönde kaynakların dengeli olarak kullanılmasına ve kullanılmayan kaynaklardan yararlanılmasına önem verilecektir.

292. Açık deniz balıkçılığının geliştirilmesi için deneyimli ülkelerle işbirliği özendirilecektir.

293. Yetiştiriciliğin içsular ve denizlerde yaygınlaştırılması için gerekli teşvikler sağlanacaktır.

294. Uygun avlanma süre ve yöntemlerinin uygulanması, hastalık, parazit ve kirlenmelerin titizlikle izlenmesi ile koruma ve kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılacak, uygulama ve izleme sonuçlarına göre gereken önlemler alınacak, su ürünleri stoklarının korunması ve geliştirilmesi sağlanacaktır.

295. Balıkçı barınağı, barınma ve çekek yeri gibi altyapı yatırımlarına devam edilecek, üreticilerin teşkilatlanmaları desteklenecektir.

296. Su ürünlerinin kalitesinin bozulmadan tüketiciye ulaşması amacıyla ülkede soğuk ve donmuş zincirin etkinlikle kurulması sağlanacaktır.

5. ORMANCILIK

a) Hedefler

297. Orman alanı varlığının hukuki sınırlarının belirlenmesi için kadastro işlerinin öncelikle tamamlanmasına önem verilecektir.

298. İnsan-doğa-teknoloji arasında süregelen düzensiz ilişkiler sonucu ortaya çıkan ormansızlaşma, çoraklaşma, toprak erozyonu ve taşkın gibi afetlerin olumsuz etkilerinin azaltılabilmesi için, ağaçlandırma, gençleştirme, erozyon kontrol ve mera ıslah çalışmalarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

299. Gençleştirme ve ağaçlandırma faaliyetlerinde kullanılacak tür seçiminde, ekolojik, ekonomik ve sosyal faktörlerin müştereken değerlendirilmesi ve tohum ile ağaç ıslah çalışmalarının yoğunlaştırılması gerekli görülmektedir.

300. Yurtiçi odun hammaddesi arz-talep dengesinin sağlanmasında, ormanların erozyona uğratılmayacak şekilde üretimin gerçekleştirilmesine, odun dışı ürünler envanter çalışmasının öncelikle sonuçlandırılmasına ve hammadde yerine işlenmiş ürün ihracatına ağırlık verilmesine çalışılacaktır.

Dokümantasyon ve Kütüphane Şb.

TABLO : 42 – Su Ürünlerinde Gelişmeler

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
İç Talep	556,4	969 805	658,7	1 148 114	709,5	1 236 659	1020,3	1 778 383	5,0	7,5
Üretim	568,9	991 592	676,0	1 178 268	728,1	1 269 078	1055,0	1 838 865	5,1	7,7
İhracat	12,5	44 588	19,5	69 557	21,8	77 761	38,5	137 330	11,8	12,0
İthalat	–	–	2,2	2 127	3,2	3 094	3,8	3 675	–	3,5
Kg/Kişi	11,5	–	12,2	–	12,8	–	16,2	–	–	–

301. Orman ekosisteminin özelliği gereği, plan ve projelerin entegre bir yaklaşımla düzenlenmesi, çalışma birimlerinde ilgili meslek mensuplarına yer verilmesi ve teknik elemanların bölgesel şartlara göre uzmanlaşması hedef alınacaktır.

302. Orman ve yeşil sevgisini bir kültür olarak topluma kazandırmak ve ekolojik, sosyal, tarihsel ve bilimsel özellikleri ile ormanlık yöreleri tanıtmak için, Uludağ, Yedigöller ve benzeri ormaniçi noktalarda bulunan danışma merkezlerinin birer "tabiat okulu" uygulaması içinde aydınlatıcı ve tanıtıcı hizmet vermeleri amaçlanacaktır.

303. Plan döneminde, sektör üretiminin yılda ortalama yüzde 1,9, ithalatın ise yüzde 14,4 oranında artması öngörülmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

304. Ormanlar; toplumun ormancılık ürün ve hizmetlerine olan ihtiyaçlarını, kaynaktan, devamlı, dengeli ve çok yönlü yararlanma ilkesi ve insan sağlığı, bitki-su-yaban hayatı, orman peyzajı ile tabii değerlerin korunması esas alınarak planlanacak, işletilecek ve geliştirilecektir.

305. Ormanların genişletilmesi ve orman köylüsünün kalkındırılması, teknik ve mali tedbirlerle desteklenecek, özel orman kurulması teşvik edilecektir.

306. Orman arazisi değerlendirme planları, gelişen toplum ihtiyaçları, bozulan tabiat dengesi ve kirlenen çevre unsurları dikkate alınarak ve çok yönlü kullanımı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenecektir.

307. Orman fidanlıklarında, bölgeler itibariyle istenilen miktar ve zamanda ihtiyacı karşılayacak, orijini belli ve üstün kaliteli fidan üretimi esas alınacaktır.

308. Gençleştirme ve ağaçlandırmalarla ilgili tür seçimi, işletme amacı ve diğer teknik kararlar, kaynaktan çok yönlü yararlanma ilkesi doğrultusunda ve ekolojik şartlar, tüketici talebi, biyolojik çöl ve genetik erozyon kriterleri dikkate alınarak belirlenecektir.

309. Enerji ormanları tesisi, hatıra ormanları kurulması, yeşil kuşak çalışmaları, rüzgar perdesi ve koruyucu orman şeritleri oluşturulması, ağaçlandırmalarda çok amaçlı türler kullanılması ile korunga ekimleri ve benzeri tarımsal ve sosyal ormancılık faaliyetleri yaygınlaştırılacak ve desteklenecektir.

310. Ormancılık teşkilatı, mevzuatı, eğitim ve öğretimi, odun ve odun dışı birçok ürün ve hizmet üreten orman kaynağının, bütün fonksiyonlarını dikkate olacak şekilde yeniden düzenlenecektir.

311. Orman yangınlarının önlenmesi için alınan tedbirler geliştirerek yaygınlaştırılacak ve etkinlikleri artırılacaktır.

TABLO : 43 – Ormancılık Sektörü Talebi

M : Bin M³

D : Milyon TL.

1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Endüstriyel Odun	9 329	991 881	10 199	1 098 633	10 800	1 182 158	14 484	1 635 869	3,6	6,7
Tomruk	5 203	724 225	5 700	807 787	6 250	888 928	8 950	1 292 814	4,2	7,8
Tel Direk	148	17 316	180	21 060	180	21 060	145	16 965	4,0	–4,2
Maden Direği	547	49 230	580	52 200	570	51 300	543	48 870	0,8	–1,0
Kağıt Odunu	1 464	102 480	1 536	108 419	1 550	109 250	1 870	130 900	1,3	3,7
Lif + Yonga Odunu	1 260	49 140	1 453	56 667	1 480	57 720	2 000	78 000	3,3	6,2
Diğer Sanayi Odunu	707	49 490	750	52 500	770	53 900	976	68 320	1,7	4,9
Yakacak Odun	25 000	650 000	24 000	624 000	23 750	617 500	22 000	572 000	–1,0	–1,5
T.Kauçuk (Ton)	42 000	60 793	58 418	103 188	66 000	116 493	87 000	153 675	13,9	5,7
D.Odun Dışı Ürün	–	136 433	–	145 838	–	146 421	–	160 964	1,4	1,9
TOPLAM		– 1 839 107		– 1 971 659		– 2 062 572		– 2 522 508	2,3	4,1

Not : 1 – Tablolarda üretim-tüketim dengesizliği gibi görünen durum, stok kullanımı ile bir ürünün birden fazla sanayi dalında kullanılabilme özelliğinden kaynaklanmaktadır.

2 – Odun dışı ürünler ile ilgili rakamlar, yapılmakta olan envanter çalışması sonuçlarına göre revize edilecektir.

TABLO : 44 – Ormancılık Sektörü Üretimi

M : Bin M³

D : Milyon TL.

1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Endüstriyel Odun	9 078	966 475	9 449	982 137	9 550	990 930	11 584	1 184 005	0,5	3,6
Tomruk	5 120	711 680	5 010	696 390	5 050	701 950	6 050	840 950	–0,3	3,7
Telefon Direği	114	13 338	180	21 060	180	21 060	145	16 965	9,6	–4,2
Maden Direği	499	44 910	580	52 200	570	51 300	543	48 870	2,7	–1,0
Kağıt Odunu	1 462	102 340	1 476	103 320	1 500	105 000	1 870	130 900	0,5	4,5
Lif + Yonga Odunu	1 213	47 307	1 453	56 667	1 480	57 720	2 000	78 000	4,1	6,2
Diğer Sanayi Odunu	670	46 900	750	52 500	770	53 900	976	68 320	2,8	4,9
Yakacak Odun	25 000	650 000	24 000	624 000	23 750	617 500	22 000	572 000	–1,0	–1,5
Odun Dışı Ürün	–	154 000	–	172 000	–	179 000	–	207 000	3,1	2,9
TOPLAM		– 1 770 475		– 1 778 137		– 1787 430		– 1 963 005	0,2	1,9

Not : 1 – Üretim, ormanların devamlılık ve çevre koruma ilkeleri gözetilerek gerçekleştirilecektir.

2 – Yakacak odun üretimi, yaklaşık yüzde 50 oranında kontrol edilemiyen usulsüz kesim miktarını içermektedir.

TABLO : 45 – Ormancılık Sektörü İhracatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Endüstriyel Odun	133	24 334	36	9 084	47	11 984	65	16 573	–13,2	6,7
Odun Dışı Ürün	–	19 791	–	29 132	–	35 412	–	49 577	12,3	7,0
TOPLAM	–	44 125	–	38 216	–	47 396	–	66 150	1,4	6,9

TABLO : 46 – Ormancılık Sektörü İthalatı

M : Bin M³
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Endüstriyel Odun	4	1 564	1 010	152 636	1 250	191 228	2 900	451 864	161,5	18,8
Odun Dışı Ürün	–	63 017	–	106 158	–	119 326	–	157 216	14,0	5,7
TOPLAM	–	64 581	–	258 794	–	310 554	–	609 080	36,9	14,4

III. MADENCİLİK

a) Amaç

312. Madenlerin etkin bir biçimde ekonomiye kazandırılması, enerji ve sanayi hammadde talebinin ucuz ve güvenli bir şekilde temini ve işlenmiş mal ihracatının artırılması sektörün başlıca amacını teşkil etmektedir.

b) Hedefler

313. Plan döneminde madencilik sektöründe talep yılda ortalama yüzde 6,6 oranında artacaktır. Ham petrol ve doğal gazda bu artışın yüzde 5,7, kömürlerde yüzde 10,8, demir cevherlerinde yüzde 6,1, demirdışı metal madenlerde yüzde 5,0, taşocakçılığında yüzde 6,5 ve metal dışı madenlerde yüzde 4,3 olması hedef alınmıştır.

314. Üretim artış hedefi yıllık ortalama yüzde 6,3 olarak belirlenmiş, kömür üretiminde yıllık yüzde 8,5 ham petrol ve doğal gazda yüzde 2,5, demir cevherinde yüzde 1,6, demir dışı metal madenlerde yüzde 4,4, metal dışı madenlerde yüzde 5,9 oranında artış öngörülmüştür.

315. İhracatın yıllık ortalama yüzde 7,2 artış ile 1994'de 514 milyon dolara ulaşması hedef alınmıştır.

316. İthalatta yıllık ortalama artış yüzde 5,9 olarak öngörülmüş olup, 1994'de 4,2 milyar dolar tutarında ithalat hedeflenmektedir.

c) İlkeler ve Politikalar

317. Ekonominin ihtiyacı olan her türlü madencilik ürününün güvenilir ve en ucuz şekilde, israfa meydan verilmeden sağlanması temel ilkedir. Bu ilke doğrultusunda her türlü imkandan yararlanılacaktır.

318. Mümkün olduğu ölçüde kamu kesimi üretime dönük yatırımlara girmeyecek, özel kesimin bu görevi üstlenmesi özendirilecektir.

319. Klasik ihraç ürünlerinden bor mineralleri, kromit, manyezit başta olmak üzere tüvenan yerine işlenmiş cevher veya nihai ürün ihracı teşvik edilmeye devam edilecektir.

320. Ruhsat ve teşvik tahsislerinde kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasına özen gösterilecektir.

321. Bugüne kadar yapılmış olan arama çalışmaları maliyet, işletme teknolojisi ve satış fiyatını içerecek şekilde yeniden gözden geçirilecek, uluslararası kabul edilebilir standartlarda rezerv hesapları yapılması ilke olarak benimsenecektir.

322. Jeotermal enerjiden daha fazla yararlanılmasını sağlayıcı gerekli yasal ve idari düzenlemeler yapılacaktır.

323. Çeşitlendirilen enerji kaynakları arasında linyit kömürünün payı göz önünde tutularak linyit aramalarına devam edilecektir.

324. Taşkömürü aramalarına devam edilecek, üretimde verimliliğin artırılmasına ve istenen kalitede koklaşabilir taşkömürünün sadece demir çelik endüstrisinde kullanılmasına özen gösterilecektir.

325. Deniz gibi maden potansiyelinin belirlenmesi amacıyla sürdürülmekte olan denizaltı jeolojisi çalışmalarına devam edilecek, denizlerde petrol aramaları ve kıta sahanlığı konusunda uluslararası platformlardaki gelişmelerin ilgili kurumlarca izlenmesi sağlanacaktır.

326. Nüfusun yoğun olduğu bölgelerde hava kirliliğini makul seviyelerde tutmak amacıyla yerli linyitlerin hava kirliliğine meydan vermeyecek şekilde işlenmesi veya yakılması yolunda araştırmalara devam edilecektir.

327. Maden aramaları, maden işletmeciliği veya madenciliğe ilişkin diğer konulardaki potansiyelin yurtdışında hizmet satışı şeklinde değerlendirilebilmesi için gerekli yasal değişiklikler Plan döneminde tamamlanacaktır.

328. Plan döneminde ham petrol, linyit, taşkömürü, doğal gaz, çimento hammaddeleri, inşaat hammaddeleri, bor tuzları, manyezit, kromit, barit ve mermere öncelik verilmek üzere mineral modelleri geliştirilecektir.

329. Madencilik sektöründe iş güvenliğinin artırılması esastır. Bu amaçla iş güvenliği projeleri desteklenecektir.

330. Giderek artan çinko-kurşun metal talebine paralel olarak gelişen ve önemli bir potansiyel olarak görülen sülfürlü çinko-kurşun cevherlerinin fason imalat yerine ekonomik olması şartıyla yurt içinde değerlendirilmesi hedef alınacaktır.

331. Plan döneminde Trona gibi önemli potansiyel vadeden madencilik projelerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

332. Karbonatlı çinko cevherlerinin bulunup işletilmesinde maden işletmeleri desteklenerek, çinko üretiminin randımanlı bir şekilde devamı sağlanacaktır.

333. Hazırlık işlerinin maliyetlere gerçek fiyatlarla yansıtılması için gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.

334. Madencilik faaliyetleri sonucu bozulan çevrenin tekrar kullanılabilir hale getirilmesi için gerekli idari ve yasal düzenlemeler yapılacaktır.

335. İthal zorunluluğu olan koklaşabilir taşkömürü ve demir cevheri gibi hammaddelerde uzun vadede arz güvenliğini sağlamak amacıyla yurt dışında ortak yatırım imkanları araştırılacaktır.

TABLO : 47 – Madencilik Talebi

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	V. Plan Dönemi
Kömürler	–	765 736	–	1 137 816	–	1 187 855	–	1 986 269	9,2	10,8
Ham Petrol ve Doğal Gaz	–	2 796 826	–	4 020 426	–	4 334 854	–	5 717 379	9,2	5,7
Demir Cevheri	–	106 513	–	168 269	–	178 641	–	215 755	10,9	3,8
Demir Dışı Metal Madenler	–	141 243	–	194 973	–	237 120	–	302 479	10,9	5,0
Metal Dışı Madenler	–	181 910	–	285 697	–	313 049	–	388 318	11,5	4,3
Taş Ocak ve İnş. Malzemeleri	–	1 002 331	–	1 388 836	–	1 486 679	–	2 034 948	8,2	6,5
TOPLAM	–	4 994 560	–	7 196 017	–	7 738 199	–	10 645 147	9,2	6,6

TABLO : 48 – Madencilik Üretimi

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kömürler	–	595 423	–	717 482	–	830 450	–	1 250 625	6,9	8,5
Ham Petrol ve Doğal Gaz	–	324 960	–	407 518	–	485 812	–	549 722	8,4	2,5
Demir Cevheri	–	59 346	–	105 861	–	113 564	–	122 873	13,9	1,6
Demir Dışı Metal Madenler	–	159 091	–	223 809	–	265 316	–	328 677	10,8	4,4
Metal Dışı Madenler	–	333 211	–	428 602	–	412 508	–	548 394	4,4	5,9
Taş Ocak.ve İnş. Malzemeleri	–	1 028 514	–	1 465 698	–	1 546 090	–	2 150 854	8,5	6,9
TOPLAM	–	2 500 544	–	3 348 969	–	3 653 740	–	4 951 145	7,9	6,3

TABLO : 49 – Madencilik İhracatı

M : Bin Ton

D : Milyon TL.

1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kömürler	–	24	–	103	–	142	–	142	42,4	0,0
Demir Cevheri	–	–	–	2 008	–	1 344	–	1 882	–	7,0
Demir Dışı Metal Madenler	–	59 273	–	134 783	–	104 107	–	118 470	11,9	2,6
Metal Dışı Madenler	–	305 644	–	269 493	–	297 224	–	348 931	–0,6	3,3
Taş Ocak. ve İnş. Malzemeleri	–	121 340	–	99 866	–	111 227	–	258 652	–1,7	18,4
TOPLAM	–	486 281	–	506 254	–	514 044	–	728 076	1,1	7,2

TABLO : 50 – Madencilik İthalatı

M : Bin Ton

D : Milyon TL.

1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kömürler	–	157 152	–	367 585	–	377 024	–	725 782	19,1	14,0
Ham Petrol ve Doğal Gaz	–	2 460 868	–	3 571 850	–	3 833 192	–	4 865 261	9,3	4,9
Demir Cevheri	–	65 890	–	77 776	–	56 430	–	147 098	–3,1	21,1
Demir Dışı Metal Madenler	–	6 094	–	17 343	–	19 768	–	5 694	26,5	–22,0
Metal Dışı Madenler	–	271 915	–	113 854	–	120 315	–	130 210	–15,0	1,6
Taş Ocak.ve İnş. Malzemeleri	–	12 284	–	7 136	–	7 661	–	10 565	–9,0	6,6
TOPLAM	–	2 974 204	–	4 155 544	–	4 414 392	–	5 884 610	8,2	5,9

TABLO : 51 – Madencilik Talebi

M : Bin Ton

D : Milyon TL.

1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kömürler	–	765 736	–	1 137 816	–	1 187 855	–	1 986 269	9,2	10,8
Asfaltit	225,1	11 930	626,3	33 194	650,0	34 450	650,0	34 450	23,6	0,0
Linyit	25 238,7	372 046	38 403,3	566 107	41 505,0	611 830	65 650,0	967 754	10,5	9,6
Taşkömürü	5 625,1	381 759	7 934,9	538 515	7 980,0	541 575	14 500,0	984 065	7,2	12,7
Ham Petrol ve Doğal Gaz	–	2 796 826	–	4 020 426	–	4 334 854	–	5 717 379	9,2	5,7
Ham Petrol	17 552,4	2 791 792	24 240,3	3 855 533	24 776,0	3 940 739	30 151,0	4 795 658	7,1	4,0
Doğal Gaz (Milyon M^3)	39,6	5 035	1 297,0	164 893	3 100,0	394 115	7 250,0	921 721	139,2	18,5
Demir Cevheri	–	106 513	–	168 269	–	178 641	–	215 755	10,9	3,8
Cevher (Toz-Parça)	5 390,0	62 999	7 201,8	84 176	7 450,0	87 077	10 000,0	116 882	6,7	6,1
Pelet	–	–	981,0	23 054	1 150,0	27 025	1 400,0	32 900	–	4,0
Sinter demir	3 034,0	43 514	4 256,0	61 040	4 500,0	64 539	4 600,0	65 973	8,2	0,4

TABLO : 51 — Madencilik Talebi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Demir Dışı Metal Madenler	—	141 243	—	194 973	—	237 120	—	302 479	10,9	5,0
Antimuan	13,3	738	17,1	949	18,0	999	25,0	1 388	6,2	6,8
Bakır ve Bakırlı Pirit	2 466,2	36 993	3 138,0	47 040	4 365,0	65 476	5 585,0	83 775	12,1	6,1
Bakır Konsantre (% 18 Cu)	170,0	26 690	167,7	26 329	231,0	36 267	285,0	44 745	6,3	4,3
Bokalt (% 54 Al2O3)	174,0	4 350	406,7	10 218	437,0	10 926	600,0	15 323	20,2	7,0
Civa (% 2 Hg)	56,1	1 964	32,2	1 127	30,0	1 050	25,0	875	-11,8	-3,8
Diasporit (Tüvenan)	13,7	1 906	15,3	2 129	30,0	4 174	40,0	5 566	17,0	5,9
Krom (Tüvenan)	6 86,9	39 700	1 406,9	81 178	1 500,0	86 550	1 800,0	103 860	16,8	3,7
Krom (Konsantre + Roj)	115,0	4 024	122,2	4 278	230,0	8 048	320,0	11 287	14,9	7,0
Kurşunlu Çinko (Götürü)	331,0	9 367	299,8	8 201	300,0	8 490	420,0	11 908	-1,9	7,0
Manganez	42,8	1 573	7,5	278	10,0	366	12,0	441	-25,2	3,7
Manganez Konsantre	2,3	85	9,0	331	10,0	368	14,0	516	34,2	7,0
Molibden	12,0	276	—	—	—	—	—	—	-100,0	—
Çinko (Oksit)	122,9	6 317	117,4	6 034	130,0	6 682	182,3	9 372	1,1	7,0
Volfrom (Şelit)	157,9	3 158	83,1	1 662	—	—	—	—	—	—
Gümüş Cevheri	—	—	99,5	672	250,0	1 686	1 000,0	6 750	—	32,0
Altın Cevheri	—	—	—	—	—	—	30,0	450	—	—

TABLO : 51 — Madencilik Talebi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1998 Fiyatlarıyla

MALLAR	1994 Gerçekleşme		1998 Geçici		1999 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Titanyum Cevherleri	3,8	2 950	3,2	2 484	4,6	3 571	6,5	5 039	3,9	7,0
Zirkonyum Cevheri	0,3	289	0,8	577	0,9	866	1,3	1 215	24,6	7,0
Diğer Metalik Madenler	—	1 090	—	1 489	—	1 600	—	—	8,0	—
Metal Dışı Madenler	—	181 910	—	285 697	—	313 049	—	398 319	11,5	4,3
Tuz	1 179,8	69 037	1 360,0	80 058	1 464,0	73 201	1 905,0	95 330	4,4	5,4
Pirit Konsantre (% 45 S)	141,8	8 506	214,2	5 303	370,0	9 160	500,0	12 378	21,2	6,2
Kükürt (Saf)	65,7	12 005	169,1	30 899	182,0	29 602	175,0	31 977	19,8	1,6
Grafit (Tabii)	3,5	498	13,3	1 894	14,6	2 079	17,0	2 421	33,1	3,1
Barit (Öğütmüş)	54,5	2 044	91,9	3 448	93,5	3 506	145,0	5 437	11,4	9,2
Zımpara Taşı (Ayıklanmış)	7,4	408	4,5	248	5,0	275	8,0	441	-7,5	9,9
Fosfat (% 30 P2O5)	828,4	42 227	1 068,5	54 512	1 100,0	56 414	1 560,0	80 006	6,0	7,2
Alçı Taşı	52,2	415	272,2	2 163	338,6	2 691	440,0	3 497	45,3	5,2
Amyant (Asbest, % 35 lif)	51,0	30 766	38,5	23 225	46,0	27 749	55,0	33 179	-2,0	3,6
Talk	25,9	1 233	27,0	1 286	34,9	1 662	45,0	2 048	6,1	4,3
Flüorit	2,3	295	13,6	1 745	14,9	1 911	20,0	2 621	45,3	6,5
Bor Tuzları (Parça + Kons.)	105,0	26 775	321,0	81 856	383,0	92 565	400,0	102 000	26,2	2,0

TABLO : 51 – Madencilik Talebi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Alunit (Tüvenan)	15,0	375	10,4	260	12,0	300	20,0	500	-4,4	10,8
Diyatomit	6,3	246	12,5	488	12,0	468	20,0	780	13,8	10,8
Lüle Taşı (Ton)	1,5	111	5,5	406	8,0	591	12,0	887	39,8	8,4
Şiferton	29,6	1 628	19,4	1 067	22,0	1 210	30,0	1 650	-5,8	6,4
Volastonit	4,5	342	1,5	114	0,5	38	0,7	53	-35,6	7,0
Zirkonyum Silikat	–	–	5,7	8 388	6,5	9 565	9,1	13 114	–	6,5
Taş Ocak ve İnş. Malzemeleri	–	1 002 331	–	1 388 836	–	1 486 679	–	2 034 948	8,2	6,5
Kumlar (Silisli)	407,0	1 011	1400,0	3 478	1450,0	3 602	1 780,0	4 422	28,9	4,2
Kuvars	27,1	1 006	32,4	1 203	31,6	1 174	32,5	1 207	3,1	0,6
Kuvarsit	249,7	3 957	594,9	9 428	650,2	10 304	1 065,0	16 878	21,1	10,4
Magnezit-Ham	1045,0	48 257	1267,8	58 544	1303,5	60 194	1 430,0	66 036	4,5	1,9
Magnezit-Kalsine	65,3	31 679	68,5	33 237	86,7	42 066	150,0	75 303	5,8	12,4
Magnezit-Sinter	0,9	347	1,3	501	1,5	578	2,1	810	10,8	7,0
Kil (refrak. ve Seramik)	181,1	937	247,6	1 281	270,0	1 397	350,0	1 810	8,3	5,3
Şamot	–	–	92,7	2 502	90,0	2 429	105,0	2 807	–	2,9
Feldspat	94,0	2 609	23,6	655	45,0	1 249	60,0	1 665	-13,7	5,9
Bentonit	62,0	2 883	45,3	2 107	60,0	2 790	70,0	3 163	-0,7	2,5
Kaolen	49,9	3 406	213,5	14 569	218,1	14 881	255,0	17 399	34,3	3,2
Dolomit	732,4	8 470	237,0	2 741	350,0	4 048	490,0	5 677	13,7	7,0
Mermer	380,8	42 840	414,2	46 597	426,9	48 026	450,0	50 625	2,3	1,1
Oniks	19,6	2 832	20,8	3 006	21,5	3 107	30,0	4 335	1,9	6,9
Pomza Taşı	653,0	39 180	2221,4	133 284	2375,0	142 500	3 330,0	199 864	29,5	7,0
Perlit	19,0	285	71,3	1 070	75,0	1 125	94,4	1 416	31,6	4,7
Çimento kili ve marn	24 392,0	164 646	35 146,0	237 236	37 000,0	249 750	51 900,0	345 287	8,7	6,7
Kum-Çakıl	85 200,0	340 800	115 000,0	460 000	125 000,0	500 000	175 000,0	692 788	8,0	6,7
Tuğla Kiremit Toprağı	20 410,0	71 435	24 500,0	85 750	27 000,0	94 500	37 900,0	126 639	5,8	6,0
Yapı Taşları	19 500,0	87 750	23 800,0	107 100	24 500,0	110 250	34 500,0	152 631	4,7	6,7
Kireç	1 475,0	73 750	2 140,0	107 000	2 300,0	115 000	3 200,0	159 293	9,3	6,7
Mıcır	13 500,0	74 250	14 100,0	77 550	14 500,0	77 710	20 300,0	104 893	1,4	6,7
TOPLAM	–	4 994 560	–	7 196 017	–	7 738 199	–	10 645 148	9,2	6,6

TABLO : 52 — Madencilik Üretimi

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kömürler	—	595 429	—	717 482	—	830 450	—	1 250 620	6,9	8,5
Asfaltit	225,1	11 930	626,3	33 194	650,0	34 450	650,0	34 450	23,6	0,0
Linyit	26340,2	381 933	34768,7	504 146	41500,0	601 750	66650,0	966 425	9,5	9,9
Taşkömürü	3631,7	201 566	3245,8	180 142	3500,0	194 250	4500,0	249 750	−0,7	5,2
Ham Petrol ve Doğal Gaz	—	324 980	—	407 518	—	459 812	—	549 722	8,4	2,5
Ham Petrol	2086,7	318 501	2563,9	391 338	3076,0	459 502	3281,0	500 792	8,1	1,3
Doğal Gaz (Milyon M³)	99,6	6 459	99,2	16 180	100,0	16 310	300,0	48 930	20,4	24,6
Demir Cevherleri	—	59 346	—	105 661	—	113 564	—	122 873	13,9	1,6
Cevher (Toz + Parça)	3956,0	15 832	5442,0	21 768	6500,0	22 000	6000,0	24 000	6,6	1,8
Pirit	—	—	981,0	23 054	1150,0	27 025	1400,0	32 900	—	4,0
Sinter demir	3034,0	43 514	4256,0	61 040	4500,0	64 539	4600,0	65 973	8,2	0,4
Demir Dışı Metal Madenler	—	159 091	—	223 609	—	255 316	—	328 677	10,6	4,4
Antimuan	41,2	2 267	41,1	2 261	47,0	2 609	50,0	2 775	2,7	1,2
Bakır ve Bak.Pirit	2466,2	96 993	3136,0	47 040	4365,0	65 475	5585,0	83 775	12,1	5,1
Bakır Konsantre (%18 Cu)	170,0	26 690	167,7	26 329	231,0	36 267	285,0	44 745	6,3	4,3

TABLO : 52 — Madencilik Üretimi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Boksit (% 54 Al2O3)	80,1	1 503	146,5	3 715	400,0	10 000	613,0	15 325	46,1	8,9
Civa (% 2 Hg)	56,1	1 964	32,2	1 127	30,0	1 050	25,0	875	—11,8	—3,6
Disspirit (Tüvenan)	6,0	99	96,3	1 572	170,0	2 805	240,0	3 960	95,2	7,1
Krom (Tüvenan)	688,9	39 750	1406,9	81 178	1500,0	86 550	1800,0	103 860	16,6	3,7
Krom (Konsantre + Ros)	554,7	19 408	965,3	33 776	930,0	32 541	1072,6	37 530	10,9	2,9
Kurşunlu Çinko (Süfürü)	331,0	9 367	288,8	8 201	300,0	8 490	350,0	9 905	—1,9	3,1
Çinko Kurşun Kons. (Süfürü)	32,1	7 648	35,1	8 363	35,0	8 339	40,0	9 531	1,7	2,7
Manganez	42,8	1 573	7,5	276	10,0	368	12,0	441	—25,2	3,7
Manganez Konsantre	2,3	168	0,7	51	1,0	73	1,2	87	—15,5	3,7
Molibden	12,0	279	—	—	—	—	—	—	—	—
Molibden Konsantre (Ton)	144,0	200	—	—	—	—	—	—	—	—
Çinko (Oksitli)	125,3	6 440	104,4	5 366	115,0	5 911	12,0	6 168	—1,7	0,9
Volfram (Şelit)	157,9	3 156	83,1	1 662	55,0	1 100	—	—	—19,0	—
Şelit Kons.(% 4OW03) (Ton)	900,0	405	398,0	179	254,0	114	—	—	—22,4	—

TABLO : 52 – Madencilik Üretimi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Gümüş Cevheri	–	–	178,8	1 207	300,0	2 025	1000,0	6 750	–	27,2
Altın Cevheri	–	–	–	–	–	–	30,0	450	–	–
Diğer Metalik Madenler	–	1 160	–	1 487	–	1 600	–	2 500	6,6	9,3
Metal Dışı Madenler	–	333 211	–	428 602	–	412 508	–	548 394	4,4	5,9
Tuz	1209,0	60 450	1348,4	67 420	1500,0	75 000	2000,0	97 035	4,4	5,2
Pirit Konsantre (% 45 S)	42,9	858	177,0	3 540	320,0	6 400	450,0	9 000	49,5	7,1
Kükürt (Saf)	44,7	9 052	30,0	6 075	37,0	7 493	50,0	10 125	–3,7	6,2
Grafit (Tabii)	3,0	300	12,8	1 280	14,0	1 400	16,0	1 600	36,1	2,7
Barit (Tüvenan)	198,0	7 425	323,5	12 131	360,0	13 500	448,0	16 800	12,7	4,5
Zımpara Taşı (Ayıklanmış)	8,0	440	10,3	567	12,0	660	40,0	2 200	8,4	27,2
Fosfat (% 30 P205)	95,6	669	74,2	519	150,0	1 050	558,5	3 910	9,4	30,1
Alçı Taşı	53,1	398	249,4	1 871	300,0	2 250	400,0	3 000	41,4	5,9
Amyant (Asbest.% 35 lif)	29,9	9 688	0,3	97	0,2	65	5,0	1 620	–63,3	90,4
Talk	27,1	813	27,0	810	35,0	1 050	50,0	1 410	5,2	6,1
Flourit	2,3	225	13,2	1 294	15,0	1 470	20,0	1 960	45,5	5,9
Bor Tuzları (Parça + Konsantre)	907,5	231 413	1247,6	318 138	1125,0	286 875	1500,0	381 003	4,4	5,8

TABLO : 52 – Madencilik Üretimi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Selestin (Stronsiyum sülfat)	46,8	5 629	78,6	9 454	81,0	9 742	100,0	12028	11,6	4,3
Alunit (Tüvenan)	15,0	375	10,4	260	12,0	300	15,0	375	–4,4	4,6
Diyatomit	6,5	254	12,5	488	12,0	468	19,3	753	13,0	10,0
Lüle Taşı (Ton)	15,0	1 108	6,5	480	10,0	738	12,0	886	–7,8	3,7
Şiferton	29,6	1 628	19,4	1 067	22,0	1210	30,0	1650	–5,8	6,4
Volostonit	4,5	338	1,5	113	0,5	38	1,0	75	–35,6	14,9
Diğerleri	–	2 150	–	3 000	–	2 800	–	2965	5,4	1,2
Taş Ocak.ve İnş.Malzemeleri		– 1 028 514		– 1 465 698		– 1 546 090		– 2 150 854	8,5	6,9
Kumlar (Silisli)	579,3	965	1410,0	2 348	1470,0	2 448	1800,0	2 997	20,5	4,1
Kuvars	27,0	932	32,5	1 121	32,0	1 104	32,5	1 121	3,5	0,3
Kuvarsit	249,6	3 918	594,7	9 334	650,0	10 202	1065,0	16 716	21,1	10,4
Magnezit-Ham	723,3	33 401	1204,5	55 623	1300,0	60 033	1500,0	69 269	12,4	2,9
Magnezit-Kalsine	169,6	61 542	204,0	99 497	215,0	87 363	230,0	121 337	7,3	6,8

TABLO : 52 – Madencilik Üretimi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Magnezit-Sinter	20,4	7 861	26,5	10, 212	22,0	8 478	30,0	11 500	1,5	6,4
Kil (Refrakter ve Seramik)	132,6	686	247,6	1 280	270,0	1 396	350,0	1 810	15,3	5,3
Şamot	75,0	1 463	115,0	2 243	120,0	2 340	160,0	3 120	9,9	5,9
Feldspat	95,0	2 636	43,7	1 213	60,0	1 665	100,0	–2 77	–8,8	10,8
Bentonit	69,0	3 209	71,5	3 325	90,0	4 185	120,0	5 580	5,5	5,9
Kaolen	60,9	1 599	216,2	5 675	235,0	6 169	275,0	7 219	31,0	3,2
Dolomit	732,6	8 473	237,0	2 741	350,0	4 048	490,0	5 677	–13,7	7,0
Mermer	409,0	46 013	459,3	51 671	475,0	53 438	850,0	95 625	3,0	12,3
Oniks	21,0	3 035	24,7	3 569	25,0	3 613	75,0	10 838	3,5	24,6
Pomza Taşı	653,0	39 180	2314,0	138 840	2500,0	150 000	3500,0	207 383	30,8	6,7
Perlit	64,9	974	158,1	2 372	160,0	2 400	225,0	3 366	19,8	7,0
Çimento kili ve marn	24392,0	164 646	35146,0	237 236	37000,0	249 750	51900,0	344 287	8,7	6,6
Kum-Çakıl	85200,0	340 800	115000,0	460 000	125000,0	500 000	17500,0	689 600	8,0	–6,6
Tuğla Kiremit Toprağı	20410,0	71 435	24500,0	85 750	27000,0	94 500	37900,0	132 541	5,8	7,0
Yapı Taşları	19500,0	87 750	23800,0	107 100	24500,0	110 250	34500,0	152 296	4,7	6,7
Kireç	1475,0	73 750	2140,0	107 000	2300,0	115 000	3200,0	161 293	9,3	7,0
Mıcır	13500,0	74 250	14100,0	77 550	14500,0	77 710	20300,0	104 444	1,4	6,6
TOPLAM	–	2 500 544	–	3 348 960	–	3 653 740	–	4 951 145	7,9	6,3

TABLO : 53 — Madencilik İhracatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kömürler	—	24	—	103	—	142	—	142	42,4	0,0
Taşkömürü	—	—	0,2	22	—	—	—	—	—	—
Linyit	1,4	24	3,8	81	5,0	142	5,0	142	42,4	0,0
Demir Cevheri	—	—	38,5	2 008	25,0	1 344	35,0	1 882	—	7,0
Demir Dışı Metal Madenler	—	89 273	—	134 783	—	104 107	—	118 470	11,9	2,6
Manganez konsantre	—	—	—	—	0,1	80	0,2	159	—	14,9
Krom (Raş ı Konsantre)	439,7	52 333	843,1	101 149	700,0	74 535	750,0	79 859	7,3	1,4
Çinko-kurşun kons. (Sülük)	—	—	28,7	7 092	52,8	11 975	100,0	22 680	—	13,6
Diasporit	46,8	1 850	80,0	3 160	140,0	5 547	200,0	7 924	24,8	7,4
Wolfram (Şelit Kons.) (Ton)	450,0	927	433,0	886	450,0	1 035	—	—	2,0	—
Antimuan cevheri	2,0	3 093	1,6	2 355	3,8	5 964	5,0	7 847	14,0	6,6
Molibden konsantre (Ton)	271,0	1 000	—	—	200,0	738	—	—	—5,9	—
Diğer metal madenler	—	70	—	20 160	—	4 245	—	—	127,4	—100,0
Metal Dışı Madenler	—	305 644	—	269 493	—	297 224	—	348 931	—0,6	3,3
Tuz	29,3	32 505	0,4	77	41,2	5 147	100,0	13 119	—30,8	20,6
Kükürt	0,2	150	—	—	0,0	105	—	—	—6,9	—100,0
Barit	216,0	18 704	233,9	19 532	266,5	21 989	305,0	25 186	3,3	2,7
Zımpara taşı	12,6	1 049	23,3	1 575	23,1	1 831	30,0	2 378	11,8	5,4
Alçı	0,9	247	12,9	3 725	1,4	211	3,0	452	—3,1	16,5
Talk	1,2	266	0,7	157	0,9	225	5,0	1 252	—2,5	40,9
Bor tuzları	802,6	247 676	774,0	237 230	825,0	259 561	1100,0	296 897	0,9	2,7

TABLO : 53 – Madencilik İhracatı (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Flourit	–	–	–	–	0,3	30	0,4	40	–	5,9
Lüle Taşı (Ton)	6,0	4	1,0	0,5	2,0	6	2,0	6	7,5	0,0
Selestin	35,5	4 208	55,8	6 619	67,5	8 119	80,0	9 622	14,0	3,5
Diğer metal dışı madenler	–	845	–	777	–	–	–	–	–100,0	–
Taş Ocak. ve İnş. Malzemeleri	–	121 340	–	99 866	–	111 227	–	258 652	–1,7	18,4
Kumlar (Silisli)	0,0	6	8,8	128	10,0	142	30,0	425	90,2	24,6
Kuvars	0,1	32	0,2	55	0,5	112	1,0	224	28,5	14,9
Magnezit-Ham	46,8	3 815	80,8	6 586	85,0	6 927	90,0	7 335	12,7	1,2
Magnezit-Kalsine	–	–	20,3	8 327	21,5	8 815	25,0	10 249	–	3,1
Magnezit-Sinter	117,8	42 847	113,6	41 319	118,5	42 867	141,4	51 206	0,0	3,6
Şamot	51,7	57 128	23,6	2 010	31,0	1 974	52,0	3 311	–49,0	10,9
Bentonit	7,1	658	26,2	2 294	30,0	2 795	52,0	4 844	33,5	11,6
Kaolen	16,9	8 296	12,1	652	27,5	2 165	35,0	2 755	–23,6	4,9
Feldspat	1,0	69	20,1	1 389	15,0	998	40,0	2 660	70,7	21,7
Tebeşir	4,5	488	2,8	308	2,9	305	3,5	369	–8,9	3,8
Mermer (Blok)	28,2	5 314	35,8	6 957	36,8	8 173	210,0	46 640	9,0	41,7
(Levha)	–	–	9,3	2 766	11,3	4 153	180,0	66 154	–	74,0
Oniks (Blok)	1,4	356	3,7	950	3,2	1 313	25,0	10 259	29,9	50,9
(Levha)	–	–	0,2	87	0,3	187	17,0	10 584	–	124,2
Pomza	–	–	92,6	23 190	125,0	26 531	175,0	37 144	–	7,0
Perlit	29,2	707	86,8	2 100	85,0	2 406	130,0	3 679	27,7	8,9
Diğer	–	1 626	–	748	–	1 365	–	813	–4,1	–9,8
TOPLAM	–	486 281	–	506 254	–	514 044	–	728 076	1,1	7,2

TABLO : 54 — Madencilik İthalatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1968 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1986 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kömürler	—	157 152	—	367 585	—	377 024	—	725 762	19,1	14,0
Taşkömürü	1993,4	157 152	4689,1	367 585	5005,5	377 024	10100,0	725 762	19,1	14,0
	—	2 460 868	—	3 571 800	—	3 833 192	—	4 865 261	9,5	4,9
Ham petrol	15486,0	2 460 868	21676,4	3 447 992	21700,0	3 455 386	26970,0	4 060 636	7,0	3,4
Doğal gaz (Milyon M³)	—	—	1197,8	123 808	3000,0	377 806	7000,0	784 625	—	15,7
Demir Cevheri	1855,7	65 890	1798,3	77 778	1470,0	56 430	4000,0	147 098	—3,1	21,1
Demir Dışı Metal Madenler	—	6 094	—	17 343	—	19 766	—	5 684	28,5	—22,0
Manganez konsantre	1,3	594	1,5	628	1,7	722	2,0	850	4,0	3,3
Bakır cevheri (Konsantre)	23,3	796	0,6	2 221	1,0	4 420	—	—	40,9	—
Krom (Reg + Konsantre)	—	—	—	—	—	—	—	—	—100,0	—
Çinko cevheri (Oksitli)	—	—	3,5	1 367	—	—	—	—	—	—
Diasporit	7,7	1 354	55,7	8 952	80,0	10 168	—	—	48,7	—
Titanyum cevherleri	5,8	3 079	3,2	2 544	4,6	3 571	5,0	3 882	3,0	1,7
Zirkonyum cevheri	0,3	271	0,8	628	0,9	666	1,0	952	26,1	2,1
Diğer metal madenler	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Metal Dışı Madenler	—	271 915	—	113 854	—	120 315	—	130 210	—15,0	1,6
Tuz	0,1	83	12,0	496	5,2	315	10,0	606	30,7	14,0
Fosfatlar	166,1	195 693	64,2	2 844	50,0	2 427	50,0	2 427	—58,4	0,0

TABLO : 54 – Madencilik İthalatı (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kükürt (Ham)	21,0	3 549	139,1	22 862	125,0	22 109	125,0	22 109	44,2	0,0
Grafit (Tabii)	0,5	727	0,5	690	0,6	934	1,0	1 557	5,1	10,8
Fosfot	727,8	39 953	995,3	53 184	950,0	53 770	1000,0	56 600	6,1	1,0
Alçı	–	–	35,7	386	40,0	453	40,0	453	574,0	0,0
Amyant	21,9	25 655	38,1	22 938	45,8	29 057	50,0	31 722	2,5	1,8
Talk	0,6	509	0,7	495	0,8	639	1,0	799	4,7	4,6
Flourit	0,0	9	0,4	177	0,2	89	0,5	222	57,9	20,1
Zirkonyum silikat (Mikronize)	–	–	5,7	8 372	6,5	9 565	10,0	13 716	–	4,3
Diğer metaldışı madenler	–	5 738	–	1 410	–	957	–	–	–30,1	–
Taş Ocak. ve İnş. Malzemeleri	–	12 284	–	7 136	–	7 661	–	10 565	–9,0	6,6
Kumlar (Silisli)	10,1	1 324	8,2	1 171	8,5	1 119	10,0	1 316	–3,3	3,3
Kuvars	–	–	0,1	79	0,1	95	0,2	190	–	14,9
Kuvarsit	0,2	124	0,2	122	0,2	108	0,5	269	–2,8	20,1
Şamot toprağı	0,1	41	1,3	583	1,0	693	1,0	693	76,0	0,0
Kaolen	5,9	2 178	9,4	3 329	10,6	3 767	15,0	5 330	11,6	7,2
Diğerleri	–	8 617	–	1 852	–	1 880	–	2 767	–26,2	8,0
TOPLAM		– 2 974 204		– 4 155 544		– 4 414 392		– 5 884 610	8,2	5,9

IV. İMALAT SANAYİİ

a) Amaç

336. İmalat sanayiinde, rekabet edebilir bir yapı içinde üretimin ve ihracatın artırılması esastır.

337. Plan döneminde, özel kesimin sanayileşmedeki rolünün artırılması, ihracatın sürekliliğinin ve çeşitliliğinin sağlanması, sanayi politikalarının değişen üretim ve pazar yapıları gözönüne alınarak belirlenmesi ve yeni yatırımların bu çerçevede yönlendirilerek gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

b) Hedefler

338. İmalat sanayii, ekonomide hedeflenen büyümeyi sağlayan temel sektörlerden biri olacaktır.

339. Plan döneminde üretimin yıllık ortalama yüzde 8,3 oranında artması hedeflenmiştir. Alt sektörlerdeki en yüksek artış hızı yatırım malları alt sektöründe olacaktır. Toplam imalat sanayii üretimi içinde, 1989 yılında yüzde 16,4 olan yatırım mallarının payı Plan dönemi sonunda yüzde 18,7'ye yükselecek, ara mallarının payı yüzde 45,1'den yüzde 43,6'ya düşecek, tüketim mallarının payı ise aynı seviyede kalacaktır.

340. Plan döneminde, yatırım malı üreten sektörler ile ara malı sektörlerinden deri ve kürk işleme, lastik, plastik, kimya, cam, demir-çelik ve demirdışı metaller, tüketim malı üretenlerden dokuma-giyim ve ayakkabı ortalama üretim artışlarının üzerinde gelişen sektörler olacaktır.

341. İmalat sanayii üretiminin toplam üretim içindeki payının yüzde 44,6'ya, toplam yatırımlar içindeki payının yüzde 20,0'a ve toplam ihracat içindeki payının yüzde 90,5'e yükselmesi hedef alınmakta, sanayide tüketilen elektrik enerjisinin ise yıllık ortalama yüzde 11,6 oranında artış göstermesi öngörülmektedir. Sınai gelişmenin temel göstergelerinden olan kişi başına çelik tüketimi 1994 yılında 175 kg/yıl'a ve kişi başına çimento tüketimi 594 kg/yıl'a yükselecektir.

342. İmalat sanayii toplam ihracatı Plan döneminde yıllık ortalama yüzde 11,7 artışla 10,6 milyar dolardan 18,5 milyar dolara yükselecektir. Tüketim malları ihracatı yüzde 12,2, yatırım malları ihracatı yüzde 18,5 oranında artacak; ara malları üreten sektörlerin ihracat artışı ise imalat sanayii ortalamasının altında ve yüzde 8,8 oranında gerçekleşecektir. İhracatta gıda, dokuma-giyim ve demir-çelik sektörleri sürekliliğini koruyacak, toplam ihracat içinde bu sektörlerin 1989 yılında yüzde 56,5 olan payı 1994 yılında yüzde 57,3'e yükselecektir. Yatırım malı üreten sektörlerin toplam ihracat içindeki payı ise Plan döneminde yüzde 8,3'den yüzde 11,5'e yükselecektir.

343. İhracatta planlanan bu gelişmeler sonucunda, ihracatın üretim içindeki payı, yatırım malı üreten sektörlerde yüzde 14,2'ye, ara malı üreten sektörlerde yüzde 15,1'e, tüketim malı üreten sektörlerde yüzde 30,8'e ve imalat sanayii toplamında yüzde 20,9'a ulaşacaktır.

344. İmalat sanayii ithalatı, Plan döneminde yıllık ortalama yüzde 10,2 artarak 1994 yılında 18,6 milyar dolara ulaşacaktır. İmalat sanayiinin toplam

ithalat içinde 1989 yılında yüzde 75,6 olan payı, 1994 yılında yüzde 79,2'ye, yatırım malı üreten sektörlerin payı ise yüzde 32,9'dan yüzde 34,8'e yükselecektir. İthalattaki serbestleşme politikalarının sürmesi imalat sanayiini daha rekabet edebilir bir yapıya kavuşturacaktır.

345. İhracatın ithalatı karşılama oranı imalat sanayii toplamında yüzde 99,4'e yükselirken bu oran, yatırım mallarında yüzde 28,9, ara mallarında yüzde 62,7 olacaktır. Tüketim mallarında ise ihracat ithalatın 9 katına ulaşacaktır.

346. Tüketim malı üreten sektörler ile lastik, seramik, cam ve tarım makinaları sektörleri Plan döneminde dış ticaret fazlası vermeye devam edecektir.

347. Plan döneminde, imalat sanayiinde faaliyet gösteren büyük ölçekli kuruluşların gerekli fiziki ve teknolojik yatırımları ve diğer yapısal düzenlemeleri gerçekleştirerek uluslararası piyasalara uyum sağlayacak yönden gelişmeleri, küçük ve orta ölçekli kuruluşların ise modernizasyon ve kurumlaşmalarını sürdürerek ihtisaslaşmaları ve büyük sanayie entegre olabilecek bir yapıya kavuşmaları hedef alınmıştır.

348. İmalat sanayiinde belirlenen hedeflere ulaşabilmek için verimliliği artırıcı modernizasyon yatırımlarına gidilmesi ve yeni kapasitelerin oluşturulması özendirilecektir. İhracatta ağırlığı oluşturan gıda, dokuma-giyim ve demir-çelik sanayiilerinin, Plan döneminde en yüksek yatırım payına sahip sektörler olmaları ve imalat sanayii yatırımları içinde toplam yüzde 35,3'lük bir pay almaları öngörülmüştür. Özel kesimin toplam imalat sanayii yatırımları içindeki payı artarak yüzde 84,9'a ulaşacaktır.

c) İlkeler ve Politikalar

349. Plan döneminde sanayileşme kalkınmanın temel unsurlarından biri olacaktır.

350. İmalat sanayiinde dışa dönük ve rekabet gücü olan bir yapının geliştirilmesi, ihracatın sürekliliğinin ve çeşitliliğinin sağlanması esas alınacak; mevcut tesislerde gerekli yapısal dönüşümün gerçekleştirilmesi, verimliliğin artırılması ve optimal ölçeklerde yeni yatırımların yapılması özendirilecektir.

351. Yeni yatırımlar rekabet edebilirlik ilkesi gözetilerek özendirilecek; bu çerçevede yüksek katma değer yaratılması, dış pazarlarda rekabet gücüne sahip olunması, ölçek ekonomisine uygunluk, modern teknoloji kullanımı, değişen ve gelişen dünya üretim ve pazar yapısına uyumluluk gibi hususlar göz önünde bulundurulacaktır.

352. Sanayileşmede özel kesim etkin rol üstlenmeyi sürdürecektir.

353. Sektörün rekabet gücünün artırılması için girdilerin dünya fiyatlarından sağlanmasına imkan verilecek, özellikle ithal girdilerdeki fon ve gümrük vergisi oranları gözden geçirilecektir.

354. Küçük ve orta ölçekli sanayide teknoloji seviyesinin geliştirilmesi, verimliliğin artırılması ve büyük sanayi ile entegrasyonun sağlanması özendirilecektir.

355. İmalat sanayii, dampingli fiyat, düşük kaliteli ürün ve özel pazarlama yöntemleri şeklinde ortaya çıkan haksız dış rekabete karşı korunacaktır.

TABLO : 55 – İmalat Sanayii Üretiminde Gelişmeler

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Geçici	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
1. TÜKETİM MALLARI	25 098 166	40,1	30 559 367	38,3	32 456 250	38,4	47 447 039	37,7	5,3	7,9
Gıda	13 684 628	21,8	15 385 938	19,3	16 492 687	19,5	22 596 410	18,0	3,8	6,5
İçki	1 034 019	1,7	1 282 692	1,6	1 289 119	1,5	1 645 241	1,3	4,5	5,0
Tütün	1 417 240	2,3	1 426 879	1,8	1 428 700	1,7	2 141 846	1,7	0,2	8,4
Dokuma	5 337 154	8,5	7 377 570	9,2	7 851 418	9,3	11 413 848	9,1	8,0	7,8
Tekstil Giyim	1 741 410	2,8	2 572 819	3,2	2 772 184	3,3	5 204 125	4,1	9,7	13,4
Deri Giyim	583 532	0,9	867 451	1,1	895 012	1,1	1 760 100	1,4	8,9	14,5
Ağaç Mobilya	535 680	0,9	742 920	0,9	790 800	0,9	1 161 960	0,9	8,1	8,0
Ayakkabı	764 503	1,2	903 098	1,1	936 330	1,1	1 523 509	1,2	4,1	10,2
2. ARA MALLARI	25 887 766	41,3	35 625 267	44,7	38 112 094	45,1	54 793 315	43,6	8,0	7,5
Çırçırlama	950 400	1,5	1 038 600	1,3	957 600	1,1	1 116 000	0,9	0,2	3,1
Ağaç Mantar Ürünleri	1 762 006	2,8	2 329 418	2,9	2 469 353	2,9	3 142 495	2,5	7,0	4,9
Kağıt	1 462 953	2,3	1 627 226	2,0	1 934 725	2,3	2 751 500	2,2	5,7	7,3
Basım	479 000	0,8	558 868	0,7	581 317	0,7	783 000	0,6	3,9	6,1
Deri ve Kürk İşleme	708 011	1,1	994 676	1,2	1 032 404	1,2	1 782 600	1,4	7,8	11,5
Lastik	865 750	1,4	1 081 360	1,4	1 140 670	1,4	1 848 150	1,5	5,7	10,1
Plastik	1 110 500	1,8	1 789 860	2,2	1 903 000	2,3	3 180 000	2,5	11,4	10,8
Kimya	2 426 400	3,9	3 667 000	4,6	3 947 000	4,7	6 194 000	4,9	10,2	9,4
Petrokimya	1 459 300	2,3	3 118 260	3,9	3 386 000	4,0	4 400 000	3,5	18,3	5,4
Petrol Ürünleri	6 260 740	10,0	8 044 738	10,1	8 429 880	10,0	10 467 950	8,3	6,1	4,4

TABLO : 55 – İmalat Sanayii Üretiminde Gelişmeler (Devamı)

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Geçici	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Gübre	1 012 972	1,6	1 071 741	1,3	1 127 757	1,3	1 638 468	1,3	2,2	7,8
Çimento	975 694	1,6	1 405 850	1,8	1 550 000	1,8	2 294 000	1,8	9,7	8,2
Pişmiş Kil	604 519	1,0	945 597	1,2	1 123 841	1,3	1 672 779	1,3	13,2	8,3
Seramik	361 667	0,6	462 240	0,6	537 900	0,6	792 500	0,6	8,3	8,1
Cam	701 510	1,1	968 057	1,2	1 117 285	1,3	1 743 115	1,4	9,8	9,3
Demir Çelik	3 655 965	5,8	5 303 617	6,6	5 548 135	6,6	8 795 450	7,0	8,7	9,7
Demirdışı Metaller	1 090 379	1,7	1 218 159	1,5	1 325 227	1,6	2 191 308	1,7	4,0	10,6
3. YATIRIM MALLARI	11 661 525	18,6	13 582 398	17,0	13 847 802	16,4	23 501 346	18,7	3,5	11,2
Madeni Eşya	3 557 264	5,7	4 020 000	5,0	3 905 000	4,6	5 872 000	4,7	1,9	8,5
Elektriksiz Makinalar	1 515 313	2,4	1 821 721	2,3	1 913 000	2,3	3 601 000	2,9	4,8	13,5
Tarım Makinaları	796 140	1,3	601 079	0,8	580 271	0,7	1 090 360	0,9	–6,1	13,4
Meslek Bilim Ölçü	71 134	0,1	126 552	0,2	145 500	0,2	332 000	0,3	15,4	17,9
Elektrikli Makinalar	1 249 088	2,0	1 639 883	2,1	1 762 000	2,1	2 738 000	2,2	7,1	9,2
Elektronik	1 054 305	1,7	1 598 435	2,0	1 610 000	1,9	2 900 000	2,3	8,8	12,5
Karayolları Taşıtları	2 603 847	4,2	2 950 283	3,7	3 028 684	3,6	5 582 000	4,4	3,1	13,0
Demiryolu Taşıtları	121 977	0,2	66 580	0,1	131 000	0,2	143 380	0,1	1,4	1,8
Gemi İnşa	185 621	0,3	107 926	0,1	135 760	0,2	329 103	0,3	–6,1	19,4
Uçak İmalat	6 304	0,0	10 370	0,0	11 108	0,0	15 580	0,0	12,0	7,0
Diğer İmalat	500 532	0,8	639 569	0,8	625 479	0,7	897 923	0,7	4,6	7,5
TOPLAM	62 647 457	100,0	79 767 032	100,0	84 416 146	100,0	125 741 700	100,0	6,1	8,3

TABLO : 56 – İmalat Sanayii İhracatında Gelişmeler

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Gerçekleşme	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
1. TÜKETİM MALLARI	5 298 775	59,0	7 654 235	53,9	8 209 789	54,5	14 616 093	55,7	9,2	12,2
Gıda	2 153 951	24,0	1 957 890	13,8	2 004 582	13,3	3 485 982	13,3	–1,4	11,7
İçki	16 278	0,2	35 341	0,2	34 490	0,2	45 908	0,2	16,2	5,9
Tütün	338 065	3,8	376 771	2,7	436 526	2,9	509 281	1,9	5,2	3,1
Dokuma	1 594 981	17,8	2 985 257	21,0	3 249 271	21,6	5 534 571	21,1	15,3	11,2
Hazır Giyim	1 141 743	12,7	2 239 874	15,8	2 406 915	16,0	4 472 056	17,1	16,1	13,2
a) Tekstil-Giyim	690 959	7,7	1 547 210	10,9	1 656 175	11,0	2 977 659	11,4	19,1	12,4
b) Deri-Giyim	450 777	5,0	692 627	4,9	750 740	5,0	1 494 397	5,7	10,7	14,8
Ağaç Mobilya	43 911	0,5	20 539	0,1	21 346	0,1	107 936	0,4	–13,4	38,3
Ayakkabı	9 846	0,1	38 564	0,3	56 660	0,4	460 359	1,8	41,9	52,0
2. ARA MALLARI	3 028 649	33,7	5 194 258	36,6	5 416 099	36,0	8 263 293	31,5	12,3	8,8
Çırçırlama	204 854	2,3	223 752	1,6	223 749	1,5	270 000	1,0	1,8	3,8
Ağaç Mantar Ürünleri	45 158	0,5	43 840	0,3	52 552	0,3	101 817	0,4	3,1	14,1
Kağıt	88 636	1,0	102 675	0,7	138 816	0,9	237 205	0,9	9,4	11,3
Basım	25 365	0,3	12 384	0,1	15 100	0,1	19 385	0,1	–9,9	5,1
Deri ve Kürk İşleme	6 641	0,1	35 573	0,3	41 998	0,3	125 360	0,5	44,6	24,4
Lastik	98 465	1,1	129 521	0,9	146 436	1,0	398 850	1,5	8,3	22,2
Plastik	33 996	0,4	46 035	0,3	50 000	0,3	141 655	0,5	8,0	23,2
Kimya	226 795	2,5	515 690	3,6	535 010	3,6	1 169 200	4,5	18,7	16,9
Petrokimya	192 048	2,1	696 274	4,9	690 000	4,6	866 580	3,3	29,1	4,7

TABLO : 56 – İmalat Sanayii İhracatında Gelişmeler (Devamı)

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Geçici	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Petrol Ürünleri	610 366	6,8	469 283	3,3	498 604	3,3	199 300	0,8	–4,0	–16,8
Gübre	78 731	0,9	328 993	2,3	274 944	1,8	150 432	0,6	28,4	–11,4
Çimento	82 346	0,9	9 310	0,1	11 362	0,1	45 410	0,2	–32,7	31,9
Pişmiş Kil	18 701	0,2	46 901	0,3	53 267	0,4	98 528	0,4	23,3	13,1
Seramik	33 618	0,4	46 436	0,3	52 408	0,3	112 430	0,4	9,3	16,5
Cam	157 943	1,8	234 421	1,6	262 110	1,7	566 995	2,2	10,7	16,7
Demir Çelik	944 373	10,5	1 927 843	13,6	2 039 746	13,5	3 116 278	11,9	16,7	8,8
Demirdışı Metaller	180 614	2,0	325 327	2,3	329 997	2,2	643 867	2,5	12,8	14,3
3. YATIRIM MALLARI	655 762	7,3	1 360 264	9,6	1 431 180	9,5	3 345 583	12,8	16,9	18,5
Madeni Eşya	104 084	1,2	247 886	1,7	252 135	1,7	637 421	2,4	19,4	20,4
Elektriksiz Makinalar	130 888	1,5	422 256	3,0	439 112	2,9	963 213	3,7	27,4	17,0
Tarım Makinaları	87 466	1,0	52 722	0,4	56 661	0,4	136 243	0,5	–8,3	19,2
Meslek Bilim Ölçü	1 804	0,0	22 480	0,2	29 500	0,2	58 500	0,2	74,9	14,7
Elektrikli Makinalar	127 484	1,4	273 808	1,9	283 298	1,9	566 596	2,2	17,3	14,9
Elektronik	23 814	0,3	141 481	1,0	162 890	1,1	453 277	1,7	46,9	22,7
Karayolları Taşıtları	148 094	1,6	171 679	1,2	187 997	1,2	480 247	1,8	4,9	20,6
Demiryolu Taşıtları	57	0,0	283	0,0	350	0,0	710	0,0	43,8	15,2
Gemi İnşa	24 663	0,3	5 099	0,0	6 105	0,0	9 916	0,0	–24,4	10,2
Uçak İmalat	326	0,0	778	0,0	950	0,0	1 315	0,0	23,9	6,7
Diğer İmalat	7 082	0,1	21 792	0,2	12 182	0,1	38 146	0,1	11,5	25,6
TOPLAM	8 983 186	100,0	14 208 757	100,0	15 057 068	100,0	26 224 969	100,0	10,9	11,7

TABLO : 57 — İmalat Sanayii İhracat/Üretim Oranları

MALLAR	1984 Gerçekleşme	1988 Gerçekleşme	1989 Tahmin	1994 Plan Hedefi
1. TÜKETİM MALLARI	21,1	25,0	25,3	30,6
Gıda	15,7	12,7	12,2	15,4
İçki	1,6	2,8	2,7	2,8
Tütün	23,9	26,4	30,6	23,8
Dokuma	29,9	40,5	41,4	48,5
Hazır Giyim-Dokuma	39,7	60,1	59,7	57,2
Hazır Giyim-Deri	77,3	79,9	83,9	84,9
Ağaç Mobilya	8,2	2,8	2,8	9,3
Ayakkabı	1,3	4,3	6,1	30,2
2. ARA MALLARI	11,7	14,6	14,2	15,1
Çırçırlama	21,6	21,5	23,4	24,2
Ağaç Mantar Ürünleri	2,6	1,9	2,1	3,2
Kâğıt	6,1	6,3	7,2	8,6
Basım	5,3	2,2	2,6	2,5
Deri ve Kürk İşleme	0,9	3,6	4,1	7,0
Lastik	11,4	12,0	12,8	21,6
Plastik	3,1	2,6	2,6	4,7
Kimya	9,3	14,1	13,6	18,9
Petrokimya	13,2	22,3	20,4	19,7
Petrol Ürünleri	9,7	5,8	5,9	1,9
Gübre	7,8	30,7	24,4	9,2
Çimento	8,4	0,7	0,7	2,0
Pişmiş Kil	3,1	5,0	4,7	5,9
Seramik	9,3	10,0	9,7	14,2
Cam	22,5	24,2	23,5	32,5
Demir Çelik	25,8	36,3	36,8	35,4
Demirdışı Metaller	16,6	26,7	24,9	29,4
3. YATIRIM MALLARI	5,6	10,0	10,3	14,2
Madeni Eşya	2,9	6,2	6,5	10,9
Elektriksiz Makinalar	8,6	23,2	23,0	26,7
Tarım Makinaları	11,0	8,8	9,8	12,5
Meslek Bilim Ölçü	2,5	17,8	20,3	17,6
Elektrikli Makinalar	10,2	16,7	16,1	20,7
Elektronik	2,3	8,9	10,1	15,6
Karayolları Taşıtları	5,7	5,8	6,2	8,6
Demiryolu Taşıtları	0,1	0,4	0,3	0,5
Gemi İnşa	13,3	4,7	4,5	3,0
Uçak İmalat	5,1	7,4	8,5	8,5
Diğer İmalat	1,4	3,4	1,8	3,4
İMALAT SANAYİİ TOPLAMI	14,3	17,8	17,9	20,9

TABLO : 58 – İmalat Sanayii İthalatında Gelişmeler

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Gerçekleşme	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
1. TÜKETİM MALLARI	501 445	4,80	1 017 880	6,53	1 120 509	6,91	1 618 715	6,13	17,4	7,6
Gıda	337 538	3,23	574 310	3,68	655 051	4,04	1 135 019	4,30	14,2	11,6
İçki	132	0,00	22 023	0,14	22 660	0,14	25 027	0,09	179,9	2,0
Tütün	66 526	0,64	255 704	1,64	281 076	1,73	207 328	0,79	33,4	–5,9
Dokuma	89 850	0,86	150 013	0,96	148 343	0,92	227 102	0,86	10,5	8,9
Hazır Giyim	3 901	0,04	5 448	0,03	3 350	0,02	4 068	0,02	–3,0	4,0
a) Tekstil-Giyim	3 887	0,04	5 105	0,03	3 000	0,02	3 360	0,01	–5,0	2,3
b) Deri Giyim	14	0,00	343	0,00	354	0,00	708	0,00	91,9	14,9
Ağaç Mobilya	1 487	0,01	5 439	0,03	2 989	0,02	6 006	0,02	15,0	15,0
Ayakkabı	2 011	0,02	4 944	0,03	7 040	0,04	14 165	0,05	28,5	15,0
2. ARA MALLARI	5 360 452	51,34	7 799 819	50,04	8 024 707	49,52	13 185 857	49,97	8,4	10,4
Çırçırlama	1 281	0,01	69 750	0,45	187 686	1,16	236 000	0,89	171,1	4,7
Ağaç Mantar Ürünleri	11 743	0,11	41 447	0,27	46 262	0,29	195 447	0,74	31,5	33,4
Kâğıt	200 638	1,92	385 894	2,48	351 963	2,17	535 130	2,03	11,9	8,7
Basım	17 197	0,16	27 026	0,17	31 460	0,19	46 600	0,18	12,8	8,2
Deri ve Kürk İşleme	8 995	0,09	72 326	0,46	90 046	0,56	272 674	1,03	58,5	24,8
Lastik	70 315	0,67	95 612	0,61	110 390	0,68	160 802	0,61	9,4	7,8
Plastik	21 756	0,21	74 196	0,48	59 648	0,37	100 000	0,38	22,3	10,9
Kimya	1 169 010	11,20	1 952 420	12,52	2 037 000	12,57	3 227 000	12,23	11,7	9,6
Petrokimya	1 028 995	9,85	1 061 461	6,81	1 285 167	7,93	2 000 000	7,58	4,5	9,2

TABLO : 58 – İmalat Sanayii İthalatında Gelişmeler (Devamı)

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

SEKTÖRLER	1984 Gerçekleşme	Pay (%)	1988 Gerçekleşme	Pay (%)	1989 Tahmin	Pay (%)	1994 Plan Hedefi	Pay (%)	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Petrol Ürünleri	192 643	1,84	361 318	2,32	336 416	2,08	721 209	2,73	11,8	16,5
Gübre	608 722	5,83	688 980	4,42	576 055	3,55	600 039	2,27	–1,1	0,8
Çimento	–	–	70 785	0,45	58 110	0,36	35 100	0,13	–	–9,6
Pişmiş Kil	135 329	1,30	152 515	0,98	159 339	0,98	208 225	0,79	3,3	5,5
Seramik	55 036	0,53	24 141	0,15	29 173	0,18	48 601	0,18	–11,9	10,7
Cam	14 197	0,14	45 679	0,29	60 783	0,38	95 514	0,36	33,8	9,5
Demir Çelik	1 404 662	13,45	2 117 733	13,59	2 089 550	12,89	3 824 528	14,49	8,3	12,9
Demirdışı Metaller	419 934	4,02	558,536	3,58	515 659	3.18	878 988	3,33	4,2	11,3
3. YATIRIM MALLARI	4 579 489	43,86	6 770 518	43,43	7 060 512	43,57	11 584 029	43,90	9,0	10,4
Madeni Eşya	274 761	2,63	564 501	3,62	664 005	4,10	1 060 418	4,02	19,3	9,8
Elektriksiz Makinalar	2 196 452	21,04	2 980 848	19,12	3 041 997	18,77	5 139 295	19,48	6,7	11,1
Tarım Makinaları	96 011	0,92	54 188	0,35	55 838	0,34	99 610	0,38	–10,3	12,3
Meslek Bilim Ölçü	151 451	1,45	373 302	2,39	417 500	2,58	915 000	3,47	22,5	17,0
Elektrikli Makinalar	392 864	3,76	613 750	3,94	636 090	3,93	941 569	3,57	10,1	8,2
Elektronik	522 038	5,00	967 222	6,20	992 230	6,12	1 466 000	5,56	13,7	8,1
Karayolları Taşıtları	724 167	6,94	696 572	4,47	697 919	4,31	1 316 259	4,99	–0,7	13,5
Demiryolu Taşıtları	24 950	0,24	26 262	0,17	61 334	0,38	77 907	0,30	19,7	4,9
Gemi İnşa	143 879	1,38	73 728	0,47	135 615	0,84	192 600	0,73	–1,2	7,3
Uçak İmalat	27 420	0,26	399 039	2,56	340 567	2,10	339 250	1,29	65,5	–0,1
Diğer İmalat	25 497	0,24	21 106	0,14	17 417	0,11	36 120	0,14	–7,3	15,7
TOPLAM	10 441 387	100,00	15 588 217	100,00	16 205 729	100,00	26 388 601	100,00	9,2	10,2

356. Sanayi için ihtiyaç duyulan kalifiye işgücünün yetiştirilmesine önem verilecek, üretimde kalite kontrol tekniklerinin kullanımı ile standartlara uygunluğun yaygınlaştırılması esas alınacaktır.

357. İmalat sanayiinde, rekabet gücü-çevre korumacılığı dengesine özen gösterilecek, sanayi kuruluşlarının çevre politikalarına uyumu için gerekli destek sağlanacaktır.

A. GENELLİKLE TÜKETİM MALI ÜRETEN SANAYİLER

1. GIDA SANAYİİ

a) Hedefler

358. Mevcut tarımsal üretim potansiyelinden yararlanılmasına imkan verecek bir ihracat artış hedefinin gerçekleştirilmesi ve iç talebin karşılanabilmesi için gıda sanayii üretiminin yılda ortalama yüzde 6,5 artış göstermesi öngörülmektedir.

359. Üretimde en yüksek artış hızlarının, mezbaha ürünleri, süt ve süt mamulleri, yem, su ürünleri mamulleri alt sektörlerinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

360. Mezbaha ürünleri sanayiinde üretim artışı, toplam ülke et üretiminde mezbaha ve kombinalarda yapılan üretimin payının artırılması ve Et ve Balık Kurumu kombinaları ile 2678 sayılı Yasa ve ilgili yönetmelikte belirtilen şartları haiz tesislerdeki atıl kapasitelerden yararlanılması ile sağlanacaktır. Kümes hayvanları eti üretim hedefine ulaşabilmek için tavukçulukla entegre ve modern teknoloji uygulayan yeni yatırımlar özendirilecektir.

361. Süt ve mamulleri sanayiinde, mevcut pastörize ve dayanıklı içme sütü üretim tesislerinde kurulu kapasiteden daha büyük oranda yararlanılması ve Plan döneminde gerçekleşmesi öngörülen yeni yatırımlarla kentli nüfus içme sütü tüketiminin fert başına 5,5 kg/yıl'dan 12,7 kg/yıl'a yükseltilmesi hedef alınmıştır.

362. Yurtiçi un talebinde beklenen ortalama yüzde 1,5 oranındaki artışın kurulu kapasite ile karşılanması öngörülmektedir. Makarna sanayiinde ihracat hedefine ulaşmak için makarnalık buğday üretimi teşvik edilecektir. Bisküvi sanayiinde ise kentleşme ve genç nüfusun fazlalığına bağlı olarak beklenen yurtiçi talep artışının karşılanması amacıyla yeni yatırımlar özendirilecektir.

363. Ekmek sanayii üretiminde Plan döneminde yeni yatırımların özendirilmesi ile bantlı fırınlar ve ekmek kombinaları üretimlerinin payı artacaktır.

364. Bitkisel yağ yurtiçi talebinin yılda ortalama yüzde 5,7 oranında artması ve fert başına ortalama bitkisel yağ tüketiminin 13,6 kg/yıl'dan 14,8 kg/yıl'a yükselmesi beklenmektedir. Fert başına 1 kg/yıl seviyesinin altına gerilemiş bulunan zeytinyağı tüketiminin 1,6 kg/yıl hedefine ulaşabilmesi için zeytin tarımı geliştirilecektir.

365. Meyve ve sebze işleme sanayii meyve su ve konsantreleri alt sektöründe, mevcut potansiyelden yararlanılarak ihracat hedeflerine ulaşılması için işlemeye elverişli meyve tür ve çeşitleri üretimi ve ekonomik ömrünü dolduran tesislerin modernize edilmeleri teşvik edilecektir.

366. Şeker sanayii yurtiçi talebinin son yıllar ortalaması olan fert başına 28,0 kg/yıl'dan 30,5 kg/yıl'a yükseleceği tahmin edilerek üretim hedefi 1994 yılında 1.950 bin ton olarak belirlenmiştir. Sözkonusu hedefe ulaşılabilmesi için halen devam eden ve Plan döneminde tam kapasiteyle devreye girecek olan dört şeker fabrikasına ek olarak yeni bir şeker fabrikası yatırımı daha gerçekleştirilecek ve şeker pancarı tarımı sürekli olarak teşvik edilecektir.

367. Doyma noktasına yaklaşmış bulunan fert başına çay talebinin önemli bir artış göstermeyeceği ve ihracatla ilgili darboğazlar dikkate alınarak çay üretiminin 1994 yılında 157 bin ton olması hedef alınmıştır.

368. Karma yem üretiminin, hayvancılıktaki gelişmeyle uyumlu olarak yılda ortalama yüzde 14,0 oranında artacağı beklenmektedir.

369. Arz yetersizliğine bağlı spekülatif fiyat hareketlerini önlemek, ihracat amacıyla gerekli ham madde girdisi sağlamak, yurtiçinde üretilemeyen ürünlere olan talebi karşılamak ve yerli sanayii dış rekabete açmak üzere yapılan gıda sanayii ürünleri ithalatının Plan döneminde yüzde 11,6 oranında artacağı öngörülmektedir.

370. Gıda sanayii ürünleri ihracatının Plan döneminde miktar ve çeşit yönlerinden artarak ve yeni pazarlara açılarak devam etmesi ve yıllık ortalama artış hızının yüzde 11,7 olması hedef alınmıştır.

b) İlkeler ve Politikalar

371. Gıda sanayiinin, mevcut kapasitelerden en üst düzeyde yararlanılarak ve atıl kapasite yaratılması önlenerek gelişmesi esas alınacaktır.

372. Dış pazarda rekabet imkanlarını artırmak için teknolojik yeniliklerin getirdiği kalite üstünlüklerinden yararlanmak amacıyla modernizasyon yatırımlarına yönelik teşviklere devam edilecektir.

373. Gıda sanayiinde yeni kapasitelerin yaratılması ve mevcut tesislerin modernizasyonunda AT ile rekabet şartları ve Topluluk'la bütünleşme politikaları öncelikle dikkate alınacaktır.

374. Gıda sanayiinin iç ve dış talep artışından yararlanarak gelişebilmesi için, pazarlama yapısının düzeltilmesi, gıda zincirleri ve toplu beslenme sanayii ile bütünleşme, soğuk zincir, ambalajlama, depolama yatırım ve faaliyetleri özendirilecektir.

375. Tarım ürünlerinin işlenmiş ve ambalajlanmış olarak ihracatı özendirilecektir.

376. Gıda sanayiinin iç ve dış pazarda rekabet edebilecek standart ve kalitede üretimde bulunabilmesi için işlemeye uygun nitelikte hammadde üretimiyle ilgili her türlü faaliyeti teşvik edilecektir.

377. Hammadde üretimini değerlendirmek ve iç ve dış pazar potansiyellerini de dikkate alarak kurulu kapasitelerden daha fazla yararlanmak üzere, yeni mamul geliştirilmesine yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ağırlık verilecektir.

378. Gıda sanayiinde çalışanların eğitimine önem verilecek, özellikle orta seviyede teknik eleman yetiştirilmesi ve mevcut tesislerde sorumlu mühendis istihdam edilmesi sağlanacaktır.

379. Et ve et mamulleri sanayiinde, mezbaha ve kombina dışı kesimlerin, mevcut yasal düzenlemelere uygun tesislere yöneltilmesi sağlanacak, mamul kalitesinin yükseltilmesi ve yan ürünlerin değerlendirilmesiyle ilgili araştırma faaliyetleri ile pazarlama yapısının ıslahı teşvik edilecektir.

380. Çay sanayiinde son yıllarda ortaya çıkan stok birikimlerinin önlenmesi ve mevcut kalitenin düzeltilmesi için çay yaprağı kalitesine göre farklı alım fiyatı uygulanacak, kısıtlı ihraç imkanları nedeniyle iç taleple uyumlu bir üretim gerçekleştirilecektir.

381. İhracatta belirtilen hedefe ulaşılabilmesi ve iç pazarda gıda güvenliğinin sağlanması için Gıda Yasası ve ilgili yönetmeliklerin tamamlanması ve etkin bir şekilde uygulanması sağlanacaktır.

382. Gıda sanayii ürünlerinin ambalajlanmaları ile ilgili araştırma, geliştirme ve eğitim faaliyetlerine önem verilecektir.

TABLO : 59 – Gıda Sanayii Talebi (Özet)

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
MEZBAHA ÜRÜNLERİ SANAYİİ	–	2 438 037	–	2 621 471	–	2 906 924	–	4 791 820	3,6	10,5
SÜT VE SÜT MAMULLERİ SAN.	–	1 617 729	–	1 916 852	–	2 006 937	–	3 115 199	4,4	9,2
SU ÜRÜNLERİ MAM.SAN.	–	187 230	–	38 779	–	42 172	–	200 796	–25,8	36,6
UN VE UNLU MAM. SAN.	–	4 600 274	–	5 072 547	–	5 199 921	–	5 693 393	2,5	1,8
MEYVE VE SEBZE İŞLEME SAN.	–	949 408	–	1 074 270	–	1 086 606	–	1 494 101	2,7	6,6
BİTKİSEL YAĞ VE MAM.SAN.	–	1 098 809	–	1 352 583	–	1 424 460	–	1 879 305	5,3	5,7
ŞEKER VE ŞEKERLİ MAM.SAN.	–	1 053 571	–	1 124 822	–	1 254 189	–	1 744 195	3,5	6,8
DİĞER GIDA SANAYİİ	–	337 283	–	395 592	–	413 125	–	495 978	4,1	3,7
YEM SANAYİİ	–	392 160	–	664 494	–	766 955	–	1 464 228	14,4	13,8
TOPLAM	–	12 674 501	–	14 261 409	–	15 101 289	–	20 879 015	3,6	6,7

TABLO : 60 — Gıda Sanayii Üretimi (Özet)

D : Milyon TL.
1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
MEZBAHA ÜRÜNLERİ SANAYİİ	—	2 576 309	—	2 458 636	—	2 737 040	—	4 750 266	1,2	11,7
SÜT VE SÜT MAMULLERİ SAN.	—	1 603 002	—	1 908 284	—	2 006 155	—	3 132 765	4,6	9,3
SU ÜRÜNLERİ MAMULLERİ SAN.	—	92 008	—	79 124	—	112 855	—	433 026	4,2	30,9
UN VE UNLU MAMULLER SAN.	—	4 708 130	—	5 175 707	—	5 243 622	—	5 871 975	2,2	2,3
MEYVE VE SEBZE İŞLEME SAN.	—	1 645 092	—	1 904 943	—	1 957 726	—	2 584 127	3,5	5,5
BİTKİSEL YAĞ VE MAM. SAN.	—	1 131 598	—	1 570 183	—	1 855 155	—	1 930 165	10,4	0,8
ŞEKER VE ŞEKERLİ MAM. SAN.	—	1 146 116	—	1 099 792	—	1 305 787	—	1 815 920	2,6	6,8
DİĞER GIDA SANAYİİ	—	395 753	—	524 974	—	507 392	—	624 139	5,1	4,2
YEM SANAYİİ	—	386 623	—	664 314	—	786 955	—	1 474 008	14,7	14,0
TOPLAM	—	13 684 629	—	15 365 938	—	16 492 667	—	22 596 410	3,8	6,5

TABLO : 61 — Gıda Sanayii İhracatı (Özet)

D : Milyon TL.
1968 YA Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1985 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
MEZBAHA ÜRÜNLERİ SANAYİİ	—	246 813	—	116 768	—	109 032	—	460 170	—15,1	33,4
SÜT VE SÜT MAMULLERİ SAN.	—	6 966	—	11 825	—	13 943	—	34 529	14,9	19,9
SU ÜRÜNLERİ MAM. SAN.	—	90 710	—	75 500	—	155 752	—	466 317	11,4	24,5
UN VE UNLU MAM. SAN.	—	99 925	—	111 952	—	90 213	—	184 039	—2,0	15,3
MEYVE VE SEBZE İŞLEME SAN.	—	1 202 399	—	1 396 564	—	1 412 104	—	1 737 733	3,3	4,2
BİTKİSEL YAĞ VE MAM. SAN.	—	97 348	—	170 050	—	154 648	—	323 918	9,7	15,9
ŞEKER VE ŞEKERLİ MAM. SAN.	—	248 743	—	39 465	—	27 405	—	68 139	—35,7	19,3
DİĞER GIDA SANAYİİ	—	20 349	—	32 306	—	36 263	—	142 636	12,2	31,5
YEM SANAYİİ	—	140 694	—	3 441	—	5 021	—	70 300	—46,7	69,5
TOPLAM	—	2 153 951	—	1 957 890	—	2 004 582	—	3 485 982	—1,4	11,7

TABLO : 62 – Gıda Sanayii İthalatı (Özet)

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
MEZBAHA ÜRÜNLERİ SANAYİİ	–	66 955	–	166 748	–	178 622	–	257 174	21,7	7,6
SÜT VE SÜT MAMULLERİ SAN.	–	12 262	–	12 709	–	11 129	–	10 421	–1,9	–1,3
SU ÜRÜNLERİ MAM. SAN.	–	–	–	5 250	–	26 364	–	50 743	–	14,0
UN VE UNLU MAM. SAN.	–	35 097	–	38 464	–	50 284	–	63 042	7,5	4,6
MEYVE VE SEBZE İŞLEME SAN.	–	19 417	–	2 898	–	2 500	–	3 000	–33,6	3,7
BİTKİSEL YAĞ VE MAM. SAN.	–	176 919	–	305 131	–	354 964	–	628 679	14,9	12,1
ŞEKER VE ŞEKERLİ MAM. SAN.	–	2 067	–	6 129	–	7 396	–	72 579	29,0	57,9
DİĞER GIDA SANAYİİ	–	6 613	–	30 370	–	16 441	–	34 678	20,0	16,1
YEM SANAYİİ	–	18 210	–	6 610	–	7 352	–	14 703	–16,6	14,9
TOPLAM	–	337 538	–	574 310	–	655 051	–	1 135 019	14,2	11,6

TABLO : 63 — Gıda Sanayii Talebi

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1968 Yılı Fiyatlarıyle

MALLAR	1994 Gerçekleşme		1995 Geçici		1999 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
MEZBAHA ÜRÜNLERİ SANAYİİ	—	2 438 037	—	2 621 471	—	2 906 024	—	4 791 820	3,8	10,5
Kırmızı Et BB	380,0	1 176 000	391,7	1 090 270	385,0	1 193 500	677,0	2 098 700	0,3	12,0
Kırmızı Et KB	127,1	400 365	111,2	350 280	135,0	425 250	177,7	559 755	1,2	5,7
Kümes Hayv. Eti	147,0	279 300	273,6	519 840	298,0	566 200	535,0	1 016 500	15,2	12,4
Sakatat	90,5	104 075	75,4	86 710	84,7	97 405	148,0	170 200	−1,3	11,9
Et Mamulleri	37,8	161 784	42,3	180 616	43,7	187 036	62,7	268 356	2,9	7,5
Beğenmek Orj.	3,4	18 700	4,4	24 200	5,0	27 500	9,5	52 250	8,0	13,7
Rendering Ür.	—	4 153	—	4 560	—	5 448	—	10 784	5,8	14,8
Donyağı	40,3	22 165	52,0	28 600	54,8	30 020	72,6	39 930	6,3	5,9
Hamderi BB	52,8	97 310	41,7	77 145	48,6	89 910	79,9	145 965	−1,8	10,2
Hamderi KB	31,3	164 325	48,2	253 050	52,7	276 675	79,0	414 750	11,0	8,4
Diğerleri	—	7 860	—	8 200	—	7 979	—	14 630	0,3	12,9
SÜT VE SÜT MAMULLERİ SAN.	—	1 617 729	—	1 916 952	—	2 006 937	—	3 115 199	4,4	9,2
İşlenmiş İçme Sütü	95,0	86 120	154,0	107 184	174,0	121 104	470,0	327 120	12,8	22,0
Yoğurt	350,0	350 000	479,7	479 700	506,4	506 400	726,0	726,000	7,7	7,5
Beyaz Peynir	123,0	325 950	139,0	368 350	143,5	380 540	212,0	561 800	3,1	8,1
Kaşar Peyniri	29,5	137 080	35,0	161 000	38,0	174 800	57,0	262,200	5,0	8,4
Diğer Peynirler	26,2	92 050	26,2	98 700	33,0	115 500	46,0	168 000	4,6	7,8
Tereyağı	107,3	660 150	116,6	641 300	118,0	649 000	174,0	957 000	1,9	8,1
Sütozu	6,0	17 040	4,9	13 916	4,0	11 360	6,0	17 040	−7,8	8,4
Diğerleri	—	39 339	—	46 702	—	48 233	—	96 039	4,2	14,8
SU ÜRÜNLERİ MAM. SAN.	—	187 230	—	38 779	—	42 172	—	200 796	−25,8	36,6
Balık ve Kab. İşl.	1,8	11 700	3,2	20 800	3,5	22 750	26,6	172 900	14,2	50,0
Balık Unu	24,1	174 725	23,6	17 110	25,5	18 488	36,7	26 608	−36,2	7,6
Balık Yağı	2,5	605	2,7	669	2,9	934	4,0	1 288	3,0	6,6

TABLO : 63 – Gıda Sanayii Talebi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
UN VE UNLU MAM. SAN.	–	4 600 274	–	5 072 547	–	5 199 921	–	5 693 393	2,5	1,8
Pirinç	258,4	144 704	270,0	151 200	277,0	155 120	308,0	172 480	1,4	2,1
Buğday Unu ve İrmik (1)	7644,0	701 515	8282,0	705,760	8489,0	724 963	9151,0	764 460	0,7	1,1
Diğer Hub. ve Baklagil Un.	–	34 223	–	38 496	–	39 650	–	45 966	3,0	3,0
Bulgur	710,0	340 800	770,0	369 600	787,0	377 760	864,0	414 720	2,1	1,9
Diğerleri	–	4 810	–	5 804	–	5 978	–	6 930	4,4	3,0
Kepek	1530,0	130 050	2079,0	176 715	2092,0	177 820	2327,0	197 795	6,5	2,2
Makarna vb.	200,0	140 000	228,0	159 600	235,0	164 500	279,0	195 300	3,3	3,5
Ekmek	7128,0	2 851 200	7900,0	3 160 000	8083,0	3 233 200	8707,0	3482 800	2,5	1,5
Bisküvi	180,0	216 000	220,0	264 000	232,0	278 400	301,0	361 200	5,2	5,3
Diğer Unlu Mam.	–	36 972	–	41 372	–	42 530	–	51 742	2,8	4,0
MEYVE VE SEBZE İŞLEME SAN.	–	949 408	–	1 074 270	–	1 086 606	–	1 494 101	2,7	6,6
Meyve Sebze Konserve	24,8	74 400	36,0	108 000	37,5	112 500	56,6	169 800	8,6	8,6
Dondurulmuş Meyve Sebze	0,1	92	2,5	2 295	2,7	2 479	5,5	5 049	93,3	15,3
Kurutulmuş Sebze	0,8	12 966	0,3	4 862	0,5	8 104	0,8	12 966	–9,0	9,9
Domates Salçası	55,0	77 000	55,0	77 000	57,0	79 800	66,0	92 400	0,7	3,0
Meyve Su-Konsantre	33,4	34 402	37,0	38 110	38,0	39 140	45,0	46 350	2,6	3,4
Zeytin (Salamura)	90,0	252 000	100,0	280 000	95,0	266 000	127,0	355 600	1,1	6,0
Kuru İncir	12,0	9 600	9,0	7 200	9,0	7 200	11,0	8 800	–5,6	4,1
Çekirdekli K. Üzüm	96,6	82 110	98,5	83 725	99,0	84 150	102,0	86 700	0,5	0,6

(1) Ekmek, bisküvi ve makarna üretimlerinde kullanılan un ve irmik değerleri toplama dahil edilmemiştir.

TABLO : 63 – Gıda Sanayii Talebi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Çekirdeksiz K. Üzüm	15,0	15 000	10,0	10 000	12,0	12 000	15,0	15 000	–4,4	4,6
Kuru Kayısı ve Zerdali	6,0	11 760	5,0	9 800	5,0	9 800	6,0	11 760	–3,6	3,7
Diğ. Kurutulmuş Meyve	–	6 300	–	5 994	–	6 100	–	6 700	–0,6	1,9
İç Fındık (2)	30,0	60 000	40,0	62 000	44,0	66 000	60,0	120 000	1,9	12,7
Fındık Mamulleri	–	–	9,0	28 800	11,0	35 200	20,0	64 000	–	12,7
Diğ. İç Kuru Meyve	–	224 079	–	244 361	–	249 248	–	328 019	2,2	5,6
Reçel Marmelat v.b.	22,0	46 200	24,5	51 450	25,0	52 500	29,0	60 900	2,6	3,0
Kav. Kuruyemiş ve Leblebi	–	43 500	–	60 673	–	56 386	–	110 057	5,3	14,3
BİTKİSEL YAĞ VE MAM. SAN.	–	1 098 809	–	1 352 583	–	1 424 460	–	1 879 305	5,3	5,7
Zeytinyağı	65,0	136 500	50,0	105 000	60,0	126 000	100,0	210 000	–1,6	10,8
Prina	80,0	4 400	174,0	9 570	360,0	19 800	180,0	9 900	35,1	–12,9
Prina Yağı	4,0	2 320	15,5	8 990	34,5	20 010	16,0	9 280	53,9	–14,2
Sıvı Rafine Yağlar	231,0	300 300	286,8	372 840	299,0	388 700	369,0	479 700	5,3	4,3
Margarin	304,0	532 000	385,0	673 750	394,0	689 500	456,0	798 000	5,3	3,0
Yağlı Tohum Küspeleri	699,0	122 325	1011,5	177 013	994,0	173 950	2055,0	359 625	7,3	15,6
Diğerleri	–	964	–	5 420	–	6 500	–	12 800	46,5	14,5
ŞEKER VE ŞEKERLİ MAM. SAN.	–	1 053 571	–	1 124 822	–	1 254 189	–	1 744 195	3,5	6,8
Şeker	1328,0	557 760	1411,7	592 914	1605,6	674 352	1880,0	789 600	3,9	3,2
Melas	465,0	25 575	495,8	27 269	525,0	28 875	620,0	34 100	2,5	3,4
Yaş Küspe	4601,3	9 203	4239,6	8 479	4726,0	9 452	5585,0	11 170	0,5	3,4

(2) Fındık mamulleri üretiminde kullanılan iç fındık değeri toplama dahil edilmemiştir.

TABLO : 63 – Gıda Sanayii Talebi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Helva	37,5	69 375	40,0	74 000	41,0	75 850	45,0	83 250	1,8	1,9
Lokum	27,0	56 700	31,2	65 520	32,3	67 830	39,0	81 900	3,6	3,8
Ciklet	9,3	32 550	7,3	25 550	8,0	28 000	12,3	43 050	–3,0	9,0
Şekerlemeler	123,0	227 550	93,0	172 050	105,0	194 250	151,5	280 275	–3,1	7,6
Çikolata ve Kakaolu Mam.	10,0	64 000	22,8	145 920	25,0	160 000	60,5	387 200	20,1	19,3
Kakao Tozu	0,7	3 325	1,4	6 650	1,8	8 550	5,2	24 700	20,8	23,6
Diğerleri	–	7 533	–	6 470	–	7 030	–	8 950	–1,4	4,9
DİĞER GİDA SANAYİİ	–	337 283	–	395 592	–	413 125	–	495 978	4,1	3,7
Çay	110,6	290 104	127,3	333 908	131,1	343 875	152,0	398 696	3,5	3,0
Nişasta	28,5	16 815	28,7	16 933	32,5	19 175	41,5	24 485	2,7	5,0
Glikoz	21,0	8 820	31,4	13 188	31,5	13 230	40,2	16 884	8,4	5,0
Diğerleri	–	21 544	–	31 563	–	36 845	–	55 913	11,3	8,7
YEM SANAYİİ	–	392 160	–	664 494	–	766 955	–	1 464 228	14,4	13,8
Melaslı Kuru Küspe	82,2	7 480	78,9	7 180	90,0	8 190	120,0	10 920	1,8	5,9
Karma Yem	2360,0	384 680	4032,6	657 314	4655,0	758 765	8916,0	1 453 308	14,6	13,9
TOPLAM		– 12 674 501		– 14 261 409		– 15 101 289		– 20 879 015	3,6	6,7

TABLO : 64 – Gıda Sanayii Üretimi

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
MEZBAHA ÜRÜNLERİ SANAYİİ		– 2 576 309		– 2 458 636		– 2 737 040		– 4 750 286	1,2	11,7
Kırmızı Et BB	391,4	1 213 340	342,0	1 060 200	381,4	1 182 340	676,0	2 095 600	-0,5	12,1
Kırmızı Et KB	179,0	563 850	131,6	414 540	150,0	472 500	255,0	803 250	-3,5	11,2
Kümes Hayv.Eti	153,0	290 700	275,0	522 500	300,0	570 000	550,1	1 045 000	14,4	12,9
Sakadat	91,2	104 880	75,7	87 055	85,0	97 750	149,0	171 350	-1,4	11,9
Et Mamulleri	37,8	161 784	42,0	179 760	44,0	188 320	64,2	274 776	3,1	7,8
Bağırsak Orj.	4,4	24 200	3,3	18 150	3,8	20 900	6,0	33 000	-2,9	9,6
Rendering Ür.	–	4 220	–	4 000	–	4 700	–	9 800	2,2	15,8
Donyağı	7,0	3 850	21,0	11 550	21,0	11 550	30,0	16 500	24,6	7,4
Hamderi BB	50,1	92 685	36,9	68 265	43,6	80 660	69,8	129 130	-2,7	9,9
Hamderi KB	21,0	110 250	16,5	86 625	19,4	101 850	29,5	154 875	-1,6	8,7
Diğerleri	–	6 550	–	5 991	–	6 470	–	17 005	-0,2	21,3
SÜT VE SÜT MAMULLERİ SAN.		– 1 603 002		– 1 908 264		– 2 006 155		– 3 132 765	4,6	9,3
İşlenmiş İçme Sütü	95,2	66 259	154,0	107 184	174,0	121 104	470,0	327 120	12,8	22,0
Yoğurt	350,0	350 000	480,0	480 000	507,0	507 000	726,0	726 000	7,7	7,4
Beyaz Peynir	121,6	322 240	140,0	371 000	145,0	384 250	215,0	569 750	3,6	8,2

TABLO : 64 — Gıda Sanayii Üretimi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kaşar Peyniri	29,5	135 700	35,0	161 000	38,0	174 800	58,5	269 100	5,2	9,0
Diğer Peynirler	26,0	91 000	30,0	105 000	35,0	122 500	53,0	185 500	6,1	8,7
Tereyağı	107,3	590 150	116,0	638 000	118,0	649 000	174,5	959 750	1,9	8,1
Sütozu	3,2	9 184	—	—	—	1	4,0	6	-83,9	43,1
Diğerleri	—	38 469	—	46 080	—	47 500	—	95 539	4,3	15,0
SU ÜRÜNLERİ MAMULLERİ SAN.	—	92 008	—	79 124	—	112 855	—	433 026	4,2	30,9
Balık ve Kab. İşl.	11,0	71 500	8,8	57 200	14,2	92 300	62,1	403 650	5,2	34,3
Balık Unu	25,0	18 125	23,4	16 965	23,2	16 820	33,5	24 288	-1,5	7,6
Balık Yağı	7,4	2 383	15,4	4 959	11,6	3 735	15,8	5 088	9,4	6,4
UN VE UNLU MAMULLER SAN.	—	4 708 130	—	5 175 707	—	5 243 622	—	5 871 975	2,2	2,3
Pirinç	173,6	97 216	165,3	92 568	145,0	81 200	183,0	102 480	-3,5	4,8
Buğday Unu ve İrmik(1)	8026,5	826 765	8664,6	826 339	8719,0	790 158	9701,0	928 902	0,9	3,3
Diğer Hub. ve Baklagil Un.	—	34 223	—	38 519	—	39 678	—	46 066	3,0	3,0
Bulgur	721,6	346 368	780,0	374 400	798,0	383 040	879,0	421 920	2,0	2,0
Diğerleri	—	10 518	—	7 500	—	8 178	—	13 630	-4,9	10,8
Kepek	1526,0	129 710	2079,0	176 715	2092,0	177 820	2327,0	197 795	6,5	2,2
Makarna v.b.	205,0	143 500	243,0	170 100	260,0	182 000	317,2	222 040	4,9	4,1

TABLO : 64 — Gıda Sanayii Üretimi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Ekmek	7126,0	2 851 200	7900,0	3 160 000	8083,0	3 233 200	8707,0	3 482 800	2,5	1,5
Bisküvi	192,9	231 480	240,0	288 000	254,5	305 400	338,0	405 600	5,7	5,8
Diğer Unlu Mam.	–	37 150	–	41 566	–	42 950	–	50 742	2,9	3,4
MEYVE VE SEBZE İŞLEME SAN.	–	1 645 092	–	1 904 943	–	1 957 726	–	2 564 127	3,5	5,5
Meyve Sebze Konserve	51,2	153 600	62,0	186 000	64,5	193 500	91,0	273 000	4,7	7,1
Dondurulmuş Meyve Sebze	3,4	3 121	37,5	34 425	40,0	36 720	55,5	50 949	63,7	6,8
Kurutulmuş Sebze	1,9	30 793	2,0	32 414	2,5	40 518	4,0	64 828	5,6	9,9
Domates Salçası	155,0	217 000	198,0	277 200	200,0	280 000	260,0	364 000	5,2	5,4
Meyve Su-Konsantre	38,5	39 655	51,5	53 045	52,5	54 075	64,5	66 435	6,4	4,2
Zeytin (Salamura)	95,0	266 000	95,0	266 000	100,0	280 000	152,0	425 600	1,0	8,7
Kuru İncir	46,0	36 800	50,0	40 000	50,0	40 000	60,0	48 000	1,7	3,7
Çekirdekli Kuru Üzüm	98,0	83 300	100,0	85 000	100,5	85 425	103,8	88 230	0,5	0,6
Çekirdeksiz Kuru Üzüm	100,0	100 000	110,0	110 000	110,0	110 000	120,0	120 000	1,9	1,8
Kuru Kayısı ve Zerdali	34,0	66 640	29,0	56 840	30,0	58 800	38,0	74 480	-2,5	4,8
Diğer Kurutulmuş Meyve	–	6 480	–	7 725	–	8 480	–	12 641	5,5	8,3
İç Fındık (2)	140,0	280 000	160,0	240 000	155,0	222 000	170,0	180 000	-4,5	-4,1
Fındık Mamulleri	–	–	40,0	128 000	44,0	140 800	80,0	256 000	–	12,7

TABLO : 64 — Gıda Sanayii Üretimi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Diğer İç Kuru Meyve	–	248 600	–	260 375	–	275 289	–	358 207	2,1	6,4
Reçel Mermelat v.b.	24,3	51 030	26,0	54 600	27,0	56 700	32,0	67 200	2,1	3,5
Kav.Kuruyemiş ve Leblebi	–	62 073	–	73 319	–	75 420	–	114 557	4,0	8,7
BİTKİSEL YAĞ VE MAM.SAN.	–	1 131 596	–	1 570 183	–	1 855 155	–	1 930 165	10,4	0,8
Zeytinyağı	40,0	84 000	67,0	162 700	190,0	399 000	90,0	189 000	36,6	-13,9
Prina	80,0	4 400	174,0	9 570	360,0	19 800	180,0	9 900	35,1	-12,9
Prina Yağı	4,0	2 320	17,0	9 860	36,0	20 880	18,0	10 440	55,2	-12,9
Sıvı Rafine Yağlar	231,0	300 300	310,0	403 000	317,5	412 750	407,5	529 750	6,6	5,1
Margarin	352,0	616 000	455,0	796 250	464,0	812 000	546,0	955 500	5,7	3,3
Yağlı Tohum Küspeleri	693,5	121 363	952,0	166 600	1073,0	187 775	1273,0	222 775	9,1	3,5
Diğerleri	–	3 213	–	2 203	–	2 950	–	12 800	-1,7	34,1
ŞEKER VE ŞEKERLİ MAM.SAN.	–	1 146 116	–	1 099 792	–	1 305 787	–	1 615 920	2,6	6,8
Şeker	1522,1	639 282	1300,7	546 294	1650,0	693 000	1950,0	819 000	1,6	3,4
Melas	449,2	24 706	514,8	28 314	525,0	28 875	620,0	34 100	3,2	3,4
Yaş Küspe	4601,3	9 203	4239,6	8 479	4726,0	9 452	5585,0	11 170	0,5	3,4
Helva	38,2	70 670	41,3	76 405	42,4	78 440	47,8	88 430	2,1	2,4
Lokum	26,0	56 800	32,0	67 200	33,2	69 720	40,2	84 420	3,5	3,9

TABLO : 64 – Gıda Sanayii Üretimi (Devamı)

M : Bin Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Ciklet	9,4	32 900	8,0	28 000	9,1	31 850	13,8	48 300	-0,6	8,7
Şekerlemeler	125,0	231 250	95,0	175 750	110,0	203 500	160,0	296 000	-2,5	7,8
Çikolata ve Kakaolu Mam.	10,7	68 480	25,0	160 000	28,0	179 200	65,0	416 000	21,2	18,3
Kakao Tozu	0,7	3 325	0,6	2 850	1,0	4 750	2,0	9 500	7,4	14,9
Diğerleri	–	7 500	–	6 500	–	7 000	–	9 000	-1,4	5,2
DİĞER GIDA SANAYİİ	–	395 753	–	524 974	–	507 392	–	624 138	5,1	4,2
Çay	132,5	347 548	170,0	445 910	160,0	419 680	157,0	411 811	3,8	-0,4
Nişasta	29,5	17 405	30,0	17 700	36,3	21 417	58,5	34 515	4,2	10,0
Glikoz	22,0	9 240	32,0	13 440	32,5	13 650	57,0	23 940	8,1	11,9
Diğerleri	–	21 560	–	47 924	–	52 645	–	153 872	19,5	23,9
YEM SANAYİİ	–	386 623	–	664 314	–	766 955	–	1 474 008	14,7	14,0
Melaslı Kuru Küspe	93,0	8 463	78,9	7 180	90,0	8 190	120,0	10 920	-0,7	5,9
Karma Yem	2320,0	378 160	4031,5	657 135	4655,0	758 765	8976,0	1 463 088	14,9	14,0
TOPLAM	–	13 684 628	–	15 385 938	–	16 492 687	–	22 596 410	3,8	6,5

(1) Ekmek, bisküvi ve makarna üretimlerinde un ve irmik değerleri toplama dahil edilmemiştir.

(2) Fındık mamulleri üretiminde kullanılan iç fındık değeri toplama dahil edilmemiştir.

TABLO : 65 — Gıda Sanayii İhracatı

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
MEZBAHA ÜRÜNLERİ SANAYİİ	—	246 813	—	116 788	—	109 032	—	460 170	—15,1	33,4
Kırmızı Et BB	12690,0	56 406	327,9	1 457	1200,0	5 334	10000,0	44 449	—37,8	52,8
Kırmızı Et KB	51870,0	151 669	20485,4	59 979	16000,0	43 918	77260,0	226 206	—22,0	38,8
Diğer Et	675,0	732	170,3	186	200,0	217	1500,0	1 626	—21,6	49,6
Sakatat	706,0	1 254	273,1	485	350,0	622	1000,0	1 776	—15,1	23,4
Kümes Hayv. Eti	5937,0	8 704	1816,8	2 370	2000,0	2 932	15000,0	21 991	—19,6	49,6
Et Mamulleri	86,0	398	99,1	458	350,0	1 618	1500,0	6 935	32,4	33,8
Bağırsak	—	14 515	—	44 661	—	47 140	—	143 860	26,6	25,0
Rendering Ürünleri	—	64	—	—	—	—	—	760	—100,0	—
Donyağı	3073,0	2 851	7980,5	8 984	8000,0	8 901	12000,0	10 352	21,1	8,4
Hamderi BB	834,0	1 535	17,1	41	—	—	500,0	1 210	—100,0	—
Hamderi KB	102,0	8 446	—	17	—	—	—	—	—100,0	—
Diğerleri	—	239	—	209	—	350	—	1 000	7,9	23,4
SÜT VE SÜT MAMULLERİ SAN.	—	6 966	—	11 925	—	13 943	—	34 529	14,9	19,9
Süt ve Krema	190,0	262	72,9	100	200,0	276	400,0	551	1,0	14,8
Yoğurt ve Ayran	—	—	353,4	241	375,0	256	500,0	341	—	5,9
Sütmısı	15,0	54	45,5	163	85,0	216	100,0	359	32,0	10,8

TABLO : 65 — Gıda Sanayii İhracatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Tereyağı	289,0	1 569	194,9	1 058	250,0	1 357	450,0	2 443	−2,9	12,5
Kaşar Peyniri	122,0	534	79,0	346	100,0	438	1500,0	6 565	−3,9	71,9
Beyaz Peynir	1602,0	4 550	1236,0	3 510	1500,0	4 260	3000,0	8 520	−1,3	14,9
Diğer Peynirler	—	—	2243,4	6 394	2500,0	7 125	5000,0	14 250	—	14,9
Diğerleri	—	—	—	13	—	17	—	1 500	—	145,0
SU ÜRÜNLERİ MAM.SAN.	—	90 710	—	75 500	—	155 752	—	466 317	11,4	24,5
Balık ve Kab.İşl.	9200,0	88 403	7300,0	70 146	15600,0	149 900	47700,0	458 349	11,1	25,0
Balık Unu	900,0	190	—	—	—	—	—	—	−100,0	—
Balık Yağı	5100,0	2 117	12900,0	5 354	14100,0	5 852	19200,0	7 968	27,6	6,4
UN VE UNLU MAM.SAN.	—	99 925	—	111 952	—	90 213	—	184 039	−2,0	15,3
Pirinç	7,0	7	110,5	118	500,0	533	1500,0	1 600	134,8	24,6
Buğday Unu	206467,0	36 557	276277,1	48 918	120000,0	21 247	350000,0	61 971	−10,3	23,9
Diğer Hububat Unları	—	—	21,9	23	26,0	28	100,0	106	—	30,9
İrmik	176067,0	34 916	106406,8	21 101	110000,0	21 814	200000,0	39 662	−9,0	12,7
Bulgur	11652,0	4 011	9936,5	3 420	11000,0	3 786	15000,0	5 163	−1,1	6,4
Kepek	—	—	50,0	7	—	—	—	—	—	—
Diğerleri	—	5 709	—	1 909	—	2 200	—	6 700	−17,4	24,9

TABLO : 65 – Gıda Sanayii İhracatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Makarna v.b.	4920,0	2 230	23158,6	10 497	25000,0	11 332	38250,0	17 338	38,4	8,9
Ekmek	–	–	0,9	2	10,0	21	100,0	209	–	58,5
Bisküvi	12972	16 317	20030,5	25 195	22500,0	28 301	37000,0	46 540	11,6	10,5
Diğer Unlu Mam.	–	179	–	761	–	950	–	4 750	39,7	38,0
MEYVE VE SEBZE İŞLEME SAN.		– 1 202 399		– 1 396 584		– 1 412 104		– 1 737 733	3,3	4,2
Dondurulmuş Meyve Sebze	3385,0	3 165	34681,9	32 424	37000,0	34 591	50000,0	46 744	61,3	6,2
Salamura Zeytin	5788,0	5 673	15587,3	15 279	17000,0	16 664	25000,0	24 505	24,0	8,0
Kurutulmuş Sebze	1158,0	11 213	1718,6	16 641	2000,0	19 366	3200,0	30 986	11,5	9,9
Domates Salçası	69751,0	74 793	115842,7	124 216	130000,0	139 397	180000,0	193 011	13,3	6,7
Kuru İncir	47014,0	77 716	41271,9	68 224	42000,0	69 428	50 000	82 652	–2,2	3,5
Çekirdekli Kuru Üzüm	1385,0	1 511	1519,3	1 657	1500,0	1 636	1800,0	1 963	1,6	3,7
Çekirdeksiz Kuru Üzüm	81017,0	129 908	122247,1	196 019	110000,0	176 381	125000,0	200 433	6,3	2,6
Kuru Kayısı ve Zerdali	18952,0	59 516	22634,3	71 080	23000,0	72 228	32000,0	100 491	3,9	6,8
Diğ.Kurutulmuş Mey.	–	484	–	1 731	–	2 380	–	5 921	37,5	20,0
İç Fındık	135541,0	626 279	107557,3	496 978	105831,0	489 002	100000,0	462 059	–4,8	–1,1
Diğer İç Kuru Mey.	–	24 521	–	23 412	–	26 041	–	30 188	1,2	3,0
İncir Ezmesi	6164,0	4 872	3735,3	2 952	4500,0	3 557	–	–	–6,1	–100,0

TABLO : 65 — Gıda Sanayii İhracatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Meyve Sebze Konserveleri	26421,0	146 369	26262,7	145 493	27000,0	149 577	34500,0	191 126	0,4	5,0
Meyve Su-Konsantre	5089,0	7 209	13888,7	19 673	14500,0	20 539	19500,0	27 622	23,3	6,1
Reçel Marmelat v.b.	2311,0	2 940	1547,3	1 968	1700,0	2 162	3000,0	3 816	−6,0	12,0
Fındık Mamulleri	—	—	30960,1	149 720	33000,0	159 585	60000,0	290 154	—	12,7
Kavrulmuş Kuruyemiş	13609,0	19 161	11866,6	16 706	12000,0	16 896	18000,0	25 344	−2,5	8,4
Leblebi	4964,0	4 233	8643,8	7 541	9000,0	7 675	15500,0	13 217	12,8	11,5
Diğerleri	—	2 836	—	4 867	—	5 000	—	7 500	12,0	8,4
BİTKİSEL YAĞ VE MAM.SAN.	—	97 348	—	170 050	—	154 848	—	323 918	9,7	15,9
Zeytinyağı	20788,0	44 611	20748,7	44 526	22000,0	47 212	70000,0	150 219	1,1	26,0
Prina Yağı	245,0	259	1471,5	1 555	1500,0	1 585	2000,0	2 113	43,7	5,9
Bitkisel Ham Yağlar	5752,0	4 775	14984,7	12 438	15000,0	12 451	20000,0	16 601	21,1	5,9
Rafine Bitkisel Yağlar	—	—	25682,7	27 503	20000,0	21 417	40000,0	42 835	—	14,9
Margarin	48140,0	43 369	70441,4	63 460	70000,0	63 062	90000,0	81 080	7,8	5,2
Yağlı Tohum Küspeleri	7742,0	1 941	32015,3	8 027	10000,0	2 507	20000,0	5 014	5,3	14,9
Sertleştirilmiş Yağlar	—	—	10919,8	11 059	5000,0	5 064	20000,0	20 256	—	32,0
Diğerleri	—	2 394	—	1 482	—	1 550	—	5 800	−8,3	30,2
ŞEKER VE ŞEKERLİ MAM.SAN.	—	248 745	—	39 465	—	27 405	—	66 139	−35,7	19,3

TABLO : 65 – Gıda Sanayii İhracatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Şeker	528771,0	224 700	34435,0	14 633	–	–	50000,0	21 247	–100,0	–
Melas	144519,0	14 944	28954,6	2 994	–	–	–	–	–100,0	–
Helva	692,0	1 401	1386,7	2 807	1400,0	2 834	2800,0	5 668	15,1	14,9
Lokum	803,0	1 256	807,5	1 263	950,0	1 486	1200,0	1 877	3,4	4,8
Ciklet	109,0	280	746,4	1 915	1097,0	2 814	1500,0	3 848	58,7	6,5
Şekerlemeler	1752,0	3 450	4161,4	8 193	5150,0	10 140	8500,0	16 736	24,1	10,5
Çikolata ve Kakaolu Mam.	771,0	2 712	2176,2	7 654	2878,0	10 122	4750,0	16 706	30,1	10,5
Kakao Tozu	–	–	0,6	3	0,7	4	1,0	6	–	7,4
Kakao Mamulleri	–	–	–	–	–	1	–	1	–	14,9
Diğerleri	–	4	–	2	–	5	–	50	3,5	58,5
DİĞER GIDA SANAYİİ	–	20 349	–	32 306	–	36 263	–	142 836	12,2	31,5
Kavrulmuş Kahve	–	–	–	10	–	12	–	17	–	7,2
Çay	582,0	1 543	234,6	622	1500,0	3 978	5000,0	13 258	20,8	27,2
İşlenmiş Baharat	–	1 476	–	2 950	–	3 000	–	6 000	15,2	14,9
Nişasta	1521,0	862	5073,8	2 875	5500,0	3 116	17000,0	9 632	29,3	25,3
Glikoz	932,0	611	4,2	3	1000,0	656	16,5	11	1,4	–56,0
Diğerleri	–	15 856	–	25 846	–	25 501	–	113 918	10,0	34,9
YEM SANAYİ	–	140 694	–	3 441	–	5 021	–	70 300	–48,7	69,5
Karma Yem	140093,0	140 694	3426,1	3 441	5000,0	5 021	70000,0	70 300	–48,7	69,5
TOPLAM		– 2 153 951		– 1 957 890		– 2 004 582		– 3 485 982	–1,4	11,7

TABLO : 66 — Gıda Sanayii İthalatı

M : Ton
D : Milyon TL
1968 YA Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1985 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
MEZBAHA ÜRÜNLERİ SANAYİ	—	66 555	—	166 748	—	178 822	—	257 174	21,7	7,6
Kırmızı Et BB	629,0	949	10000,4	15 086	5000,0	7 543	10000,0	15 086	51,4	14,9
Kırmızı Et KB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diğer Et	90,0	139	2192,5	3 562	200,0	309	2500,0	3 856	17,3	65,7
Bağırsak (ürünü ve sa.)	10,0	55	2116,8	11 582	2300,0	12 585	3500,0	19 152	196,7	8,8
Rendering Ürünleri	—	—	803,0	559	1500,0	1 045	2000,0	1 394	—	5,9
Domuzyağı	36375,0	23 444	39140,7	25 226	41500,0	26 747	54600,0	35 190	2,7	5,6
Hamdeni BB.	3176,0	10 025	4854,1	15 326	5400,0	17 050	8100,0	25 732	11,2	11,0
Hamdeni KB.	10404,0	31 449	31457,2	95 088	37000,0	111 843	50000,0	151 139	28,9	6,2
Diğerleri	—	895	—	498	—	1 500	—	2 625	10,9	11,8
SÜT VE SÜT MAMULLERİ SAN.	—	12 262	—	12 709	—	11 129	—	10 421	−1,9	−1,3
Süt ve Krema	37,0	40	307,8	333	350,0	378	500,0	541	56,7	7,4
Süttozu	2777,0	4 673	4984,0	8 387	4000,0	6 731	2000,0	3 366	7,6	−12,9
Tereyağı	532,0	684	801,3	1 651	800,0	1 649	1000,0	2 061	19,2	4,6
Kaşar Peyniri	96,0	406	10,1	43	10,0	42	20,0	85	−36,4	14,9
Beyaz Peynir	2777,0	4 803	246,8	427	150,0	259	150,0	259	−44,2	0,0
Diğer Peynirler	396,0	766	467,6	1 233	500,0	1 318	800,0	2 109	10,9	9,9
Diğerleri	—	870	—	835	—	750	—	2 000	−2,9	21,7

TABLO : 66 – Gıda Sanayii İthalatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
SU ÜRÜNLERİ MAM.SAN.	–	–	–	5 250	–	26 364	–	50 743	–	14,0
Balık ve Kab.İşl.	–	–	1700,0	4 497	4900,0	12 961	12200,0	32 269	–	20,0
Balık Unu	–	–	200,0	447	2300,0	5 141	3200,0	7 152	–	6,8
Balık Yağı	–	–	200,0	306	5400,0	8 262	7400,0	11 322	–	6,5
UN VE UNLU MAM.SAN.	–	35 097	–	38 464	–	50 284	–	63 042	7,5	4,6
Pirinç	84854,0	35 097	91108,3	37 684	120000,0	49 634	150000,0	62 042	7,2	4,6
Diğerleri	–	–	–	780	–	650	–	1 000	478,9	9,0
MEYVE VE SEBZE İŞLEME SAN.	–	19 417	–	2 898	–	2 500	–	3 000	–33,6	3,7
Domates Salçası	2660,0	1 933	1398,5	1 016	–	–	–	–	–100,0	–
Diğerleri	–	17 484	–	1 882	–	2 500	–	3 000	–32,2	3,7
BİTKİSEL YAĞ VE MAM.SAN.	–	176 919	–	305 131	–	354 964	–	628 679	14,9	12,1
Zeytinyağı	2797,0	4 909	5877,8	10 316	5000,0	8 775	2000,0	3 510	12,3	–16,7
Prina Yağı	5958,0	3 072	–	–	–	–	–	–	–100,0	–
Bitkisel Ham Yağlar	252640,0	160 322	423535,4	268 770	493818,8	313 371	593696,0	376 752	14,3	3,8
Rafine Bitkisel Yağlar	–	–	2992,2	2 615	1500,0	1 311	1500,0	1 311	–	0,0
Margarin	82,0	208	–	–	–	–	–	–	–100,0	–
Yağlı Tohum Küspeleri	13372,0	3 978	39578,0	11 773	65000,0	19 335	782000,0	232 616	37,2	64,5

TABLO : 66 — Gıda Sanayii İthalatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Yenmeyen Bitkisel Yağlar	—	2 717	176,4	402	180,0	410	500,0	1 140	−31,5	22,7
Sertleştirilmiş Yağlar	1766,0	1 568	7381,7	6 556	7500,0	6 661	8500,0	7 549	33,5	2,5
Diğerleri	—	145	—	4 699	—	5 100	—	5 800	104,0	2,6
ŞEKER VE ŞEKERLİ MAM.SAN.	—	2 067	—	6 129	—	7 396	—	72 579	29,0	57,9
Şeker	125,0	55	476,5	211	—	—	—	—	−100,0	—
Diğerleri	—	—	—	5	—	6	—	10	—	10,8
Şekerlemeler	—	—	19,4	98	20,0	101	30,0	151	—	8,4
Çikolata ve Kakaolu Mam.	33,0	131	290,2	1 153	300,0	1 192	500,0	1 987	55,5	10,8
Kakao Yağı	114,0	910	—	—	—	—	7500,0	59 854	−100,0	—
Kakao Tozu	417,0	934	1360,5	3 047	2000,0	4 479	3500,0	7 838	36,8	11,8
Kakao Mamulleri	—	—	300,1	1 584	300,0	1 584	500,0	2 640	—	10,8
Diğerleri	—	37	—	32	—	35	—	100	−1,0	23,4
DİĞER GIDA SANAYİİ	—	6 613	—	30 370	—	16 441	—	34 678	20,0	16,1
Kavrulmuş Kahve	101,0	1 052	29,1	303	30,0	312	40,0	417	−21,6	5,9
Kahve Hülasası	118,0	1 810	282,8	4 337	352,0	5 298	704,0	10 797	24,4	14,9
Çay	—	—	172,0	462	180,0	484	350,0	940	—	14,2
İşlenmiş Baharat	—	3 150	—	288	—	400	—	2 400	−33,8	43,1
Nişasta	423,0	207	656,9	321	300,0	147	350,0	171	−6,6	3,1
Glikoz	66,0	68	14634,0	15 174	—	—	—	—	−100,0	—
Diğerleri	—	326	—	9 485	—	9 700	—	19 953	97,1	15,5
YEM SANAYİİ	—	18 210	—	6 610	—	7 352	—	14 703	−16,6	14,9
Karma Yem	12385,0	18 210	4495,7	6 610	5000,0	7 352	10000,0	14 703	−16,6	14,9
TOPLAM	—	337 538	—	574 310	—	655 051	—	1 135 019	14,2	11,6

2. İÇKİ SANAYİİ

a) Hedefler

383. Plan döneminde yüksek alkollü ve alkolsüz içki talebinin, düşük alkollü içkilere göre daha yüksek oranda artış göstereceği ve talebin rakıda yüzde 5,9 gazozlarda yüzde 5,3 ve toplamda yüzde 4,9 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

384. 1989 yılında 24,4 milyon dolar olan sektör ihracatının, yılda ortalama yüzde 5,9 oranında artarak 1994 yılında 32,4 milyon dolara ulaşması beklenmektedir.

385. Bu gelişmelere paralel olarak Plan döneminde alkollü içki üretiminin yılda ortalama yüzde 5,2, alkolsüz içki üretiminin yüzde 4,7, toplam üretimin ise yüzde 5,0 oranında artması öngörülmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

386. Maltlık özelliklerine sahip arpa ve aromatik şerbetçi otu çeşitlerinin yetiştirilmesi ve yaygınlaştırılması özendirilecektir.

387. Önemli ihraç potansiyeli olan şarapçılığın gelişmesi, optimal büyüklükte şarap üretim kapasitelerinin kurulması amacıyla üzümcülüğün gelişmesi desteklenecek ve ambalajlı şarap ihraç olanaklarının araştırılması sağlanacaktır.

3. TÜTÜN VE TÜTÜN MAMULLERİ SANAYİİ

a) Hedefler

388. Plan döneminde, yurtiçi sigara talebinin yılda ortalama 3,9 oranında artarak 1994 yılında 73 bin tona ulaşacağı tahmin edilmektedir. 1989 yılında toplam sigara tüketimi içindeki Amerikan Blend tipi sigara payı yüzde 15,6 iken, bu oranın 1994 yılında yüzde 24,7'ye çıkması beklenmektedir.

389. Plan döneminde filtresiz sigara üretiminin azalması, filtreli sigara üretiminin ise yılda ortalama yüzde 9,2 oranında artması öngörülmektedir.

390. 1989 yılında 11 bin ton olacağı tahmin edilen sigara ithalatının, yılda ortalama yüzde 6,2 oranında azalarak, 1994 yılında 8 bin tona düşeceği beklenmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

391. Kurak ve yamaç alanlarda yapılan kaliteli tütün üretimi fiyat ve teşvik politikaları ile ekonomik ölçüler içinde desteklenecektir.

392. Yurtiçinde üretilecek Amerikan Blend sigara harmanında kullanılan Virginia ve Burley tütünlerinin yetiştirilmesi için sürdürülen çalışmalar tamamlanacaktır.

393. Tütün üreticilerinin eğitilmesi konusunda çalışmalar yapılacaktır.

394. Uzun vadede sigara tüketiminde özel harmanlanmış sigaraların hakim olacağı gözönüne alınarak Tekel, değişecek olan tüketici zevkine hitap edecek yeni tip sigara üretim çalışmalarını sürdürecektir.

TABLO : 67 — İçki Sanayii Talebi

M : Milyon LT.
D : Milyon TL.
1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Düşük Alkollü İçkiler	—	254 602	—	303 834	—	307 390	—	383 150	3,8	4,5
Bira	208,16	222 731	243,34	260 374	245,00	262 150	300,00	321 000	3,3	4,1
Şarap	38,20	31 871	38,46	43 460	40,00	45 200	55,00	62 150	7,2	6,6
Y. Alkollü İçkiler	—	260 396	—	430 731	—	447 819	—	583 900	9,8	5,5
Rakı	42,52	237 021	50,97	294 156	52,50	292 688	70,00	390 250	4,3	5,9
Votka	3,73	19 790	6,00	31 800	6,50	34 450	7,00	37 100	11,7	1,5
Konyak	0,59	3 217	0,81	4 447	1,40	7 686	1,90	10 431	19,0	6,3
Likör	0,24	1 079	1,09	4 901	1,10	4 948	1,50	6 744	35,8	6,4
Cin	3,10	16 873	3,74	20 383	4,00	21 800	5,00	27 250	5,3	4,6
Viski	0,14	2 415	4,93	85 043	5,00	86 250	6,50	112 125	104,4	5,4
Alkolsüz İçkiler	—	398 669	—	530 152	—	555 450	—	692 650	6,9	4,5
Gazozlar	312,34	262 366	347,81	291 992	355,00	298 200	460,00	386 400	2,6	5,3
Memba Suyu ve Soda	566,42	136 323	972,08	238 160	1027,00	251 675	1250,00	306 250	13,0	4,0
Malt (1)	32,02	13 450	37,44	15 725	37,70	15 834	46,00	19 320	3,3	4,1
TOPLAM	—	947 136	—	1 260 442	—	1 320 678	—	1 679 020	6,9	4,9

(1) Bin Ton.

TABLO : 68 — İçki Sanayii Üretimi

M : Milyon LT.
D : Milyon TL
1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Düşük Alkollü İçkiler	—	319 756	—	312 706	—	317 220	—	396 685	−0,2	4,6
Bira	260,80	279 056	246,16	265 536	250,00	267 500	306,50	327 955	−0,8	4,2
Şarap	36,02	40 700	41,75	47 175	44,00	49 720	61,00	68 930	4,1	6,8
Y. Alkollü İçkiler	—	260 073	—	375 229	—	376 790	—	495 786	8,1	5,6
Rakı	42,84	239 833	54,59	304 339	55,00	306 625	74,00	412 550	5,1	6,1
Votka	3,72	19 890	6,40	33 909	6,50	34 450	7,00	37 100	11,8	1,5
Konyak	0,48	2 619	1,86	10 294	1,40	7 686	1,90	10 431	24,0	0,3
Likör	0,20	895	1,09	4 901	1,10	4 946	1,50	6 744	40,8	6,4
Cin	3,11	16 933	3,85	20 999	4,00	21 800	5,00	27 250	5,2	4,8
Viski	0,13	1 104	0,09	787	0,15	1 284	0,20	1 711	3,1	5,9
Alkolsüz İçkiler	—	396 689	—	530 152	—	555 450	—	697 550	6,9	4,7
Gazozlar	312,34	262 366	347,00	291 992	355,00	298 200	460,00	386 400	2,6	5,3
Maden Suyu ve Soda	556,42	136 323	972,08	238 160	1027,00	251 675	1270,00	311 150	13,0	4,3
Malt (1)	84,53	35 502	153,80	64 599	107,70	45 234	131,00	55 020	5,0	4,0
TOPLAM	—	1 034 019	—	1 282 892	—	1 289 119	—	1 645 241	4,5	5,0

(1) Bin Ton

TABLO : 69 – İçki Sanayii İhracatı

M : Milyon LT.
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Bira	9,21	2 662	4,82	1 394	5,0	1 445	6,50	1 879	–11,5	5,4
Şarap	3,43	3 773	3,29	3 614	4,0	4 400	6,00	6 600	3,1	8,4
Rakı	1,71	3 362	2,34	4 597	2,5	4 915	4,00	7 864	7,9	9,9
Malt (1)	12,38	3 578	78,18	22 593	70,0	20 230	85,00	24 565	41,4	4,0
Diğerleri	–	2 904	–	3 143	–	3 500	–	5 000	3,8	7,4
TOPLAM	–	16 278	–	35 341	–	34 490	–	45 908	16,2	5,9

(1) Bin Ton.

TABLO : 70 – İçki Sanayii İthalatı

M : Milyon LT.
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Viski	0,02	59	4,84	14 191	5,0	14 660	5,50	16 127	201,3	1,9
Diğerleri	–	73	–	7 832	–	8 000	–	8 900	155,8	2,2
TOPLAM	–	132	–	22 023	–	22 660	–	25 027	179,9	2,0

TABLO : 71 – Tütün ve Tütün Mamulleri Sanayii Talebi

M : Bin Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Sigara	62,8	1 410 403	69,1	2 173 001	70,5	2 168 713	73,0	2 625 094	9,0	3,9
Filtreli	54,6	1 335 510	64,2	2 128 502	66,0	2 127 763	69,0	2 588 694	9,8	4,0
Filtresiz	8,2	74 893	4,9	44 499	4,5	40 950	4,0	36 400	–11,4	–2,3
Muhtelif Tütün	1,0	12 500	0,9	11 250	0,9	11 250	0,8	10 000	–2,1	–2,3
Mamul Toplamı		1 422 903		2 184 251		2 179 963		2 635 094	8,9	3,9
İşlenmiş Yaprak Tütün Mamul İçin Kullanım	65,6	85 287	63,2	82 185	63,7	82 769	58,9	76 509	–0,6	–1,6
Filtreli Sigara/ Toplam Sigara (%)	86,9		92,9		93,6		94,5			
TOPLAM	–	1 508 190	–	2 266 436	–	2 262 732	–	2 711 603	8,5	3,7

TABLO : 72 – Tütün ve Tütün Mamulleri Sanayii Üretimi

M : Bin Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Sigara	62,1	1 314 130	60,2	1 314 645	59,5	1 300 450	65,0	1 993 630	–0,2	8,9
Filtreli	54,3	1 243 241	55,6	1 273 240	55,0	1 259 500	61,0	1 957 230	0,3	9,2
Filtresiz	7,8	70 889	4,6	41 405	4,5	40 950	4,0	36 400	–10,4	–2,3
Muhtelif Tütün	1,0	12 500	0,9	11 250	0,9	11 250	0,8	10 000	–2,1	–2,3
Mamul Toplamı		1 326 630		1 325 895		1 311 700		2 003 630	–0,2	8,8
İşlenmiş Yaprak Tütün	69,7	90 610	77,7	100 984	90,0	117 000	106,3	138 216	5,2	3,4
Filtreli Sigara/ Toplam Sigara (%)	87,5	–	92,4	–	92,4	–	93,8	–		
TOPLAM	–	1 417 240	–	1 426 879	–	1 428 700	–	2 141 846	0,2	8,4

TABLO : 73 – Tütün ve Tütün Mamulleri Sanayii İhracatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
İşlenmiş Yaprak Tütün	69,7	338 065	77,7	376 771	90,0	436 526	105,0	509 281	5,2	3,1
TOPLAM	–	338 065	–	376 771	–	436 526	–	509 281	5,2	3,1

TABLO : 74 – Tütün ve Tütün Mamulleri Sanayii İthalatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Sigara	2,7	66 526	10,0	249 160	11,0	274 076	8,0	199 328	32,7	–6,2
Muhtelif	–	–	–	6 544	–	7 000	–	8 000	–	2,7
TOPLAM	–	66 526	–	255 704	–	281 076	–	207 328	33,4	–5,9

4. DOKUMA VE GİYİM SANAYİ

a) Hedefler

395. Plan döneminde toplam yurtiçi talebin yılda ortalama yüzde 8,0 artacağı tahmin edilmektedir.

396. Dokuma ve giyim sanayii ihracatının yılda ortalama yüzde 11,4 oranında artarak Plan dönemi sonunda 6,2 milyar dolara ulaşması hedef alınmaktadır. Örme eşya, hazır giyim, hazır eşya ve el halısında önemli ihracat artışları gerçekleştirilecektir. Örme eşya ve hazır giyim kesimlerinin ihracatı, 1994 yılında 4,4 milyar dolara ulaşarak toplam sektör ihracatı içinde yüzde 71,6'lık bir paya sahip olacaktır.

397. İç talepte ve ihracatta beklenen gelişmeleri karşılayabilmek için dokuma ve giyim sanayii toplam üretiminin yılda ortalama yüzde 9,6 artması öngörülmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

398. AT ile entegrasyon sonucu ortaya çıkacak şartlar gözönünde bulundurularak kalite ve verimliliğe dayalı rekabet gücü oluşturulacaktır.

399. Dış pazara dönük, modern teknolojiye sahip, ekonomik ölçekte yatırımlar teşvik edilecektir. Projelerde rantabilite, ürünün rekabet edebilirliği ve ihracat artışına imkan sağlayabilirliği dikkate alınacaktır.

400. Türk tekstil ürünlerinin yurtdışında tanıtılması, reklam ve dış pazar araştırması konularında özel kesimin örgütlenmesi özendirilecektir.

401. Tekstil ürünlerinin uluslararası piyasada rekabet gücünü artırmak, pazardan daha fazla pay alabilmesini sağlamak amacıyla yeni tasarımlarla pazara girilmesi özendirilecektir.

TABLO : 75 – Dokuma ve Giyim Sanayii Talebi

D : Milyon TL.

1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
PAMUKLU										
Pamuk (t)	376 799	678 238	440 813	793 463	445 788	802 418	520 000	936 000	3,4	3,1
Pamuk İpliği (t)	257 048	717 164	373 000	1 040 670	385 000	1 074 150	500 000	1 395 000	8,4	5,4
Pamuklu Dokuma (Bin m)	840 675	1 143 318	970 800	1 320 288	1 010 000	1 373 600	1 631 400	2 218 704	3,7	10,1
YÜNLÜ										
Yün İpliği (t)	72 580	449 996	85 800	531 960	88 900	551 180	116 358	721 420	4,1	5,5
Yünlü Dokuma (Bin m)	49 918	740 783	55 800	825 104	57 250	849 590	65 860	977 362	2,8	2,8
SUNİ, SENTETİK, İPEK										
Suni, Sen., İpek İpliği (t)	32 779	169 467	32 500	168 025	33 600	173 712	42 097	217 641	0,5	4,6
Suni,Sen., İpek Dokuma (Bin m)	74 826	217 744	85 644	249 224	87 780	255 440	104 255	303 382	3,2	3,5
Kord Bezi (t)	10 263	102 630	12 750	127 500	13 500	135 000	16 800	168 000	5,6	4,5
KETEN, KENDİR, JÜT										
Keten, Ken., Jüt S. İpliği (t)	9 553	28 086	11 426	33 592	11 950	35 133	17 435	51 259	4,6	7,8
Keten, Ken., Jüt S.Dok. (Bin m)	35 413	8 853	20 470	5 118	20 900	5 225	21 240	5 310	–10,0	0,3

TABLO : 75 – Dokuma ve Giyim Sanayii Talebi (Devamı)

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
YER DÖŞEMELERİ										
El Halısı (Bin m²)	946	115 393	2 350	286 653	2 460	300 071	3 626	442 299	21,1	8,1
Makina Halısı (Bin m²)	5 909	141 816	8 800	211 200	9 250	222 000	15 833	379 992	9,4	11,3
Tafting, Keçe, Kilim (Bin m²)	17 384	176 274	20 120	204 017	21 100	213 954	26 401	267 706	4,0	4,6
DİĞERLERİ	–	18 799	–	225 619	–	244 070	–	309 830	67,0	4,9
ARA TOPLAM	–	3 343 848	–	4 248 186	–	4 401 368	–	6 008 586	5,6	6,4
ÖRME EŞYA (t)	12 574	167 737	10 350	138 069	13 748	183 398	17 877	238 479	1,8	5,4
HAZIR GİYİM, HAZIR EŞYA (t)	57 661	1 014 257	50 700	891 813	53 270	937 019	106 550	1 874 215	–1,6	14,9
ARA TOPLAM	–	1 181 994	–	1 029 882	–	1 120 417		2 112 694	–1,1	13,5
TOPLAM	–	4 525 842	–	5 278 068	–	5 521 785	–	8 121 280	4,1	8,0

Not : İplik değerleri toplama katılmamıştır.

TABLO : 76 — Dokuma ve Giyim Sanayii Üretimi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
PAMUKLU										
Pamuk (t)	526 000	950 400	577 000	1 038 600	532 000	957 600	620 000	1 116 000	0,2	3,1
Pamuk İpliği (t)	357 595	997 890	479 262	1 337 197	496 660	1 385 681	625 900	1 746 261	6,8	4,7
Pamuklu Dokuma (Bin m)	940 000	1 278 400	1 035 144	1 407 796	1 068 640	1 460 550	1 718 400	2 337 024	3,0	9,6
YÜNLÜ										
Yün İpliği (t)	75 000	465 000	86 595	536 889	89 840	557 008	119 158	736 760	3,7	5,8
Yünlü Dokuma (Bin m)	90 100	743 384	55 925	829 927	57 750	857 010	67 060	995 170	2,9	3,0
SUNİ, SENTETİK, İPEK										
Suni, Sen, İpek İpliği (t)	66 000	336 050	68 083	351 989	72 580	375 239	89 820	463 335	2,2	4,3
Suni, Sen., İpek Dokuma (Bin m)	100 000	291 000	167 431	487 224	173 953	506 203	236 105	687 066	11,7	6,3
Kord Bezi (t)	17 000	170 000	25 405	254 050	24 970	249 700	38 800	388.000	8,0	9,2
KETEN, KENDİR, JÜT										
Keten, Ken., Jüt S.İpliği (t)	7 450	21 903	7 500	22 050	26 056	76 611	10 100	29 694	28,5	−17,3
Keten, Ken.,Jüt S.Dok.(Bin m)	1 360	344	1 600	400	1 640	410	1 890	473	3,6	2,9
YER DÖŞEMELERİ										
El Halısı (Bin m²)	1 512	184 431	3 004	366 426	3 170	386 677	5 004	610 388	16,0	9,6
Makina Halısı (Bin m²)	8 338	152 112	12 020	288 480	12 840	306 160	23 083	553 992	15,2	12,4

TABLO : 76 – Dokuma ve Giyim Sanayii Üretimi (Devamı)

D : Milyon TL.

1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Tafting, Keçe, Kilim (Bin m²)	18 500	187 590	21 760	220 646	22 910	232 307	28 981	293 867	4,4	4,8
DİĞERLERİ	–	209 100	–	230 065	–	244 600	–	271 330	3,2	2,1
ARA TOPLAM (1)	–	4 166 761	–	5 123 616	–	5 223 218	–	7 253 310	4,6	6,8
ÖRME EŞYA (t)	22 500	300 150	78 293	1 044 429	89 300	1 191 262	172 299	2 298 469	31,7	14,0
HAZIR GİYİM, HAZIR EŞYA (t)	99 000	1 741 410	146 266	2 572 819	157 600	2 772 184	295 857	5 204 125	9,7	13,4
ARA TOPLAM	–	2 041 560	–	3 617 248	–	3 963 446	–	7 502 593	14,2	13,6
İHRAÇ EDİLEN İPLİK (2)	–	469 834	–	491 967	–	525 797	–	624 536	2,3	3,5
TOPLAM	–	6 678 155	–	9 232 831	–	9 712 461	–	15 380 439	7,8	9,6

(1) İplik değerleri toplama katılmamıştır.

(2) Üretici fiyatlarıyla.

TABLO : 77 – Dokuma ve Giyim Sanayii İhracatı

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	V. Plan Dönemi
PAMUKLU										
Pamuk (t)	151 744	204 854	165 742	223 752	165 740	223 749	200 000	270 000	1,8	3,8
Pamuk İpliği (t)	101 189	473 565	107 391	502 590	112 760	527 717	128 000	599 040	2,2	2,6
Pamuklu Dokuma (Bin m)	101 878	197 643	99 674	193 368	108 640	210 762	120 000	232 800	1,3	2,0
YÜNLÜ										
Yün İpliği (t)	2 971	20 500	941	6 493	1 100	7 590	3 000	20 700	–18,0	22,2
Yünlü Dokuma (Bin m)	743	1 871	943	7 261	1 200	9 240	2 000	15 400	37,6	10,8
SUNİ, SENTETİK, İPEK										
Suni, Sen.,İpek İpliği (t)	32 663	177 033	36 062	195 456	39 480	213 982	48 033	260 339	3,9	4,0
Suni, Sen.,İpek Dokuma (Bin m)	28 086	78 641	89 689	251 129	94 173	263 684	151 600	424 480	27,4	10,0
Kord Bezi (t)	7 041	57 032	11 738	95 078	12 560	101 736	22 000	178 200	12,3	11,9
KETEN, KENDİR,JÜT										
Keten, Ken.,Jüt S.İpliği (t)	78	226	21	61	90	261	165	479	2,9	12,9
Keten, Ken.Jüt S.Dok.(Bin m)	1 265	4 428	1 654	5 789	1 740	6 090	2 450	8 575	6,6	7,1
YER DÖŞEMELERİ										
El Halısı (Bin m²)	566	124 124	656	143 861	710	155 703	1 378	302 195	4,6	14,2
Makina Halısı (Bin m²)	429	5 148	3 240	38 880	3 600	43 200	7 250	87 000	53,0	15,0
Tafting, Keçe, Kilim (Bin m²)	1 220	15 555	1 650	21 038	1 815	23 141	2 630	33 533	8,3	7,7
DİĞERLERİ	–	226 520	–	63 769	–	62 933	–	56 500	–22,6	–2,1
ARA TOPLAM	–	1 587 140	–	1 748 523	–	1 849 788	–	2 489 240	3,1	6,1
ÖRME EŞYA (t)	9 939	212 695	68 247	1 460 486	75 852	1 623 233	154 922	3 315 331	50,1	15,4
HAZIR GİYİM,HAZIR EŞYA	44 578	690 959	99 820	1 547 210	106 830	1 656 175	192 107	2 977 659	19,1	12,4
ARA TOPLAM	–	903 654	–	3 007 696	–	3 279 408	–	6 292 989	29,4	13,9
TOPLAM	–	2 490 794	–	4 756 219	–	5 129 196	–	8 782 230	15,5	11,4

TABLO : 78 – Dokuma ve Giyim Sanayii İthalatı

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
PAMUKLU										
Pamuk (t)	543	1 281	29 555	69 750	79 528	187 685	100 000	236 000	171,1	4,7
Pamuk İpliği (t)	642	3 781	1 109	6 532	1 100	6 479	2 100	12 369	11,4	13,8
Pamuklu Dokuma (Bin m)	2 553	2 732	35 330	37 803	30 000	32 100	33 000	35 310	63,7	1,9
YÜNLÜ										
Yün İpliği (t)	551	10 304	146	2 730	160	2 992	200	3 740	–21,9	4,6
Yünlü Dokuma (Bin m)	61	346	618	3 504	700	3 969	800	4 536	62,9	2,7
SUNİ SENTETİK,İPEK										
Suni, Sen., İpek İpliği (t)	442	3 103	479	3 363	500	3 510	510	3 580	2,5	0,4
Suni, Sen., İpek Dokuma (Bin m)	2 912	6 698	7 902	18 175	8 000	18 400	19 750	45 425	22,4	19,8
Kord Bezi (t)	304	7 600	1	25	2	50	–	–	–63,4	–
KETEN, KENDİR, JÜT										
Keten, Ken., Jüt S.İpliği (t)	2 181	3 555	3 947	6 434	4 000	6 520	7 500	12 225	12,9	13,4
Keten, Ken.,Jüt S.Dok(Bin m)	35 318	13 774	20 524	8 004	21 000	8 190	21 800	8 502	–9,9	0,8
YER DÖŞEMELERİ										
El Halısı (Bin m²)	–	–	2	7	–	–	–	–	–	–
Makina Halısı (Bin m²)	–	–	20	526	10	263	–	–	–	–
Tafting, Keçe, Kilim (Bin m²)	104	1 591	10	153	5	77	50	765	–45,5	58,5
DİĞERLERİ	–	36 219	–	59 323	–	62 403	–	95 000	11,5	8,8
ARA TOPLAM	–	90 984	–	216 328	–	332 638	–	457 452	29,6	6,6
ÖRME EŞYA (t)	13	147	304	3 435	300	3 390	500	5 650	87,3	10,8
HAZIR GİYİM, HAZIR EŞYA (t)	3 239	3 887	4 254	5 105	2 500	3 000	2 800	3 360	–5,0	2,3
ARA TOPLAM	–	4 034	–	8 540	–	6 390	–	9 010	9,6	7,1
TOPLAM	–	95 018	–	224 868	–	339 028	–	466 462	29,0	6,6

B. GENELLİKLE ARA MALI ÜRETEN SANAYİLER

5. ORMAN SANAYİİ

a) Hedefler

402. Plan döneminde, üretimin yılda ortalama yüzde 5,7 oranında artması hedef alınmaktadır. Yıllık ortalama yüzde 6,3'lük artış göstermesi beklenen talebin karşılanmasında ilk defa olarak ithalat önemli rol oynayacaktır. Sektörde anamallar durumunda olan kereste ve levha mamulleri ithalatının Plan döneminde sırasıyla yüzde 36,9 ve yüzde 158,3 oranında artış göstermesi beklenmektedir.

403. Mevcut yetişmiş eleman, makina parkı, tesis kurup işletme tecrübesine ilaveten, Plan döneminde geliştirilecek olan tasarım, üretim ve pazarlama imkanlarıyla mobilya-dekorasyon ürünleri sektörün başlıca ihraç malları olacak ve bu ürünlerin ihracatı yılda ortalama yüzde 38,0 oranında artacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

404. Sektör girdi maliyetlerinin düşürülmesini sağlamak için ithalatın, üreticilerin oluşturacakları birliklerce de yapılması özendirilecektir.

405. Ucuz, pratik, sade ve kaliteli mobilyanın yanısıra oyma ve masif mobilya tasarımı, üretimi ve pazarlaması özendirilecektir.

406. Sektördeki faaliyetlerin her safhasını ilgilendiren ve olumsuz etkileyen standardizasyon ve standart uygulama eksiklikleri giderilecektir.

407. Basit ve ucuz teknolojilerle çalışabilen biçki sanayiinin mevcut mahalli organizasyonlar eli ile yürütülmesi, bu suretle maliyetler düşürülürken, kalitenin artırılması ve orman köylüsüne ek imkanlar getirilmesi sağlanacaktır.

408. Emprenyeli ahşap kullanımı özendirilecektir.

TABLO : 79 – Orman Sanayii Talebi

M : (000) M³-M²-Ad.-Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kereste (m³)	3 610	1 083 000	4 800	1 440 000	5 064	1 519 200	6 770	2 031 000	7,0	6,0
Doğrama (m²)	2 725	81 750	3 549	106 470	3 744	112 326	4 870	146 100	6,6	5,4
Parke (m²)	1 625	32 500	2 584	51 695	2 739	54 781	3 512	70 240	11,0	5,1
Ambalaj Sandığı (Adet)	127 000	76 200	146 435	87 861	153 024	91 814	186 170	111 702	3,8	4,0
Kontraplak (m³)	55	33 000	61	36 540	64	38 294	85	51 000	3,0	5,9
Lif Levha (Ton)	47	11 750	52	13 062	54	13 650	70	17 500	3,0	5,1
Yonga Levha (Ton)	450	99 000	596	131 167	632	138 987	940	206 800	7,0	8,3
Mobilya (Adet)	4 414	529 680	5 980	717 600	6 331	759 720	8 797	1 055 640	7,5	6,8
Kaplama (m²)	26 470	39 600	30 765	46 147	32 518	48 778	45 600	68 400	4,3	7,0
Lamine Levha (m²)	6 225	20 231	6 930	22 524	7 250	23 560	9 035	29 364	3,1	4,5
Diğerleri	–	235 700	–	350 311	–	371 330	–	523 245	9,5	7,1
TOPLAM	–	2 242 411	–	3 003 377	–	3 172 440	–	4 310 991	7,2	6,3

TABLO : 80 — Orman Sanayii Üretimi

M : 0000 M³-M²-Ad.-Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kereste (m³)	3 680	1 104 000	4 874	1 462 373	5 186	1 549 932	6 400	1 920 000	7,0	4,4
Doğrama (m³)	2 865	85 950	3 638	109 140	3 892	116 760	5 170	155 100	6,3	5,8
Parke (m²)	1 625	32 500	2 584	51 695	2 740	54 790	3 512	70 240	11,0	5,1
Ambalaj Sandığı (Adet)	136 000	81 600	152 950	91 710	159 726	95 837	189 709	113 820	3,3	3,5
Kontrplak (m³)	55	33 000	61	36 540	64	38 294	80	48 000	3,0	4,6
Lif Levha (Ton)	47	11 750	53	13 387	56	13 989	75	18 750	3,5	6,0
Yonga Levha (Ton)	450	99 000	599	131 758	636	139 950	890	195 800	7,2	6,9
Mobilya (Adet)	4 464	535 680	6 191	742 920	6 590	790 800	9 083	1 161 960	8,1	8,0
Kaplama (m²)	26 470	39 600	31 429	47 143	33 472	50 208	44 600	66 900	4,9	5,9
Lamine Levha (m²)	6 225	20 231	6 997	22 741	7 320	23 787	9 120	29 640	3,3	4,5
Diğerleri	—	254 375	—	362 931	—	385 796	—	524 245	8,7	6,3
TOPLAM	—	2 297 686	—	3 072 338	—	3 260 153	—	4 304 455	7,2	5,7

TABLO : 81 – Orman Sanayii İhracatı

M : (000) M³-M²-Ad.-Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kereste (m³)	70	5 711	142	11 580	150	12 238	350	28 556	16,5	18,5
Doğrama (m²)	150	11 048	177	13 038	200	14 731	380	27 990	5,9	13,7
Kaplama (m²)	320	1 440	1 210	5 447	2 000	9 713	4 000	18 000	46,5	13,1
Mobilya (Adet)	366	43 911	171	20 539	185	21 346	900	107 936	–12,8	38,0
Levha (Ton)	6	2 874	5	2 398	6	2 874	11	5 269	0,0	12,9
Diğerleri (TL.)	–	24 085	–	11 377	–	12 996	–	22 002	–11,6	11,1
TOPLAM	–	89 069	–	64 379	–	73 898	–	209 753	–3,4	23,0

TABLO : 82 – Orman Sanayii İthalatı

M : (000) M³-M²-Ad.-Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kereste (m³)	26	4 856	153	28 607	150	28 018	720	134 486	42,0	36,9
Doğrama (m²)	2	252	14	1 775	15	1 881	50	6 272	49,6	27,2
Kaplama (m²)	1 200	2 412	1 045	2 101	2 200	4 422	5 000	10 050	12,9	17,8
Mobilya (Adet)	12	1 487	46	5 439	25	2 989	50	6 006	15,1	15,0
Levha (Ton)	0.1	45	0.30	134	0.50	223	55	25 641	37,7	158,3
Diğerleri (TL.)	–	4 178	–	8 830	–	11 718	–	18 998	23,5	10,2
TOPLAM	–	13 230	–	46 886	–	49 251	–	201 453	30,2	33,0

6. KAĞIT SANAYİİ

a) Hedefler

409. Plan döneminde yurtiçi kağıt-karton talebinin yılda ortalama yüzde 7,3 artması beklenmektedir.

410. SEKA'nın yeni bir yatırıma gitmeden mevcut tesislerini günün teknolojik şartlarına uygun hale getirmesi öngörüldüğünden kamu kesiminde önemli oranda bir üretim artışı olmayacaktır. Özel kesimde önümüzdeki yıllarda üretime geçmesi planlanan yeni tesislerin devreye girmesi ile kapasitenin 700 bin tonun üzerine çıkacağı ve önemli üretim artışlarının olacağı öngörülmektedir. Buna bağlı olarak, Plan döneminde kağıt sanayiinin toplam üretiminin yılda ortalama yüzde 6,9 artış göstererek 1.259 bin tona ulaşması hedef alınmıştır.

411. Geçmiş Plan dönemlerinde olduğu gibi bu Plan döneminde de yurtiçi talebin yaklaşık yüzde 91,0'inin üretimle karşılanacağı öngörülmektedir. Kaliteli yazı tabı, sargılık, kraft torba ve gazete kağıdı ithalatının devam etmesi ayrıca artan üretime paralel olarak gerekli hammadde ihtiyacının ithalat yolu ile karşılanması ve ithalatın yılda ortalama yüzde 8,7 artması öngörülmektedir.

412. Yılda ortalama yüzde 11,3 artması öngörülen kağıt sanayii ihracatında en büyük payı kağıt ve mukavvadan mamul eşya alacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

413. Halen sektörün içinde bulunduğu hammadde darboğazı dikkate alınarak, ülkenin uygun yörelerinde başta okaliptus olmak üzere hızlı büyüyen ağaç türlerinin yetiştirilmesi imkanlarının araştırılması ve ivedilikle plantasyona gidilmesi, atık kağıt kullanım oranının artırılması için mevcut teknolojilerin geliştirilmesi, mürekkep giderme sisteminin kullanımının yaygınlaştırılması, ayrıca hammadde ihtiyacının bir bölümünün yıllık bitkilerden karşılanmasını teminen bu tip selülozun yüksek oranda kullanıldığı kağıt türlerine yönelik entegre tesislerin kurulması özendirilecektir.

414. Plan döneminde kaliteyi yükseltmek, maliyeti düşürmek ve bu sanayi dalını rekabet edebilir bir yapıya kavuşturmak amacıyla uygulanacak politikalarda büyük ölçek ve modern teknoloji kullanımı özendirilecektir.

TABLO : 83 — Kâğıt Sanayii Talebi

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Yazı Tabı Kâğıdı	124 191	317 335	157 955	392 638	165 500	414 825	230 000	577 500	5,50	6,84
Gazete Kâğıdı	190 347	216 964	154 905	179 895	190 000	213 800	250 000	286 000	−0,29	5,92
Sargılık Kâğıtlar	37 331	86 128	67 121	135 678	76 500	153 925	109 900	213 383	12,31	6,75
Kraft Torba Kâğıdı	95 188	115 097	114 183	121 920	153 000	177 780	220 000	230 090	9,08	5,29
Oluklu Mukavva Kâğıtları	156 426	205 195	234 970	288 374	232 000	293 997	385 000	474 490	7,46	10,25
Kartonlar	123 944	186 820	168 377	255 976	184 000	278 130	256 000	387 240	8,31	6,84
Sigara ve Diğ. Özel Kâğıt.	2 901	15 820	5 748	29 656	7 150	36 365	13 000	65 100	18,41	12,35
Kâğıt ve Muk. Mamul Eşya (1)	266 347	351 817	256 412	355 119	317 239	432 972	431 842	582 663	4,25	6,12
Diğerleri (1)	538 722	667 517	541 160	618 520	687 260	821 078	850 000	976 500	4,23	3,53
TOPLAM	732 328	1 142 908	903 239	1 402 137	1 008 150	1 988 822	1 457 500	2 232 760	6,04	7,31

(1) Toplama dahil değildir.

TABLO : 84 — Kâğıt Sanayii Üretimi

M : Ton
D : Milyon TL.
1968 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Yazı Tabı Kâğıdı	109 870	302 143	126 215	332 591	140 500	386 375	200 000	550 000	5,04	7,32
Gazete Kâğıdı	152 426	167 669	107 300	118 030	168 000	182 600	200 000	220 000	1,72	3,80
Sargılık Kâğıtlar	57 978	115 956	66 166	132 336	72 500	145 000	110 000	220 000	4,57	8,70
Kraft Torba Kâğıdı	106 140	127 368	83 078	99 694	141 000	169 200	150 000	180 000	5,84	1,25
Oluklu Mukavva Kâğıtları	157 117	204 252	205 543	267 206	220 000	286 000	340 000	442 000	8,96	9,10
Kartonlar	108 445	162 668	153 239	229 854	172 000	258 000	250 000	375 000	9,66	7,77
Sigara ve Diğ. Özel Kâğıt	2 653	14 592	4 381	24 098	5 300	29 150	9 000	49 500	14,84	11,17
Kâğıt ve Muk. Mamul Eşya (1)	285 000	367 900	310 000	403 000	368 000	478 400	550 000	715 000	5,39	8,37
Diğerleri (1)	430 217	587 543	345 000	463 750	500 000	675 000	550 000	742 500	2,81	1,92
İthiç Edilen Selüloz	300	426	310	419	—	—	—	—	—	—
TOPLAM	694 929	1 095 053	748 231	1 224 226	817 300	1 456 325	1 258 000	2 036 500	3,87	6,94

(1) Tüylerine dahil değildir.

TABLO : 85 — Kâğıt Sanayii İhracatı

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Yazı Tabı Kâğıdı	7 060	16 239	4 422	10 171	10 000	23 000	20 000	46 000	7,21	14,87
Gazete Kâğıdı	28	36	215	301	—	—	—	—	—	—
Sargılık Kâğıtlar	20 685	29 890	9 671	13 975	13 000	18 780	21 600	31 068	−8,87	10,59
Kraft Torba Kâğıdı	21 554	19 851	—	—	—	—	—	—	—	—
Oluklu Mukavva Kâğıtları	61	46	2 717	2 040	23 000	17 273	—	—	227,28	—
Kartonlar	552	767	5 368	7 462	11 000	15 290	20 000	27 800	81,94	12,70
Sigara ve Dig. Özel Kâğıt	25	37	94	138	—	—	—	—	—	—
Kâğıt ve Muk. Mamul Eşya	18 080	20 231	60 813	69 111	57 561	64 468	118 158	132 337	26,09	15,47
Diğerleri	1 000	1 540	310	477	—	—	—	—	—	—
TOPLAM	69 026	88 836	83 610	102 675	114 561	138 816	179 658	237 205	9,39	11,31

TABLO : 86 — Kâğıt Sanayii İthalatı

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Yazı Tabi Kâğıdı	21 561	31 430	34 162	50 218	35 000	51 450	50 000	73 500	10,36	7,39
Gazete Kâğıdı	37 947	49 331	47 920	62 166	24 000	31 200	50 000	65 000	—8,76	15,81
Sargılık Kâğıtlar	38	62	10 624	17 317	17 000	27 710	15 000	24 450	235,68	—2,47
Kraft Torba Kâğıdı	10 602	7 580	31 085	22 226	12 000	8 580	70 000	50 050	2,51	42,29
Oluklu Mukavva Kâğıtları	1 370	999	32 144	23 208	35 000	25 270	45 000	32 490	91,20	5,15
Kartonlar	16 051	24 719	20 509	31 584	23 000	35 420	26 000	40 040	7,46	2,48
Sigara ve Diğ. Özel Kâğıt.	273	1 065	1 461	5 696	1 850	7 215	4 000	15 600	46,61	16,67
Kâğıt ve Muk. Mamul Eşya	1 410	3 948	7 225	20 230	6 930	19 040	—	—	36,56	—
Diğerleri	104 505	81 514	196 470	153 247	187 280	146 078	300 000	234 000	12,38	9,86
TOPLAM	193 577	200 638	381 500	385 894	341 930	351 963	560 000	535 130	11,90	8,74

7. BASIM SANAYİİ

a) Hedefler

415. Plan döneminde basım sanayii talebinin yılda ortalama yüzde 6,2 artması hedef alınmıştır.

416. Üretimdeki artışın yılda ortalama yüzde 6,1 olması öngörülmekte ve bu sanayi ürünleri içinde en yüksek üretim artışının basılı eğitim malzemesi ile reklam baskılarında olacağı öngörülmektedir.

417. Basım sanayii ürünleri ihracatının, yurt dışında çalışanların talebinin ve dış ülkelere yapılan fason işlerin devam edeceği dikkate alınarak yılda ortalama yüzde 5,1 artması hedef alınmıştır.

418. İthalat içindeki en büyük payı yabancı dildeki gazete, kitap ve dergilerin alacağı ve toplam ithalatın yılda ortalama yüzde 8,2 artacağı öngörülmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

419. Plan döneminde basım sanayiinde, üretimde kalitenin yükseltilmesi, maliyetin düşürülmesi ve modern teknolojinin uygulanması esastır.

420. Kağıt ve kaplıklarda, uluslararası matbaacılıkta kullanılan gramaj, parlaklık, ebat ve ambalaj yapısına uyulması ve kalite kontrol sisteminin geliştirilmesi özendirilecektir.

421. Kamu kesiminde kapasite fazlası olduğundan yeni yatırım yapılmayacaktır.

422. Çok dağınık bir yapıya sahip olan basım sanayiinin teşkilatlanması desteklenecektir.

TABLO : 87 – Basım Sanayii Talebi

D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Gazete, Kitap, Dergi, Broşür	–	238 507	–	295 184	–	306 724	–	425 500	5,2	6,8
Ambalaj Baskıları	–	87 562	–	99 572	–	103 276	–	127 390	3,4	4,3
Reklam Baskıları	–	56 971	–	68 243	–	70 700	–	91 600	4,4	5,3
Formüler Baskılar	–	34 668	–	37 882	–	38 753	–	45 000	2,3	3,0
Basılı Eğitim Malzemesi	–	19 457	–	28 418	–	30 332	–	47 925	9,3	9,6
Diğerleri	–	33 667	–	44 211	–	47 892	–	72 800	7,3	8,7
TOPLAM	–	470 832	–	573 510	–	597 677	–	810 215	4,9	6,3

TABLO : 88 – Basım Sanayii Üretimi

D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Gazete, Kitap, Dergi, Broşür	–	246 972	–	279 592	–	289 474	–	400 000	3,2	6,7
Ambalaj Baskıları	–	87 500	–	98 421	–	101 776	–	125 000	3,1	4,2
Reklam Baskıları	–	57 225	–	73 487	–	77 500	–	100 000	6,3	5,2
Formüler Baskılar	–	33 984	–	37 697	–	38 553	–	45 000	2,6	3,1
Basılı Eğitim Malzemesi	–	20 506	–	28 224	–	30 132	–	48 000	8,0	9,8
Diğerleri	–	32 813	–	41 447	–	43 882	–	65 000	6,0	8,2
TOPLAM	–	479 000	–	558 868	–	581 317	–	783 000	3,9	6,1

TABLO : 89 – Basım Sanayii İhracatı

D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Gazete, Kitap, Dergi, Broşür	–	21 716	–	3 048	–	3 750	–	4 500	–29,6	3,7
Ambalaj Baskıları	–	1 038	–	458	–	500	–	610	–13,6	4,1
Reklam Baskıları	–	992	–	7 260	–	9 000	–	12 000	55,4	5,9
Formüler Baskılar	–	8	–	13	–	–	–	–	–	–
Basılı Eğitim Malzemesi	–	1 427	–	37	–	50	–	75	–48,8	8,4
Diğerleri	–	184	–	1 568	–	1 800	–	2 200	57,8	4,1
TOPLAM	–	25 365	–	12 384	–	15 100	–	19 385	–9,9	5,1

TABLO : 90 – Basım Sanayii İthalatı

D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Gazete, Kitap, Dergi, Broşür	–	13 251	–	18 640	–	21 000	–	30 000	9,6	7,4
Ambalaj Baskıları	–	1 100	–	1 609	–	2 000	–	3 000	12,7	8,4
Reklam Baskıları	–	738	–	2 016	–	2 200	–	3 600	24,4	10,4
Formüler Baskılar	–	692	–	198	–	200	–	–	–22,0	–
Basılı Eğitim Malzemesi	–	378	–	231	–	250	–	–	–7,9	–
Diğerleri	–	1 038	–	4 332	–	5 810	–	10 000	41,1	11,5
TOPLAM	–	17 197	–	27 026	–	31 460	–	46 600	12,8	8,2

8. DERİ VE DERİ MAMULLERİ SANAYİİ

a) Hedefler

423. Yoğun bir dış rekabetin sürdüğü sektörde, AT ülkeleri ve diğer gelişmiş ülke pazarlarında rekabet edilmesi, pazar devamlılığının sağlanması ve yeni pazarlar kazanılması amacıyla uygun fiyatlarla, kaliteli ve büyük miktarlarda üretim gerçekleştirebilecek bir yapılanmaya gidilmesi amaçlanmaktadır.

424. Deri ve deri mamulleri sanayiinin toplu olarak kendilerine ayrılmış sanayi bölgelerine taşınması amacıyla uygulamaya konan projeler Plan dönemi içinde bitirilecek, böylece kapasite artışı ve modernizasyon sağlanarak sektörün rekabet gücü önemli ölçüde artırılacaktır.

425. Üretimin büyük bir bölümünün ihraç edildiği sektörde deri giyim eşyası büyük ağırlığa sahiptir. Üretimin yaklaşık yüzde 85,0'inin ihraç edildiği deri giyim eşyasında, ihracatın istikrarlı artışını sürdüreceği; deri eşya ve ayakkabı ihracatında ise hızlı artışlar olacağı öngörülmektedir. Plan dönemi sonunda deri giyim eşyası ihracatı 1 milyar dolara, deri eşya ihracatı 80 milyon dolara ulaşacaktır. Büyük bir ihracat potansiyeli olan ayakkabıda ise yabancı sermaye girişinin ve dış pazar devamlılığının sağlanması ile ihracatın Plan dönemi sonunda 325 milyon dolara yükselmesi hedef alınmıştır. Bu gelişmeler sonucunda, toplam ihracat yılda ortalama yüzde 19.6 artacak ve sektör üretimi içindeki payı, Plan dönemi sonunda yüzde 41,2'ye yükselecektir.

b) İlkeler ve Politikalar

426. Ham deri verim ve kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla gerekli eğitim faaliyetleri etkinleştirilerek sürdürülecektir.

427. Ham deri borsasında derilerin standartlarına göre ayrılarak işlem görmesi sağlanacaktır.

428. Deri ve deri mamulleri sanayiinin toplu olarak kendilerine ayrılmış organize sanayi bölgelerine taşınması özendirilecektir.

429. Mevcut tesislerin kapasite kullanım oranlarını ve verimlerini artırıcı yöndeki modernizasyon yatırımları ile deri mamulleri imalatına, yardımcı malzeme ve aksesuar üretimine yönelik yeni yatırımlar teşvik edilecektir.

430. Sektör ürünlerinin dış rekabet gücünün artırılabilmesi amacıyla küçük ölçekli yapıdan orta ve büyük ölçekli üretim yapısına geçilmesi özendirilecektir.

431. Dericilik Araştırma ve Eğitim Enstitüsü'nün sanayinin eğitim, araştırma ve danışmanlık ihtiyaçlarına cevap verecek ve kalite kontrol sorunlarını çözümleyecek yarı-otonom bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.

TABLO : 91 – Deri ve Deri Mamulleri Sanayii Talebi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
K. Baş Mamul Deri (Mil. Dm²)	1545,7	397 245	2589,7	665 553	2603,5	669 100	4478,0	1 150 846	11,0	11,5
Büyük Baş Mamul Deri	–	208 406	–	277 729	–	286 590	–	494 818	6,6	11,5
Vidala (Mil, Dm²)	688,6	168 707	950,3	232 824	978,5	239 733	1762,0	431 690	7,3	12,5
Kösele (Bin Ton)	6,1	39 699	6,9	44 905	7,2	46 858	9,7	63 128	3,4	6,1
Deri Giyim Eşyası	–	102 768	–	120 265	–	121 500	–	148 500	3,4	4,1
Deri Eşya (Saraciye)	–	82 542	–	88 028	–	88 700	–	107 350	1,4	3,9
Ayakkabı (Mil.Çift) (1)	–	743 329	–	875 257	–	883 336	–	1 090 640	3,5	4,3
Deri Ayakkabı	27,0	565 623	32,4	678 748	32,6	682 937	40,5	848 435	3,8	4,4
Plastik Ayakkabı	6,5	22 100	7,1	24 140	7,2	24 480	9,3	31 620	2,1	5,3
Tekstil Ayakkabı	6,7	36 515	8,1	44 145	8,3	45 235	10,6	57 770	4,4	5,0
Terlik	33,9	119 091	36,5	128 225	37,2	130 684	43,5	152 816	1,9	3,2
Diğerleri	–	5 365	–	5 242	–	5 335	–	7 606	–0,1	7,4
TOPLAM	–	1 539 654	–	2 032 074	–	2 054 560	–	2 999 759	5,9	7,9

(1) *Lastik, ahşap hariç*

TABLO : 92 – Deri ve Deri Mamulleri Sanayii Üretimi

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
K. Baş Mamul Deri (Mil. Dm²)	1535,6	402 327	2325,8	609 360	2417 8	633 464	4152,0	1 087 824	9,5	11,4
Büyük Baş Mamul Deri	–	213 189	–	261 914	–	272 111	–	451 399	5,0	10,7
Vidala (Mil, Dm²)	688,5	173 502	861,2	217 022	896,5	225 918	1546,0	389 592	5,4	11,5
Kösele (Bin Ton)	6,1	39 687	6,9	44 891	7,1	46 193	9,5	61 807	3,1	6,0
Deri Giyim Eşyası	–	583 532	–	867 451	–	895 012	–	1 760 100	8,9	14,5
Deri Eşya (Saraciye)	–	86 297	–	114 653	–	117 600	–	229 400	6,4	14,3
Ayakkabı (Mil.Çift) (1)	–	764 503	–	903 098	–	936 330	–	1 523 509	4,1	10,2
Deri Ayakkabı	27,8	580 297	33,5	699 279	34,9	728 503	60,6	1 264 964	4,7	11,7
Plastik Ayakkabı	6,5	22 100	7,1	24 140	7,2	24 480	9,5	32 300	2,1	5,7
Tekstil Ayakkabı	6,7	36 515	8,1	44 145	8,3	45 235	10,9	59 405	4,4	5,6
Terlik	34,1	125 590	36,8	135 534	37,5	138 113	45,3	166 840	1,9	3,9
Diğerleri	–	6 198	–	8 750	–	9 230	–	13 980	8,3	8,7
TOPLAM	–	2 056 045	–	2 765 226	–	2 863 746	–	5 066 212	6,9	12,1

(1) Lastik, ahşap hariç

TABLO : 93 – Deri ve Deri Mamulleri Sanayii İhracatı

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Küçük Baş Mamul Deri	–	107	–	2 462	–	1 771	–	2 833	75,2	9,9
Büyük Baş Mamul Deri	–	30	–	1 153	–	637	–	2 125	84,5	27,2
Deri Giyim Eşyası	–	450 777	–	692 627	–	750 740	–	1 494 397	10,7	14,8
Deri Eşya (Saraciye)	–	5 096	–	28 193	–	35 412	–	113 319	47,4	26,2
Ayakkabı Terlik ve Aksamı	–	9 846	–	38 564	–	56 660	–	460 359	41,9	52,0
Diğerleri	–	1 408	–	3 766	–	4 179	–	7 082	24,3	11,1
TOPLAM	–	467 264	–	766 764	–	849 398	–	2 080 116	12,7	19,6

TABLO : 94 – Deri ve Deri Mamulleri Sanayii İthalatı

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Küçük Baş Mamul Deri	–	6 366	–	53 012	–	67 453	–	106 237	60,3	9,5
Büyük Baş Mamul Deri	–	712	–	17 492	–	20 539	–	162 896	95,9	51,3
Deri Giyim Eşyası	–	14	–	343	–	354	–	708	91,8	14,9
Deri Eşya (Saraciye)	–	1 341	–	1 568	–	1 771	–	2 833	5,7	9,9
Ayakkabı Terlik ve Aksamı	–	2 011	–	4 944	–	7 040	–	14 165	28,5	15,0
Diğerleri	–	576	–	258	–	283	–	708	–13,2	20,1
TOPLAM	–	11 020	–	77 617	–	97 440	–	287 547	54,6	24,2

9. LASTİK SANAYİİ

a) Hedefler

432. Plan döneminde yurtiçi talebin yılda ortalama yüzde 7,5 oranında artması beklenmektedir.

433. Özel kesimde sürdürülen tevsi ve radyalizasyon yatırımlarının tamamlanması ve kamu kesiminde Petlas Lastik Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin tam kapasite ile üretime geçmesi sonucunda, toplam araç lastiği üretiminin yılda ortalama yüzde 9,8 artışla Plan dönemi sonunda 11.630 bin adet dış lastik değerine ulaşması hedef alınmıştır.

434. İhracatın yılda ortalama yüzde 26,2 oranında artarak sektör üretimi içindeki payı Plan dönemi sonunda yüzde 24,6'ya ulaşacaktır.

435. Plan döneminde, toplam sektör ithalatının yılda ortalama yüzde 7,8 artış göstermesi ve 1994 yılında yurtiçi talebin yüzde 9,9'unun ithalatla karşılanması öngörülmüştür.

b) İlkeler ve Politikalar

436. Sektörün kendi teknolojisini üreten bir yapıya yönelmesi özendirilecektir.

437. Kapasite kullanımını azami seviyeye yükseltmek, üretimde verimliliği artırmak, dış pazarlarda kalite ve fiyat rekabetini sağlamak ve böylece mevcut ihracat potansiyelini değerlendirebilmek için iyileştirme ve modernizasyon yatırımlarının yanısıra ihracatın teşvik edilmesine devam edilecektir.

10. PLASTİK SANAYİİ

a) Hedefler

438. Plan döneminde işlenmiş plastik maddelere olan talebin yılda ortalama yüzde 10,4, üretimin ise yüzde 10,8 oranında artması öngörülmektedir. Plan dönemi başında 466 bin ton olan işlenecek plastik hammadde miktarı 1994 yılında 775 bin tona yükselecektir. Kurulu hammadde üretim tesislerinde kapasite kullanım oranlarının halen yüksek oluşu nedeniyle toplam talep içindeki ithal plastiklerin miktar olarak payı 1994 yılında yüzde 37,4'e ulaşacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

439. Gelişen teknoloji ve AT'ye uyum süreci çerçevesinde yerli üretimi gerçekleştirilen plastik maddelerin işlenerek mamul plastik eşya şeklinde ihraç edilmesi özendirilecektir.

440. Alışılagelmiş ürün türleri ve kullanım alanları yanında yeni çeşitlere ve alanlara yönelik yatırımlar teşvik edilecektir.

TABLO : 95 – Lastik Sanayii Talebi

M : Bin Adet
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Binek Lastikleri	1 709	134 145	2 567	191 390	2 700	202 311	3 880	315 636	8,6	9,3
Kamyonet Lastikleri	690	73 358	763	85 642	741	87 566	845	121 883	3,6	6,8
Kamyon, Otobüs Lastikleri	1 044	314 269	1 319	380 497	1 377	401 708	1 287	496 047	5,0	4,3
Traktör Ön Lastikleri	355	19 780	360	20 259	367	20 848	440	26 580	1,1	5,0
Traktör Arka Lastikleri	229	56 428	184	48 221	206	54 033	281	85 503	–0,9	9,6
İş Makinası Lastikleri	5	5 833	17	34 441	21	43 920	51	72 374	49,7	10,5
İç Lastikler	–	41 560	–	42 714	–	44 417	–	64 119	1,3	7,6
Diğer Dış Lastikler	847	7 651	1 250	9 882	1 390	10 705	2 986	24 752	6,9	18,3
Diğer İç Lastikler	–	5 324	–	6 434	–	7 310	–	15 005	6,5	15,5
Diğer Lastik Ürünleri (Ton)	92 110	179 252	126 157	227 970	139 200	249 266	220 900	388 203	6,8	9,3
TOPLAM		– 837 600		– 1 047 451		– 1 122 083		– 1 610 102	6,0	7,5

TABLO : 96 — Lastik Sanayii Üretimi

M : Bin Adet
D : Milyon TL
1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Binek Lastikleri	2 665	159 900	3 600	216 000	3 770	226 200	6 200	372 000	7,2	10,5
Kamyonet Lastikleri	728	69 160	1 000	95 000	1 050	99 750	1 600	152 000	7,6	8,8
Kamyon, Otobüs Lastikleri	1 302	351 540	1 500	405 000	1 600	432 000	2 500	675 000	4,2	9,3
Traktör Ön Lastikleri	430	23 650	450	24 750	464	26 620	750	41 250	2,4	9,2
Traktör Arka Lastikleri	258	56 760	260	57 200	265	62 700	500	110 000	2,0	11,9
İş Makinası Lastikleri	18	7 200	45	20 250	45	20 250	90	36 000	25,0	12,2
İç Lastikler	3 606	43 272	4 000	48 000	4 100	49 200	6 000	72 000	2,6	7,9
Diğer Dış Lastikler	863	7 767	1 000	9 000	1 050	9 450	2 600	23 400	4,0	19,9
Diğer İç Lastikler	945	4 725	1 200	6 000	1 300	6 500	2 900	14 500	6,6	17,4
Diğer Lastik Ürünleri (Tüm)	88 810	141 776	131 100	200 180	130 000	208 000	220 000	352 000	8,0	11,1
TOPLAM	—	865 750	—	1 081 380	—	1 140 670	—	1 848 150	5,7	10,1

TABLO : 97 — Lastik Sanayii İhracatı

M : Bin Adet
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Binek Lastikleri	956	25 755	1 179	31 763	1 260	34 484	2 600	70 045	6,0	15,2
Kamyonet Lastikleri	152	6 267	245	10 101	320	13 194	775	31 903	16,1	19,4
Kamyon, Otobüs lastikleri	272	41 199	204	30 899	250	37 865	1 250	189 334	—1,7	38,0
Traktör Ön Lastikleri	75	3 670	92	4 747	120	6 192	325	16 770	9,9	22,1
Traktör Arka Lastikleri	40	4 787	77	9 215	88	10 172	225	26 927	18,3	21,5
İş Makinası Lastikleri	11	1 367	37	4 596	38	4 722	50	6 214	28,1	5,6
İç Lastikler	542	1 945	1 689	6 061	1 750	6 280	2 500	8 971	26,4	7,4
Diğer Dış Lastikler	18	116	66	479	70	506	104	754	34,3	8,2
Diğer İç Lastikler	4	14	117	410	120	420	160	560	97,4	5,9
Diğer Lastik Ürünleri (Ton)	2 500	13 145	5 943	31 248	8 200	32 600	9 000	47 322	19,9	7,7
TOPLAM	—	96 465	—	129 521	—	146 436	—	398 650	8,5	22,2

TABLO : 98 — Lastik Sanayii İthalatı

M : Bin Adet
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Binek Lastikleri	—	—	146	7 153	180	8 795	280	13 691	26,2	9,2
Kamyonet Lastikleri	114	10 466	8	744	11	1 010	20	1 838	—37,4	12,7
Kamyon Otobüs Lastikleri	14	3 928	23	6 397	27	7 575	37	10 381	14,0	6,5
Traktör Ön Lastikleri	—	—	2	256	3	420	15	2 100	31,8	38,0
Traktör Arka Lastikleri	11	4 455	1	236	1	405	6	2 430	38,1	43,1
İş Makinası Lastikleri	—	—	9	18 789	14	28 392	21	42 588	29,4	6,4
İç Lastikler	48	233	160	775	185	897	225	1 090	31,0	4,0
Diğer Dış Lastikler	—	—	316	1 360	410	1 762	490	2 106	30,8	3,6
Diğer İç Lastikler	144	613	198	843	230	980	250	1 065	9,8	1,7
Diğer Lastik Ürünleri (Ton)	6 000	50 621	7 000	59 058	7 130	60 155	9 900	83 529	3,5	6,8
TOPLAM	—	70315	—	95 612	—	110 300	—	166 802	9,4	7,8

TABLO : 99 — Plastik Sanayii Arz - Talep Dengesi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Talep	—	1 098 260	—	1 818 021	—	1 912 648	—	3 138 345	11,7	10,4
Üretim	—	1 110 500	—	1 789 860	—	1 903 000	—	3 160 000	11,4	10,8
İhracat	—	33 996	—	46 035	—	50 000	—	141 655	8,0	23,2
İthalat	—	21 756	—	74 196	—	59 648	—	100 000	22,3	10,9

11. KİMYA SANAYİİ

a) Hedefler

441. Plan döneminde üretim yılda ortalama yüzde 9,4 oranında artacaktır. Bu üretim artışı mevcut kapasitelerin daha etkin kullanımı yanında, önemli ölçüde yeni yatırımlarla sağlanacaktır.

442. İhracatın, Plan dönemi sonunda 825 milyon dolara ulaşması hedef alınmıştır. İhracatta soda, sodyum bikromat, bor ürünleri, boyalar, sabunlar, detarjanlar, ilaç ve aktif maddeleri ağırlığı oluşturacaktır.

443. İmalat sanayiindeki büyümeye paralel olarak kimyasal madde ithalatının yılda ortalama yüzde 9,6 artarak 1994 yılında 2.278 milyon dolara ulaşması planlanmıştır.

444. Plan dönemi sonunda üretimin yüzde 18,9'u ihraç edilebilecek ve ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 36,2'ye ulaşacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

445. Sanayi-üniversite ilişkilerinin geliştirilmesi desteklenecek, pilot tesisler kurularak sanayinin sorunlarına çözüm arancak ve yeni ürünler geliştirmeye çalışılacaktır.

446. Muhtemel yatırım alanları araştırılarak yatırımcıların bilgisine sunulacaktır.

447. Yeni yatırımların ekonomik ölçeklerde ve rekabet edebilir bir yapıda olması ve özel kesim eliyle gerçekleştirilmesi özendirilecektir.

448. Doğal gazın kimya sanayiinde kullanımı yaygınlaştırılacak, doğal gaz ithalatı karşılığında daha fazla kimyasal ürün ihracı yapılmasına çalışılacaktır.

449. Tabii soda (trona) yataklarından sodyum tuzları üretimi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

TABLO : 100 — Kimya Sanayii Talebi

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Soda	187 137	54 877	251 236	72 210	270 050	77 305	379 100	109 278	7,1	7,0
Sodyum Bikarbonat	10 089	8 575	26 643	7 869	28 020	8 233	27 530	10 830	−1,0	5,6
Sudkostik (Na OH)	161 208	79 003	174 506	78 527	190 600	86 041	265 000	118 800	2,8	6,7
Klor	36 834	16 187	94 272	41 677	116 300	51 967	190 800	84 182	26,3	10,1
Sınai Gazlar	—	15 976	—	39 267	—	41 971	—	59 720	21,3	7,3
Krom Sülfat	1 036	1 119	9 666	10 880	9 900	11 157	14 000	15 881	68,4	7,3
Alüminyum Sülfat	25 005	8 973	27 091	10 299	28 300	10 739	47 400	17 921	3,7	10,8
Potasyum Karbonat	3 599	3 436	4 660	4 461	4 750	4 537	7 000	6 686	5,7	8,1
Sodyum Klorit	627	1 326	1 085	2 295	1 150	2 432	1 815	3 839	12,9	9,6
Sodyum Nitrit	528	328	322	200	800	497	1 270	789	8,7	9,7
Sodyum Nitrat	2 869	1 052	2 066	754	2 200	807	3 750	1 192	−5,2	8,1
Sodyum Hipoklorit	24 808	5 306	33 830	7 178	34 950	7 466	56 000	11 891	7,1	9,8
Sodyum Sülfat	25 498	3 159	91 116	8 668	94 100	8 891	142 500	13 544	23,0	8,8
Sodyum Metabisülfit	2 400	1 124	6 506	3 234	6 960	3 476	10 015	4 976	25,3	7,4
Sodyum Sülfür (Zırnık)	4 066	3 165	7 278	6 402	7 500	6 476	9 690	8 685	15,4	6,4
Sodyum Bikromat	4 069	20 191	13 640	19 428	13 004	20 011	17 000	25 686	−0,2	5,1
Sodyum Fosfatlar	43 698	34 966	53 506	42 804	58 000	48 399	80 000	63 999	5,8	6,6
Tahrik Amonyum Nitrat	34 300	19 050	47 000	26 103	49 500	27 491	72 000	39 988	7,6	7,8
Patlayıcı Maddeler	—	21 961	—	29 662	—	31 330	—	46 990	7,3	8,5
Potasyum Klorür	701	816	929	1 082	1 020	1 188	1 500	1 747	7,8	8,0
Klorit (Milyon Kutu)	1 566	51 905	1 733	57 516	1 770	59 806	2 000	69 892	2,9	3,1
Kerpit	24 348	6 863	19 403	4 810	19 350	4 772	26 250	6 646	−7,5	6,6
Silisyum Kartalı	336	623	740	1 373	550	1 577	1 350	3 305	20,4	8,7
Sodyum Silikat	27 274	3 881	50 596	9 320	56 250	10 197	76 350	14 071	21,3	8,7
Silisik Anhidrit (SiO2)	2 220	5 717	3 711	8 698	3 800	9 974	6 000	15 801	11,8	9,8

TABLO : 100 — Kimya Sanayii Talebi (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Boraks Dekahidrat	12 800	4 070	8 150	2 592	8 500	2 703	14 000	4 452	−7,9	10,5
Boraks Pentahidrat	300	114	1 250	476	1 300	496	2 500	953	34,1	14,0
Susuz Boraks	–	–	–	–	–	–	5 000	6 000	–	–
Sodyum Perborat	7 983	6 941	15 000	16 800	15 500	17 360	20 000	22 400	14,2	5,2
Borik Asit	6 347	5 827	4 800	4 406	5 200	4 774	13 000	11 934	−3,9	20,1
Hidrojen Peroksit	7 320	9 764	17 443	23 266	18 000	24 009	24 500	32 681	19,7	6,4
Derişik Nitrik Asit	5 689	1 908	5 097	1 667	6 008	1 987	10 515	3 483	0,6	11,9
Hidroklorik Asit	23 605	6 510	66 590	17 609	66 500	18 055	86 000	23 305	22,6	5,2
Sitrik Asit	2 273	7 394	3 354	9 905	3 750	11 034	6 000	17 691	8,3	9,9
Asetik Asit	2 588	2 505	8 947	7 668	10 060	9 268	17 700	16 871	29,9	12,7
Sınai Yağ Asitleri	11 748	17 641	20 963	28 265	21 850	29 590	28 300	40 212	11,0	6,3
Etil Alkol (Bin Lt.)	35 925	11 674	32 850	10 749	33 308	10 895	45 000	14 212	−1,4	5,5
Metil Alkol	72 944	25 013	97 998	34 159	102 300	35 398	156 000	49 635	7,2	7,1
Bütil Alkol	2 309	1 847	4 299	3 438	5 500	4 398	8 700	6 958	19,0	9,6
Fenol	3 934	5 345	4 747	6 413	5 713	7 728	9 060	12 280	7,7	9,7
Aseton	5 708	3 529	7 650	4 730	8 000	4 946	13 500	8 347	7,0	11,0
Asetik Anhidrit	1 422	2 340	927	1 517	1 200	1 974	2 000	3 291	−3,3	10,8
Karbon Sülfür	724	1 066	1 241	1 819	1 261	1 848	2 404	3 526	11,8	13,8
Viskon	10 019	20 193	28 344	52 718	21 000	39 726	33 500	69 132	14,5	11,7
Selefon	3 761	22 474	3 042	18 665	3 050	18 755	3 870	23 743	−3,6	4,8
Reyon	6 178	32 738	8 813	46 701	9 200	48 752	15 000	79 487	8,3	10,3
Boş Film ve Kâğıtlar	–	33 234	–	67 903	–	75 000	–	105 000	17,7	7,0
Mangan Oksitleri	602	936	1 311	2 039	1 100	1 711	1 600	2 488	12,8	7,8
Titan Oksitleri	16 141	70 126	13 068	56 775	18 000	78 202	30 000	130 337	2,2	10,8
Çinko Oksit	1 092	1 366	4 636	9 072	4 800	9 246	5 750	12 321	46,6	5,9

TABLO : 100 – Kimya Sanayii Talebi (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Boyar Maddeler	8 870	103 988	17 022	213 707	17 400	217 786	25 300	325 641	15,9	8,4
Sen. ve Yağlı Boyalar	37 590	131 763	45 818	160 989	49 645	174 684	75 350	261 891	5,8	8,4
Selülozik Boyalar	6 615	41 693	7 457	47 742	7 830	50 935	13 045	94 384	4,1	13,1
Emülsiyon (Plastik) Boyalar	29 437	73 875	35 142	88 188	38 590	96 791	59 060	153 491	5,6	9,7
Diğer Boyalar	5 289	11 525	9 776	21 494	10 140	22 794	16 750	34 156	14,6	8,4
Mürekkepler	6 740	40 117	6 834	41 637	7 245	44 041	10 700	64 140	1,9	7,8
Vernikler	13 482	38 726	19 717	57 927	20 725	60 875	35 700	101 807	9,5	10,8
Tiner	13 651	30 541	16 035	36 323	17 050	38 628	30 000	68 172	4,8	12,0
Karboksi Metil Selüloz (CMC)	2 975	6 923	3 826	9 810	3 140	8 519	5 300	14 203	4,2	10,8
Sabunlar	117 079	202 896	128 092	221 313	137 090	237 401	185 180	322 394	3,2	6,3
Deterjanlar	135 806	324 244	220 959	484 735	224 745	494 752	320 000	724 380	8,8	7,9
Gliserin	3 527	6 400	4 110	7 560	4 200	7 782	6 450	12 045	4,0	9,1
Meyan Balı ve Özü	332	1 216	420	1 537	445	1 622	610	2 231	5,3	6,6
Valeks (Palamut Hülasası)	4 800	3 067	3 201	2 039	3 250	2 020	3 650	2 266	–8,0	2,3
Pentaeritritol	2 498	5 070	3 926	7 969	4 500	9 134	6 300	12 788	12,5	7,0
Formaldehit	56 234	13 419	108 214	25 024	114 758	26 535	174 212	40 276	14,6	8,7
Vet. ve Tıbbi İl. Aktif Mad.	–	222 627	–	308 206	–	322 400	–	437 600	7,7	6,3
Tıbbi İlaçlar	–	441 497	–	823 533	–	865 853	–	1 175 200	14,4	6,3
Veteriner İlaçları	–	33 844	–	51 007	–	53 302	–	69 960	9,5	5,6
Tarım İlaç Aktif Mad.	18 705	79 784	18 618	79 908	19 050	82 061	28 300	122 539	0,6	8,3
Tarım İlaçları	46 763	211 979	37 632	179 938	39 490	188 264	53 800	259 203	–2,3	6,6
Gül Yağı (Kg)	350	680	750	1 825	800	1 952	1 250	3 045	23,5	9,3
Kozmetikler	–	85 722	–	141 081	–	148 750	–	239 200	11,7	10,0
Diğer Kimyasal Maddeler	–	594 889	–	1 164 946	–	1 299 518	–	2 255 452	17,7	10,9
TOPLAM	–	3 368 615	–	5 103 730	–	5 448 990	–	8 251 800	10,1	8,7

TABLO : 101 — Kimya Sanayii Üretimi

M : Ton
D : Milyon TL
1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1985 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Soda	231 075	60 146	379 361	98 749	400 000	104 116	575 000	149 667	11,6	7,5
Sodyum Bikarbonat	7 284	2 142	28 799	7 906	29 500	8 408	40 000	11 800	31,4	7,0
Sudkostik (NaOH)	42 573	20 966	109 215	54 421	122 000	60 792	150 000	74 744	23,7	4,2
Klor	37 027	15 236	96 109	42 144	118 800	52 094	193 600	84 894	26,3	10,3
Sıvı Gazlar	—	15 976	—	39 608	—	42 346	—	80 370	21,7	7,3
Krom Sülfat	1 086	1 119	14 994	16 196	15 400	16 637	23 000	24 847	71,6	8,4
Alüminyum Sülfat	25 029	8 976	30 254	10 850	31 500	11 297	52 400	18 792	4,7	10,7
Sodyum Hipoklorit	24 808	5 306	34 157	7 306	35 500	7 593	59 000	12 620	7,4	10,7
Sodyum Sülfat	29 009	4 297	115 000	17 033	119 000	17 625	180 000	26 660	32,6	8,6
Sodyum Metabisülfit	2 400	1 124	8 009	3 750	8 500	3 980	12 000	5 619	25,8	7,1
Sodyum Sülfür	5 367	2 674	8 943	7 321	9 200	7 531	12 750	10 438	23,0	6,7
Sodyum Bikromat	3 099	4 990	27 508	44 280	28 000	44 668	45 000	72 110	55,4	10,0
Teknik Amonyum Nitrat	34 300	19 050	47 000	26 103	49 500	27 491	72 000	39 968	7,6	7,8
Patlayıcı Maddeler	—	20 560	—	23 285	—	24 500	—	38 000	3,5	9,2
Kibrit (Milyon Kutu)	1 717	53 656	1 920	60 000	2 020	63 125	2 400	75 000	3,3	3,5
Karpit	31 860	9 615	34 100	10 356	34 350	10 432	44 250	13 439	1,8	5,2
Sodyum Silikat	43 200	7 907	51 904	9 500	60 000	10 982	85 000	15 558	6,8	7,2
Silisik Anhidrit	292	778	2 000	5 314	2 500	6 643	4 500	11 957	53,6	12,5
Borakso Dekahidrat	35 887	11 413	22 637	7 199	25 000	7 950	45 000	14 311	—7,0	12,5
Borakso Pentahidrat	—	—	90 995	34 868	95 000	36 195	144 000	54 864	—	8,7
Susuz Borakso	—	—	—	—	—	—	40 000	48 000	—	—
Sodyum Perborat	16 575	16 564	22 000	24 640	22 500	25 200	34 500	38 640	8,3	8,9
Borik Asit	26 127	23 985	30 537	28 033	32 500	29 835	90 000	82 620	4,5	22,8
Hidrojen Peroksit	—	—	—	—	—	—	24 000	32 014	—	—
Derişik Nitrik Asit	5 675	1 848	3 090	1 656	6 000	1 952	10 500	3 418	1,1	11,8
Hidroklorik Asit	28 313	7 845	64 862	17 973	66 000	18 288	88 000	23 830	18,4	5,4
Sitrik Asit	3 611	11 105	4 606	13 422	5 000	14 570	7 700	22 438	5,6	9,0
Asetik Asit	1 159	1 229	512	543	2 000	2 121	6 800	7 212	11,5	27,7
Sıvı Yağ Asitleri	20 900	25 944	29 283	36 329	30 350	37 674	44 800	55 612	7,7	8,1
Etil Alkol (Bin Lt.)	36 317	11 909	32 935	10 800	33 400	10 952	47 000	15 412	—1,7	7,1

TABLO : 101 — Kimya Sanayii Üretimi (Devamı)

M Ton
D Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Metil Alkol	17 350	10 306	24 994	14 846	25 300	15 028	26 000	15 444	7,8	0,5
Fenol	13	5	52	18	53	18	60	21	32,5	2,5
Karbon Sülfür	714	1 046	1 240	1 817	1 260	1 846	2 400	3 517	12,0	13,8
Viskon	887	4 233	1 052	5 020	1 000	4 772	3 500	16 702	2,4	28,5
Seloton	3 031	18 336	3 143	19 014	3 200	19 359	4 000	24 199	1,1	4,6
Çinko Oksit	300	546	5 004	9 113	5 200	9 470	7 150	13 021	76,9	6,6
Boyar Maddeler	2 300	9 579	4 920	20 491	5 100	21 241	6 500	27 071	17,3	5,0
Sen. ve Yağlı Boyalar	37 930	132 842	45 816	160 461	50 100	175 465	85 000	297 695	5,7	11,2
Selülozik Boyalar	6 590	41 276	7 670	48 040	8 200	51 360	16 000	100 214	4,5	14,3
Emülsiyon (Plastik) Boyalar	29 700	74 267	35 230	88 095	36 750	96 897	65 000	162 537	5,5	10,9
Diğer Boyalar	4 600	6 831	8 327	12 366	8 540	12 662	15 000	22 276	13,2	11,9
Mürekkepler	6 650	39 033	6 597	38 722	7 025	41 234	10 600	62 216	1,1	8,6
Vernikler	12 400	33 548	17 769	48 074	19 050	51 540	35 000	94 692	9,0	12,9
Tiner	13 400	29 755	15 697	34 856	16 750	37 194	30 000	66 617	4,6	12,4
Karboksi Metil Selüloz (CMC)	2 975	6 923	4 742	11 035	5 025	11 694	8 000	18 617	11,1	9,7
Sabunlar	126 500	214 392	140 427	237 996	152 000	257 610	210 000	355 908	3,7	6,7
Deterjanlar	168 450	350 207	228 750	475 571	233 500	485 446	355 000	738 045	6,7	8,7
Gliserin	3 489	6 963	4 383	8 797	4 650	9 333	7 000	14 050	6,0	8,5
Meyan Balı ve Özü	1 650	6 532	1 475	5 839	2 150	8 511	3 000	11 876	5,4	6,9
Valeks (Palamut Hülasası)	5 634	3 725	3 604	2 515	4 250	2 810	4 800	3 174	−5,5	2,5
Formaldehit	56 385	13 053	108 578	25 135	115 250	26 680	175 000	40 511	15,4	8,7
Vet. ve Tıbbi İl. Aktif Mad.	—	52 311	—	69 859	—	74 400	—	117 600	7,3	9,6
Tıbbi İlaçlar	—	437 672	—	773 795	—	820 000	—	1 165 200	13,4	7,3
Veteriner İlaçları	—	33 674	—	51 039	—	53 340	—	70 000	9,5	5,6
Tarım İlaç Maddeleri	2 463	13 300	3 500	16 900	3 700	19 980	6 000	32 400	6,5	10,2
Tarım İlaçları	40 903	167 253	30 425	124 408	32 090	131 216	43 000	175 827	−4,7	6,0
Gül Yağı (Kg)	6 648	17 677	5 005	13 308	5 200	13 826	8 250	21 936	−4,8	9,7
Kozmetikler	—	80 029	—	130 246	—	135 000	—	230 000	11,0	11,2
Diğer Kimyasal Maddeler	—	251 642	—	558 440	—	653 850	—	1 147 765	21,0	11,9
TOPLAM	—	2 426 400	—	3 667 000	—	3 947 000	—	6 194 000	10,2	9,4

TABLO : 102 — Kimya Sanayii İhracatı

M : Ton
D : Milyon TL.
1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Soda	55 412	11 482	128 190	26 563	130 000	26 938	200 000	41 443	18,6	9,0
Sodyum Bikarbonat	1 479	593	172	69	500	201	2 500	1 003	—19,5	36,0
Sudkostik (NaOH)	468	341	20 350	14 832	21 500	15 670	30 000	21 865	115,0	6,5
Klor	193	49	1 837	467	500	127	2 800	712	21,0	41,1
Sıvılaşmış Gazlar	—	10	—	603	—	850	—	1 000	130,5	9,0
Krom Sülfat	—	—	5 308	5 318	5 500	5 479	9 000	8 966	—	10,4
Alüminyum Sülfat	24	4	3 163	551	3 200	557	6 000	871	186,1	9,3
Sodyum Hipoklorit	—	—	527	128	550	134	3 000	729	—	40,4
Sodyum Sülfat	3 521	1 136	26 710	8 630	28 000	9 047	42 000	13 570	51,4	8,4
Sodyum Metabisülfit	—	—	1 503	523	1 550	539	2 500	868	—	5,2
Sodyum Sülfür (Zımkı)	2	1	1 659	1 038	2 000	1 117	3 000	1 675	298,1	8,4
Sodyum Bikromat	1 035	1 717	14 671	24 677	15 000	24 891	28 000	46 463	70,7	13,3
Patlayıcı Maddeler	—	11	—	55	—	70	—	120	44,8	11,4
Kibrit (Milyon Kutu)	132	1 752	187	2 492	250	3 318	400	5 309	13,8	9,9
Karpit	7 294	2 752	14 697	5 546	15 000	5 660	18 000	6 792	15,5	3,7
Sodyum Silikat	18 007	4 104	1 529	392	4 000	1 026	7 000	1 795	—24,2	11,8
Boraks Dekahidrat	18 920	21 124	15 235	17 010	18 500	18 422	30 000	33 495	—2,7	12,7
Boraks Pentahidrat	744	244	83 565	27 391	85 000	27 861	140 000	45 889	156,0	10,5
Sodyum Perborat	8 670	4 110	3 967	3 570	7 000	4 198	20 000	11 966	0,4	23,4
Susuz Boraks	—	—	—	—	—	—	35 000	42 000	—	—
Borik Asit	27 690	30 303	20 377	22 447	22 000	24 335	75 000	82 619	—4,5	27,8
Hidroklorik Asit	4 731	1 336	2 623	742	2 000	566	3 500	990	—15,8	11,9
Sitrik Asit	1 673	3 967	2 401	5 693	2 450	5 809	3 200	7 588	7,9	5,5
Asetik Asit	78	58	86	64	90	67	100	74	2,9	2,1
Sınai Yağ Asitleri	10 456	9 275	11 500	10 201	11 000	9 757	20 000	17 741	1,0	12,7
Etil Alkol (Bin Lt.)	392	235	85	51	95	57	2 000	1 200	—24,7	83,9

TABLO : 102 – Kimya Sanayii İhracatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Selofon	–	–	318	1 579	350	1 738	400	1 986	–	2,7
Çinko Oksit	100	62	874	541	1 000	619	1 850	1 145	58,5	13,1*
Boyar Maddeler	241	635	2 150	5 663	2 200	5 795	3 200	8 429	55,6	7,8
Sen. ve Yağlı Boyalar	470	1 770	334	1 258	500	1 883	10 000	37 665	1,2	82,1
Selülozik Boyalar	4	9	226	489	400	865	3 000	6 491	151,2	49,6
Emülsiyon (Plastik) Boyalar	268	418	152	237	200	312	6 000	9 355	–5,7	97,4
Diğer Boyalar	405	1 820	342	1 537	400	1 798	1 000	4 494	–0,2	20,1
Mürekkepler	46	429	155	1 445	200	1 865	450	4 195	34,2	17,6
Vernikler	112	377	615	2 070	1 200	4 039	3 000	10 098	60,7	20,1
Tiner	27	38	299	421	350	493	1 000	1 408	66,9	23,4
Karboksi Metil Selüloz (CMC)	–	–	1 056	2 021	2 000	3 828	2 900	5 550	–	7,7
Sabunlar	9 781	13 505	12 418	17 146	15 000	20 711	25 000	34 518	8,9	10,8
Deterjanlar	38 850	43 442	18 318	20 483	20 000	22 364	50 000	55 909	–12,4	20,1
Gliserin	681	1 500	954	2 101	1 050	2 312	1 400	3 083	9,0	5,9
Meyan Balı ve Özü	683	2 301	1 646	5 545	1 650	5 558	2 200	7 411	19,3	5,9
Valeks (Palamut Hülasası)	834	658	603	476	1 000	789	1 150	908	3,7	2,8
Formaldehit	242	89	369	136	500	184	800	295	15,6	9,9
Vet. ve Tıbbi İl. Aktif Mad.	–	7 469	–	27 575	–	30 000	–	60 000	32,1	14,9
Tıbbi İlaçlar	–	4 684	–	39 381	–	26 000	–	80 000	40,9	25,2
Veteriner İlaçları	–	30	–	32	–	38	–	40	4,8	1,0
Tarım İlaç Maddeleri	440	524	100	119	150	179	200	238	–19,4	5,9
Tarım İlaçları	506	3 453	1 323	9 027	1 400	9 552	2 200	15 011	22,6	9,5
Gül Yağı (Kg)	6 298	16 996	4 255	11 483	4 400	11 874	7 000	18 891	–6,9	9,7
Kozmetikler	–	2 099	–	13 972	–	16 000	–	34 000	50,1	16,3
Diğer Kimyasal Maddeler	–	29 678	–	171 910	–	179 826	–	371 507	43,4	15,6
TOPLAM	–	226 795	–	515 690	–	535 010	–	1 169 200	18,7	16,9

TABLO : 103 — Kimya Sanayii İthalatı

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ Hızı	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Soda	11 474	8 119	45	34	50	27	100	53	−66,3	14,9
Sodyum Bikarbonat	5 184	7 128	16	22	20	28	30	41	−67,1	8,4
Sudkostik (NaOH)	119 000	54 378	85 641	38 938	90 000	40 920	145 000	65 926	−5,5	10,0
Sınai Gazlar	—	110	—	262	—	275	—	350	20,1	4,9
Potasyum Karbonat	3 599	3 438	4 660	4 451	4 750	4 537	7 000	6 686	5,7	8,1
Sodyum Klorit	627	1 326	1 085	2 295	1 150	2 432	1 815	3 839	12,9	9,8
Sodyum Nitrit	528	328	322	200	800	497	1 270	789	8,7	9,7
Sodyum Nitrat	2 969	1 052	2 058	754	2 200	807	3 250	1 192	−5,2	8,1
Sodyum Sülfat	5	1	2 828	385	3 100	312	4 500	454	281,8	7,7
Sodyum Metabisülfit	—	—	2	7	10	35	15	53	—	8,4
Sodyum Sülfür (Zımık)	501	491	194	119	100	81	140	86	−34,0	7,0
Sodyum Bikromat	2 035	16 958	3	25	4	33	5	42	−71,2	4,6
Sodyum Fosfatlar	43 698	34 956	55 506	42 804	58 000	46 399	80 000	63 999	5,5	6,6
Patlayıcı Maddeler	—	1 392	—	6 432	—	6 800	—	9 000	37,3	5,8
Potasyum Klorat	701	816	929	1 082	1 020	1 188	1 500	1 747	7,8	8,0
Silisyum Karbür	336	623	740	1 373	850	1 577	1 350	2 505	20,4	9,7
Sodyum Silikat	81	78	220	212	250	241	320	308	25,3	5,1
Silisik Anhidrit (SiO2)	1 928	4 941	1 711	4 385	1 300	3 332	1 500	3 844	−7,6	2,9
Hidrojen Perokait	7 320	9 784	17 443	23 266	18 000	24 009	500	667	19,7	−51,2
Derişik Nitrik Asit	14	62	7	31	8	35	15	66	−10,8	13,4
Hidroklorik Asit	23	3	4 351	578	2 500	332	3 500	465	155,4	7,0
Sülfik Asit	135	256	1 149	2 176	1 200	2 273	1 500	2 841	54,8	4,6
Asetik Asit	1 507	1 334	8 121	7 189	8 150	7 215	11 000	9 738	40,2	6,2
Sınai Yağ Asitleri	1 304	872	3 200	2 141	2 500	1 673	3 500	2 342	13,9	7,0
Metil Alkol	55 994	14 707	73 004	19 313	77 000	20 370	130 000	34 391	8,7	11,0
Butil Alkol	2 309	1 847	4 299	3 438	5 500	4 398	8 700	6 956	19,0	9,6
Fenol	3 921	5 341	4 695	6 395	5 660	7 709	9 000	12 259	7,6	9,7
Aseton	5 706	3 529	7 650	4 730	8 000	4 946	13 500	8 347	7,0	11,0
Asetik Anhidrit	1 422	2 340	922	1 517	1 200	1 974	2 000	3 291	−3,3	12,8
Karbon Sülfür	10	20	1	2	1	2	4	8	−36,9	32,0

TABLO : 103 — Kimya Sanayii İthalatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Viskon	9 132	15 960	27 292	47 698	20 000	34 954	30 000	52 431	17,0	8,4
Selofon	730	4 138	217	1 230	200	1 134	270	1 530	−22,8	6,2
Reyon	6 178	32 738	8 613	46 701	9 200	48 752	15 000	79 487	8,3	10,3
Boş Film ve Kâğıtlar	—	33 234	—	67 903	—	75 000	—	105 000	17,7	7,0
Mangan Oksitleri	602	936	1 311	2 039	1 100	1 711	1 600	2 488	12,8	7,8
Titan Oksitleri	16 141	70 126	13 068	56 775	18 000	78 202	30 000	130 337	2,2	10,8
Çinko Oksit	692	861	506	500	400	395	450	445	−14,8	2,4
Boyar Maddeler	6 811	95 044	14 252	198 879	14 500	202 340	22 000	306 998	16,3	8,7
Sen. ve Yağlı Boyalar	130	891	336	1 786	245	1 302	350	1 860	13,5	7,4
Selülozik Boyalar	29	426	13	191	30	441	45	661	0,7	8,4
Emülsiyon (Plastik) Boyalar	5	26	64	330	40	206	60	309	51,6	8,4
Diğer Boyalar	1 094	6 515	1 791	10 665	2 000	11 910	2 750	16 376	12,8	6,6
Mürekkepler	136	1 513	392	4 360	420	4 671	550	6 117	25,3	5,5
Vernikler	1 194	5 554	2 563	11 923	2 875	13 374	3 700	17 212	19,2	5,2
Tiner	278	824	637	1 888	650	1 927	1 000	2 964	18,5	9,0
Karboksi Metil Selüloz (CMC)	—	—	140	796	115	654	200	1 137	—	11,7
Sabunlar	360	2 008	83	463	90	502	180	1 004	−24,2	14,9
Deterjanlar	6 206	17 476	10 527	29 647	11 245	31 669	15 000	42 244	12,6	5,9
Gliserin	739	936	681	864	600	761	650	1 078	−4,1	7,2
Pentaeritritol	2 498	5 070	3 926	7 969	4 500	9 134	6 300	12 788	12,5	7,0
Formaldehit	91	455	5	25	8	40	12	60	−38,5	8,4
Vet. ve Tıbbi İl. Aktif Mad.	—	177 785	—	265 922	—	278 000	—	380 000	9,4	6,5
Tıbbi İlaçlar	—	8 509	—	89 119	—	71 853	—	90 000	53,2	4,6
Tarım İlaç Aktif Mad.	16 682	67 006	15 218	61 127	15 500	62 260	22 500	90 377	−1,5	7,7
Tarım İlaçları	6 366	48 179	8 530	64 557	8 800	66 600	13 000	98 387	6,7	8,1
Kozmetikler	—	7 792	—	24 807	—	29 750	—	43 200	30,7	7,7
Diğer Kimyasal Maddeler	—	390 970	—	779 810	—	825 019	—	1 500 222	17,4	11,5
TOPLAM	—	1 169 010	—	1 952 420	—	2 037 000	—	3 227 000	11,7	9,6

12. PETROKİMYA SANAYİİ

a) Hedefler

450. V. Plan döneminde gerçekleştirilen hızlı kapasite, üretim ve kişi başına tüketim artışlarına rağmen, halen sektörün büyük olan iç pazar potansiyelinin nüfus ve gelir artışına paralel olarak önümüzdeki yıllarda daha da büyümesi beklenmektedir.

451. Yüksek pazar potansiyeline sahip ürünler için yeni fabrikaların kurulması konusunda özel sektör girişimcileri teşvik edilecektir.

452. Plan döneminde toplam petrokimya sanayii talebi yılda ortalama yüzde 6,8 oranında artacaktır.

453. İhracatın 1994 yılında 611,8 milyon dolara ulaşması hedef alınmıştır.

454. Plan döneminde üretimin yıllık ortalama artış hızının yüzde 5,4 olması öngörülmektedir.

455. Yurtiçi talebin üretimle karşılanamayan yaklaşık yüzde 36'lık kısmı ithal yoluyla temin edilecektir.

b) İlkeler ve Politikalar

456. İşletmelerin stratejik ve kompleks yapıları nedeniyle halen yürütülmekte olan Petkim'le ilgili özelleştirme çalışmaları etkin bir biçimde sürdürülecektir.

457. Petrokimya sanayiinde, Master Plan Etüdü esas alınmak suretiyle, darboğaz giderme, hat veya kısım ilavesi, iyileştirme ve modernizasyon yatırımlarıyla mevcut tesislerin kapasitelerinin yükseltilmesi özendirilecektir.

TABLO : 104 — Petrokimya Sanayii Talebi

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Benzen	13 139	7 021	48 781	30 344	50 000	30 720	70 000	40 936	34,3	5,9
Toluen	30 836	12 514	37 939	17 966	38 750	18 814	45 000	22 662	8,5	3,8
Ksilen	62 328	45 425	118 988	114 885	137 500	136 189	180 000	171 097	24,9	4,4
Tri/Perkloretilen	4 042	3 441	4 405	3 750	8 000	5 108	8 000	6 811	8,2	5,9
Polivinil Klorür	91 116	135 104	126 490	208 127	140 000	229 348	200 000	318 895	11,2	6,8
Polietilen (YY)	3 248	4 723	41 944	76 960	45 000	83 278	90 000	150 690	77,5	12,6
Polietilen (AY)	105 795	159 245	140 019	281 797	146 000	291 396	250 000	454 523	12,6	9,3
Polistiren	19 932	48 554	48 306	103 039	50 000	118 323	95 000	201 868	19,5	11,3
Polipropilen	53 293	93 304	61 707	155 405	85 000	159 891	150 000	278 237	11,4	11,7
Polivinil Asetat	41 381	107 670	43 932	119 434	53 500	144 262	80 000	200 000	6,0	6,8
Plastikleştiriciler	14 053	30 945	20 194	41 275	22 000	46 323	38 000	85 120	8,8	12,9
Stiren Bütadien Kauçuğu	21 629	33 789	30 206	46 677	29 000	44 934	52 000	85 592	5,9	13,8
Cis-Polibütadien Kauçuğu	7 264	11 264	10 162	15 892	10 500	16 436	18 000	30 575	7,8	13,2
Plastik Anhidrit	15 359	18 029	17 000	23 738	18 000	26 349	30 000	45 564	7,9	11,6
Stabilizatörler	2 473	9 336	4 605	18 317	4 800	19 021	7 000	24 500	15,3	5,2
Karbon Siyahı	24 845	23 294	31 973	29 267	32 250	29 933	65 000	133 384	5,1	34,8
Etilen Glikol	41 679	43 771	55 562	89 102	63 000	124 307	90 000	182 232	23,2	5,5
Kaprolaktam	22 696	63 186	18 599	49 703	19 000	50 665	20 000	67 147	−4,3	5,6
Akrilonitril	73 960	105 047	146 994	213 324	162 000	230 058	248 000	348 990	17,0	8,7
Dimetil Tereftalat	59 882	63 935	94 549	98 079	95 000	100 940	114 000	119 105	9,6	3,4
Tereftalik Asit	23 645	25 954	36 628	43 971	40 000	54 806	105 000	125 567	18,1	18,0
Dodesil Benzen	18 362	16 744	6 110	5 572	—	—	—	—	—	—
Lin. Al. Benzen	13 642	15 283	30 782	34 483	36 000	40 331	45 000	50 414	21,4	4,6
Akrilik Elyaf	87 058	251 983	141 774	419 973	157 325	469 118	171 100	540 680	13,2	2,9
Polamid Elyaf	1 662	13 157	4 035	17 108	4 080	17 640	4 500	24 786	6,0	7,0
Polester Elyaf	23 156	114 173	47 195	157 436	50 000	171 581	81 800	278 540	8,5	10,3
Polipropilen Elyaf	4 466	22 470	13 136	53 556	13 500	55 052	20 000	85 260	19,6	9,1
Polamid İplik	32 799	349 977	37 233	264 587	30 200	226 826	37 400	283 683	−1,9	4,4
Polester İplik	48 072	279 448	50 327	351 570	51 000	353 325	61 500	426 118	4,8	4,0
Diğerleri	—	266 061	—	388 735	—	682 395	—	796 255	18,8	2,3
TOPLAM	—	2 296 247	—	3 483 447	—	3 981 187	—	5 533 420	11,6	6,8

TABLO : 105 – Petrokimya Sanayii Üretimi

M . Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Benzen	7 098	3 762	106 150	56 260	105 000	55 650	120 000	63 600	71,4	2,7
Toluen	867	508	15 812	9 266	17 750	10 402	25 000	14 650	82,9	7,1
Ksilen	139	138	121 322	120 715	145 850	145 121	150 000	149 250	302,1	0,6
Polivinil Klorür	39 644	65 532	132 698	219 350	152 500	252 082	161 000	266 132	30,9	1,1
Polietilen (YY)	–	–	45 105	86 060	42 000	80 136	44 000	83 952	–	0,9
Polietilen (AY)	25 668	51 464	188 617	378 177	188 141	377 223	178 000	356 890	48,9	–1,1
Polistiren	15 226	37 867	19 153	47 634	19 000	47 253	36 000	89 532	4,5	13,6
Polipropilen	–	–	64 202	126 799	63 000	124 425	66.000	130.350	–	0,9
Polivinil Asetat	44 000	110 000	50 000	125 000	60 000	150 000	80 000	200 000	6,4	5,9
Plastikleştiriciler	13 000	29 120	17 000	38 080	22 000	49 280	38 000	85 120	11,1	11,6
Stiren Butadien Kauçuğu	20 406	30 915	27 874	42 229	27 000	40 905	32 000	48 480	5,8	3,5
Cis-Polibutadien Kauçuğu	7 857	12 021	12 604	19 284	13 201	20 198	13 500	20 655	10,9	0,4
Ftalik Anhidrit	13 000	16 172	25 288	31 458	30 000	37 320	55 000	68 420	18,2	12,9
Stabilizatörler	2 500	8 750	4 000	14 000	4 500	15 750	7 000	24 500	12,5	9,2

TABLO : 105 – Petrokimya Sanayii Üretimi (Devamı)

M : Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Karbon Siyahı	25 150	22 459	31 954	28 535	32 000	28 576	32 000	28 576	4,9	0,0
Etilen Glikol	–	–	63 990	130 924	68 000	139 128	68 000	139 128	–	0,0
Kaprolaktam	8 052	21 515	19 462	52 003	21 450	57 314	23 000	61 456	21,6	1,4
Akrilonitril	–	–	70 028	102 871	70 000	102 830	70 000	102 830	–	0,0
Dimetil Tereftalat	61 160	67 276	85 000	93 500	90 000	99 000	90 000	99 000	8,0	0,0
Tereftalik Asit	–	–	17 922	22 313	55 000	68 475	70 000	87 150	–	4,9
Dodesil Benzen	18 362	16 744	8 252	7 525	5 000	4 560	18 000	16 416	–22,9	29,2
Akrilik Elyaf	82 616	247 848	145 500	436 500	160 325	480 975	244 400	733 200	14,2	8,8
Poliamid Elyaf	2 724	17 706	2 000	13 000	2 060	13 390	3 400	22 100	–5,4	10,5
Poliester Elyaf	46 128	161 448	44 000	154 000	50 000	175 000	80 000	280 000	1,6	9,9
Polipropilen Elyaf	8 843	35 372	14 000	56 000	14 500	58 000	25 000	100 000	10,4	11,5
Poliamid İplik	15 971	159 710	14 600	146 000	15 200	152 000	18 500	185 000	–1,0	4,0
Poliester İplik	50 823	284 609	74 525	417 340	75 000	420 000	90 000	504 000	8,1	3,7
Diğerleri	–	58 364	–	143 437	–	181 007	–	439 613	25,4	19,4
TOPLAM	–	1 459 300	–	3 118 260	–	3 386 000		4 400 000	18,3	5,4

TABLO : 106 – Petrokimya Sanayii İhracatı

M : Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Benzen	–	–	58 388	26 466	55 000	24 930	50 000	22 664	–	–1,9
Toluen	–	–	543	381	–	–	–	–	–	–
Ksilen	–	–	40 501	33 624	8 350	6 932	–	–	–	–
Polivinil Klorür	245	395	21 369	34 440	22 500	36 263	–	–	146,9	–
Polietilen (YY)	–	–	12 499	23 285	3 000	5 589	–	–	–	–
Polietilen (AY)	1 943	3 506	68 010	122 703	64 000	115 468	–	–	101,2	–
Polistiren	103	338	6 944	22 765	–	–	–	–	–	–
Polipropilen	1 596	3 331	6 774	14 139	10 000	20 872	–	–	44,3	–
Polivinil Asetat	2 842	3 097	6 457	7 036	7 000	7 628	–	–	19,8	–
Plastikleştiriciler	–	–	1 152	1 814	7 000	11 024	–	–	–	–
Stiren Butadien Kauçuğu	950	1 158	191	233	500	610	–	–	–12,0	–
Cis-Polibutadien Kauçuğu	620	864	2 442	3 402	2 701	3 763	–	–	34,2	–
Ftalik Anhidrit	3 636	3 324	11 152	10 195	12 000	10 971	25 000	22 856	27,0	15,8
Stabilizatörler	226	721	117	373	400	1 276	–	–	12,1	–

TABLO : 106 – Petrokimya Sanayii İhracatı (Devamı)

M : Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Karbon Siyahı	800	738	298	275	250	231	–	–	–20,7	–
Etilen Glikol	–	–	24 004	48 180	10 000	20 072	–	–	–	–
Kaprolaktam	2	5	1 200	3 259	2 500	6 791	–	–	323,2	–
Akrilonitril	–	–	10 934	11 106	–	–	–	–	–	–
Dimetil Tereftalat	15 041	14 854	22 825	22 541	15 000	14 814	–	–	–0,1	–
Tereftalik Asit	–	–	6 041	5 505	15 000	13 669	–	–	–	–
Dodesil Benzen	–	–	2 142	1 953	5 000	4 560	18 000	16 416	–	29,2
Akrilik Elyaf	18 275	48 004	24 052	63 178	15 000	39 401	73 300	192 540	–3,9	37,3
Poliamid Elyaf	1 549	5 738	680	2 519	500	1 852	–	–	–20,2	–
Poliester Elyaf	24 770	55 075	18 259	40 598	20 000	44 469	24 300	54 030	–4,2	4,0
Polipropilen Elyaf	4 377	12 902	921	2 715	1 000	2 948	5 000	14 740	–25,6	38,0
Poliamid İplik	723	4 542	4 173	26 217	5 000	31 413	3 900	24 502	47,2	–4,8
Poliester İplik	7 889	23 464	34 737	103 315	32 000	95 175	45 300	134 732	32,3	7,2
Diğerleri	–	9 992	–	64 057	–	169 279	–	384 100	76,1	17,8
TOPLAM	–	192 048	–	696 274	–	690 000		866 580	29,1	4,7

TABLO : 107 — Petrokimya Sanayii İthalatı

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Benzen	8 041	3 259	1 019	550	—	—	—	—	—	—
Toluen	29 971	12 006	22 870	9 081	21 000	8 412	20 000	8 012	—6,9	—1,0
Ksilen	62 189	45 267	38 167	27 794	—	—	30 000	21 847	—	—
Tri/Perkloretilen	4 042	3 441	4 405	3 750	6 000	5 106	8 000	6 811	8,2	5,9
Polivinil Klorür	51 717	69 967	17 181	23 217	10 000	13 529	39 000	52 763	—26,0	31,3
Poletilen (YY)	3 248	4 723	9 338	13 588	6 000	8 731	46 000	66 938	13,1	50,3
Poletilen (AYI)	82 070	111 267	19 412	26 323	21 659	29 641	72 000	97 633	—23,2	26,9
Polistiren	4 809	11 025	34 097	78 170	31 000	71 070	49 000	112 336	48,2	9,6
Polipropilen	54 889	98 835	24 279	42 745	32 000	56 338	84 000	147 867	—10,2	21,3
Polivinil Asetat	203	767	369	1 470	500	1 890	—	—	18,8	—
Plastikleştiriciler	1 063	1 225	4 346	5 009	7 000	8 067	—	—	45,8	—
Stiren Butadien Kauçuğu	2 173	4 032	2 523	4 681	2 500	4 639	20 000	37 113	2,8	51,6
Cis-Polibutadien Kauçuğu	27	107	—	—	—	—	2 500	9 920	—	—
Fatik Asitleri	5 995	5 181	2 864	2 475	—	—	—	—	—	—
Stabilizatörler	201	1 306	722	4 690	700	4 547	—	—	26,5	—

TABLO : 107 – Petrokimya Sanayii İthalatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Karbon Siyahı	495	1 573	317	1 007	500	1 588	33 000	104 808	0,2	131,2
Etilen Glikol	41 679	43 771	15 576	16 358	5 000	5 251	22 000	23 104	–34,6	34,5
Kaprolaktam	14 646	41 676	337	959	50	142	2 000	5 691	–67,9	109,2
Akrilonitril	75 960	105 047	87 900	121 559	92 000	127 229	178 000	246 160	3,9	14,1
Dimetil Tereftalat	13 743	11 513	32 374	27 120	20 000	16 754	24 000	20 105	7,8	3,7
Tereftalik Asit	23 645	25 954	24 747	27 163	–	–	35 000	38 417	–	–
Dodesil Benzen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Lin. Al. Benzen	13 642	15 283	30 762	34 463	36 000	40 331	45 000	50 414	21,4	4,6
Akrilik Elyaf	22 717	52 139	20 326	46 651	12 000	27 542	–	–	–12,0	–
Poliamid Elyaf	487	1 189	2 715	6 627	2 500	6 102	1 100	2 685	38,7	–15,1
Poliester Elyaf	3 800	7 800	21 454	44 034	20 000	41 050	26 100	53 570	39,4	5,5
Polipropilen Elyaf	–	–	57	273	–	–	–	–	–	–
Poliamid İplik	17 551	94 809	26 806	144 804	20 000	108 039	22 800	123 165	2,6	2,7
Poliester İplik	5 138	18 304	10 539	37 545	8 000	28 500	16 800	59 850	9,3	16,0
Diğerleri		239 689		309 355		670 667		710 772	22,8	1,2
TOPLAM	–	1 028 995	–	1 061 461	–	1 285 167	–	2 000 000	4,5	9,2

13. PETROL ÜRÜNLERİ SANAYİİ

a) Hedefler

458. Plan döneminde toplam petrol ürünlerine olan talebin yılda ortalama yüzde 5,9 oranında artması öngörülmektedir.

459. Petrol ürünleri yurtiçi talebinin yaklaşık yüzde 95'inin mevcut rafinerilerden karşılanması esas alınmış ve az değerli siyah ürünlerin değeri yüksek beyaz ürünlere dönüştürüleceği Orta Anadolu ve İzmir Rafinerisi Hydrocracker üniteleri projelerinin tamamlanması öngörülmüştür. Rafinerilerin ham petrol işleme kapasitesinin yüzde 90,0 oranında kullanılması hedef alınmıştır.

460. LPG ve motorinden oluşan petrol ürünleri ithalatı Plan döneminde de devam edecektir.

461. Artan iç talep nedeniyle, ihracatın yılda ortalama yüzde 16,8 oranında azalarak 1994 yılında 140,7 milyon dolar olması planlanmıştır.

b) İlkeler ve Politikalar

462. Mevcut rafinerilerde yapılması gereken tüm değişiklikler ve ilave edilecek ünitelerle ilgili yatırımlar Master Plan Etüdü çerçevesinde belirlenecektir.

463. Rafinerilerin optimum seviyede çalıştırılmalarını sağlamak amacıyla ihracata dönük yeni bir rafinerinin özel kesim tarafından kurulması özendirilecek ve Plan döneminde işletmeye alınması için çaba harcanacaktır.

464. Gerekli ön hazırlıkların tamamlanmasını müteakip sektörde liberal bir sisteme geçiş gerçekleştirilecektir.

TABLO : 108 – Petrol Ürünleri Sanayii Talebi

M : 1000 Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
LPG	921	183 443	1 388	275 904	1 468	292 951	1 890	378 072	9,8	5,2
Benzin	1 816	1 483 578	2 268	1 678 797	2 368	1 989 507	3 565	2 610 146	6,0	5,6
Nafta	434	154 389	1 618	439 098	1 412	373 772	1 562	413 479	19,3	2,0
Jet Yakıtı	184	56 389	638	184 398	512	152 056	880	240 134	21,9	9,6
Gaz Yağı	256	139 237	263	183 008	241	154 988	470	229 870	2,2	8,2
Motorin	5 437	2 284 605	7 036	2 899 301	7 530	3 079 818	11 710	4 505 674	6,2	7,9
Solvent	8	4 390	11	6 036	20	10 974	20	10 974	20,1	0,0
Fuel-Oil	6 812	1 657 850	6 158	1 952 105	6 645	1 954 182	8 905	2 285 172	3,3	3,2
Asfalt	488	62 733	740	108 427	921	118 395	1 182	152 993	13,5	5,3
Madeni Yağ	253	101 009	304	122 162	247	97 617	266	100 455	–0,7	0,6
Rafineri Yakıt Gazı	338	–	441	–	400	–	460	–	–	–
Diğerleri	–	55 082	–	69 843	–	43 432	–	62 890	–4,6	7,7
TOPLAM	–	6 183 105	–	7 919 080	–	8 267 692	–	10 989 859	6,0	5,9

TABLO : 109 – Petrol Ürünleri Sanayii Üretimi

M : 1000 Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
LPG	496	93 142	770	144 595	768	144 220	952	178 772	9,1	4,4
Benzin	2 224	1 584 149	2 401	1 710 225	3 018	2 149 712	3 717	2 647 609	6 ,3	4,3
Nafta	1 089	288 270	1 797	475 686	1 412	373 772	1 562	413 479	5,3	2,0
Jet Yakıtı	309	82 483	867	231 433	762	203 404	965	257 592	19,8	4,8
Gaz Yağı	335	156 359	504	235 238	411	191 831	512	238 972	4,2	4,5
Motorin	5 152	2 228 894	6 426	2 780 061	6 760	2 933 211	9 347	4 043 765	5,6	6,6
Solvent	8	4 390	11	6 036	20	10 974	20	10 974	20,1	0,0
Fuel-Oil	6 932	1 661 136	9 450	2 264 532	9 145	2 191 444	9 950	2 384 348	5,7	1,7
Asfalt	488	62 733	659	84 715	921	118 395	1 206	155 033	13,5	5,5
Madeni Yağ	212	83 784	247	97 617	247	97 617	300	118 563	3,1	4,0
Rafineri Yakıt Gazı	338	–	441	–	400	–	460	–	–	–
Diğerleri	–	15 400	–	14 600	–	15 300	–	18 843	–0,1	4,3
TOPLAM	–	6 260 740	–	8 044 738	–	8 429 880	–	10 467 950	6,1	4,4

TABLO : 110 – Petrol Ürünleri İhracatı

M : 1000 Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Benzin	408	100 571	141	34 782	650	160 205	152	37 463	9,8	–25,2
Nafta	655	133 882	179	36 588	–	–	–	–	–	–
Jet Yakıtı	125	25 674	229	47 035	250	51 348	85	17 458	14,9	–19,4
Gaz Yağı	79	17 121	241	52 230	170	36 843	42	9 102	16,6	–24,4
Motorin	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fuel-Oil	406	38 531	3 292	312 427	2 500	237 262	1 045	99 176	43,8	–16,0
Asfalt	–	–	39	3 315	–	–	24	2 040	–	–
Madeni Yağ	–	–	–	–	–	–	34	18 108	–	–
Diğerleri	–	16 998	–	1 416	–	12 946	–	15 953	–5,3	4
TOPLAM	–	332 777	–	487 793	–	498 604	–	199 300	8,4	–16,8

TABLO : 111 – Petrol Ürünleri İthalatı

M : 1000 Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
LPG	425	90 301	618	131 309	700	148 731	938	199 300	10,5	6,0
Benzin	–	–	8	3 354	–	–	–	–	–	–
Nafta	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Motorin	285	55 711	610	119 240	750	146 607	2 363	461 909	21,4	25,8
Fuel-Oil	286	35 245	–	–	–	–	–	–	–	–
Asfalt	–	–	120	27 027	–	–	–	–	–	–
Madeni Yağ	40	17 225	57	24 545	–	–	–	–	–	–
Diğerleri	–	56 660	–	56 660	–	41 078	–	60 000	–6,2	7,9
TOPLAM	–	255 142	–	362 135	–	336 416	–	721 209	5,7	16,5

14. GÜBRE SANAYİİ

a) Hedefler

465. Plan döneminde ekilebilir tarım alanlarının yaklaşık yüzde 87'sinin gübrelenmesi, öngörülen gübre sanayii yatırımlarının gerçekleştirilmesi ile toplam gübre talebinin yüzde 85,0'inin yurt içinden karşılanması, bitki besin değeri yüksek ve toprak yapısına en uygun gübre çeşitlerinin kullanımının yönlendirilmesi ve yaygınlaştırılması ve gübre sanayiinin rekabet gücünün artırılması hedef alınmıştır.

466. AT ile entegrasyon süreci dikkate alınarak gübreye yapılan desteklemenin sürdürülmesinin yanısıra, tarımsal ürünlere sağlanan desteğin artırılarak Topluluk tarım politikalarına daha kısa sürede uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

467. Gübre kullanımını yaygınlaştırmak ve tarımsal üretim kaybına yol açan iklim şartlarının ve diğer ekolojik faktörlerin etkilerini en aza indirebilmek için; sulama alanlarının geliştirilmesi ve yeni sulama alanlarının açılması, nadas alanlarının daraltılması ve ikinci ve üçüncü ürün projelerinin gerçekleştirilmesi konusundaki çalışmalara hız verilecektir.

468. Bu gelişmeler sonucunda, doğrudan tarımda kullanılan gübre talebi yılda ortalama yüzde 6,3 artarak Plan dönemi sonunda 6,2 milyon tona (bitki besin maddesi (bbm) olarak 2298 bin ton) ulaşacaktır. Kompoze gübre üretiminde ve diğer sanayilerde kullanılan gübrenin oluşturacağı ilave taleple birlikte toplam gübre talebi 7,0 milyon tona (2624 bin ton bbm) çıkacaktır.

469. Mevcut tesislerin yenilenmesi yanında rehabilitasyon ve yeni yatırımlarla sağlanacak kapasite artışlarıyla, gübre üretimi yılda ortalama yüzde 7,7 artarak Plan dönemi sonunda 6 milyon tona (2283 bin ton bbm) ulaşacak, üretimin toplam talebi karşılama oranı yüzde 85,0 olacaktır. Bu durumda Plan dönemi boyunca azotlu gübre ithalatı devam edecek, buna karşılık fosfatlı gübre üretimi yurtiçi talebin üzerinde olacaktır.

470. Gübre ara ürünlerinden fosforik asitte, talep açığı ithalatla karşılanmaya devam edilecek, mevcut tesislere ilaveten devreye girecek yeni gübre tesislerinde üretilecek gübre miktarına bağlı olarak ithalat sürekli bir artış gösterecektir. Sülfürik asit kapasitesi iç talep için yeterli olmakla beraber uluslararası piyasalardaki düşük fiyatlara ve zaman zaman tesislerde ortaya çıkan teknik darboğazlara bağlı olarak ithalatı önümüzdeki Plan dönemi boyunca da devam edecektir. Plan dönemi başında Gemlik Amonyak Tesisinin işletmeye alınmasıyla azalacak olan amonyak ithalatı ise dönem sonuna doğru tekrar artacaktır.

471. Plan döneminde TSP ve DAP gübrelerinin sektör ihracatı içindeki ağırlığı devam edecektir.

472. Ülkemiz iklim özellikleri, bitki paterni ve tarım tekniği ile toprakların bitki besin maddeleri kapsamları dikkate alındığında 1,5-1,6 civarında olması gereken, ancak V. Plan dönemi sonunda 2,2'ye kadar yükselen azotlu/fosfatlı gübre kullanım oranının 1994 yılı sonuna kadar 1,9'a düşürülmesi öngörülmüştür.

b) İlkeler ve Politikalar

473. Gübreye yapılan Devlet desteklemesi AT'ye uyum politikası çerçevesinde sürdürülecektir.

474. Gübrenin desteklenmesi ürünlerin içerdiği bitki besin maddeleri bazında yapılacaktır.

475. Çiftçiye düşük faizli gübre kredisi verilmesi uygulamasına devam edilecektir.

476. Yüksek tenörlü gübre üretimi ve kullanımı teşvik edilecek, yüzde 26 N'lik kalsiyum amonyum nitrat gübresi yerine yüzde 33 N'lik amonyum nitrat gübresinin üretim ve kullanımı desteklenecektir.

477. Gübrenin pazarlanması ve dağıtılmasında kuruluşlar arasında denge sağlamaya yönelik tedbirler alınacaktır.

478. Yurtiçi toplam gübre tüketiminde mevcut azotlu/fosfatlı gübre kullanım oranının azaltılması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

479. Toprağın gerektirdiği ölçüde gübre kullanımını sağlamak için daha çok çeşitte kompoze gübre üretimi ve kullanımı teşvik edilecektir.

TABLO : 112 – Gübre Sanayii Talebi (1)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Amonyak	894 985	205 847	1 057 131	243 140	1 035 000	238 050	1 350 000	310 500	2,9	5,5
Sülfürik Asit	570 432	39 930	964 197	67 494	985 000	68 950	1 420 000	99 400	11,5	7,6
Fosforik Asit	982 976	378 446	846 938	326 071	880 000	338 800	1 040 000	400 400	–2,2	3,4
Ara Ürünler Toplamı (A)	–	624 223	–	636 705	–	645 800	–	810 300	0,7	4,6
A.Sülfat	617 200	80 236	630 975	82 027	625 000	81 250	760 000	98 800	0,3	4,0
A.Nitrat (%21 N)	47 711	7 157	108	16	–	–	–	–	–	–
A.Nitrat (%26-34 N)	1 640 997	282 251	1 682 096	289 321	1 665 000	286 380	2 120 000	364 640	0,3	5,0
Üre	615 178	118 729	735 804	142 010	745 000	143 785	985 000	190 105	3,9	5,7
N.S.P.	41 296	5 162	65	8	–	–	–	–	–	–
T.S.P.	439 865	117 884	271 563	72 779	285 000	76 380	385 000	103 180	–8,3	6,2
D.A.P.	468 257	177 938	346 692	131 743	395 000	150 100	565 000	214 700	–3,3	7,4
Kompoze	888 995	244 474	1 212 773	333 513	1 340 000	368 500	2 015 000	554 125	8,6	8,5
Potasyum Sülfat/Klorür	27 134	6 241	60 358	13 882	75 000	17 250	130 000	29 900	22,5	11,6
Diğerleri	5 087	1 348	24 358	6 455	25 150	6 665	37 500	9 938	37,7	8,3
Gübreler Toplamı (B)	4 791 720	1 041 419	4 964 792	1 071 753	5 155 150	1 130 310	6 997 500	1 565 388	1,7	6,7
Azotlu Gübreler (%100 N)	1 107 421	655 217	1 209 673	712 072	1 241 765	732 001	1 662 275	982 108	2,2	6,1
Fosfatlı Gübreler (%100 P_2O_5)	585 377	367 738	520 819	329 123	564 215	362 634	815 900	525 674	–0,3	7,7
Potaslı Gübreler (%100 K_2O)	49 127	18 465	78 690	30 558	91 100	35 675	145 600	57 606	14,1	10,1
Gübreler Bitki Bes.Mad.Top.	1 741 925	1 041 419	1 809 182	1 071 753	1 897 080	1 130 310	2 623 775	1 565 388	1,7	6,7
TOPLAM (A+B)		– 1 665 642		– 1 708 458		– 1 776 110		– 2 375 688	1,3	6,0

(1) Kompoze gübre üretiminde ve diğer sanayilerde kullanılan üre, amonyum sülfat, potasyum klorür ve TSP dahildir.

TABLO : 113 – Doğrudan Tarımda Kullanılan Gübre Talebi

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
A.Sülfat	412 222	53 589	424 968	55 246	405 000	52 650	510 000	66 300	–0,4	4,7
A.Nitrat (%21 N)	47 711	7 157	108	16	–	–	–	–	–	–
A.Nitrat (%26-34 N)	1 640 997	262 251	1 682 096	289 321	1 665 000	286 380	2 120 000	364 640	0,3	5,0
Üre	479 245	92 494	566 487	109 332	553 000	106 729	685 000	132 205	2,9	4,4
N.S.P.	41 296	5 162	65	8	–	–	–	–	–	–
T.S.P.	437 500	117 250	234 676	62 893	255 000	68 340	345 000	92 460	–10,2	6,2
D.A.P.	468 257	177 938	346 692	131 743	395 000	150 100	510 000	193 800	–3,3	5,2
Kompoze	888 995	244 474	1 212 773	333 513	1 340 000	368 500	2 015 000	554 125	8,6	8,5
Potasyum Sülfat/Klorür	10 703	2 462	14 401	3 312	25 000	5 750	40 000	9 200	18,5	9,9
Fiziki Toplam	4 426 926	982 776	4 482 266	985 384	4 638 000	1 038 449	6 225 000	1 412 730	1,1	6,3
Azotlu Gübreler (%100 N)	1 001 338	601 661	1 082 452	649 386	1 100 710	663 012	1 452 080	880 861	2,0	5,8
Fosfatlı Gübreler ((%100 P_2O_5)	583 828	366 430	490 827	316 010	545 950	351 262	769 800	494 963	–0,8	7,1
Potaslı Gübreler ((%100 K_2O)	32 021	14 685	43 584	19 988	52 700	24 175	80 450	36 906	10,5	8,8
Bitki Besin Mad. Toplamı	1 617 187	982 776	1 616 863	985 384	1 699 360	1 038 449	2 302 330	1 412 730	1,1	6,3

TABLO : 114 – Gübre Sanayii Üretimi

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Amonyak	352 769	97 011	343 696	94 516	415 000	114 125	750 000	206 250	3,3	12,6
Sülfürik Asit	391 136	25 424	863 212	56 109	910 000	59 150	1 280 000	83 200	18,4	7,1
Fosforik Asit	101 469	49 720	230 431	112 911	380 000	186 200	410 000	200 900	30,2	1,5
Ara Ürünler Toplamı (A)	–	172 155	–	263 536	–	359 475	–	490 350	15,9	6,4
A. Sülfat	179 007	30 431	288 604	49 063	290 000	49 300	345 000	58 650	10,1	3,5
A.Nitrat (%21 N)	56 400	8 460	54 080	8 112	–	–	–	–	–	–
A.Nitrat (%26-34 N)	1 117 855	217 982	1 160 616	226 320	1 085 000	211 575	1 860 000	362 700	–0,6	11,44
Üre	467 755	115 068	495 819	121 971	520 000	127 920	550 000	135 300	2,1	1,1
N.S.P.	53 890	6 736	–	–	–	–	–	–	–	–
T.S.P.	666 640	200 659	524 439	157 856	490 000	147 490	535 000	161 035	–6,0	1,8
D.A.P.	395 590	178 016	520 240	234 108	585 000	263 250	690 000	310 500	8,1	3,4
Kompoze	834 567	248 701	865 200	263 790	1 060 000	315 880	1 980 000	590 040	4,9	13,3
Gübreler Toplamı (B)	3 771 704	1 006 052	3 928 998	1 061 220	4 030 000	1 115 415	5 960 000	1 618 225	2,1	7,7
Azotlu Gübreler (%100 N)	785 019	540 140	854 780	596 609	876 300	612 877	1 289 650	924 247	2,6	8,6
Fosfatlı Gübreler (%100 P_2O_5)	636 356	453 476	633 007	451 421	681 200	486 744	923 650	664 476	1,4	6,4
Potaslı Gübreler (%100 K_2O)	25 037	12 435	30 982	13 189	37 100	15 794	69 300	29 502	4,9	13,3
Gübreler Bitki Bes.Mad.Top.	1 446 412	1 006 052	1 518 769	1 061 220	1 596 600	1 115 415	2 282 600	1 618 225	2,1	7,7
TOPLAM (A+B) (1)		– 1 012 972		– 1 071 741		– 1 127 757		– 1 638 468	2,2	7,8

(1) Ara ürünlerin gübre üretiminde girdi olarak kullanılan kısmı toplama dahil edilmemiştir.

TABLO : 115 – Gübre Sanayii İhracatı

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	V. Plan Dönemi
A.Sülfat	–	–	5 827	743	–	–	–	–	–	–
Üre	–	–	227 058	39 882	205 000	36 007	75 000	13 173	–	–18,2
A.Nitrat (%26-34 N)	–	–	75 478	9 836	75 000	9 774	40 000	5 213	–	–11,8
T.S.P.	182 440	55 305	447 773	102 117	305 000	69 557	210 000	47 892	4,7	–7,2
D.A.P.	40 750	18 045	507 583	162 491	465 000	148 859	225 000	72 029	52,5	–13,5
Kompoze	13 672	5 076	60 721	13 676	45 000	10 135	47 000	10 585	14,8	0,9
Diğerleri	1 443	305	1 179	249	2 900	612	7 300	1 541	15,0	20,3
Fiziki Toplam	238 305	78 731	1 325 619	328 993	1 097 900	274 944	604 300	150 432	28,4	–11,4
Azotlu Gübreler (%100 N)	10 169	6 596	228 618	102 761	206 565	92 768	95 295	44 442	69,7	–13,7
Fosfatlı Gübreler (%100 P_2O_5)	99 598	72 092	437 685	225 528	353 890	181 669	204 160	105 460	20,3	–10,3
Potaslı Gübreler (%100 K_2O)	220	43	3 643	684	2 700	507	2 820	529	63,8	0,9
Bitki Besin Maddesi Toplamı	109 987	78 731	669 047	328 993	563 155	274 944	302 575	150 432	28,4	–11,4

TABLO : 116 – Gübre Sanayii İthalatı (1)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Amonyak	542 216	101 382	713 435	133 396	620 000	115 926	600 000	112 186	2,7	–0,7
Sülfürik Asit	179 296	13 206	100 985	7 438	75 000	5 524	140 000	10 312	–16,0	13,3
Fosforik Asit	881 507	295 929	616 507	206 966	500 000	167 854	630 000	211 496	–10,7	4,7
Ara Ürünler Toplamı (A)	–	410 517	–	347 800	–	289 304	–	333 994	–6,8	2,9
A. Sülfat	410 536	38 380	227 234	21 244	245 000	22 905	415 000	38 798	–9,8	11,1
A.Nitrat (% 26-34 N)	514 679	72 904	632 112	89 538	470 000	66 575	320 000	45 328	–1,8	–7,4
Üre	205 571	35 525	326 812	56 477	425 000	73 445	510 000	88 134	15,6	3,7
T.S.P.	–	–	96 028	18 635	50 000	9 703	55 000	10 673	–	1,9
D.A.P.	184 960	47 159	321 857	82 063	215 000	54 818	95 000	24 222	3,1	–15,1
Kompoze	–	–	237 477	52 476	165 000	36 460	80 000	17 678	–	–13,5
Potasyum Sülfat/Klorür	9 993	1 968	60 358	11 884	65 000	12 798	130 000	25 596	45,4	14,9
Diğerleri	6 539	2 269	25 537	8 862	28 950	10 047	45 000	15 617	34,7	9,2
Gübreler Toplamı (B)	1 332 278	198 205	1 927 415	341 179	1 663 950	286 751	1 650 000	266 045	7,7	–1,5
Azotlu Gübreler (% 100 N)	348 538	161 207	469 198	219 696	442 920	200 684	442 150	195 277	4,5	–0,5
Fosfatlı Gübreler (% 100 P_2O_5)	85 736	35 030	237 981	106 975	155 145	71 446	87 600	44 288	15,3	–9,1
Potaslı Gübreler (% 100 K_2O)	4 997	1 968	37 303	14 508	37 450	14 621	67 400	26 480	49,4	12,6
Gübreler Bitki Bes. Mad. Top.	439 270	198 205	744 482	341 179	635 515	286 751	597 150	266 045	7,7	–1,5
TOPLAM (A+B)	–	608 722	–	688 980	–	576 055	–	600 039	–1,1	0,8

(1) Kompoze gübre üretiminde ve diğer sanayilerde kullanılan üre, amonyum sülfat, potasyum klorür ve TSP dahildir.

15. ÇİMENTO SANAYİİ

a) Hedefler

480. Plan döneminde yurtiçi çimento talebinin yılda ortalama yüzde 7,4 artması öngörülmektedir.

481. Bölgeler arası arz talep dengesizliğini gidermek, özellikle talep artış hızının yüksek olduğu Marmara, Ege ve İç Anadolu bölgelerinin ihtiyacını karşılamak için ithalatın devam etmesi beklenmektedir. Ancak Plan döneminde işletmeye alınacak tesislerin katkısıyla ithalat yılda ortalama yüzde 9,6 oranında azalarak 1994 yılında 900 bin tona düşecektir.

482. Plan dönemi sonunda çimento üretim kapasitesinin 40 milyon tona ve çimento üretiminin ise yılda ortalama yüzde 8,2 artışla 37 milyon tona yükselmesi hedef alınmıştır.

b) İlkeler ve Politikalar

483. Çimento talebinin karşılanabilmesi için ilave kapasite yaratılmasında prekalsinasyon yatırımlarına öncelik verilecektir.

484. Çimento talebinin karşılanmasında yurtiçi klinker ve çimento öğütme kapasitesinden en üst düzeyde yararlanılması esas olacak ve bölgeler arası klinker ve çimento sevkiyatının yeterli olmaması halinde ithalata gidilecektir. Bölgesel talebi karşılamak için başka bölgelerden yapılacak sevkiyat, ulaştırma masraflarını asgari seviyede tutacak şekilde düzenlenecektir. Çimento sevkiyatında denizyolu taşımacılığına ağırlık verilecektir. Bu amaçla, uygun terminal noktalarının seçimi ile liman dolum-boşaltım, depolama ve yüzer silo tesisleri yatırımları özendirilecektir.

485. Nakliye masrafları ve üretim maliyetinde sağlanacak tasarruf dikkate alınarak dökme çimento kullanımı ve dökme çimento tesisi yatırımları teşvik edilecektir.

486. Çimento sektörü yatırımlarında yerli mühendislik ve imalat payının artırılması için proje araştırma ve geliştirme çalışmaları özendirilecektir.

TABLO : 117 – Çimento Sanayii Üretimi, Talebi ve Dış Ticareti

M : Bin Ton

D : Milyon TL.

1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Klinker Üretimi	13 445	537 800	18 423	736 920	19 200	768 000	25 500	1 020 000	7,4	5,8
Çimento Üretimi	15 737	975 694	22 675	1 405 850	25 000	1 550 000	37 000	2 294 000	9,7	8,2
Çimento İthalatı	–	–	1 815	70 785	1 490	58 110	900	35 100	89,8	–9,6
Çimento İhracatı	2 167	82 346	245	9 310	299	11 362	1 195	45 410	–32,7	31,9
Çimento Talebi	13 570	893 348	24 245	1 467 325	26 191	1 596 748	36 705	2 283 690	12,3	7,4

16. PİŞMİŞ KİL VE ÇİMENTODAN GEREÇLER SANAYİİ

a) Hedefler

487. Refrakter malzemeleri yurtiçi talebi, demir-çelik ve çimento sektörleri başta olmak üzere kullanıcı sektörlerdeki üretim ve yatırım faaliyetlerine paralel olarak yılda ortalama yüzde 10,3 oranında artacaktır.

488. Konut yatırımları ile ticari ve sınai yapı inşaatlarındaki faaliyetlere paralel olarak inşaat tuğlası, kiremit ve yapı elemanları taleplerinde sırasıyla yıllık ortalama yüzde 9,0 yüzde 8,9 ve yüzde 11,9 oranlarında artış olacaktır.

489. İçmesuyu, kanalizasyon, sulama, elektrifikasyon ve diğer altyapı faaliyetlerinde beklenen gelişmelere paralel olarak toplam çimentolu ürünler talebinin yıllık ortalama yüzde 12,1 oranında artış göstermesi hedeflenmektedir.

490. Plan dönemi sonunda refrakter malzemelerin yurtiçinde üretilmeyen bazı türleri hariç diğer sektör ürünlerine olan talebin tamamının yerli üretimle karşılanması hedef alınmıştır.

491. Plan döneminde sektör ihracatının yılda ortalama yüzde 13,1 ithalatının ise yüzde 5,5 oranında artması beklenmektedir. Sektör ithalatının büyük bir bölümünü yurtiçinde üretilemeyen refrakter malzemeler teşkil ederken ihracatta ağırlıklı kalemleri yine refrakter malzemeler ile asbestli çimento ürünleri oluşturacaktır.

492. Yurtiçi talebi ve ihracatı karşılamak amacıyla üretimin, yılda ortalama yüzde 8,3 oranında artması hedef alınmıştır.

b) İlkeler ve Politikalar

493. Alümina silikatlı tuğla ve harç üretiminde kaliteli hammadde temini darboğazının aşılabilmesi için cevher zenginleştirme yatırımları teşvik edilecek ve yurtiçinde üretilmeyen tip ve kalitede olan malzemelerin, mevcut tesislerin modernizasyonu suretiyle üretimi özendirilecektir.

494. Refrakter tespit şekillerine uygun malzeme üretim teknikleri ve özellikle monolitik malzeme üretim ve uygulamaları konusunda çalışmalar sürdürülecektir.

495. Asbestli çimento ürünlerinde yeni tesisler kurmak yerine mevcut tesislerde darboğaz giderici ve verimliliği artırıcı yatırımların yapılması teşvik edilecektir.

TABLO : 118 – Pişmiş Kil ve Çimentodan Gereçler Sanayii Talebi

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Al.Silikatlı Tuğla, Harç	146,3	63 756	177,4	79 214	187,2	83 648	408,5	172 116	5,6	15,5
Manyezitli Tuğla, Harç	95,7	98 509	74,5	57 958	91,0	69 503	145,9	106 187	–6,7	8,8
Diğer Tuğla ve Harçlar	43,2	62 590	78,1	93 180	81,1	95 940	147,0	127 679	8,9	5,9
İnşaat Tuğlası (milyon ad.)	–	250 573	–	439 173	–	452 955	–	697 925	12,6	9,0
Kiremit (milyon adet)	–	114 090	–	141 762	–	146 108	–	223 844	5,1	8,9
Asbestli Çimento Boru	97,2	43 978	201,6	91 991	211,0	96 142	377,0	171 609	16,9	12,3
Asbestli Çimento Levha	71,2	20 471	97,3	27 723	102,0	29 205	178,0	50 765	7,4	11,7
Beton Direk	87,0	17 400	220,0	44 000	240,0	48 000	400,0	80 000	22,5	10,8
Beton Travers	5,6	840	13,0	1 950	14,0	2 100	50,0	7 500	20,1	29,0
Beton Boru	116,9	5 845	250,0	12 500	260,0	13 000	450,0	22 500	17,3	11,6
Beton Oluk (binmetre)	1617,0	2 857	2060,0	3 640	2160,0	3 817	4000,0	7 069	6,0	13,1
Yapı Elemanları	499,9	26 878	540,1	31 366	588,2	34 041	980,0	59 741	4,8	11,9
Diğerleri	39,6	13 360	16,6	27 053	18,0	28 327	66,0	55 544	16,2	14,4
TOPLAM	–	721 147	–	1 051 211	–	1 102 785	–	1 782 476	8,9	10,1

TABLO : 119 – Pişmiş Kil ve Çimentodan Gereçler Sanayii Üretimi

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Al.Silikatlı Tuğla, Harç	141,0	56 400	167,0	66 800	200,0	80 000	400,0	160 000	7,2	14,9
Manyezitli Tuğla, Harç	61,0	36 600	64,0	38 400	81,0	48 600	145,0	87 000	5,8	12,4
Diğer Tuğla veHarçlar	12,5	4 688	35,0	13 125	50,0	18 750	100,0	37 500	32,0	14,9
İnşaat Tuğlası (milyon ad.)	2512,5	251 250	4403,8	440 375	5200,0	520 000	7000,0	700 000	15,7	6,1
Kiremit (milyon adet)	457,8	114 450	569,0	142 250	650,0	162 500	900,0	225 000	7,3	6,7
Asbestli Çimento Boru	100,0	45 000	213,0	95 850	250,0	112 500	400,0	180 000	20,1	9,9
Asbestli Çimento Levha	82,0	22 550	109,0	29 975	120,0	33 000	200,0	55 000	7,9	10,8
Beton Direk	87,0	17 400	220,0	44 000	250,0	50 000	400,0	80 000	23,5	9,9
Beton Travers	5,6	840	13,0	1 950	20,0	3 000	50,0	7 500	29,0	20,1
Beton Boru	116,9	5 845	250,0	12 500	300,0	15 000	450,0	22 500	20,7	8,4
Beton Oluk (bin metre)	1617,0	2 857	2060,0	3 640	2500,0	4 418	4000,0	7 069	9,1	9,9
Yapı Elemanları	513,0	29 754	550,0	31 900	700,0	40 600	1000,0	58 000	6,4	7,4
Diğerleri	47,6	16 885	70,0	24 832	100,0	35 474	150,0	53 210	16,0	8,4
TOPLAM	–	604 519	–	945 597	–	1 123 841	–	1 672 779	13,2	8,3

TABLO : 120 – Pişmiş Kil ve Çimentodan Gereçler Sanayii İhracatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Al.Silikatlı Tuğla, Harç	4,2	2 687	3,5	2 220	1,8	1 151	7,5	4 798	–15,6	33,0
Manyezitli Tuğla, Harç	0,1	75	0,9	646	3,0	2 252	17,2	12 874	97,4	41,7
Diğer Tuğla ve Harçlar	3,7	5 072	2,4	3 290	2,9	3 975	9,0	12 337	–4,8	25,4
İnşaat Tuğlası	6,2	677	11,0	1 202	13,0	1 420	19,0	2 075	16,0	7,9
Kiremit	2,8	360	3,8	488	5,0	642	9,0	1 156	12,3	12,5
Asbestli Çimento Boru	2,8	1 022	11,4	4 159	14,0	5 108	23,0	8 391	38,0	10,4
Asbestli Çimento Levha	10,8	2 079	11,7	2 252	14,0	2 695	22,0	4 235	5,3	9,5
Yapı Elemanları	13,1	2 994	11,0	2 430	13,0	2 872	24,0	5 302	–0,2	13,0
Diğerleri	8,1	3 836	63,8	30 214	70,0	33 151	100,0	47 353	53,9	7,4
TOPLAM	51,8	18 701	119,4	46 901	136,7	53 267	230,7	98 528	23,3	13,1

TABLO : 121 – Pişmiş Kil ve Çimentodan Gereçler Sanayii İhalatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1981 Gerçekleşme		1982 Gerçekleşme		1983 Tahmin		1984 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Al.Silikatlı Tuğla, Harç	9,5	10 043	13,8	14 634	14,0	14 800	16,0	16 914	8,1	2,7
Manyezitli Tuğla, Harç	34,8	61 984	11,3	20 204	13,0	23 155	18,0	32 061	–17,9	6,7
Diğer Tuğla ve Harçlar	34,4	62 974	45,5	83 345	47,0	86 040	56,0	102 516	6,4	3,6
Yapı Elemanları	0,0	18	1,1	1 896	1,2	2 113	4,0	7 043	160,5	27,2
Diğerleri	0,1	311	10,4	32 436	10,7	33 231	16,0	49 691	154,6	8,4
TOPLAM	78,8	135 329	82,2	152 515	85,9	159 339	110,0	208 225	3,3	5,5

17. CAM SANAYİİ

a) Hedefler

496. Plan döneminde yurtiçi talep yılda ortalama yüzde 9,2 oranında artarak 1994 yılında 880.362 tona ulaşacaktır.

497. Üretimin, dönem içinde tevsi yatırımlarının tamamlanması ve yeni kapasite ilaveleri sonucunda yılda ortalama yüzde 9,3 artması ve 1994 yılında 1.475.200 tona ulaşması öngörülmüştür.

498. Rekabet edebilir bir yapıya sahip olan sektörde, ihracatın yılda ortalama yüzde 16,7 artışla Plan dönemi sonunda 642.058 tona ulaşması ve böylece cam sanayinin Plan döneminde net döviz girişi sağlayan sektörler arasında yer alması öngörülmektedir.

499. İthalatın Plan dönemi sonunda 47.220 tona yükselmesi ve yurtiçi talebin yüzde 7,5'inin ithalatla karşılanması beklenmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

500. Cam sanayii ihracatında önemli rol oynayan yüksek kalite ve standartta ambalaj üretimi teşvik edilecektir.

501. Cam sanayiinin rekabet gücünün artırılabilmesi için modern teknoloji kullanımının yanısıra, üretimde kaliteyi artıran, maliyeti azaltan, verimliliği yükselten, yeni ürünler geliştirmeye yönelik ileri teknolojilerin kullanımı özendirilecektir.

TABLO : 122 — Cam Sanayii Talebi

M : Ton
D : Milyon TL
1989 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmini		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Düz Cam	168 903	194 555	174 934	207 430	188 500	216 009	328 000	365 541	2,1	11,1
Emprime ve Telli Cam	38 921	37 231	53 051	48 736	52 748	49 628	79 025	77 103	5,9	9,2
Sınai Kaplar	109 222	112 535	195 519	180 558	206 193	197 580	277 950	262 064	11,9	7,4
Ev Eşyası	36 497	99 983	66 676	185 041	69 220	176 828	71 000	235 808	12,1	5,9
Cam Yünü	9 179	16 153	17 950	31 669	19 633	34 663	25 450	44 783	16,5	5,3
Cam Tülü	432	2 800	454	2 605	441	2 603	1 120	6 160	0,0	17,1
Roving ve Keçe	1 679	6 200	1 443	9 215	5 910	19 243	9 750	34 770	25,4	12,6
Cam Boru (Aydınlatma)	1 266	3 166	1 026	2 057	1 260	2 627	2 100	4 039	−3,7	9,0
Cam Boru (Sağlık, Laboratuvar) ve Cam Çubuk	3 057	5 694	5 351	9 974	6 710	13 297	11 442	20 228	18,5	8,8
Ampul Kavanozu	5 490	15 128	6 373	17 519	6 050	16 610	11 375	31 174	1,9	13,4
Cam Mozaik	1 033	2 022	1 605	4 693	1 910	5 948	2 875	7 505	24,1	4,8
Optik Cam (İşlenmiş)	263	2 585	719	7 302	840	8 592	1 550	15 240	27,2	12,1
Emniyet Camları	3 987	6 565	6 152	15 429	8 200	14 989	18 650	30 915	17,9	15,6
Çift Cam	1 346	3 646	1 167	3 718	1 235	3 571	2 500	7 779	−0,4	16,8
Cam Ayna	5 250	9 188	8 918	20 487	8 135	20 753	18 175	47 384	17,7	18,0
Diğerleri	13 460	40 293	10 630	32 935	10 850	34 874	19 400	61 141	−2,8	11,9
TOPLAM	399 995	557 764	552 970	779 365	579 835	818 015	880 382	1 271634	6,0	9,2

TABLO : 123 – Cam Sanayii Üretimi

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Düz Cam	334 926	267 941	355 000	284 000	380 000	304 000	600 000	480 000	2,6	9,6
Emprime ve Telli Cam	43 552	39 197	55 000	49 500	65 000	58 500	90 000	81 000	8,3	6,7
Sınai Kaplar	173 000	138 400	255 000	204 000	290 000	232 000	425 000	340 000	10,9	7,9
Ev Eşyası	56 107	140 268	112 000	280 000	135 000	337 500	200 000	500 000	19,2	8,2
Cam Yünü	9 757	17 202	18 000	31 734	20 000	35 260	30 000	52 890	15,4	8,4
Cam Tülü	326	1 630	450	2 250	500	2 500	1 000	5 000	8,3	14,9
Roving ve Keçe	3 666	9 165	7 900	19 750	10 000	25 000	20 000	50 000	22,2	14,9
Cam Boru (Aydınlatma)	346	519	615	923	700	1 050	1 300	1 950	15,1	13,2
Cam Boru (Sağlık, laboratuvar) ve Cam Çubuk	2 471	3 954	3 700	5 920	4 500	7 200	8 000	12 800	12,7	12,2
Ampul Kavanozu	4 890	13 448	4 700	12 925	5 700	15 675	9 500	26 125	3,1	10,8
Cam Mozaik	716	716	630	630	700	700	1 500	1 500	–0,5	16,5
Optik Cam (İşlenmiş)	153	1 377	300	2 700	350	3 150	900	8 100	18,0	20,8
Emniyet Camları	4 917	8 605	8 200	14 350	9 000	15 750	23 000	40 250	12,9	20,6
Çift Cam	1 498	3 745	1 250	3 125	1 400	3 500	3 000	7 500	–1,3	16,5
Cam Ayna	5 250	9 188	15 000	26 250	20 000	35 000	40 000	70 000	30,7	14,9
Diğerleri	15 386	46 158	10 000	30 000	13 500	40 000	22 000	66 000	–2,6	10,3
TOPLAM	656 961	701 510	847 745	968 057	956 350	1 117 285	1 475 200	1 743 115	9,8	9,3

TABLO : 124 — Cam Sanayii İhracatı

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1994 Gerçekleşme		1995 Gerçekleşme		1999 Tahmin		1994 Planı Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Düz Cam	166 565	73 781	194 675	86 282	190 000	84 124	300 000	132 827	2,7	9,6
Emprime ve Telli Cam	4 631	1 966	1 972	837	3 700	1 571	11 250	4 776	—4,4	24,9
Sınai Kaplar	63 778	25 865	58 661	24 196	70 000	28 366	147 500	59 818	1,9	16,1
Ev Eşyası	19 951	42 082	47 190	99 536	58 000	122 337	131 500	277 368	23,8	17,8
Cam Yünü	569	1 073	115	209	300	564	5 000	9 108	—19,4	60,4
Cam Tüp	17	19	37	42	75	85	—	—	34,6	—100,0
Roving ve Keçe	2 128	3 613	6 603	11 205	4 500	7 637	11 000	18 669	16,2	19,6
Cam Boru (Aydınlatma)	—	—	14	61	40	178	100	446	—35,2	20,1
Cam Boru (Sağlık, laboratuvar) ve Cam Çubuk	29	122	807	3 389	1 100	4 619	2 556	10 742	106,9	18,4
Ampul Kavanozu	—	—	56	248	50	221	125	554	308,2	30,1
Cam Mozaik	4	4	27	24	50	45	125	113	85,7	30,1
Optik Cam (İşlenmiş)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Emniyet Camları	1 061	2 748	453	1 173	600	1 554	5 000	12 949	—10,8	52,3
Çift Cam	152	99	510	333	300	196	900	587	14,6	24,8
Cam Ayna	—	—	8 313	6 691	8 400	6 904	22 000	23 319	13,3	21,2
Diğerleri	2 097	6 593	62	193	600	1 886	5 000	15 721	—22,1	62,8
TOPLAM	261 032	157 943	319 694	234 421	337 615	262 110	642 058	566 995	10,7	16,7

TABLO : 125 — Cam Sanayii İthalatı

M : Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Düz Cam	572	375	14 600	9 709	18 500	12 136	28 000	18 368	100,4	8,6
Emprime ve Tızlı Cam	—	—	23	74	48	153	275	879	15,5	41,8
Sınai Kaplar	—	—	180	753	190	795	450	1 882	3,6	18,8
Ev Eşyası	341	1 797	865	4 559	1 300	6 524	2 500	13 176	28,8	15,8
Cam Yünü	11	24	65	145	130	296	450	1 001	84,8	27,8
Cam Tülü	123	1 169	41	397	66	638	120	1 160	−11,7	12,7
Roving ve Keçe	141	647	146	670	400	1 834	750	3 439	23,2	13,4
Cam Boru (Aydınlatma)	940	2 647	425	1 197	550	1 549	900	2 534	−10,2	10,4
Cam Boru (Sağlık, laboratuvar) ve Cam Çubuk	619	1 862	2 455	7 436	4 050	12 265	6 000	18 170	46,8	8,2
Ampul Kavanozu	600	1 681	1 729	4 843	1 100	3 081	2 000	5 602	12,9	12,7
Cam Mozaik	321	1 309	1 000	4 078	1 310	5 343	1 500	6 118	32,5	2,7
Optik Cam (İşlenmiş)	110	1 206	419	4 603	520	5 712	650	7 140	36,4	4,6
Emniyet Camları	131	728	405	2 252	313	1 740	650	3 614	19,0	15,7
Çift Cam	—	—	425	920	210	455	400	866	207,2	13,8
Cam Ayna	—	—	230	924	139	342	175	703	50,6	5,3
Diğerleri	181	729	690	3 123	1 750	7 920	2 400	10 862	81,2	6,5
TOPLAM	4 066	14 197	23 898	45 679	30 475	60 793	47 220	95 514	33,8	9,5

18. SERAMİK SANAYİİ

a) Hedefler

502. Plan döneminde konut ve ticari yapı faaliyetlerindeki gelişmeye paralel olarak yer ve duvar döşemeleri üretiminin yılda ortalama yüzde 7,5 ve sağlık gereçleri üretiminin yılda ortalama yüzde 8,7 büyümesi hedef alınmıştır.

503. Enerji ve elektrifikasyon yatırımlarına paralel olarak elektroporselen üretiminde yüzde 8,4, sofra ve süs eşyası üretiminde ise yılda ortalama yüzde 9,0 oranında artış öngörülmektedir.

504. Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde ve Orta Doğu ülkelerindeki imar faaliyetlerinde beklenen olumlu gelişmelerin sonucunda sektör ihracatının yılda ortalama yüzde 16,5 artış göstermesi hedef alınmıştır.

505. Yurtiçi talep Plan döneminde yılda ortalama yüzde 9,6 oranında artacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

506. Seramik hammaddelerinin yurt içinden yeterli kalite ve miktarlarda temin edilebilmesi için hammadde araştırması hızlandırılacaktır. Kaliteli ve standart hammadde teminini gerçekleştirecek birimlerin teşkili ile bu yöndeki yatırımlar desteklenecektir. Bu amaçla işletilmeyen hammadde sahaları için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

507. Kalitenin yükseltilmesini, üretimdeki kayıpların asgariye indirilmesini, maliyetlerin düşürülmesini sağlayacak yeni teknolojileri içeren modernizasyon yatırımları ile araştırma ve geliştirme çalışmaları teşvik edilecektir.

508. Seramik üretim teknolojisine çok uygun olan ve kaliteyi olumlu yönde etkileyen doğal gaz kullanımı teşvik edilecektir.

TABLO : 126 – Seramik Sanayii Talebi

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Sofra ve Sûs Eşyası	6 529	26 497	7 953	39 298	8 600	42 506	17 600	79 874	9,9	13,4
Yer ve Duvar Döşemeleri	194 466	146 583	349 075	253 315	363 000	263 706	531 000	397 713	12,5	8,6
Sağlık Gereçleri	39 753	130 781	35 778	129 521	35 280	132 578	52 800	213 060	0,3	10,0
Elektroporselen	17 440	79 224	7 155	17 811	8 920	22 744	14 600	38 024	–22,1	10,8
TOPLAM	258 188	383 085	399 961	439 945	415 800	461 534	616 000	728 672	3,8	9,6

TABLO : 127 – Seramik Sanayii Üretimi

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Sofra ve Sûs Eşyası	7 401	28 124	10 500	39 900	13 000	49 400	20 000	76 000	11,9	9,0
Yer ve Duvar Döşemeleri	241 357	168 950	375 000	262 500	435 000	304 500	625 000	437 000	12,5	7,5
Sağlık Gereçleri	46 522	139 566	48 000	144 000	54 000	162 000	82 000	246 000	3,0	8,7
Elektroporselen	11 376	25 027	7 200	15 840	10 000	22 000	15 000	33 000	–2,5	8,4
TOPLAM	306 656	361 667	440 700	462 240	512 000	537 900	742 000	792 500	8,3	8,1

TABLO : 128 – Seramik Sanayii İhracatı

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Sofra ve Süs Eşyası	872	1 627	3 988	7 441	4 200	7 836	5 300	9 869	36,9	4,8
Yer ve Duvar Döşemeleri	46 896	22 370	45 448	21 679	49 000	23 374	125 000	9 627	0,9	20,6
Sağlık Gereçleri	6 781	8 880	12 452	16 308	15 000	19 643	30 000	287	17,2	14,9
Elektroporselen	286	741	369	1 008	600	1 555	1 400	3 627	16,0	18,5
TOPLAM	54 835	33 618	62 278	46 436	68 800	52 408	161 700	112 430	0,0	16,9

TABLO : 129 – Seramik Sanayii İthalatı

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Sofra ve Süs Eşyası	–	–	1 441	6 838	1 800	8 542	2 900	13 762	24,8	10,0
Yer ve Duvar Döşemeleri	5	3	19 523	12 495	21 500	13 760	31 000	19 840	435,4	7,1
Sağlık Gereçleri	12	95	231	1 829	288	2 285	800	6 347	87,8	23,4
Elektroporselen	6 350	54 938	344	2 979	530	4 585	1 000	8 652	–39,4	14,0
TOPLAM	6 367	55 036	21 539	24 141	24 118	29 173	35 700	48 601	–11,8	10,6

19. DEMİR VE ÇELİK SANAYİİ

a) Hedefler

509. Teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek üretim yapısını sürekli olarak yenileyen, üretimi mümkün olan en düşük maliyetlerde gerçekleştiren, toplam talebi kalite ve miktar yönünden karşılayabilen bir demir çelik sanayiinin geliştirilmesi hedef alınmıştır.

510. Plan döneminde çelik üretim kapasitesinin, Erdemir'de devam etmekte olan "KAM" Projesi tevsiatının tamamlanması ile 2.530 bin ton/yıl'a, İsdemir'de tesis içi darboğazların aşılmasıyla 2.500 bin ton/yıl'a yükselmesi, Karabük'te ise çelikhane modernizasyonunun tamamlanması planlanmıştır.

511. Tamamlanmak üzere olan yatırımların gerçekleştirilmesi sonucu ark ocaklı tesislerin toplam kapasitesi Plan dönemi sonunda 5.600 bin ton/yıl'a, döküm sanayii kapasitesinin ise 1.100 bin ton/yıl'a ulaşacaktır. Ferro-alaşımlar sanayiinde ferro-silisyum ve ferro-manganez üretiminde yeni yatırımların gerçekleştirilmesi hedef alınmıştır.

512. Demir çelik sanayii yurtiçi tüketiminin Plan dönemi sonunda uzun mamullerde 4,8 milyon tona, yassı mamullerde ise 5,0 milyon tona yükselmesi öngörülmektedir. Böylece kişi başına çelik tüketimi, 1988 yılındaki 110 kg seviyesinden 1994 yılında 175 kg seviyesine yükselecektir. Kişi başına çelik tüketimi ve çelik yoğunluğunun kalkınmış ülkelere göre oldukça düşük olması, önümüzdeki dönemde çelik talebinde hızlı bir gelişmenin olabileceğini göstermektedir. Plan döneminde özellikle soğuk ve sıcak sac taleplerinin artması, bu artışı imalat sanayiinin gelişimine bağlı olarak vasıflı çelik, döküm ve dövme mamulleri taleplerinin takip etmesi beklenmektedir.

513. Plan dönemi sonunda sektör üretiminin sıvı çelikte 12 milyon tona ulaşarak yılda ortalama yüzde 7,1 oranında artması hedef alınmıştır. Üretimi önemli oranlarda artacak mamuller arasında çubuklar, dikişli borular, kaplamalı saçlar ve vasıflı çelik mamullerin yer alacağı öngörülmektedir.

514. Demir çelik sanayii uzun mamuller ihracatının Plan döneminde yıllık ortalama yüzde 14,3 oranında artması öngörülmüştür. Dikişli borular, ferrokrom ve işlenmiş döküm mamullerinde ihracatın artmaya devam edeceği, yassı mamuller ihracatının yurtiçi arz-talep dengesi sebebi ile önemli bir gelişme göstermeyeceği tahmin edilmektedir.

515. Plan döneminde Erdemir'de haddeleme kapasitesinin tam kullanılması amacı ile yarı ürün ithalatına devam edilecektir. Aynı dönemde soğuk çekilmiş saçlar ile ark ocaklı tesislerde beklenen üretim artışlarına paralel olarak hurda çelik ithalatı artmaya devam edecektir.

b) İlkeler ve Politikalar

516. Demir çelik sanayii, teknolojik yönden yenilenmiş, tüketicilerin ihtiyaçlarına en iyi şekilde cevap veren ve uygun fiyatlarla mamullerini pazarlayabilen bir yapıda geliştirilecektir.

517. Rehabilitasyon ve modernizasyon yatırımlarına öncelik verilecek, uzun ürünler üretimine yönelik yeni ark ocaklı tesisler teşvik edilmeyecektir.

518. Hurda çeliğin ikamesi için süngер demir üretimi ile diğer alternatif kaynakların değerlendirilmesi konusunda teknik ve ekonomik çalışmalar desteklenecektir.

519. Uzun mamuller üretimine yönelik küçük ölçekli haddehanelerin durumu AT'ye entegrasyon çerçevesinde değerlendirilecektir.

520. Demiryolu ray talebinin yurtiçinden karşılanması amacı ile gerekli teknik ve ekonomik çalışmalar başlatılacaktır.

521. Yeni tiplerde ekonomik geniş flanşlı profillerin üretimine geçilmesi konusunda yapılacak çalışmalar özendirilecektir.

522. Beton yapılarda kullanılan yuvarlak düz çelik mamullerin nervürlü veya hasır çeliğe dönüştürülmesi için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

523. Şehir altyapı hizmetlerinde teknik özellikleri sebebi ile tercihan kullanılan döktil boruların üretimine yönelik yatırımlar özendirilecektir.

524. Yeni yassı mamul tesislerinin kurulması için gerekli çalışmalara başlanacak, konunun özel bir çerçevede ele alınması ve proje finansman modellerinin geliştirilmesi yönündeki çalışmalar desteklenecektir.

525. Döküm sanayiinde yeni tesis, rehabilitasyon ve modernizasyon yatırımları ile küçük ölçekli döküm sanayii kuruluşlarının üretim ünitelerinin iyileştirilerek ekonomik ölçeklere uluşmasını sağlayacak girişimler özendirilecektir.

526. Dikişli boru sektöründe, kalite standardını yükseltici, modernizasyona dönük ve verimliliği artırıcı yatırımlara öncelik verilecektir.

527. Dövme sanayiinin ihtiyaç duyduğu vasıflı çelik türlerinin yurtiçinde üretiminin artırılması amacı ile, mevcut ark ocaklı çelik tesislerinin vasıflı çelik üretimine yönelik yatırımlar ile ferro-alaşımların üretimine yönelik yeni yatırımlar teşvik edilecektir.

TABLO : 130 — Demir ve Çelik Sanayii Talebi

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyle

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kok	2 682	—	3 418	—	3 650	—	4 500	—	6,4	4,3
Pik	254	—	502	—	595	—	800	—	18,6	9,1
Hurda (7)	1 691	—	4 226	—	4 435	—	7 700	—	21,3	11,7
Demir-Çelik Ürünleri	5 167	3 446 234	7 151	4 686 125	7 073	4 685 326	11 175	7 429 060	6,3	9,7
Uzun Ürünler Toplamı	2 147	1 076 284	3 372	1 697 277	3 215	1 609 510	4 720	2 367 290	6,4	8,0
Çubuk (1)	1 831	896 641	2 785	1 363 815	2 725	1 334 433	3 950	1 934 315	8,3	7,7
Profil	266	148 428	494	275 652	465	259 470	720	401 760	11,8	9,1
Demiryolu Malzemesi	50	31 215	93	57 810	25	15 608	50	31 215	−12,9	14,9
Yassı Ürünler Toplamı	2 274	1 329 990	2 825	1 676 990	2 925	1 765 900	5 000	3 036 000	5,8	11,5
Sıcak Ç. Ürünler (2)	1 208	567 760	1 379	848 130	1 350	834 500	2 200	1 034 000	2,2	10,3
Soğuk Ç. Ürünler (3)	594	377 190	824	523 240	870	552 450	1 600	1 016 000	7,9	13,0
Kaplamalı Saçlar (4)	152	132 240	203	176 610	275	239 250	500	435 000	12,0	12,7
Dikişli Borular	320	252 800	419	331 010	430	339 700	700	553 000	6,1	10,2
Diğer Ürünler Toplamı	746	1 039 960	955	1 311 858	930	1 309 916	1 455	2 023 770	4,7	9,1

TABLO : 130 — Demir ve Çelik Sanayii Talebi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1968 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Yas. ve Özel Çelik. (5)	208	267 072	262	336 400	250	321 000	450	577 800	3,7	12,5
Dikişsiz Borular	44	56 848	35	44 574	33	42 636	65	83 980	—5,6	14,5
Diğer Borular (6)	26	13 572	58	30 276	30	15 660	50	26 100	2,9	10,8
Pik ve Çelik Döküm	468	702 468	600	900 600	620	930 620	890	1 335 890	5,8	7,5
Ferro-Alaşımlar	50	46 100	95	87 774	105	96 810	195	179 790	16,0	13,2
TOPLAM	—	3 492 334	—	4 775 899	—	4 782 136	—	7 608 850	6,5	9,7

(1) Tel ve filmaşinler dahil
(2) Sıcak çekme şeritler ve levhalar dahil
(3) Soğuk çekme şeritler dahil
(4) Manyetik saçlar dahil
(5) Üç mamul üretimi
(6) Dökme borular
(7) Proses hurdası dahil

TABLO : 131 — Demir ve Çelik Sanayii Üretimi

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kok	2 510	—	3 358	—	3 600	—	4 200	—	7,5	3,1
Ham Demir	2 902	—	4 461	—	4 700	—	6 250	—	10,1	5,9
Pik	247	—	453	—	475	—	600	—	14,0	4,8
Sıvı Çelik	4 330	—	7 982	—	8 500	—	12 000	—	14,4	7,1
Hurda (7)	650	—	752	—	625	—	1 000	—	4,9	3,9
Demir-Çelik Ürünleri	5 620	3 954 783	8 367	5 235 410	8 623	5 434 635	13 680	8 568 850	8,8	9,5
Uzun Ürünler Toplamı	2 918	1 502 275	4 853	2 475 700	4 930	2 518 675	8 115	4 143 750	10,9	10,5
Çubuklar (1)	2 383	1 191 500	4 200	2 100 000	4 250	2 125 000	7 000	3 500 000	12,3	10,5
Profiller	517	297 275	650	373 750	675	388 125	1 100	632 500	5,5	10,3
Demiryolu Malzemesi	18	13 500	3	1 950	5	3 750	15	11 250	—22,6	24,6
Yassı Ürünler Toplamı	2 099	1 272 450	2 706	1 682 700	2 850	1 797 500	4 200	2 700 000	7,2	8,5
Sıcak Ç. Ürünler (2)	1 048	471 600	1 256	565 200	1 250	562 500	1 800	810 000	3,6	7,6
Soğuk Ç. Ürünler (3)	370	222 000	460	276 000	500	300 000	600	360 000	6,2	3,7
Kaplamalı Saçlar (4)	167	141 950	340	289 000	425	361 250	700	595 000	20,5	10,5
Dikişli Borular	514	436 900	650	552 500	675	573 750	1 100	935 000	5,6	10,3
Diğer Ürünler Toplamı	603	820 058	809	1 077 010	843	1 120 460	1 365	1 725 100	6,4	9,0

TABLO : 131 — Demir ve Çelik Sanayii Üretimi (Devamı)

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Yas. ve Özel Çelik. (5)	111	94 350	198	168 300	210	178 500	400	340 000	13,6	13,8
Dikişsiz Borular	8	10 400	6	7 150	8	10 400	15	19 500	0,0	13,4
Diğer Borular (6)	9	2 808	5	1 560	5	1 560	50	15 600	−11,1	58,5
Pik ve Çelik Döküm	475	712 500	600	900 000	620	930 000	900	1 350 000	5,5	7,7
Ferro-Alaşımlar	54	61 182	60	66 207	100	113 300	200	226 600	13,1	14,9
TOPLAM	–	3 655 965	–	5 303 617	–	5 548 135	–	8 795 450	8,7	9,7

(1) Tel ve filmaşinler dahil

(2) Sıcak çekme şeritler ve levhalar dahil

(3) Soğuk çekme şeritler dahil

(4) Manyetik saçlar dahil

(5) Üç mamul üretimi

(6) Dökme borular

(7) Proses hurdası dahil

TABLO : 132 — Demir ve Çelik Sanayii İhracatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşmesi		1988 Gerçekleşmesi		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kok	60	69 901	20	23 280	—	—	—	—	0,0	0,0
Yıl	185	34 773	101	18 984	50	9 398	—	—	−23,0	−100,0
Hurda (1)	—	—	8	11 155	—	—	—	—	0,0	0,0
Kütük-Blum	185	37 611	1 280	396 583	1 200	373 693	1 000	311 410	45,3	−3,6
Demir-Çelik Ürünleri	1 504	704 567	2 606	1 392 772	3 086	1 525 145	5 510	2 616 428	16,7	11,4
Uzun Ürünler Toplamı	1 061	419 546	1 631	708 226	2 050	794 328	4 000	1 547 638	13,6	14,3
Çubuklar (2)	736	284 963	1 635	631 320	1 800	696 231	3 500	1 351 450	19,6	14,2
Profiller	343	134 586	196	76 906	250	98 094	500	196 189	−6,1	14,9
Yassı Ürünler Toplamı	410	268 233	930	647 393	975	680 047	1 400	973 670	20,4	7,4
Sıcak Ç. Ürünler (3)	160	90 601	316	176 936	325	184 032	500	283 127	15,2	9,0
Soğuk Ç. Ürünler (4)	8	5 701	140	99 764	150	106 890	—	—	79,7	−100,0
Kaplamalı Saçlar (5)	38	33 329	236	206 989	250	219 268	400	350 829	45,8	9,9
Dikişli Borular	204	138 803	238	161 704	250	169 857	500	329 714	4,2	14,9
Diğer Ürünler Toplamı	13	16 785	45	37 153	61	50 772	110	97 120	24,8	13,9

TABLO : 132 – Demir ve Çelik Sanayii İhracatı (Devamı)

M : Bin Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Vas. ve Özel Çelik. (6)	4	3 285	44	36 133	60	49 272	100	82 120	71,9	10,8
Pik ve Çelik Döküm	9	13 500	1	1 020	1	1 500	10	15 000	–35,6	58,5
Ferro-Alaşımlar	56	77 522	60	83 059	95	131 510	135	186 440	11,1	7,2
TOPLAM	–	944 373	–	1 927 843	–	2 039 746	–	3 116 278	16,7	8,8

(1) Granüller dahil

(2) Tel ve filmaşinler dahil

(3) Sıcak çekme şeritler ve levhalar dahil

(4) Soğuk çekme şeritler dahil

(5) Manyetik saçlar dahil

(6) Uç mamul üretimi

TABLO : 133 — Demir ve Çelik Sanayii İthalatı

M : Bin Ton
D : Milyon TL
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kok	172	32 119	80	14 835	50	9 272	300	55 631	−22,0	43,1
Pik	67	14 052	150	31 460	170	35 655	200	41 947	20,5	3,3
Hurda	1 041	192 565	3 471	642 114	3 610	667 063	6 700	1 240 793	28,2	13,2
Kütük-Blum	928	301 600	335	108 875	300	97 500	500	162 500	−20,2	10,8
Slab	284	74 947	532	140 394	600	158 340	600	158 340	16,1	0,0
Demir-Çelik Ürünleri	1 070	743 428	1 590	1 096 141	1 536	1 033 371	3 005	2 050 489	6,8	14,7
Uzun Ürünler Toplamı	330	152 316	350	162 769	335	143 327	605	262 966	−1,2	12,9
Çubuk (1)	185	75 036	220	89 235	275	111 543	450	182 526	8,3	10,4
Profil	92	45 666	40	19 855	40	19 855	120	59 565	−15,3	24,6
Demiryolu Malzemesi	53	31 611	90	53 679	20	11 929	35	20 875	−17,7	11,8
Yassı Ürünler Toplamı	585	351 221	1 049	655 647	1 050	657 036	2 200	1 458 689	13,3	17,3
Sıcak Ç. Ürünler (2)	321	159 922	439	218 709	425	211 735	900	448 624	5,8	16,2
Soğuk Ç. Ürünler (3)	232	155 587	504	338 000	520	346 730	1 000	670 634	17,5	14,0
Kaplamalı Saçlar (4)	22	19 456	99	87 561	100	88 445	200	176 890	35,4	14,9
Dikişli Borular	10	16 254	7	11 378	5	8 127	100	162 541	−12,9	82,1
Diğer Ürünler Toplamı	155	239 891	191	277 725	151	233 008	200	328 634	−0,6	7,1

TABLO : 133 – Demir ve Çelik Sanayii İthalatı (Devamı)

M : Bin Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Vas. ve Özel Çelik. (5)	100	179 207	108	193 544	100	179 207	150	268 811	0,0	8,4
Dikişsiz Borular	36	43 216	29	34 813	25	30 011	50	60 022	–7,0	14,9
Diğer Borular (6)	16	14 617	53	48 418	25	22 839	–	–	9,3	–100,0
Pik ve Çelik Döküm	3	2 851	1	950	1	950	–	–	–19,7	–100,0
Ferro-Alaşımlar	52	45 930	95	83 913	100	88 330	130	114 828	14,0	5,4
TOPLAM	–	1 404 662	–	2 117 733	–	2 089 550	–	3 824 528	8,3	12,8

(1) Tel ve filmaşinler dahil

(2) Sıcak çekme şeritler ve levhalar dahil

(3) Soğuk çekme şeritler dahil

(4) Manyetik saçlar dahil

(5) Uç mamul üretimi

(6) Dökme borular

Devlet İstatistik Enstitüsü ve Kütüphane Şube Müdürlüğü

20. DEMİRDIŞI METALLER SANAYİİ

a) Hedefler

528. Plan döneminde temel metaller sanayiinde mevcut kapasitenin kullanılması yanında, özellikle aluminyum ve bakır ürünleri üretim ve ihracatında sağlanacak artışın da etkisiyle sektör üretimi yılda ortalama yüzde 10,8 oranında artacaktır.

529. Nihai ürünlerde, yılda ortalama yüzde 8,2 oranında artacağı tahmin edilen talebin tamamen yerli üretimle, buna karşılık temel metallerde ise yüzde 54,7 oranında ithalatla karşılanması öngörülmektedir.

b) İlkeler ve politikalar

530. Katma değeri yüksek nihai ürünlerin ihracatına önem verilecek, yurtiçinde üretilen yarı ürünlerin kullanımı teşvik edilecek ve üretim safhasında uygulanacak teşvik tedbirleri ile uluslararası düzeyde rekabet edilebilir bir yapının teşekkülü sağlanacaktır.

531. Ürün kalitesini iyileştirmeye, maliyetleri düşürmeye ve rekabet gücünü artırmaya yönelik modernizasyon ve darboğaz giderme yatırımları teşvik edilecektir.

532. Yurtiçi talebi karşılamada yetersiz kalan temel metallerin üretim kapasitesini artırmaya yönelik tesislerin kurulması ve bu tesislerde öncelikle yerli hammadde kaynaklarının değerlendirilmesi özendirilecektir.

TABLO : 134 – Demirdışı Metaller Sanayii Talebi

M : Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
YARI ÜRÜNLER (1)	301 326	355 691	361 082	421 613	376 814	403 827	535 356	803 938	2,6	12,0
Alumina (2)	75 502	617	116 265	2 839	117 900	1 748	118 200	2 165	23,2	4,4
Ham Aluminyum (2)	106 378	209 298	101 963	153 906	108 500	151 590	188 000	401 700	–6,2	21,5
Blister Bakır (2)	53 377	76 971	64 302	172 153	73 000	147 394	126 000	254 590	13,9	11,6
Ham Çinko (2)	40 263	31 403	45 449	42 989	45 400	46 004	61 000	57 057	7,9	4,4
Ham Kurşun (2)	23 473	7 788	30 252	16 194	29 000	16 536	36 000	21 129	16,3	5,0
Antimuan	490	2 677	700	3 824	660	3 605	900	4 915	6,1	6,4
Kalay	853	8 385	899	9 517	950	10 068	1 150	12 188	3,7	3,9
Nikel	819	14 222	823	13 913	900	15 220	1 350	22 831	1,4	8,4
Mağnezyum	62	306	302	1 488	350	1 728	550	2 715	41,4	9,5
Civa	30	360	25	300	25	300	20	240	–3,6	–4,4
Diğer Yarı Ürünler	79	3 664	103	4 490	129	9 634	186	24 408	21,3	20,4
ÜRÜNLER	170 732	981 421	171 612	1 027 327	182 155	1 109 825	239 797	1 644 168	2,5	8,2
Alüminyum Ürünleri	81 511	503 538	78 908	526 925	84 825	562 859	114 500	813 456	2,3	7,8
Levha	27 290	176 747	22 045	147 141	22 600	152 819	27 500	209 978	–2,9	6,6
Folyo	4 731	34 594	11 022	81 435	12 200	89 276	22 000	149 514	20,9	10,9

TABLO : 134 – Demirdışı Metaller Sanayii Talebi (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Ekstrüzyon Ürünleri	13 985	101 322	21 545	147 050	21 500	147 641	25 000	191 210	7,8	5,3
İletken	22 505	97 928	8 295	36 900	11 525	51 574	13 000	59 703	–12,0	6,2
Döküm	13,000	92 950	16 000	114 400	17 000	121 550	27 000	193 050	5,5	9,7
Bakır Ürünleri	54 425	351 818	55 852	374 835	61 300	418 484	78 400	641 804	3,5	8,9
Elektrolitik Tel	29 259	191 977	36 569	251 091	41 500	290 803	56 000	458 026	8,7	9,5
Diğer Bakır Ürünleri	12 020	81 176	5 058	43 135	5 500	46 899	4 000	73 997	–10,4	9,5
Pirinç Ürünleri	13 146	78 665	14 225	80 609	14 300	80 781	18 400	109 780	0,5	6,3
Çinko Ürünleri	20 986	99 352	18 296	92 605	18 095	90 932	22 227	118 856	–1,8	5,5
Yassı Ürünler	8 995	27 880	4 903	15 735	4 962	15 940	5 320	17 265	–10,6	1,6
Uzun Ürünler	1 027	4 069	1 160	4 431	1 100	4 137	1 140	4 605	0,3	2,2
Pirinç Ürünleri	8 764	52 444	9 483	53 739	9 533	53 854	12 267	73 187	0,5	6,3
Zamak ve Diğerleri	2 200	14 960	2 750	18 700	2 500	17 000	3 500	23 800	2,6	7,0
Kurşun Ürünleri	13 639	21 468	18 375	25 728	17 885	25 157	24 420	33 780	3,2	6,1
Yassı Ürünler	11 643	18 323	16 507	23 180	16 020	22 643	22 000	30 800	4,3	6,3
Diğer Kurşun Ürünleri	1'996	3 145	1 868	2 547	1 865	2 514	2 420	2 980	–4,4	3,5
Diğer Ürünler	171	5 245	180	7 235	50	12 394	250	36 272	18,8	24,0
TOPLAM	472 058	1 337 112	532 694	1 448 941	558 969	1 513 652	775 153	2 448 106	2,5	10,1

(1) Ürünlerde kullanılan yarı ürünün değeri alınmamıştır.

(2) Artışlar miktar üzerinden verilmiştir.

TABLO : 135 – Demirdışı Metaller Sanayii Üretimi

M : Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
YARI ÜRÜNLER (1)	180 933	10 244	288 984	44 434	314 720	52 542	343 262	50 208	38,7	–0,9
Alumina (2)	75 318	18 830	181 660	45 415	190 000	47 500	195 000	48 750	20,3	0,5
Ham Aluminyum (2)	37 887	162 914	56 691	243 771	60 000	258 000	60 000	258 000	9,6	0,0
Blister Bakır (2)	31 773	142 979	12 910	58 095	29 000	130 500	52 000	234 000	–1,8	12,4
Ham Çinko (2)	22 000	57 200	24 500	63 700	24 000	62 400	22 000	57 200	1,8	–1,7
Ham Kurşun (2)	13 300	14 630	12 500	13 750	11 000	12 100	13 000	14 300	–3,7	3,4
Antimuan	442	2 431	570	3 135	550	3 025	1 050	5 775	4,5	13,8
Kadmiyum	31	589	22	421	20	380	19	361	–8,4	–1,0
Civa	182	2 184	115	1 380	110	1 320	73	872	–9,6	–8,0
Gümüş	–	–	16	5 729	40	14 400	120	43 200	668,2	24,6
ÜRÜNLER	192 900	1 080 135	204,850	1 173 725	221 067	1 272 685	368 867	2 141 100	3,3	11,0
Aluminyum Ürünleri	105 200	606 375	102 200	618 375	111 500	668 175	191 000	1 117 250	2,0	10,8
Levha	37 500	217 500	30 000	185 600	34 000	197 200	55 000	319 000	–1,9	10,1
Folyo	7 200	46 800	14 700	95 550	16 000	104 000	23 000	149 500	17,3	7,5
Ekstrüzyon Ürünleri	25 000	151 250	30 000	181 500	30 500	184 525	48 000	290 400	4,1	9,5

TABLO : 135 – Demirdışı Metaller Sanayii Üretimi (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
İletken	22 500	97 875	9 500	41 325	14 000	60 900	38 000	165 300	–9,1	22,1
Döküm	13 000	92 950	16 000	114 400	17 000	121 550	27 000	193 050	5,5	9,7
Bakır Ürünleri	54 000	359 800	65 900	436 500	73 500	487 750	129 000	863 000	6,3	12,1
Elektrolitik Tel	34 000	227 800	48 000	321 600	55 000	368 500	95 000	636 500	10,1	11,6
Diğer Bakır Ürünleri	8 000	60 000	5 000	37 500	5 500	41 250	15 000	112 500	–7,2	22,2
Pirinç Ürünleri	12 000	72 000	12 900	77 400	13 000	78 000	19 000	114 000	1,6	7,9
Çinko Ürünleri	20 200	94 860	18 350	92 900	18 167	91 510	24 367	126 300	–0,7	6,7
Yassı Ürünler	9 000	27 900	6 000	18 600	6 100	18 910	7 000	21 700	–7,5	2,8
Uzun Ürünler	1 000	4 000	1 000	4 000	900	3 600	1 200	4 800	–2,1	5,9
Pirinç Ürünleri	8 000	48 000	8 600	51 600	8 667	52 000	12 667	76 000	1,6	7,9
Zamak ve Diğerleri	2 200	14 960	2 750	18 700	2 500	17 000	3 500	23 800	2,6	7,0
Kurşun Ürünleri	13 500	19 100	18 400	25 950	17 900	25 250	24 500	34 550	5,7	6,5
Yassı Ürünler	11 500	16 100	16 500	23 100	16 000	22 400	22 000	30 800	6,8	6,6
Diğer Kurşun Ürünleri	2 000	3 000	1 900	2 850	1 900	2 850	2 500	3 750	–1,0	5,6
TOPLAM	373 833	1 090 379	493 834	1 218 159	535 787	1 325 227	712 129	2 191 308	4,0	10,6

(1) Ürünlerde kullanılan yarı ürünün değeri toplama dahil değildir.

(2) Artışlar miktar üzerinden verilmiştir.

TABLO : 136 – Demirdışı Metaller Sanayii İhracatı

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
YARI ÜRÜNLER	13 617	7 710	74 052	44 490	75 620	33 408	78 770	42 659	34,1	5,0
Alumina	12 851	2 974	66 240	15 992	73 000	17 624	78 000	18 831	42,7	1,3
Ham Aluminyum	31	76	6 359	22 569	1 500	5 324	–	–	133,8	–
Blister Bakır	–	–	2	9	–	–	–	–	–	–
Ham Çinko	112	81	922	2 072	600	1 349	–	–	75,7	–
Ham Kurşun	6	9	37	148	–	–	–	–	–100,0	–
Antimuan	336	1 882	238	1 335	250	1 400	610	3 422	–5,7	19,8
Kadmiyum	–	–	–	–	25	156	17	106	–	–7,4
Kalay	–	–		9	–	–	–	–	–	–
Nikel	10	159	–	–	–	–	–	–	–100,0	–
Civa	271	2 529	233	2 175	220	2 056	53	500	–4,1	–24,6
Gümüş	–	–	–	–	25	5 500	90	19 800	–	29,2
Diğer Yarı Ürünler	–	–	21	180	–	–	–	–	–	–
ÜRÜNLER	37 459	172 904	66 021	280 837	69 800	296 589	144 870	601 208	11,4	15,2
Aluminyum Ürünleri	25 107	110 692	29 971	127 451	32 800	138 745	81 500	332 325	4,6	19,1
Levha	10 612	42 920	12 550	49 755	13 500	53 520	27 500	109 022	4,5	15,3
Folyo	3 377	17 236	7 207	34 252	7 300	34 696	6 000	28 517	15,0	–3,8
Ekstrüzyon Ürünleri	11 118	50 536	8 977	38 713	9 500	40 970	23 000	99 190	–4,1	19,3
İletken	–	–	1 237	4 731	2 500	9 560	25 000	95 597	19,1	58,5

TABLO : 136 – Demirdışı Metaller Sanayii İhracatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Bakır Ürünleri	12 219	60 639	34 346	147 707	35 300	151 938	60 600	258 868	20,2	11,2
Elektrolitik Tel (1)	10 871	55 130	27 965	122 674	28 500	125 023	45 000	197 404	17,8	9,6
Diğer Bakır Ürünleri	1 252	5 057	6 170	23 546	6 500	24 806	15 000	57 244	37,4	18,2
Pirinç Ürünleri	96	453	211	1 487	300	2 110	600	4 220	36,0	14,9
Çinko Ürünleri	74	338	1 249	3 917	1 350	4 443	2 140	7 444	67,4	10,9
Yassı Ürünler	5	20	1 108	2 926	1 150	3 036	1 680	4 435	173,6	7,9
Uzun Ürünler	5	16	–	–	–	–	60	195	–100,0	–
Pirinç Ürünleri	64	302	141	992	200	1 407	400	2 813	36,0	14,9
Kurşun Ürünleri	22	36	43	411	50	481	80	770	88,3	9,9
Yassı Ürünler	3	3	–	–	–	–	–	–	–100,0	–
Diğer Kurşun Ürünleri	19	33	43	411	50	481	80	770	71,0	9,9
Diğer Ürünler	37	1 199	413	1 351	300	983	550	1 801	–3,9	12,9
TOPLAM	51 076	180 614	140 073	325 327	145 420	329 997	223 640	643 867	12,8	14,3

(1) Çubuk dahil.

TABLO : 137 – Demirdışı Metaller Sanayii İthalatı

M : Ton

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
YARI ÜRÜNLER	120 676	345 743	149 528	424 096	137 215	381 929	270 406	774 712	2,0	15,2
Alumina	184	257	845	1 053	900	1 121	1 200	1 495	34,2	5,9
Ham Aluminyum	68 522	209 374	60 497	189 858	50 000	156 914	128 000	401 700	–5,6	20,7
Blister Bakır	21 604	76 971	48 394	162 113	44 000	147 394	76 000	254 590	13,9	11,6
Ham Çinko	18 375	26 804	19 871	29 071	22 000	32 186	39 000	57 057	3,7	12,1
Ham Kurşun	10 179	7 797	17789	16 342	18 000	16 536	23 000	21 129	16,2	5,0
Antimuan	1	55	–	–	–	–	–	–	–100,0	–
Kadmiyum	5	138	1	32	1	28	–	–	–27,5	–100,0
Kalay	853	8 385	899	9 526	950	10 068	1 150	12 188	3,7	3,9
Nikel	819	14 222	823	13 913	900	15 220	1 350	22 831	1,4	8,4
Mağnezyum	62	306	302	1 488	350	1 728	550	2 715	41,4	9,5
Tungsten	2	21	4	52	4	52	6	78	20,0	8,4
Civa	2	30	–	1	–	–	–	–	–100,0	0,0

TABLO : 137 – Demirdışı Metaller Sanayii İthalatı (Devamı)

M : Ton
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Gümüş	4	890	–	4	–	–	–	–	–100,0	0,0
Diğer Yarı Ürünler	64	493	104	644	110	682	150	930	6,7	6,4
ÜRÜNLER	15 291	74 190	32 373	134 440	30 889	133 730	15 800	104 276	12,5	–4,9
Alüminyum Ürünleri	1 418	7 855	6 679	36 001	6 125	33 429	5 000	28 531	33,6	–3,1
Levha	402	2 166	2 596	11 296	2 100	9 139	–	–	33,4	–
Folyo	908	5 031	3 529	20 136	3 500	19 972	5 000	28 531	31,8	7,4
Ekstrüzyon Ürünleri	103	607	522	4 262	500	4 085	–	–	46,4	–
İletken	5	51	33	306	25	233	–	–	35,8	–
Bakır Ürünleri	12 644	52 657	24 298	86 042	23 100	82 672	10 000	37 672	9,4	–14,5
Elektrolitik Tel (1)	6 130	19 307	16 534	52 165	15 000	47 326	6 000	18 930	19,6	–16,7
Diğer Bakır Ürünleri	5 272	26 232	6 228	29 181	6 500	30 455	4 000	18 742	3,0	–9,3
Pirinç Ürünleri	1 242	7 118	1 536	4 696	1 600	4 891	–	–	–7,2	–
Çinko Ürünleri	860	4 830	1 196	3 622	1 279	3 864	–	–	–4,4	–
Yassı Ürünler	–	–	11	61	12	66	–	–	139,8	–
Uzun Ürünler	32	85	160	431	200	537	–	–	44,6	–
Pirinç Ürünleri	828	4 745	1 024	3 131	1 067	3 261	–	–	–7,2	–
Kurşun Ürünleri	161	2 404	18	188	35	388	–	–	–30,6	–
Yassı Ürünler	146	2 226	7	80	20	243	–	–	–35,8	–
Diğer Kurşun Ürünleri	15	178	11	108	15	145	–	–	–4,0	–
Diğer Ürünler	208	6 444	182	8 586	350	13 377	800	38 073	15,7	23,3
TOPLAM	135 967	419 934	181 901	558 536	168 104	515 659	286 206	878 988	4,2	11,3

(1) Çubuk dahil.

C. GENELLİKLE YATIRIM MALI ÜRETEN SANAYİLER

21. MADENİ EŞYA SANAYİİ

a) Hedefler

533. Üretimin yarıya yakın bir kısmının küçük ölçekli üretim birimlerinde gerçekleştirildiği madeni eşya sanayiinde, yurtiçi talebin yıllık ortalama yüzde 7,8 oranında artması planlanmıştır. Talebi önemli gelişme gösterecek ürünler arasında, metal yapı malzemeleri ile diğer metal eşya sanayii ürünlerinin yer alacağı tahmin edilmektedir.

534. Üretimin Plan döneminde yılda ortalama yüzde 8,5 oranında artarak, 1994 yılında yurtiçi talebin yüzde 93'ünü karşılaması öngörülmektedir. Üretimdeki büyüme özellikle konut yatırımlarına bağlı olarak radyatör, doğal gaz ve diğer ısıtma sistemli şofbenler, batarya ve musluklar ile gelişen mühendislik hizmetlerine bağlı olarak aluminyum ve çelik konstrüksiyon, tel, çivi, halat, civata ve yay ürünlerindeki gelişmeden kaynaklanacaktır.

535. Son yıllarda önemli gelişme gösteren inşaat malzemeleri, pişirmeye mahsus gaz ve sıvı yakıtlı eşyalar, sobalar, döküm radyatörler, sofra ve mutfak eşyaları ihracatının, Plan döneminde de gelişmesini sürdürmesi ve dönem sonunda toplam ihracatın 450 milyon dolara ulaşması hedef alınmıştır.

536. İthalat yıllık ortalama yüzde 9,8 oranında artarak Plan dönemi sonunda 748 milyon dolara ulaşacaktır. Özellikle yüksek teknoloji içeren ürünlerden olan kesici takımlar, ağır konstrüksiyon ve teçhizatı, endüstriyel kazanlar ve bunların aksam parçalarının ithalatlarında önemli artışlar olacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

537. Madeni eşya sanayiinde küçük ölçekli üretim tesislerinin iyileştirilmesi ve dünyadaki gelişmelerin sektöre aktarılabilmesi amacıyla bir yapısal uyum programı başlatılacaktır.

538. Sektörde ihtiyaç duyulan kalifiye insangücünün teminine yönelik olarak üniversite, endüstri meslek okulları ile sanayi işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

539. Isıtma sistemlerinin sağlıklı, verimli ve emniyetli bir yapıya kavuşturulması ve bu çerçevede merkezi ısıtma sistemlerinin geliştirilmesi yönündeki çalışmalar ve yatırımlar desteklenmeye devam edilecektir.

TABLO : 138 – Madeni Eşya Sanayii Talebi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Bıçakcı Eşyası, El Alet.ve Hırdavat Malzemesi	–	609 670	–	799 257	–	767 264	–	1 181 579	4,7	9,0
Metal Mobilya ve Teçhizat	–	138 216	–	136 035	–	139 705	–	270 500	0,2	14,1
Metal Yapı Malzemesi	–	728 937	–	994 525	–	1 025 396	–	1 692 918	7,1	10,5
Diğer Metal Eşya	–	2 251 118	–	2 406 798	–	2 384 505	–	3 150 000	1,2	5,7
TOPLAM	–	3 727 941	–	4 336 615	–	4 316 870	–	6 294 997	3,0	7,8

TABLO : 139 – Madeni Eşya Sanayii Üretimi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Bıçakçı Eşyası, El Alet ve Hırdavat Malzemesi	–	574 559	–	772 077	–	725 000	–	1 147 000	4,8	9,6
Metal Mobilya ve Teçhizat	–	140 050	–	137 923	–	140 000	–	275 000	0,0	14,5
Metal Yapı Malzemesi	–	604 047	–	785	–	740 000	–	1 250 000	4,1	11,1
Diğer Metal Eşya	–	2 238 608	–	2 325 000	–	2 300 000	–	3 200 000	0,5	6,8
TOPLAM	–	3 557 264	–	4 020 000	–	3 905 000	–	5 872 000	1,9	8,5

TABLO : 140 – Madeni Eşya Sanayii İhracatı

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Bıçakçı Eşyası, El Alet. ve Hırdavat Malzemesi	–	10 024	–	16 891	–	17 736	–	30 421	12,1	11,4
Metal Mobilya ve Teçhizat	–	1 949	–	2 894	–	2 795	–	7 000	7,5	20,2
Metal Yapı Malzemesi	–	39 391	–	27 168	–	29 601	–	100 000	–5,6	27,6
Diğer Metal Eşya	–	52 720	–	200 933	–	202 003	–	500 000	30,8	19,9
TOPLAM	–	104 084	–	247 886	–	252 135	–	637 421	19,4	20,4

TABLO : 141 – Madeni Eşya Sanayii İthalatı

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Bıçakcı Eşyası, El Alet ve Hırdavat Malzemesi	–	45 135	–	44 071	–	60 000	–	65 000	5,9	1,6
Metal Mobilya ve Teçhizat	–	115	–	1 006	–	2 500	–	2 500	85,1	0,0
Metal Yapı Malzemesi	–	164 281	–	236 693	–	314 997	–	542 918	13,9	11,5
Diğer Metal Eşya	–	65 230	–	282 731	–	286 508	–	450 000	34,4	9,4
TOPLAM	–	274 761	–	564 501	–	664 005	–	1 060 418	19,3	9,8

22. ELEKTRİKSİZ MAKİNALAR İMALAT SANAYİİ

a) Hedefler

540. Plan döneminde sektör üretiminin yılda ortalama yüzde 13,5 oranında artması, üretimin iç talebi karşılama oranının yüzde 33,9 ve ihracatın üretim içindeki payının yüzde 26,7 seviyesine yükselmesi öngörülmektedir.

541. Sektördeki kuruluşların yurtdışı firmalarla rekabet edebilen, üretimini çeşitlendiren, kendi tasarımını yaparak yeni ürün geliştirebilen bir yapıya kavuşmaları hedef alınmıştır. Küçük ve orta ölçekli kuruluşlar, mevcut teknoloji ve bilgi birikiminin yaygınlaştırılmasıyla daha verimli ve esnek bir üretim yapısına ulaşacaklar ve sektördeki önemini koruyacaklardır.

542. Sektörde, tasarım ve Araştırma-Geliştirme imkanlarının artırılması, yurtdışı kuruluşlar, yerli yan sanayii ve metal sanayileri ile işbirliğinin geliştirilmesi, iç ve dış pazarlarda daha dengeli bir koruma yapısının oluşturulması hedef alınmıştır.

543. Plan döneminde büyük güçlü su türbinleri ve nümerik kontrollü takım tezgahlarının yurtiçinde üretimine başlanacaktır. En yüksek üretim artışları takım tezgahları ve belirli sanayii makinalarında gerçekleşecektir.

544. Sektör ihracatı yıllık ortalama yüzde 17,0'lik bir artışla 680 milyon dolara, sektör ithalatı ise yüzde 11,1'lük bir artışla 3.628 milyon dolara ulaşacak ve ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 18,7 seviyesine yükselecektir. İhracatta gerekli kredi ve garanti sistemleri getirilerek ana makinaların ağırlığı artırılacak, ihracat ürün ve pazarlar itibariyle çeşitlendirilecektir.

b) İlkeler ve Politikalar

545. Makina imalat sanayiinde kullanıcı sektörlerin rekabet seviyesini yükseltici ve verimliliğini artırıcı makina tiplerinin üretimi esastır.

546. Sektörün yurtiçi ve yurtdışı pazarlardaki rekabet gücü geliştirilecek ve AT sanayiine uyum için gerekli yapısal değişim sürdürülecektir.

547. Yurtiçi piyasada dengeli bir rekabet ortamı sağlanacak; ekonomik olmayan kullanılmış makina ithali, dampingli ithal fiyatı ve satış sonrası hizmet eksikliği gibi faktörlerin olumsuz etkilerinin giderilmesi için gerekli önlemler alınacaktır.

548. Yerli makina imalatçılarına yönelik yurtiçi ve yurtdışı satış kredisi ve garanti sistemleri getirilecektir.

549. Sektör üretiminde önemli payı olan küçük ve orta ölçekli kuruluşların rekabet edebilir bir yapıya kavuşabilmesi amacıyla, sınai eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile mevcut teknoloji ve bilgi birikiminin yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

550. Sektörde makina tasarımı, Araştırma-Geliştirme, teknoloji transferi ve üretimi çalışmaları ile belirli makina türlerinde uzmanlık ve araştırma birimlerinin oluşturulması desteklenecektir.

551. Nümerik kontrollü ve daha gelişmiş takım tezgahlarının üretimine yönelik girişimler özendirilecektir.

552. Sektöre yarı mamul ve malzeme girdisi üreten demir-çelik, dökûm, dövme, kalıp, demirdışı metal kuruluşları ile diğer yan sanayi kuruluşlarının standartlara uygun üretim yapmaları sağlanacaktır.

553. Kamu kuruluşlarının makina ve teçhizat alımlarında geçerli olan mevzuatın uygulanmasındaki farklılıklar giderilerek yerli imalatçı kuruluşlar aleyhine işlemesi önlenecektir.

554. Dağınık bir yapıya sahip sektördeki kuruluşların yurtiçinde güçlenmesi ve yurtdışıyla ilişkilerinin geliştirilmesi amacıyla teşkilatlanmaları özendirilecektir.

555. Savunma sanayii ürünlerinin yurtiçinde üretimi, mevcut kuruluşların da kapasiteleri kullanılarak ve Avrupa Ortak Silah Pazarı esasları göz önüne alınarak geliştirilecektir.

TABLO : 142 — Elektriksiz Makinalar İmalat Sanayii Talebi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kuvvet Makinaları	–	217 793	–	122 684	–	136 112	–	202 567	–9,0	8,3
Ağaç ve Metal İşley. Mak.	–	245 703	–	299 699	–	322 226	–	489 144	5,6	8,7
Belirli Sanayi Makinaları	–	1 401 265	–	1 379 942	–	1 406 567	–	2 411 436	0,1	11,4
Büro ve Hesap Makinaları	–	104 149	–	558 194	–	802 323	–	1 339 207	42,0	17,3
Diğer Makinalar	–	1 611 967	–	2 019 794	–	2 048 657	–	3 334 728	4,9	10,2
Buzdolabı	–	186 113	–	321 300	–	335 295	–	517 757	12,5	9,1
Çamaşır Makinası	–	116 082	–	264 637	–	279 292	–	457 252	19,2	10,4
Diğerleri	–	1 309 772	–	1 433 857	–	1 434 070	–	2 359 719	1,8	10,5
TOPLAM	–	3 580 877	–	4 380 313	–	4 515 885	–	7 777 082	4,7	11,5

TABLO : 143 – Elektriksiz Makinalar İmalat Sanayii Üretimi

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kuvvet Makinaları	–	53 250	–	25 000	–	32 000	–	68 000	–9,7	16,3
Ağaç ve Metal İşley. Mak.	–	78 331	–	128 000	–	131 000	–	305 000	10,8	18,4
Belirli Sanayi Makinaları	–	345 576	–	254 721	–	257 000	–	570 000	–5,8	17,3
Büro ve Hesap Makinaları	–	32 442	–	170 000	–	188 000	–	325 000	42,1	11,6
Diğer Makinalar	–	1 005 714	–	1 244 000	–	1 305 000	–	2 333 000	5,3	12,3
Buzdolabı	–	201 978	–	354 000	–	370 000	–	573 000	12,9	9,1
Çamaşır Makinası	–	116 141	–	265 000	–	280 000	–	470 000	19,2	10,9
Diğerleri	–	687 595	–	825 000	–	655 000	–	1 290 000	–1,0	14,5
TOPLAM	–	1 515 313	–	1 821 721	–	1 913 000	–	3 601 000	4,8	13,5

TABLO : 144 — Elektriksiz Makinalar İmalat Sanayii İhracatı

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Kuvvet Makinaları	—	8 498	—	8 714	—	9 207	—	21 247	1,6	18,2
Ağaç ve Metal İşley. Mak.	—	18 143	—	79 678	—	63 742	—	155 814	28,6	19,6
Belirli Sanayi Makinaları	—	21 344	—	139 536	—	127 465	—	283 298	43,0	17,3
Büro ve Hesap Makinaları	—	603	—	2 317	—	3 541	—	14 165	42,5	32,0
Diğer Makinalar	—	82 300	—	192 013	—	235 137	—	488 689	23,4	15,8
Buzdolabı	—	16 006	—	33 324	—	35 412	—	56 660	17,2	9,9
Çamaşır Makinası	—	154	—	732	—	1 416	—	14 165	55,9	58,5
Diğerleri	—	66 138	—	157 957	—	198 309	—	417 684	24,6	16,1
TOPLAM	—	130 888	—	422 256	—	439 112	—	963 213	27,4	17,0

TABLO : 145 – Elektriksiz Makinalar İmalat Sanayii İthalatı

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	V. Plan Dönemi
Kuvvet Makinaları	–	173 041	–	106 398	–	113 319	–	155 814	–8,1	6,6
Ağaç ve Metal İşley.Mak.	–	185 515	–	251 375	–	254 968	–	339 958	6,6	5,9
Belirli Sanayi Makinaları	–	1 077 034	–	1 264 757	–	1 277 051	–	2 124 735	3,5	10,7
Büro ve Hesap Makinaları	–	72 310	–	390 511	–	417 865	–	1 028 372	42,0	19,7
Diğer Makinalar	–	688 552	–	967 807	–	978 794	–	1 490 416	7,3	8,8
Buzdolabı	–	142	–	624	–	708	–	1 416	37,9	14,9
Çamaşır Makinası	–	95	–	369	–	708	–	1 416	49,6	14,9
Diğerleri	–	688 315	–	966 814	–	977 378	–	1 487 584	7,3	8,8
TOPLAM	–	2 196 452	–	2 980 848	–	3 041 997	–	5 139 295	6,7	11,1

23. TARIM ALET VE MAKİNALARI İMALAT SANAYİİ

a) Hedefler

556. Plan döneminde verimli ve modern tarımın gereği olan mekanizasyonu geliştirmek amacıyla sektör talebinin yılda ortalama yüzde 12,7 oranında artması hedef alınmıştır.

557. Yurtiçi talebi ve ihracatı karşılayabilmek amacıyla sektör üretimi yılda ortalama yüzde 13,4 oranında artırılacaktır.

558. Plan dönemi içinde özellikle traktör aksam ve parçası ihracatında beklenen gelişme ile toplam sektör ihracatının yılda ortalama yüzde 19,2 oranında artması öngörülmüştür.

559. Sektörün, AT ülkeleriyle rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması amacıyla özellikle traktör dışındaki tarım makinaları üretiminde gerekli yapısal değişime gidilecektir.

b) İlkeler ve Politikalar

560. Traktör ve diğer tarım makinaları kullanımının artırılması ve yaygınlaştırılması sağlanacak, üstün teknik özelliklere sahip modellerin üretimi teşvik edilecektir.

561. İklim ve toprak özellikleri ve ürün deseni de dikkate alınarak tarımsal mekanizasyon araçlarının seçim, işletme ve bakımı konularında yaygın çiftçi eğitim programlarına ağırlık verilecektir.

TABLO : 146 – Tarım Alet ve Makinaları İmalat Sanayii Talebi

M : Adet

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	V. Plan Dönemi
Tarım Traktörleri	45 543	579 537	30 973	395 456	27 700	354 248	49 100	624 610	–9,4	12,0
Toprak İşleme Makinaları	–	42 221	–	34 934	–	38 286	–	66 180	–1,9	11,6
Ekim, Dikim ve Gübreleme Mak.	–	26 786	–	29 500	–	32 237	–	61 381	3,8	13,7
Hasat ve Harman Makinaları	–	54 960	–	42 464	–	49 011	–	98 448	–2,3	15,0
Biçerdöverler	190	9 512	14	654	25	1 014	300	14 692	–36,1	70,7
Diğerleri	–	45 448	–	41 810	–	47 997	–	83 756	1,1	11,8
Zirai Mücadele Makinaları	–	17 700	–	13 160	–	14 984	–	28 597	–3,3	13,8
Hayvancılık Makinaları	–	7 613	–	8 131	–	9 466	–	21 803	4,5	18,2
Aksam, Parça	–	75 868	–	80 756	–	82 212	–	152 705	1,6	13,2
Tarım Trak. Aksam ve Parça	–	66 367	–	61 032	–	60 175	–	112 951	–1,9	13,4
Diğer Aksam ve Parçalar	–	9 501	–	19 724	–	22 037	–	39 754	18,3	12,5
TOPLAM	–	804 685	–	604 401	–	580 444	–	1 053 724	–6,3	12,7

TABLO : 147 – Tarım Alet ve Makinaları İmalat Sanayii Üretimi

M : Adet

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Tarım Traktörleri	46 782	596 470	31 327	399 106	28 000	358 720	52 000	662 480	–9,8	13,2
Toprak İşleme Makinaları	–	52 306	–	37 280	–	41 455	–	74 372	–4,5	12,4
Ekim, Dikim ve Gübreleme Mak.	–	26 963	–	27 398	–	29 699	–	58 448	2,0	14,5
Hasat ve Harman Makinaları	–	53 910	–	46 267	–	53 177	–	105 515	–0,3	14,7
Biçerdöverler	180	9 108	12	607	15	759	300	15 180	–39,2	82,1
Diğerleri	–	44 802	–	45 660	–	52 418	–	90 335	3,2	11,5
Zirai Mücadele Makinaları	–	17 517	–	12 877	–	14 706	–	28 097	–3,4	13,8
Hayvancılık Makinaları	–	6 854	–	10 161	–	11 208	–	24 300	10,3	16,7
Aksam, Parça	–	42 120	–	67 990	–	73 306	–	137 148	11,7	13,3
Tarım Trak, Aksam ve Parça	–	29 820	–	47 893	–	50 958	–	97 055	11,3	13,8
Diğer Aksam ve Parçalar	–	12 300	–	20 097	–	22 348	–	40 093	12,7	12,4
TOPLAM	–	796 140	–	601 079	–	580 271	–	1 090 360	–6,1	13,4

TABLO : 148 – Tarım Alet ve Makinaları İmalat Sanayii İhracatı

M : Adet

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Tarım Traktörleri	1 651	19 270	573	8 227	600	8 740	3 500	50 406	–14,6	42,0
Toprak İşleme Makinaları	–	10 459	–	4 342	–	4 585	–	10 503	–15,2	18,0
Ekim, Dikim ve Gübreleme Mak.	–	235	–	943	–	1 003	–	3 087	33,7	25,2
Hasat ve Harman Makinaları	–	1 307	–	9 864	–	9 879	–	14 792	49,9	8,4
Biçerdöverler	–	–	151	1 857	80	996	25	1 125	–	2,5
Diğerleri	–	1 307	–	8 007	–	8 883	–	13 667	46,7	9,0
Zirai Mücadele Makinaları	–	86	–	244	–	430	–	1 800	38,0	33,2
Hayvancılık Makinaları	–	26	–	3 545	–	3 725	–	6 696	169,9	12,4
Aksam, Parça	–	56 083	–	25 557	–	28 299	–	48 959	–12,8	11,6
Tarım Trak. Aksam ve Parç.	–	52 178	–	23 388	–	25 863	–	44 859	–13,1	11,6
Diğer Aksam ve Parçalar	–	3 905	–	2 169	–	2 436	–	4 100	–9,0	11,0
TOPLAM	–	87 466	–	52 722	–	56 661	–	136 243	–8,3	19,2

TABLO : 149 – Tarım Alet ve Makinaları İmalat Sanayii İthalatı

M : Adet

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Tarım Traktörleri	412	2 337	219	4 577	300	6 268	600	12 536	21,8	14,9
Toprak İşleme Makinaları	–	374	–	1 996	–	1 416	–	2 312	30,5	10,3
Ekim, Dikim ve Gübreleme Mak.	–	58	–	3 045	–	3 541	–	6 020	127,5	11,2
Hasat ve Harman Makinaları	–	2 357	–	4 204	–	4 717	–	7 726	14,9	10,4
Biçerdöverler	10	404	2	47	10	255	25	637	–8,8	20,1
Diğerleri	–	1 953	–	4 157	–	4 462	–	7 089	18,0	9,7
Zirai Mücadele Makinaları	–	269	–	527	–	708	–	2 300	21,4	26,6
Hayvancılık Makinaları	–	785	–	1 516	–	1 983	–	4 200	20,4	16,2
Aksam, Parça	–	89 831	–	38 323	–	37 205	–	64 516	–16,2	11,6
Tarım Trak. Aksam ve Parça	–	88 725	–	36 527	–	35 080	–	60 755	–16,9	11,6
Diğer Aksam ve Parçalar	–	1 106	–	1 796	–	2 125	–	3 761	13,9	12,1
TOPLAM	–	96 011	–	54 188	–	55 838	–	99 610	–10,3	12,3

24. MESLEK, BİLİM, ÖLÇÜ, KONTROL VE OPTİK DONATIMI İMALAT SANAYİİ

a) Hedefler

562. Plan döneminde talep yılda ortalama yüzde 19,6 oranında artacaktır. Bu talep artışı; üretimin yılda ortalama yüzde 17,9; ithalatın yüzde 17,0 oranında artırılması ile karşılancaktır. Talepte ithalatın payı önemini koruyacak, sağlık gereçleri ile ihracat potansiyeli olan mallarda üretim artışına önem verilecektir. Sektör ihracatının yıllık ortalama yüzde 14,7 oranında artış göstermesi öngörülmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

563. Mesken üretimi ile doğrudan ilişkili su, havagazı ve elektrik sayaçlarıyla diğer ölçü ve kontrol aletlerinde yeni teknoloji kullanan tiplerin geliştirilmesi esas alınacaktır.

564. Sektörde üretimin rekabet edebilir ölçeklerde yapılmasına önem verilecek, kalite ve verimlilik artışının sağlanması ile ihracat imkanları artırılacaktır.

565. Tek kullanımlık enjektörlerle diğer sağlık araç ve gereçlerinde tüketimin gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarılması için tedbirler alınacaktır.

TABLO : 150 – Meslek, Bilim, Ölçü, Kontrol ve Optik Donatımı İmalat Sanayii Talebi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Meslek, Bilim, Ölçü ve Kontrol Donatımı	–	170 083	–	381 174	–	426 000	–	1 096 500	17,5	20,8
Fotoğrafçılık ve Optik Malları	–	34 927	–	58 069	–	67 700	–	124 000	10,7	12,9
Saatler ve Zaman Sayaçları	–	15 771	–	38 131	–	39 800	–	85 000	19,3	16,4
TOPLAM	–	220 781	–	477 374	–	533 500	–	1 305 500	16,7	19,6

TABLO : 151 – Meslek, Bilim, Ölçü, Kontrol ve Optik Donatımı İmalat Sanayii Üretimi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Meslek, Bilim, Ölçü ve Kontrol Donatımı	–	57 340	–	108 431	–	125 000	–	300 000	13,6	19,1
Fotoğrafçılık ve Optik Mallar	–	10 746	–	13 999	–	16 000	–	25 000	5,4	9,3
Saat ve Zaman Sayaçları	–	3 048	–	4 122	–	4 500	–	7 000	6,2	9,2
TOPLAM	–	71 134	–	126 552	–	145 500	–	332 000	12,2	17,9

TABLO : 152 – Meslek, Bilim, Ölçü, Kontrol ve Optik Donatımı İmalat Sanayii İhracatı

D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Meslek. Bilim, Ölçü ve Kontrol Donatımı	–	1 647	–	17 795	–	23 000	–	46 500	61,0	15,1
Fotoğrafçılık ve Optik Malları	–	59	–	3 401	–	5 000	–	9 000	125,0	12,5
Saatler ve Zaman Sayaçları	–	98	–	1 284	–	1 500	–	3 000	67,3	14,9
TOPLAM	–	1 804	–	22 480	–	29 500	–	58 500	65,6	14,7

TABLO : 153 – Meslek, Bilim, Ölçü, Kontrol ve Optik Donatımı İmalat Sanayii İthalatı

D : Milyon TL.
1988 Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Meslek, Bilim, Ölçü ve Kontrol Donatımı	–	114 390	–	290 538	–	324 000	–	750 000	20,5	18,3
Fotoğrafçılık ve Optik Malları	–	24 240	–	47 471	–	56 700	–	90 000	14,4	9,7
Saatler ve Zaman Sayaçları	–	12 821	–	35 293	–	36 800	–	75 000	22,4	15,3
TOPLAM	–	151 451	–	373 302	–	417 500	–	915 000	19,8	17,0

25. ELEKTRİKLİ MAKİNALAR İMALAT SANAYİİ

a) Hedefler

566. Plan döneminde elektrik enerjisi iletim ve dağıtım yatırımlarının artması, önemli sayıda konut inşaatının tamamlanması, elektrikli ev cihazları kullanımının yaygınlaşması ve otomotiv sektöründe beklenen büyümeye bağlı olarak yurtiçi talebin yıllık ortalama yüzde 8,0 artış göstereceği tahmin edilmekte ve bunun yüzde 69,8'inin üretimle karşılanması öngörülmektedir.

567. Kaliteli, can emniyeti standartlarına uygun, enerji tasarrufu sağlayan, rekabet edebilir bir ürün yapısı geliştirilecektir. Sektördeki küçük ölçekli kuruluşların, verimlilik artışı ve standartlara uyguniuk yönünde gelişmeleri hedef alınmıştır. Sektör üretimi yılda ortalama yüzde 9,2 artacak ve üretimin yüzde 20,7'si ihraç edilecektir. Sektör üretiminde elektrik motoru, kablolar, ampul, elektrikli ev cihazları ve otomotiv elektrik cihazları ortalamanın üzerinde artış gösterecektir. Yatırım malları, sektör üretimindeki ağırlığını koruyacaktır.

568. Plan döneminde büyük güçlü jeneratör imalatına başlanması öngörülmektedir.

569. 1989 yılında 200 milyon dolar olan sektör ihracatı 1994 yılında 400 milyon dolara yükselecektir. İhracatta transformatör, kablolar, şalt cihazları, akümülatör ve elektrikli ev cihazları en önemli ürünler olmaya devam edecek, yatırım malları sektör ihracatı içindeki yüzde 72,0'lik payını koruyacaktır. İhracatın yerli mühendis-müteahhit firmaların yurt dışında ihale kazanmalarına bağlı olarak da artması hedef alınmıştır.

570. Sektör ithalatı, Plan döneminde yıllık ortalama yüzde 8,2 oranında artarak 664,7 milyon dolara ulaşacaktır. Otomotiv elektrik cihazları, pil ve yarı mamuller ithalatı en hızlı artan ürünler olacaktır. Toplam sektör ithalatı içinde en büyük paya sahip olan yatırım malları ithalatı 1994 yılında 330 milyon dolara yükselecektir.

571. Plan döneminde, yabancı sermayeli kuruluşlar önemini korumaya devam edecektir. Sektörde modernizasyona dönük, kapasite ve verimlilik artırıcı yatırımların yapılması, bazı yatırım mallarında yeni ürün tiplerinin imalatına geçilmesi planlanmıştır.

b) İlkeler ve Politikalar

572. Enerji sektörüne yönelik faaliyette bulunan kuruluşların, bilgi birikimini geliştirerek daha büyük güçte ve daha yeni teknolojiye sahip makina ve cihaz üretmeleri özendirilecek, bu konuda alıcı kamu kuruluşları ile üreticiler arasındaki işbirliği desteklenecektir.

573. Plan döneminde büyük güçlü türbin ve jeneratör üretimine başlanması sağlanacaktır.

574. Sektördeki kuruluşların dış rekabet gücünü artırmaya yönelik girişimler teşvik edilecektir.

575. Sektörün kısa sürede rekabet edebilir bir yapıya kavuşması amacıyla dengeli ve gelişmesini engellemeyen bir koruma sistemi oluşturulacaktır.

576. Can güvenliğinin önemli olduğu ürünlerde gerekli standartların hazırlanmasına ve zorunlu olarak yürürlüğe konulmasına devam edilecektir.

577. İhracatta, yatırım mallarının özelliğini gözönüne alan bir kredi ve garanti sistemi getirilecektir.

578. Araştırma-Geliştirme ve yeni ürün tasarımı faaliyetleri desteklenecektir.

TABLO : 154 – Elektrikli Makinalar İmalat Sanayii Talebi

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Elektrik Makinaları	–	365 550	–	402 545	–	441 096	–	625 146	3,8	7,2
Elektrik Motoru	–	108 485	–	147 387	–	157 412	–	274 489	7,7	11,8
Transformatör	–	124 801	–	115 110	–	138 625	–	166 555	2,1	3,7
Jeneratör	–	50 979	–	51 990	–	46 890	–	65 696	–1,7	7,0
Diğerleri	–	81 285	–	88 058	–	98 169	–	118 406	3,8	3,8
Şalt Cihazları	–	161 948	–	175 416	–	187 497	–	235 133	3,0	4,6
Kablolar ve Emaye Teller	–	448 070	–	706 127	–	720 232	–	1 049 229	10,0	7,8
Ampul	–	73 149	–	81 127	–	84 349	–	147 564	2,9	11,8
İç Tesisat Gereçleri	–	54 072	–	69 000	–	77 131	–	116 050	7,4	8,5
Pil	–	26 338	–	29 848	–	28 098	–	35 318	1,3	4,7
Akümülatör	–	62 799	–	86 373	–	91 224	–	123 103	7,8	6,2
Elektrikli Ev Cihazları	–	82 115	–	115 067	–	119 856	–	212 895	7,9	12,2
Otomotiv Elek. Cihazları	–	53 614	–	69 135	–	64 860	–	113 509	3,9	11,8
Diğerleri	–	10 488	–	11 089	–	10 723	–	16 849	0,4	9,5
Yarı Ürünler, Ara Malları	–	176 325	–	276 593	–	289 726	–	438 177	10,4	8,6
TOPLAM	–	1 514 468	–	2 022 320	–	2 114 792	–	3 112 973	6,9	8,0

TABLO : 155 – Elektrikli Makinalar İmalat Sanayii Üretimi

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Elektrik Makinaları	–	243 790	–	255 500	–	286 618	–	427 547	3,3	8,3
Elektrik Motoru	–	93 550	–	114.000	–	121 370	–	209 331	5,3	11,5
Transformatör	–	101 916	–	108 000	–	128 915	–	164 431	4,8	5,0
Jeneratör	–	19 850	–	16 500	–	15 498	–	21 785	–4,8	7,0
Diğerleri	–	28 474	–	17 000	–	20 835	–	32 000	–6,1	9,0
Şalt Cihazları	–	65 233	–	61 000	–	70 121	–	104 816	1,5	8,4
Kablolar ve Emaye Teller	–	511 691	–	778 000	–	844 161	–	1 336 776	10,5	9,6
Ampul	–	62 818	–	66 500	–	70 015	–	120 650	2,2	11,5
İç Tesisat Gereçleri	–	49 428	–	56 000	–	63 881	–	96 219	5,3	8,5
Pil	–	25 730	–	24 500	–	23 806	–	26 819	–1,5	2,4
Akümülatör	–	67 197	–	98 000	–	102 638	–	148 600	8,8	7,7
Elektrikli Ev Cihazları	–	87 743	–	135 000	–	140 002	–	239 808	9,8	11,4
Otomotiv Elek. Cihazları	–	45 244	–	55 000	–	53 192	–	89 429	3,3	10,9
Diğerleri	–	4 334	–	6 383	–	5 706	–	8 350	5,7	7,9
Yan Ürünler, Ara Malları	–	85 880	–	104 000	–	101 860	–	138 986	3,5	6,4
TOPLAM	–	1 249 088	–	1 639 883	–	1 762 000	–	2 738 000	7,1	9,2

TABLO : 156 — Elektrikli Makinalar İmalat Sanayii İhracatı

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V.Plan Dönemi	V. Plan Dönemi
Elektrik Makinaları	—	10 224	—	27 022	—	25 922	—	50 993	20,4	14,5
Elektrik Motoru	—	3 610	—	4 660	—	4 958	—	14 165	5,4	23,4
Transformatör	—	4 356	—	16 460	—	14 590	—	25 497	27,3	11,8
Jeneratör	—	95	—	405	—	708	—	1 416	49,3	14,9
Diğerleri	—	1 963	—	5 497	—	5 666	—	9 915	23,6	11,8
Şalt Cihazları	—	6 883	—	10 119	—	10 624	—	25 497	9,1	19,1
Kablolar ve Emaye Teller	—	82 391	—	159 965	—	165 729	—	325 794	15,0	14,5
Ampul	—	343	—	5 077	—	5 666	—	8 499	75,2	8,4
İç Tesisat Gereçleri	—	1 311	—	2 156	—	2 550	—	5 666	14,2	17,3
Pil	—	1 129	—	646	—	708	—	1 416	−8,9	14,9
Akümülatör	—	6 496	—	18 021	—	18 414	—	35 412	23,2	14,0
Elektrikli Ev Cihazları	—	7 142	—	28 446	—	29 746	—	49 577	33,0	10,8
Otomotiv Elek. Cihazları	—	5 672	—	10 602	—	11 332	—	21 247	14,8	13,4
Diğerleri	—	30	—	267	—	283	—	708	56,9	20,1
Yan Ürünler, Ara Malları	—	5 861	—	11 467	—	12 323	—	41 787	16,0	27,7
TOPLAM	—	127 484	—	273 808	—	283 296	—	566 596	17,3	14,9

TABLO : 157 – Elektrikli Makinalar İmalat Sanayii İthalatı

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Elektrik Makinaları	–	131 985	–	174 067	–	180 400	–	248 594	6,4	6,6
Elektrik Motoru	–	18 746	–	38 047	–	41 000	–	79 323	16,9	14,1
Transformatör	–	27 241	–	23 570	–	24 300	–	27 622	–2,3	2,6
Jeneratör	–	31 224	–	35 895	–	32 100	–	45 328	0,6	7,1
Diğerleri	–	54 774	–	76 555	–	83 000	–	96 321	8,7	3,0
Şalt Cihazları	–	103 598	–	124 535	–	128 000	–	155 814	4,3	4,0
Kablolar ve Emaye Teller	–	18 769	–	45 598	–	41 800	–	38 245	17,4	–1,8
Ampul	–	10 674	–	19 703	–	20 000	–	35 412	13,4	12,1
İç Tesisat Gereçleri	–	5 955	–	15 156	–	15 800	–	25 497	21,6	10,0
Pil	–	1 737	–	5 994	–	5 000	–	9 915	23,5	14,7
Akümülatör	–	2 100	–	6 394	–	7 000	–	9 915	27,2	7,2
Elektrikli Ev Cihazları	–	1 515	–	8 513	–	9 600	–	22 664	44,7	18,7
Otomotiv Elek. Cihazları	–	14 041	–	24 737	–	23 000	–	45 328	10,4	14,5
Diğerleri	–	6 183	–	4 973	–	5 300	–	9 207	–3,0	11,7
Yan Ürünler, Ara Malları	–	96 307	–	184 080	–	200 190	–	340 978	15,8	11,2
TOPLAM	–	392 864	–	613 750	–	636 090	–	941 569	10,1	8,2

26. ELEKTRONİK SANAYİİ

a) Hedefler

579. Teknolojik yönden diğer sanayilere öncülük yapabilecek, dışa dönük ve rekabet gücü olan bir elektronik sanayiinin oluşturulması temel amaçtır.

580. V. Plan döneminde yılda ortalama yüzde 9,5 olan üretim artışının VI. Plan döneminde yılda yüzde 12,5'e ulaşması hedef alınmıştır.

581. İhracatın yılda ortalama yüzde 22,7, ithalatın ise yüzde 8,1'lik artış göstermesi ve ihracatın ithalatı karşılama oranının yüzde 30,9'a çıkması beklenmektedir.

582. Toplam üretimin yüzde 15,6'sının ihraç edilmesi ve toplam talebin yüzde 37,4'ünün ithal yoluyla karşılanması planlanmıştır.

b) İlkeler ve Politikalar

583. Araştırma ve geliştirme faaliyetlerine önem verilecek, sanayinin kendi tasarımını yapabilecek teknolojik yapıya ulaşması yönündeki girişimler özendirilecektir. Bu amaçla üniversiteler, araştırma merkezleri ve sanayi arasında işbirliğinin artırılmasına çalışılacaktır.

584. İhracata dönük bir yapılanma esas alınacak, bu amaçla mevcut tesislerde gerekli düzenlemelerin yapılması özendirilecek ve rekabet gücü olan yeni tesislerin kurulması teşvik edilecektir.

TABLO : 158 – Elektronik Sanayii Talebi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Ses Frekans Haber Cihazları	–	137 385	–	833 481	–	579 100	–	972 000	33,3	10,9
Yüksek Frekans Hab. Cihazları	–	82 318	–	294 959	–	267 500	–	467 500	26,6	11,8
Elektronik Endüstri Cihazları	–	74 311	–	117 719	–	108 500	–	245 000	7,9	17,7
Elektronik Tüketim Cihazları	–	757 862	–	729 231	–	876 230	–	1 232 223	2,9	7,1
Elektronik Devre Elemanları	–	500 653	–	448 786	–	608 010	–	996 000	4,0	10,4
TOPLAM	–	1 552 529	–	2 424 176	–	2 439 340	–	3 912 723	9,5	9,9

TABLO : 159 – Elektronik Sanayii Üretimi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Ses Frekans Haber Cihazları	–	130 572	–	508 200	–	385 000	–	740 000	24,1	14,0
Yüksek Frekans Hab. Cihazları	–	62 838	–	127 130	–	95 000	–	250 000	8,6	21,4
Elektronik Endüstri Cihazları	–	30 843	–	59 025	–	60 000	–	170 000	14,2	23,2
Elektronik Tüketim Cihazları	–	753 930	–	831 510	–	990 000	–	1 540 000	5,6	9,2
Elektronik Devre Elemanları	–	76 122	–	72 570	–	80 000	–	200 000	1,0	20,1
TOPLAM	–	1 054 305	–	1 598 435	–	1 610 000	–	2 900 000	8,8	12,5

TABLO : 160 – Elektronik Sanayii İhracatı

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Ses Frekans Haber Cihazları	–	1 840	–	4 651	–	5 900	–	18 000	26,2	25,0
Yüksek Frekans Hab. Cihazları	–	15 223	–	3 963	–	7 500	–	22 500	–13,2	24,6
Elektronik Endüstri Cihazları	–	875	–	1 147	–	1 500	–	5 000	11,4	27,2
Elektronik Tüketim Cihazları	–	973	–	116 591	–	131 000	–	357 777	166,6	22,3
Elektronik Devre Elemanları	–	4 903	–	15 129	–	16 990	–	50 000	28,2	24,1
TOPLAM	–	23 814	–	141 481	–	162 890	–	453 277	46,9	22,7

TABLO : 161 – Elektronik Sanayii İthalatı

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Ses Frekans Haber Cihazları	–	8 653	–	329 932	–	200 000	–	250 000	87,4	4,6
Yüksek Frekans Hab. Cihazları	–	34 703	–	171 792	–	180 000	–	240 000	39,0	5,9
Elektronik Endüstri Cihazları	–	44 343	–	59 841	–	50 000	–	80 000	2,4	9,9
Elektronik Tüketim Cihazları	–	4 905	–	14 312	–	17 230	–	50 000	28,5	23,8
Elektronik Devre Elemanları	–	429 434	–	391 345	–	545 000	–	846 000	4,9	9,2
TOPLAM	–	522 038	–	967 222	–	992 230	–	1 466 000	13,7	8,1

27. KARAYOLU TAŞITLARI İMALAT SANAYİİ

a) Hedefler

585. V. Plan döneminde daralan otomotiv sanayii talebinin, VI.Plan döneminde ulaşılacak ekonomik hedefler paralelinde canlanması ve yıllık ortalama yüzde 12,6 oranında artış göstermesi öngörülmektedir.

586. Sektör ihracatı yılda ortalama yüzde 20,6 artacak ve yan sanayi ürünlerinin ihracat içindeki ağırlığı devam edecektir.

587. Sektör üretiminin, talepteki artış ve ihracattaki gelişmelerle uyumlu olarak yılda ortalama yüzde 13,0 artması planlanmıştır.

588. İthalatın Plan dönemindeki yıllık ortalama artış hızı yüzde 13,5 olacaktır. Bu dönemde gümrük vergileri ve fonlarda öngörülen indirimlere rağmen komple taşıt ithalatında bir gelişme beklenmemektedir. Bunun sonucu olarak aksam-parça ithalatının sektör ithalatı içindeki payı artacaktır.

589. Otomotiv sanayiinde günümüz teknolojisine uygun, çevre sorunlarını en aza indiren taşıtların üretimi, işgücünün eğitimi ve Araştırma-Geliştirme faaliyetleri önem kazanacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

590. Başta yan sanayi firmaları olmak üzere bütün otomotiv sanayiinde, ekonomik ölçekli kuruluşlar oluşturulması ve Araştırma-Geliştirme faaliyetlerine önem verilmesi esas olacaktır.

591. Lisans anlaşmalarının yapılmasında veya yenilenmesinde uluslararası teknolojik gelişmeler ve AT şartları gözönünde bulundurulacak, transfer edilen teknolojilerin özümsenmesine ve teknoloji geliştirme çalışmalarına öncelik verilecektir.

592. Üretimde kalite ve standardizasyon konularına önem verilecektir. Öncelikle halkın can güvenliğinin sağlanması ve ihracat imkanlarının artırılması amacıyla mamullerin standartlara uygunluğunun belgelendirilmesi, uluslararası veya bölgesel kuruluşlarca belirlenen usullere uygun olarak yapılacaktır.

TABLO : 162 – Karayolu Taşıtları İmalat Sanayii Talebi

M : Adet

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Çekici	3 235	175 906	142	13 530	211	20 869	767	77 136	–34,7	29,9
Kamyon	17 206	705 627	13 097	500 205	12 275	466 653	23 200	873 298	–7,9	13,4
Kamyonet	7 279	115 008	7 282	115 056	6 650	105 070	12 800	202 240	–2	14
Minibüs	7 460	144 724	6 412	124 393	6 250	121 250	11 500	223 100	–3	13
Otobüs	1 909	214 559	1 370	148 642	1 725	202 817	3 525	552 128	–1,1	22,2
Midibüs	2 750	84 150	1 449	44 339	1 525	46 665	2 750	84 150	–11,1	12,5
Otomobil	59 804	544 142	118 643	1 145 323	109 250	1 054 527	224 300	2 165 234	14,1	15,5
Diğerleri, Aksam-Parça ve Büyük Onarımlar	–	1 125 018	–	1 361 487	–	1 497 312	–	2 185 161	5,9	7,9
TOPLAM	–	3 109 134	–	3 452 975	–	3 515 163	–	6 362 447	2,5	12,6

TABLO : 163 – Karayolu Taşıtları İmalat Sanayii Üretimi

M : Adet
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Çekici	1 131	116 041	114	11 696	190	19 494	725	74 385	–30,0	30,7
Kamyon	16 387	606 319	12 766	472 342	12 000	444 000	23 000	851 000	–6,0	13,9
Kamyonet	7 279	115 008	7 282	115 056	6 650	105 070	12 800	202 240	–1,8	14,0
Minibüs	7 460	144 724	6 412	124 393	6 250	121 250	11 500	223 100	–3,5	13,0
Otobüs	1 766	283 090	856	137 217	1 200	192 360	3 500	561 050	–7,4	23,9
Midibüs	2 750	84 150	1 449	44 339	1 525	46 665	2 750	84 150	–11,1	12,5
Otomobil	54 832	523 646	120 796	1 153 602	112 000	1 069 600	233 000	2 225 150	15,4	15,8
Diğerleri ve Büyük Onarımlar	–	730 869	–	891 638	–	1 030 245	–	1 360 925	7,1	5,7
TOPLAM		– 2 603 847		– 2 950 283		– 3 028 684		– 5 582 000	3,1	13,0

TABLO : 164 – Karayolu Taşıtları İmalat Sanayii İhracatı

M : Adet
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Çekici	6	153	–	–	–	–	–	–	–	–
Kamyon	129	1 858	82	2 579	55	1 730	194	6 100	–1,4	28,7
Kamyonet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Minibüs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Otobüs	533	38 163	35	2 478	45	3 186	75	5 310	–39,1	10,8
Midibüs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Otomobil	3 877	16 896	6 818	46 498	7 000	47 739	17 500	119 350	23,1	20,1
Diğerleri,Aksam-Parça	–	91 024	–	120 124	–	135 342	–	349 487	8,3	20,9
TOPLAM	–	148 094	–	171 679	–	187 997	–	480 247	4,9	20,6

TABLO : 165 – Karayolu Taşıtları İmalat Sanayii İthalatı

M : Adet
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Gerçekleşme		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Çekici	2 110	60 481	28	1 834	21	1 375	42	2 751	–53,1	14,9
Kamyon	948	104 081	413	30 897	330	24 688	394	29 476	–25,0	3,6
Kamyonet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Minibüs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Otobüs	676	16 909	549	17 036	570	17 670	100	3 100	0,9	–29,4
Midibüs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Otomobil	8 849	57 522	4 665	56 833	4 250	51 777	8 800	107 209	–2,1	15,7
Diğerleri,Aksam-Parça	–	485 173	–	589 973	–	602 409	–	1 173 723	4,4	14,3
TOPLAM	–	724 167	–	696 572	–	697 919	–	1 316 259	–0,7	13,5

28. DEMİRYOLU TAŞITLARI İMALAT SANAYİİ

a) Hedefler

593. Plan döneminde 74 adet elektrikli anahat lokomatifi, 50 adet dizel manevra lokomatifi, 69 adet elektrikli dizi, 280 adet çeşitli tip yolcu vagonu ve 9.500 adet çeşitli tip ve tonajda yük vagonu üretimi planlanmıştır.

b) İlkeler ve Politikalar

594. Demiryolu taşıtları imalat sanayiinde ekonominin dışa bağımlılığını azaltmak amacıyla yerli girdi kullanımı desteklenecek, sektörün rekabet gücü artırılacak ve ihracat yapılmasına yönelik çalışmalar hızlandırılacaktır.

595. Çeken ve çekilen araçların yeterli ölçüde üretim ve onarımlarını yapacak tesislerin imkan dahilinde şebekeye yayılması sağlanacaktır.

596. Bağlı ve ilgili kuruluşların tesis ve teçhizat yönünden ihtiyaç duydukları malzeme, makina ve teçhizatın üretiminde yan sanayi faaliyetleri teşvik edilecektir.

597. Modern üretim ve onarım yöntem ve teknolojileri takip edilecek ve uygun görülenlerin transferi sağlanacaktır.

TABLO : 166 – Demiryolu Taşıtları İmalat Sanayii Talebi

M : Adet
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Dizel Anahat Lokomotifi	50+47(1)	95 025	20	27 200	15+20(2)	31 900	40(5)	23 000	–19,6	–6,3
Dizel Manevra Lokomotifi	–	–	27	7 146	20+24(3)	24 880	20(6)	1 900	–	–40,2
Elektrikli Tren (Dizi)	–	–	–	–	7	13 370	18	34 380	–	20,8
Elekt.Anahat Lokomotifi	–	–	5	5 700	10	11 400	10	11 400	–	0,0
Motorlu Tren (Motris)	–	–	–	–	23(4)	1 725	–	–	–	–
Tek Vagonlu Otoray	–	–	–	–	20	15 700	30	23 500	–	8,4
Yolcu Vagonu	42	7 140	49	8 330	45	7 650	60	10 200	1,4	5,9
Yük Vagonu	1 016	19 812	1 300	25 350	1 250	24 375	2 000	39 000	4,2	9,9
Yarı Ürün,Aksam-Parça ve Diğerleri	–	24 893	–	18 833	–	60 984	–	77 197	19,6	4,8
TOPLAM	–	146 870	–	92 559	–	191 984	–	220 577	5,5	2,8

(1) 50 adet üretim, 47 adet yenileme
(2) 15 adet üretim, 20 adet yenileme
(3) 20 adet üretim, 24 adet yenileme
(4) 23 adet Motris yenileme
(5) 40 adet yenileme
(6) 20 adet yenileme

TABLO : 167 – Demiryolu Taşıtları İmalat Sanayii Üretimi

M : Adet
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Dizel Anahat Lokomotifi	50+47(1)	95 025	20	27 200	15+20(2)	31 900	40(5)	23 000	–19,6	–6,3
Dizel Manevra Lokomotifi	–	–	–	–	20+24(3)	24 880	20(6)	1 900	–	–40,2
Elektrikli Tren (Dizi)	–	–	–	–	7	13 370	18	34 380	–	20,8
Elekt.Anahat Lokomotifi	–	–	5	5 700	10	11 400	10	11 400	–	0,0
Motorlu Tren (Motris)	–	–	–	–	23(4)	1 725	–	–	–	–
Tek Vagonlu Otoray	–	–	–	–	20	15 700	30	23 500	–	8,4
Yolcu Vagonu	42	7 140	49	8 330	45	7 650	60	10 200	1,4	5,9
Yük Vagonu	1 016	19 812	1 300	25 350	1 250	24 375	2 000	39 000	4,2	9,9
TOPLAM	–	121 977	–	66 580	–	131 000	–	143 380	1,4	1,8

(1) 50 adet üretim, 47 adet yenileme
(2) 15 adet üretim, 20 adet yenileme
(3) 20 adet üretim, 24 adet yenileme
(4) 23 adet Motris yenileme
(5) 40 adet yenileme
(6) 20 adet yenileme

TABLO : 168 – Demiryolu Taşıtları İmalat Sanayii Dış Ticareti

M : Adet
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	V. Plan Dönemi
İTHALAT										
Dizel Manevra Lokomotifi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Elekt.Anahat Lokomotifi	–	–	27(1)	7 146	–	–	–	–	–	–
Yan Ürün, Aksam-Parça ve Diğ.	–	24 950	–	19 116	–	61 334	–	77 907	19,7	4,9
TOPLAM	–	24 950	–	26 262	–	61 334	–	77 907	19,7	4,9
İHRACAT										
Aksam, Parça ve Diğerleri	–	57	–	283	–	350	–	710	43,8	15,2
TOPLAM	–	57	–	283	–	350	–	710	43,8	15,2

(1) 650 BHP'lik kullanılmış lokomotifler

29. GEMİ İNŞA SANAYİİ

a) Hedefler

598. Artan dış ticaret hacminden ve dünya deniz ticaretinden yeterli payın alınabilmesi amacıyla deniz ticaret filosunun geliştirilmesi ve gençleştirilmesi hedef alınmıştır.

599. V. Plan dönemi sonunda 5 milyon DWT olan deniz ticaret filosunun, VI.Plan dönemi sonunda 6,5 milyon DWT'a ulaşması öngörülmektedir.

600. Halen yaklaşık 358 bin DWT olan gemi inşa kapasitesinin Plan dönemi sonunda, kamu ve özel kesim yatırımlarının tamamlanmasıyla, 950 bin DWT'a ulaşması beklenmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

601. Gemi inşa sanayiinde dışa bağımlılığı azaltmak ve sektöre rekabet gücü kazandırarak ihracat seviyesini yükseltmek amacıyla yerli girdi kullanımı özendirilecektir.

602. Teknolojik araştırmaların hızlandırılarak yerli teknolojilerin üretilmesi ile gemi inşa sanayiinin daha sağlam bir temele oturtulması desteklenecektir.

603. Gemi inşa sanayii için hammadde, yarımamul ve mamul madde üreten yan sanayi kuruluşlarının gelişmesi teşvik edilecektir.

30. UÇAK İMALAT SANAYİİ

a) Hedefler

604. Plan döneminde uçak sanayiinin sağlıklı bir şekilde geliştirilmesi ve üretimin talebi karşılayacak düzeyde sürdürülmesi öngörülmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

605. Uçak sanayiinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi için ilgili sektörler ve kuruluşlar arasında işbirliği imkanları araştırılacaktır.

606. Üniversitelerde uçak yapımı, uçak motoru imalatı ve avionik ile ilgili bölümlerin geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapılacaktır.

TABLO : 169 – Gemi İnşa Sanayii Talebi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Gemi	–	284 362	–	144 422	–	229 127	–	462 067	–4,2	15,1
Gemi Onarımı	–	12 506	–	17 939	–	19 625	–	26 570	9,4	6,2
Makina-Teçhizat	–	7 969	–	14 194	–	16 518	–	23 150	15,7	7,0
TOPLAM	–	304 837	–	176 555	–	265 270	–	511 787	–2,7	14,0

TABLO : 170 – Gemi İnşa Sanayii Üretimi

M : Bin DWT
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Gemi	130	174 936	70	94 196	90	121 110	230	309 503	–7,1	20,6
Gemi Onarımı	–	10 685	–	13 730	–	14 650	–	19 600	6,5	6,0
TOPLAM	–	185 621	–	107 926	–	135 760	–	329 103	–6,1	19,4

TABLO : 171 – Gemi İnşa Sanayii Dış Ticareti

D : Milyon TL.

1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
İTHALAT										
Gemi	–	133.460	–	53 525	–	112 068	–	159 630	–3,4	7,3
Makina-Teçhizat	–	7 969	–	14 194	–	16 518	–	23 150	15,7	7,0
Gemi Onarımı	–	2 450	–	6 009	–	7 029	–	9 820	23,5	6,9
TOPLAM	–	143 879	–	73 728	–	135 615	–	192 600	–1,2	7,3
İHRACAAT										
Gemi	–	24 034	–	3 299	–	4 051	–	7 066	–30,0	11,8
Gemi Onarımı	–	629	–	1 800	–	2 054	–	2 850	26,7	6,8
TOPLAM	–	24 663	–	5 099	–	6 105	–	9 916	–24,4	10,2

TABLO : 172 – Uçak İmalat Sanayii Talebi

M : Adet
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Yolcu Uçağı	–	–	3	241 874	2	165 146	–	–	–	–
Zirai Uçak, Helikopter vb.	–	23 348	–	151 264	–	168 579	–	329 750	48,5	14,4
Uçak Onarım ve Diğerleri	–	10 050	–	15 493	–	17 000	–	23 765	11,1	6,9
TOPLAM	–	33 398	–	408 631	–	350 725	–	353 515	60,0	0,2

TABLO : 173 – Uçak İmalat Sanayii Üretimi

D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Uçak Onarım ve Diğerleri	–	6 304	–	10 370	–	11 108	–	15 580	12,0	7,0
TOPLAM	–	6 304	–	10 370	–	11 108	–	15 580	12,0	7,0

TABLO : 174 – Uçak İmalat Sanayii Dış Ticareti

M : Adet
D : Milyon TL.
1988 Yılı Fiyatlarıyla

MALLAR	1984 Gerçekleşme		1988 Geçici		1989 Tahmin		1994 Plan Hedefi		YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%)	
	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	Miktar	Değer	V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
İTHALAT										
Yolcu Uçağı	–	–	3	241 874	2	165 146	–	–	–	–
Zirai Uçak, Helikopter vb.	–	23 348	–	151 264	–	168 579	–	329 750	48,5	14,4
Uçak Onarım ve Diğerleri	–	4 072	–	5 901	–	6 842	–	9 500	10,9	6,8
TOPLAM	–	27 420	–	399 039	–	340 567	–	339 250	65,5	–0,1
İHRACAT										
Uçak Aksam ve Parça	–	10	–	17	–	31	–	50	–	10,0
Uçak Onarım	–	316	–	761	–	919	–	1 265	23,8	6,6
TOPLAM	–	326	–	778	–	950	–	1 315	23,9	6,7

31. KALİTE KONTROL VE STANDARDİZASYON

a) Hedefler

607. Plan döneminde, mal ve hizmetlerin üretim kalitesi yönünden iç ve dış pazarlarda rekabet edebilir bir düzeye getirilmesi esastır. Bu amaçla entegre kalite kontrol teknikleri, belgeleme faaliyetleri ve tüketicinin eğitimi ile mal ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi yönünde çalışmalara devam edilecektir.

608. Gelişen teknoloji, hızla artan ürün çeşidi ve AT'ye uyum çalışmaları, yürürlükte olması gereken standart sayısının hızla artırılmasını gerekli kılmaktadır. Bu amaçla ticaretin yoğun olduğu ülke standartları ile uyumlu Türk standartlarının sayısı ihtiyaç doğrultusunda artırılacaktır.

609. Üretimin istenilen kalite seviyesinde gerçekleştirilmesi amacıyla üretimde kullanılan ölçü ve kontrol aletlerinin belirli toleranslar içinde çalıştırılması, bu çerçevede ölçü toleranslarının korunabilmesi için uluslararası geçerliliği olan kalibrasyon hizmetlerinin verilmesi sağlanacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

610. Standardına uyguniuk, imalat yeterlilik ve kalite belgelendirme çalışmaları sürdürülecek ve bu belgelerin ticaretin yoğun olduğu ülkeler ile karşılıklı tanınması için başlatılan çalışmalara devam edilecektir.

611. Türk Standartlarının sayısının AT ülkeleri seviyesine çıkartılması çalışmalarına hız verilecektir.

612. Belgelendirme faaliyetleri için gerekli deneylerin kısa sürede yapılabilmesi ve üreticinin ihtiyaç duyduğu laboratuvar hizmetlerine yerinde cevap verilebilmesi amacıyla bölge laboratuvarları çalışması sürdürülecektir.

613. Sınai seviyede kalibrasyon hizmetinin verilebilmesi için ekonomik olmak kaydıyla sabit ve gezici ölçme birimleri oluşturulacaktır.

614. AT ve İslam Ülkeleri standart teşkilatları ile TSE arasındaki mevcut ilişkiler geliştirilecektir.

615. Sınai işletmelerde entegre kalite kontrol tekniklerinin kullanımı teşvik edilecektir.

616. Sağlık ve emniyet ile doğrudan ilgili konularda mecburi standart uygulamasına ağırlık verilecektir.

32. VERİMLİLİK

a) Hedefler

617. Sektör ve alt sektör verimlilik değerlerinin gelişmiş ülkeler düzeyine ulaştırılması esas alınacak, kalkınma planları ve yıllık programlarda yer alacak verimlilik hedefleri bu çerçevede belirlenecektir.

618. Sanayide verimliliğin artırılması için, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde oluşturulan verimlilik ölçme birimlerine işlerlik kazandırılacaktır. Aynı tür birimlerin özel işletmelerde de oluşturulması özendirilecek ve verimlilik artırıcı yatırımlar teşvik edilecektir.

b) İlkeler ve Politikalar

619. Verimlilik kavramı ve verimliliğin önemi konusunda toplumun bilinçlendirilmesi için basın ve yayın yoluyla eğitim verilecek, yönetici ve çalışanlara yönelik işbaşı ve diğer eğitim çalışmaları başlatılacaktır.

620. Başta teknik okullar olmak üzere her seviyedeki eğitim kurumunda verimlilik konusunda programlar yapılması sağlanacaktır.

621. Avrupa ve diğer gelişmiş ülkelerin verimlilik teşkilatları ile işbirliği güçlendirilecektir.

V. ENERJİ

a) Amaç

622. Enerji sektöründe temel amaç, ekonomik ve sosyal kalkınmanın sağlıklı bir tarzda desteklenebilmesi için, bütün kullanıcı kesimlere, yerinde, zamanında, güvenilir, ucuz ve kaliteli enerjinin sağlanmasıdır.

623. Sektörde ekonomik olmak kaydıyla yerli veya ithal bütün enerji kaynaklarının değerlendirilmesi; yurtiçi ve yurtdışı, kamu ve özel bütün yatırım ve finansman kesimlerinden ve imkanlarından istifade edilmesi; netice olarak birincil ve ikincil enerji taleplerinin, güvenilir bir arz yapısı içinde ülke ve kullanıcı için en ekonomik tarzda karşılanması esastır.

624. Plan döneminde, yerli kaynakların geliştirilmesine verilen önem ve önceliğe rağmen bu kaynakların sınırlı rezervlerde ve düşük kalitede olması nedeniyle, yüksek kaliteli ithal kaynaklara olan talep zorunlu olarak sürecek, orta ve uzun dönemde toplam tüketim içinde ithal kaynakların ağırlığı devam edecektir.

b) Hedefler

625. Plan döneminde, ekonomik büyüme ve sanayileşme hedeflerine paralel olarak, birincil enerji talebinin yüzde 8,0'lik bir artış göstermesi ve 1994 yılı sonunda 76,4 milyon ton petrol eşdeğerine ulaşması öngörülmektedir. Gayriticari enerji kaynakları kullanımının düşürülmesi ve ticari enerji kaynakları payının yüzde 90'a yükseltilmesi hedef alınmaktadır.

626. Plan döneminde doğal gaz kullanımı yaygınlaştırılacaktır. Doğal gaz, yeni enerji taleplerinin bir bölümünü karşılama yanında, sanayi, enerji ve teshin sektörlerindeki petrol ürünleri ve linyit tüketimini kısmen ikame edecektir.

627. 1988 yılında 906 kg petrol eşdeğeri olan kişi başına birincil enerji tüketim değeri, 1994 yılı sonunda 1.215 kg petrol eşdeğeri olarak gerçekleşecektir.

628. Önümüzdeki 20 yıllık dönemi kapsayan ve ortalama yüzde 5 ile 7,5 arasında değişen alternatif büyüme hedefleri esas alınarak yapılan elektrik talep çalışması, ülke elektrik talebinin 1995 yılında 80 ile 105 milyar kwh, 2000 yılında 110 ile 165 milyar kwh ve 2010 yılında 200 ile 400 milyar kwh arasında değişen değerlere yükseleceğini göstermektedir. V. Plan döneminde önemli ölçüde güç ve üretim kapasiteleri oluşturulduğundan, VI. Plan döneminde daha düşük bir yatırım artışı planlanmakta ve yatırım önceliklerinde iletim-dağıtım grubu lehine değişiklikler yapılması gerekli görülmektedir.

629. Bu değerlendirme çerçevesinde 1990-1994 dönemi için toplam enerji sektörü yatırımlarının, 1988 yılı fiyatlarıyla 16,9 trilyon lira olması öngörülmektedir.

630. Plan döneminde elektrik santralları kurulu gücünün, yıllık ortalama yüzde 7,9 civarında bir artış göstermesi ve dönem sonunda 22.650 MW'a ulaşması beklenmektedir. Bu güç artışına paralel olarak santralların ortalama üretim kapasitesi de yüzde 8,1'lik bir artışla 1994 yılı sonunda 107,8 milyar kwh'a yükselecektir. 1994 yılında 88,5 milyar kwh seviyesine ulaşması beklenilen talep, yüzde 21,8 gibi yüksek bir üretim yedeği ile karşılanabilecektir. Üretimin yüzde 40'ı hidrolik, yüzde 60'ı termik santrallardan sağlanacaktır.

631. 1988 yılında 893 kwh olan kişi başına brüt elektrik tüketiminin, Plan dönemi sonunda 1.407 kwh'a ulaşacağı tahmin edilmektedir.

632. Plan döneminde Atatürk Hidroelektrik Santralı ile ithal kömüre dayalı bir termik santral işletmeye alınacaktır.

c) İlkeler ve Politikalar

633. Enerji talepleri öncelikle yurtiçi kaynaklar değerlendirilerek karşılanacak, bu kaynakların miktar ve kalite olarak ihtiyaçlara cevap verememesi durumunda, ekonomik olmak kaydı ile dış kaynak kullanımına gidilecektir.

634. Güvenilir bir arz yapısı oluşturulacak, bu çerçevede kaynak ve temin yeri açısından dengeli bir arz çeşitlendirilmesine gidilecektir.

635. Elektrik alt sektörü yatırım ve faaliyetleri, yeterli miktar ve kalitede enerjinin; ucuz, yerinde, zamanında, güvenilir ve sürekli olarak, ülke ve kullanıcı için en ekonomik şekilde sunulması amacıyla planlanacak ve yürütülecektir.

636. Doğal gaz kullanımı, ekonomik kriterler gözönüne alınarak planlı bir şekilde yaygınlaştırılacaktır.

637. Başta hidrolik enerji olmak üzere, jeotermal ve güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarından daha büyük oranlarda yararlanılabilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

638. Nükleer enerjinin uzun dönemde sektördeki önemi dikkate alınarak, nükleer enerji teknolojisine geçiş için Plan döneminde çalışmalar başlatılacaktır.

639. Elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisleri yatırımları, yeterli bir yedeğe sahip, güvenilir ve emniyetli bir sistem amaçlanarak planlanacak ve yürütülecektir.

640. Üretimden tüketime kadar bütün safhalarda enerji kaynaklarının uygun teknolojilerle, verimli şekilde kullanılması sağlanacak, enerji tasarrufuna yönelik projeler desteklenecek ve teşvik edilecektir.

641. Özelleştirme çalışmaları sürdürülecek, bu çerçevede özellikle kamu finansman yükünün azaltılması amacıyla yatırımlarda özel kesim payını artırıcı girişimler özendirilecektir.

642. Elektrik sektöründe kamu ve özel kesim firmalarının bir arada faaliyet gösterebileceği yeni bir yapılaşmaya gidilecektir.

643. AT ile entegrasyon sürecinde sektör politikalarının Topluluk politikalarına uyum sağlanması yönündeki çalışmalar sürdürülecektir.

644. Sektör yatırım mallarının üretimine yönelik sanayilerin gelişmesini ve elektrik sektörü yatırımlarının daha büyük oranlarda ülke imkanlarıyla gerçekleştirilebilmesini sağlamak amacıyla, elektrik sektöründe uzun vadeli yatırım planlaması yapılacak; yatırım malları talebi, mal bazında, güç ve miktar olarak tesbit edilecek ve bu suretle yatırımcıların karar almalarına yardımcı olunacaktır.

TABLO : 175 – Değişik Ülke ve Bölgelerde Kişi Başına Gelir, Birincil Enerji ve Brüt Elektrik Tüketimleri (1985 Yılı)

Ülke veye Bölge	Kişi Başına Gelir (ABD Doları)	Kişi Başına Enerji Arzı (KEP)	Kişi Başına Elektrik Tük. (kWh)	Ülke veya Bölge	Kişi Başına Gelir (ABD Doları)	Kişi Başına Enerji Arzı (KEP)	Kişi Başına Elektrik Tük. (kWh)
A.B.D.	16 690	7 475	11 130	Venezüela	3 080	2 194	2 774
İsveç	11 890	6 587	16 240	Kore	2 150	1 235	1 526
Japonya	11 300	3 110	5 567	Arjantin	2 130	1 315	1 484
Batı Almanya	10 940	4 400	6 740	Malezya	2 000	839	965
Fransa	9 540	3 574	5 817	Brezilya	1 640	980	1 442
İngiltere	8 460	3 582	5 255	Ürdün	1 560	726	707
İtalya	6 520	2 454	3 665	Şili	1 430	729	1 160
İspanya	4 290	1 925	3 270	Tunus	1 190	610	571
Yunanistan	3 550	1 847	2 862	Tayland	800	522	481
Yugoslavya	2 070	1 890	3 280	Mısır	610	496	625
Portekiz	1 970	1 247	2 067	Filipinler	580	331	419
Türkiye	1 080	845	750	Fas	560	252	320
				Endonezya	530	400	178
OECD - Avrupa		3 110	4 980	Pakistan	380	235	239
OECD - Toplam		4 630	7 315	Kenya	290	418	201
AET		3 265	4 925	Hindistan	270	255	240

TABLO : 176 — Birincil Enerji Üretiminde Gelişmeler

(Orijinal Birimler)

	1984	1988	1989	1994	V. PLAN (84-89) ARTIŞ HIZI (%)	VI. PLAN (89-94) ARTIŞ HIZI (%)
Taşkömürü (1)	3 632	3 256	3 500	4 500	−0,7	5,2
Linyit (1) (5)	28 281	35 954	42 150	67 300	9,9	9,9
Ham Petrol (1)	2 087	2 564	3 076	3 281	8,1	1,3
Doğal Gaz (2)	40	99	100	300	20,1	24,8
Hidrolik Enerji (3)	13 426	28 928	24 200	34 500	12,5	7,3
Jeotermal Enerji (3)	22	68	40	60	12,7	8,4
TİCARİ ENERJİ (4)	14 383	20 775	21 253	30 050	8,1	7,2
Odun (1) (6) (T)	17 256	17 711	17 167	16 000	−0,1	−1,4
Hayvan ve Bitki Artık.(1)(T)	14 766	11 365	11 300	10 670	−5,2	−0,8
GAYRİ-TİCARİ ENERJİ (4)	8 572	7 927	7 750	7 300	−2,0	−1,2
GENEL TOPLAM (4)	22 955	28 702	29 003	37 350	4,8	5,2

(T) Tahmini

(1) Bin Ton; (2) Milyon m³; (3) GWh; (4) Bin TEP;

(5) Asfaltit ve özel sektör üretimi dahil; (6) Kagak kesim dahil

TABLO : 177 — Birincil Enerji Tüketiminde Gelişmeler

(Orijinal Birimler)

	1984	1988	1989	1994	V. PLAN (84-89) ARTIŞ HIZI (%)	VI. PLAN (89-94) ARTIŞ HIZI (%)
Taşkömürü (1)	5 678	7 551	7 980	14 500	7,0	12,7
Linyit (1) (5)	25 821	34 067	41 990	66 300	10,2	9,6
Ham Petrol (1)	16 890	20 620	21 650	31 580	5,1	7,8
Doğal Gaz (2)	40	1 214	3 060	7 250	138,1	16,8
Hidrolik Enerji (3)	13 426	28 928	24 200	34 500	12,5	7,3
Jeotermal Enerji (3)	22	68	40	80	12,7	8,4
Elektrik İthalatı	2 653	360	350	500	−33,3	7,4
TİCARİ ENERJİ (4)	30 278	41 173	44 250	69 100	7,9	9,3
Odun (1) (6) (T)	17 256	17 711	17 167	16 000	−0,1	−1,4
Hayvan ve Bitki Artk.(1)(T)	14 766	11 365	11 300	10 870	−5,2	−0,8
GAYRİ-TİCARİ ENERJİ (4)	8 572	7 927	7 750	7 300	−2,0	−1,2
GENEL TOPLAM (4)	38 848	49 100	52 000	76 400	6,0	8,0

(T) Tahmini

(1) Bin Ton; (2) Milyon m³; (3) GWh; (4) Bin TEP;

(5) Asfaltit ve özel sektör üretimi dahil; (6) Kaçak kesim dahil.

TABLO : 178 – Birincil Enerji Üretimi ve Kaynakların Oranları

Miktar : Bin TEP

	1984			1988			1989			1994			ÜRETİMİN ARTIŞ HIZI (%)	
	Miktar	Top. (%) Dağ.	Grup (%) Dağılım	Miktar	Top. (%) Dağ.	Grup (%) Dağılım	Miktar	Top. (%) Dağ.	Grup (%) Dağılım	Miktar	Top. (%) Dağ.	Grup (%) Dağılım	V.PLAN	VI. PLAN
Taşkömürü	2 215	9,6	15,4	1 986	6,9	9,6	2 136	7,4	10,0	2 745	7,3	9,1	–0,7	5,1
Linyit	6 610	28,8	46,0	8 799	30,7	42,4	9 780	33,7	46,0	15 005	40,2	49,9	8,2	8,9
Petrol Ürünleri	2 160	41,8	53,7	2 654	9,2	12,8	3 190	11,0	15,0	3 390	9,1	11,3	8,1	1,2
Doğal Gaz	35	0,2	0,2	87	0,3	0,4	88	0,3	0,4	270	0,7	0,9	20,2	25,1
Hidrolik Enerji	3 357	14,6	23,3	7 232	25,2	34,8	6 060	20,9	28,5	8 625	23,1	28,7	12,5	7,3
Jeotermal Enerji	6	0,0	0,0	17	0,1	0,1	10	0,0	0,0	15	0,0	0,0	10,8	8,4
TİCARİ ENERJİ	14 383	62,7	100,0	20,775	72,4	100,0	21 253	73,3	100,0	30 050	80,5	100,0	8,1	7,2
Odun	5 177	22,6	60,4	5 313	18,5	67,0	5 150	17,8	66,5	4 800	12,9	65,8	–0,1	–1,4
Hayvan ve Bitki Art.	3 395	14,8	39,6	2 614	9,1	33,0	2 600	9,0	33,5	2 500	6,7	34,2	–5,2	–0,8
GAYRİ-TİCARİ ENERJİ	8 572	37,3	100,0	7 927	27,6	100,0	7 750	26,7	100,0	7 300	19,5	100,0	–2,0	–1,2
GENEL TOPLAM	22 955	100,0		28 702	100,0		29 003	100,0		37 350	100,0		4,8	5,2
Kişi Baş.Üretim(KEP)	468			530			522			594			2,2	2,6

KEP: Kg Petrol Eşdeğeri

TABLO : 179 – Birincil Enerji Tüketimi ve Kaynakların Oranları

Miktar : Bin TEP

	1984			1988			1989			1994			TÜKETİMİN ARTIŞ HIZI (%)	
	Miktar	Top. (%) Değ.	Grup (%) Dağılım	Miktar	Top. (%) Değ.	Grup (%) Dağılım	Miktar	Top. (%) Değ.	Grup (%) Dağılım	Miktar	Top. (%) Değ.	Grup (%) Dağılım	V.PLAN	VI. PLAN
Taşkömürü	3 464	8,9	11,4	4 606	9,4	11,2	4 870	9,4	11,0	8 840	11,6	12,8	7,1	12,7
Linyit	6 493	16,7	21,4	8 308	16,9	20,2	9 750	18,8	22,0	14 775	19,3	21,4	8,5	8,7
Petrol Ürünleri	16 258	41,8	53,7	19 853	40,4	48,2	20 802	40,0	47,0	30 380	39,8	44,0	5,1	7,9
Doğal Gaz	35	0,1	0,1	1 062	2,2	2,6	2 680	5,2	6,1	6 340	8,3	9,2	138,1	18,8
Hidrolik Enerji	3 357	8,6	11,1	7 232	14,7	17,6	6 050	11,8	13,7	8 625	11,3	12,5	12,5	7,3
Jeotermal Enerji	6	0,0	0,0	17	0,0	0,0	10	0,0	0,0	15	0,0	0,0	10,8	8,4
Elektrik İthalatı	663	1,7	2,2	95	0,2	0,2	88	0,2	0,2	125	0,2	0,2	–33,2	7,3
TİCARİ ENERJİ	30 276	77,9	100,0	41 173	83,9	100,0	44 250	85,1	100,0	69 100	90,4	100,0	7,9	9,3
Odun	5 177	13,3	60,4	5 313	10,8	67,0	5 150	9,9	66,5	4 800	6,3	65,8	–0,1	–1,4
Hayvan ve Bitki Art.	3 395	8,7	39,6	2 614	5,3	33,0	2 600	5,0	33,5	2 500	3,3	34,2	–5,2	–0,8
GAYRİ-TİCARİ ENERJİ	8 572	22,1	100,0	7 927	16,1	100,0	7 750	14,9	100,0	7 300	9,6	100,0	–2,0	–1,2
GENEL TOPLAM	38 848	100,0		49 100	100,0		52 000	100,0		76 400	100,0		6,0	8,0
Kişi Baş. Tük. (KEP)	792			906			936			1 215			3,4	5,3

KEP : Kg Petrol Eşdeğeri

TABLO : 180 – Birincil Enerji Tüketiminin Kaynaklar İtibariyle Sektörel Dağılımı

Bin TEP

	1984				1988				1989				1994			
	Teshin	Ulaştırma	Enerji	Sanayi (1)	Teshin	Ulaştırma	enerji	Sanayi (1)	Teshin	Ulaştırma	Enerji	Sanayi (1)	Teshin	Ulaştırma	Enerji	Sanayi (1)
Taşkömürü	194	151	411	2 708	769	124	190	3 523	810	130	210	3 720	770	70	2 400	5 600
Linyit	2 547	21	2 244	1 662	3 006	5	2 833	2 464	3 200	10	3 900	2 640	4 800		6 975	3 000
Petrol Ürünleri	2 200	5 849	1 864	6 343	2 572	7 673	983	8 825	2 630	8 115	1 152	8 905	3 000	11 330	1 450	14 600
Doğal Gaz				36	1		925	136	170		1 700	810	1 030		2 110	3 200
Hidrolik Enerji			3 358				7 232				6 050				8 625	
Jeotermal Enerji			6				17				10				15	
Elektrik İthalatı			663				95				88				125	
TİCARİ ENERJİ	4 941	6 021	8 545	10 769	6 348	7 802	12 275	14 748	6 810	8 255	13 110	16 075	9 600	11 400	21 700	26 400
Odun	5 177				5 313				5 150				4 800			
Hayvan ve Bitki Art.	3 395				2 614				2 600				2 500			
GAYRİ–TİCARİ ENERJİ	8 572				7 927				7 750				7 300			
GENEL TOPLAM	13 513	6 021	8 545	10 769	14 275	7 802	12 275	14 748	14 560	8 255	13 110	16 075	16 900	11 400	21 700	26 400
Yıllık Genel Toplam	38 848				49 100				52 000				76 400			
Yüzde Dağılım	34,8	15,5	22,0	27,7	29,1	15,9	25,0	30,0	28,0	15,9	25,2	30,9	22,1	14,9	28,4	34,6

(1) Diğerleri dahil

TABLO : 181 – Elektrik Enerjisi Kurulu Güç, Üretim ve İthalat Değerleri

	Kurulu Güç			Enerji				
Yıllar	Miktar (MW)	Yıllık Artış (MW)	% Artış	Üretim (GWh)	İthalat (GWh)	Toplam Arz (GWh)	Yıllık Artış (GWh)	% Artış
1984	8 459	1 524	22,0	30 614	2 653	33 267	3 697	12,5
1985	9 096	637	7,5	34 219	2 142	36 361	3 089	9,3
1986	10 113	1 017	11,2	39 695	776	40 471	4 114	11,3
1987	12 493	2 380	23,5	44 353	572	44 925	4 455	11,0
1988	14 429	1 936	15,5	48 013	381	48 394	3 469	7,7
1989	15 462	1 033	7,2	51 800	350	52 150	3 756	7,8
1990	16 715	1 253	8,1	56 980	350	57 330	5 180	9,9
1991	17 072	357	2,1	63 180	350	63 530	6 200	10,8
1992	18 590	1 518	8,9	70 250	400	70 650	7 120	11,2
1993	20 830	2 240	12,0	78 390	450	78 840	8 190	11,6
1994	22 650	1 820	8,7	88 000	500	88 500	9 660	12,3

TABLO : 182 – Yakıt Cinslerine Göre Kurulu Güç, Ortalama Üretim Kapasitesi, Üretim ve Üretimin Payları

	1984				1988				1989				1994			
	Kurulu Güç(MW)	Ort.Üret (GWh)	Üretim Ger(GWh)	Üretim Payı (%)	Kurulu Güç(MW)	Ort.üret (GWh)	Üretim Ger(GWh)	Üretim Payı (%)	Kurulu Güç(MW)	Ort.Üret (GWh)	Üretim Güç(MW)	Üretim Payı (%)	Kurulu Güç(MW)	Ort.Üret GWh)	Üretim Ger(GWh)	Üretim Payı (%)
Taşkömürü	220	862	706	2,3	182	645	345	0,7	191	1 090	400	0,8	1 740	11 090	9 800	10,9
Linyit	2 381	13 710	9 413	30,7	4 456	25 177	12 142	25,3	4 757	26 977	16 500	31,9	6 077	34 897	29 000	33,0
Fuel-Oil	1 341	7635	6 711	21,9	1 493	8 614	3 234	6,7	1 372	7 915	3 800	7,3	1 372	7 915	4 500	5,1
Motorin	627	1 080	336	1,1	544	192	55	0,1	368	130	60	0,1	368	130	90	0,1
Doğal Gaz				0,0	1 278	7 668	3 240	6,7	2 033	12 198	6 800	13,1	2 551	15 306	10 250	11,6
Jeotermal	15	90	22	0,1	15	90	68	0,1	15	90	40	0,1	15	90	60	0,1
TERMİK	4 584	23 377	17 188	56,1	7 968	42 386	19 084	39,7	8 736	48 400	27 600	53,3	12 123	69 428	53 500	60,8
HİDROLİK	3 875	14 144	13 426	43,9	6 461	23 430	28 929	60,3	6 726	24 716	24 200	46,7	10 527	38 345	34 500	39,2
TOPLAM	8 459	37 521	30 614	100,0	14 429	65 816	48 013	100,0	15 462	73 116	51 800	100,0	22 650	107 773	88 000	100,0

TABLO : 183 – Elektrik Enerjisi Tüketiminin Kullanıcı Gruplarına Göre Dağılımı

M : GWh

	1984		1988		1989		1994		V. Plan (84-89) Artış Hızı	VI. Plan (89-94) Artış Hızı
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	(%)	(%)
Konutlar	5 473	16,5	7 630	15,8	8 390	16,1	15 800	17,9	8,9	13,5
Ticarethaneler	1 861	5,6	2 600	5,4	2 750	5,3	5 230	5,9	8,1	13,7
Resmi Kurumlar	1 430	4,3	3 090	6,4	3 335	6,4	5 100	5,8	18,5	18,5
Sokak Aydınlatması	331	1,0	890	1,8	950	1,8	1 800	2,0	23,5	13,6
Ulaştırma ve Haberleşme	254	0,8	380	0,8	410	0,8	770	0,9	10,0	13,4
Sanayi (1)	18 286	55,0	25 200	52,1	27 000	51,8	45 200	51,1	8,1	10,9
TOPLAM NET TÜKETİM	27 635	83,1	39 790	82,2	42 835	82,1	73 900	83,5	9,2	11,5
İç Tüketim ve Kayıplar	5 632	16,9	8 604	17,8	9 315	17,9	14 600	16,5	10,6	9,4
BRÜT ARZ	33 267	100,0	48 394	100,0	52 150	100,0	88 500	100,0	9,4	11,2
Kişi Başına Net Tüketim(kWh)	563		734		771		1 175		6,5	8,8
Kişi Başan Brüt Arz (kWh)	678		893		939		1 407		6,7	8,4

(1) Diğerleri dahil.

TABLO : 184 – Kok, Kok Gazı ve Şehir Gazı Üretiminde Gelişmeler

Kok : Bin Ton

Gaz : Milyon m^3

	1984	1988	1989	1994	V. PLAN (84-89) ARTIŞ HIZI (%)	VI. PLAN (89-94) ARTIŞ HIZI (%)
Metalurjik Kok	2 487	3 361	3 530	4 070	7,3	2,9
Teshin Koku	144	109	109	–	–5,4	–
TOPLAM KOK	2 631	3 470	3 647	4 070	6,7	2,2
Kok Gazı	1 042	1 457	1 525	1 773	7,9	3,1
Şehir Gazı	119	104	95	–	–4,4	–

(1) Kok rakamlarına kok tozu dahildir.

VI. HİZMETLER

1. ULAŞTIRMA

a) Amaç

645. Ulaştırma hizmetlerinin sağlıklı bir yapıya kavuşturulması, sektörde verimliliğin artırılması, mevcut kapasitelerin etkin bir biçimde kullanımı ve alt yapının güvenli ve ekonomik bir hizmeti eksiksiz olarak yerine getirmesi esastır. Bu amaca ulaşmak için, taşıma modlarının, en uygun yerlerde ve işlemlerde kullanıldıkları etkin bir ulaşım ağı oluşturulacaktır.

b) Hedefler

646. Ekonomik gelişmeyi yakından izleyen, darboğaz oluşturmayan, ülke kalkınmasına destek veren, uluslararası ticareti kolaylaştıran ve ödemeler dengesine en fazla katkıyı sağlayan bir ulaşım sistemi gerçekleştirilecektir.

647. Yurtiçi yolcu taşımasında, birim taşıma maliyeti diğer alt sektörlerden düşük olan karayolu sisteminin yüzde 95 pay ile ağırlığını sürdürmesi, yurtdışı yolcu taşımasında ise havayolunun önemini koruması beklenmektedir.

648. Plan döneminde toplam kamu yatırımlarının yüzde 22'sinin ulaştırma sektörüne ayrılması öngörülmektedir. Bu dönemde yapılacak yatırımların tamamına yakın bir bölümünü devam eden projeler oluşturacaktır.

c) İlkeler ve Politikalar

649. Ulaşımda altyapı ve taşımacılık sistemlerinin dengeli bir şekilde gelişmesi temin edilecek; yasal yükümlülükler, altyapı yüklerine katılım gibi konularda alt sektörler arasında farklılık yaratılmayacaktır.

650. AT ile entegrasyon sürecinde ulaştırma politikalarında uyum sağlanacaktır.

651. Ulaştırma sektöründen beklenen hizmetlerin istenilen düzeyde sağlanabilmesi ve uluslararası teknolojik gelişmelerin yakından izlenebilmesi için altyapı ve işletmecilik alanında personel eğitimine öncelik verilecektir.

652. Türkiye üzerinden yapılan transit taşımalarda demiryolu ve limanların potansiyelinden daha fazla yararlanılması için demiryolu ve liman alt ve üstyapıları ile tarife sistemlerinde bu geçişi özendirecek düzenlemeler yapılacaktır.

653. Yurtdışı yük ve yolcu taşımalarında ulusal taşıma filolarından en üst düzeyde yararlanılabilmesi için ithalat bağlantılarının FOB esasına göre gerçekleştirilmesine özen gösterilecek, transit taşımalardan da mümkün olan en fazla payın alınması amacıyla taşıyıcı kuruluşların pazarlama, organizasyon ve işletmecilik açısından yeterli düzeye ulaştırılması desteklenecektir.

654. Genel ulaştırma politikalarının daha sağlıklı bir şekilde belirlenebilmesi için alt sektörler arasında etkili bir koordinasyon sağlanacaktır.

TABLO : 185 – Ulaştırma Sektörü Yolcu Taşımalarında Gelişmeler

(Milyon Yolcu-Km)

ALT SEKTÖR	1984 Gerçekleşme	1988 Geçici	1989 Tahmin	1994 Plan Hedefi	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) 5. Plan Dönemi	6. Plan Dönemi
YURTİÇİ						
*Karayolu (1)	76159	93237	99297	136974	5,4	6,6
Demiryolu	3489	3802	3860	4500	2,0	3,1
Denizyolu (2)	119	189	210	260	12,0	4,4
Havayolu (2)	796	1012	1062	1450	5,9	6,4
TOPLAM	80563	98240	104429	143184	5,3	6,5
YURTDIŞI						
Denizyolu (2)	57	63	75	115	5,6	8,9
Havayolu (2)	2161	3273	4100	6000	13,7	7,9
TOPLAM	2218	3336	4175	6115	13,5	7,9

(1) Yalnız Devlet yollarındaki taşımalardır.

(2) Yalnız Kamu Sektörünce yapılan taşımalardır.

TABLO : 186 – Ulaştırma Sektörü Yük Taşımalarında Gelişmeler

(Milyon Ton-Km)

ALT SEKTÖR	1984 Gerçekleşme	1988 Geçici	1989 Tahmin	1994 Plan Hedefi	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) 5. Plan Dönemi	6. Plan Dönemi
YURTİÇİ						
Karayolu (1)	42559	55225	57433	75473	6,2	5,6
Demiryolu	7532	8005	8800	13500	3,2	8,9
Denizyolu (2)	3290	9730	10500	15500	26,1	8,1
HAVAYOLU (2)						
Yolcu Dahil (2a)	64	90	106	132	10,6	4,5
Kargo + Posta + F.Bagaj (2b)	5	10	11	16	17,1	7,8
BORUHATTI						
Ham Petrol	3200	9322	9615	10500	24,6	1,8
D.Gaz (milyon m³) (3)	–	1198	3000	5800	–	14,1
TOPLAM	56586	82292	86359	114989	8,8	5,9
YURTDIŞI						
Denizyolu (2)	22516	33280	37500	47500	10,7	4,8
Havayolu (2)						
Yolcu dahil (2a)	258	414	480	710	13,2	8,1
Kargo + Posta + F.Bagaj (2b)	71	44	55	84	–5,0	8,8
Boruhattı						
Ham Petrol (Transit)	24340	43497	45832	45 840	13,5	0,0
TOPLAM	46927	76821	83387	93424	12,2	2,3

(1) Yalnız Devlet yollarındaki taşımalardır.

(2) Yalnız Kamu Sektörünce yapılan taşımalardır.

(2a) Yolcu ağırlığı ve bagajı (20 kg/yolcu'ya kadar) dahil taşınan ücretli yük. (Toplama dahil edilmemiştir).

(2b) Taşınan kargo + posta + fazla bagaj. (Toplama dahildir).

(3) SSCB-Türkiye DGBH ile yapılan doğal gaz taşımalarıdır. (Toplama dahil değildir.)

A) DEMİRYOLU

a) Hedefler

655. Plan dönemi sonunda demiryolu ile yurtiçi yük taşımalarının yıllık ortalama yüzde 8,9 artış ile 13,5 milyar ton km'ye ulaşması ve toplam yük taşımaları içindeki payının yüzde 11,7 olması öngörülmektedir.

656. Yurtiçi yolcu taşımalarının 1994 yılı sonunda 4,5 milyar yolcu-km olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

657 Dönem içinde yaklaşık 2.000 km yol yenilenecek, 1994 yılında elektrikli hat uzunluğu 2.300 km'ye, sinyalizasyon tesisleri de 2.489 km'ye ulaşacaktır. 74 adet elektrikli anahat, 50 adet manevra lokomatifi, 280 adet çeşitli tipte yolcu ve 9.500 adet yük vagonu araç parkına katılacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

658. Demiryollarında, kombine taşımacılık ve konteyner kullanımı gibi alanlarda hızlı ve güvenli bir taşımacılığa geçiş için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

659. Demiryolu taşımacılığında kullanıcıların taleplerini yakından izleyen, pazar koşullarındaki değişikliklere hızla uyum sağlayan yapısal düzenlemelerin en kısa zamanda gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

660. Demiryollarında verimliliğin artırılması ve çağdaş bir işletmeciliğin gerçekleştirilmesi amacıyla yeterli sayı ve nitelikte yetişmiş kadroların istihdamı sağlanacak, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitime öncelik verilecektir.

661. Demiryollarını AT ölçülerinde dengeli, verimli ve ekonomik bir duruma getirebilmek için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

B) DENİZYOLU

a) Hedefler

662. Plan döneminin sonunda, deniz ticaret filosunun uluslararası teknolojik gelişmelere uygun gemilerin inşaası ve ithali yoluyla 6,5 milyon DWT'a ulaştırılması öngörülmektedir. Bu tonajın 1 milyon DWT'u mevcut filonun yenilenmesi yoluyla sağlanacaktır.

663. Plan döneminde filonun gerçekleştireceği yurtiçi yük taşımalarında yılda ortalama yüzde 8,1, yurtdışı yük taşımalarında da yüzde 4,8 artış öngörülmektedir. Ayrıca, üçüncü ülkeler arası taşımalardan döviz girdisi sağlanması ve transit taşımalardan Türk bayraklı gemilerin aldığı payın 3 milyon tona ulaşması beklenmektedir.

664. Limanlardaki yükleme-boşaltma faaliyetlerinin dönem sonunda 130 milyon tona ulaşacağı ve bunun 80 milyon tonluk bölümünün dış ticaret ve transit taşımalarından oluşacağı tahmin edilmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

665. Teknolojideki hızlı gelişmelere paralel olarak sürekli değişim gösteren deniz ticaret filosu için gerekli iyi yetişmiş, teknik gelişmelere uyum sağlayabilen insan gücü eğitimine öncelik verilecektir. Bu amaçla her kademede gemi adamı ve üst düzey sevk ve idarecisi yetiştirilmesi için eğitim kuruluşları yeterli düzeye getirilecektir.

666. Gemi inşa sanayii kapasitelerinin değerlendirilmesi, filonun yenilenme ve ek gemi ihtiyacının karşılanması için gerekli finansman imkanları araştırılacaktır.

667. Türkiye kıyılarının sanayi, ticaret ve turizm sektörleri yönünden sosyal, ekonomik ve çevresel özelliklerini, mevcut liman kapasitelerini ve sektörel gelişmeye uygun kıyı kesimlerinin potansiyellerini belirleyecek bir çalışma gerçekleştirilecektir.

668. Önemli dış ticaret limanlarındaki faaliyetlerin etkinliğini artırmak amacıyla otonom liman idaresi uygulamasına geçiş çalışmaları başlatılacaktır.

669. Kamu limanlarındaki faaliyetlerin konuları itibariyle özelleştirilmesini sağlamak amacıyla gerekli girişimler ve idari düzenlemeler yapılacak, uygulamaya pilot projelerle geçilecektir.

C) HAVAYOLU

a) Hedefler

670. Plan döneminde kamu kesiminde yapılan havayolu yolcu taşımacılığında iç hatlarda yüzde 6,4, dış hatlarda yüzde 7,9 yıllık ortalama artış sağlanması ve Plan dönemi sonunda iç hatlarda 1.450 milyon yolcu-km, dış hatlarda 6.000 milyon yolcu-km'ye erişilmesi öngörülmektedir.

671. Havayolu ile kargo, posta ve fazla bagaj olarak kamu sektörünce yapılan yük taşımalarında Plan hedefi olarak 1994 yılında iç hatlarda 16 milyon ton-km, dış hatlarda 84 milyon ton-km öngörülmekte ve dönem içinde iç hatlarda yüzde 7,8, dış hatlarda ise yüzde 8,8 yıllık ortalama artış beklenmektedir.

672. Yap-İşlet-Devret modeline göre ihale edilmiş bulunan Atatürk Havalimanı II. Terminal Kompleksi I. Ünitesi Plan dönemi içinde tamamlanarak hizmete açılacaktır.

673. Hava trafik kontrol hizmetlerinin sürat ve emniyetle yapılması ve Türk hava sahasının güvenliğinin kurulacak radar ağıyla daha üst düzeyde sağlanması amacına yönelik Türkiye Hava Trafik Kontrol Radar Kaplaması Projesi sonuçlandırılacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

674. Sivil havacılık faaliyetlerinin kontrolü, denetlenmesi ve koordinasyonunun daha etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi için gerekli yapısal düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

675. Besleyici havayolu (feederline) sisteminin kurulup geliştirilmesi amacıyla muhtelif yörelere mahalli idarelerin de katkılarıyla küçük havaalanları yapılması çalışmaları kapsamlı bir etüde dayandırılacaktır.

676. THY uçak filosunun modernizasyonu, standardizasyonu ve geliştirilmesi çalışmalarına devam edilecek; THY'nda hizmet standartlarının ve uçakların kapasite kullanımının yükseltilerek yurtiçi yolcu taşımacılığından ziyade uzun menzilli ve ekonomik açıdan daha avantajlı dış hatlara yönelinmesi hedef alınacaktır.

677. Özel hava taşıyıcılarının mevcut sorunlarını kısa sürede çözümleyerek, güvenli ve ekonomik bir işletmecilik anlayışı içinde, yurtdışı turizme dayalı "charter" ve yurtiçi turizme dayalı küçük uçak ve hava-taksi işletmeciliği alanlarında daha etkin rol oynamaları konusunda gerekli destek sağlanacaktır.

678. THY'nın bakım imkan ve kabiliyetlerinin özel hava taşımacılarına da hizmet verebilecek düzeye getirilmesi sağlanacak ve farklı uçak tiplerine bakım hizmeti veren işletmeler kurulması teşvik edilecektir.

679. Uluslararası standartlarda nitelikli uzman personel yetiştirilmesi için sivil eğitim ünitelerinin sayılarının artırılması ve geliştirilmesi teşvik edilecektir.

D) KARAYOLU

a) Hedefler

680. Karayolu ile yurtiçi yolcu taşımalarının yılda ortalama yüzde 5,5 artışla Plan dönemi sonunda 137,0 milyar yolcu-km'ye, yurtiçi yük taşımalarının yüzde 4,6 artışla 75,5 milyar ton-km'ye ulaşması hedef alınmıştır. V. Plan döneminde toplam yurtiçi yolcu taşımacılığının yüzde 95'ini gerçekleştiren karayolu ile yolcu taşımalarının VI. Plan döneminde de ağırlığını koruması beklenmektedir.

681. Plan döneminde, devlet yollarının tamamı ve il yollarının yüzde 70'i asfalt kaplamalı duruma getirilecek, devlet yollarında bitümlü sıcak karışım kaplamalı yolların uzunluğu artırılacaktır.

682. Yeniden belirlenecek köy yolları ağında, öncelikle köy ve köy belediyesi merkezine ait yollarla bunları devlet ve il yollarına bağlayan yolların yapımı tamamlanacak, köy yollarında stabilize kaplamalı yol uzunlukları artırılacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

683. Mevcut karayolu ağının güvenli ve ekonomik bir hizmeti yerine getirmesini sağlamak için bakım ve onarım işlerine öncelik verilecek, standart üstü yüklemeler önlenecektir.

684. Devam eden otoyol projelerinde şimdiye kadar yapılanların ve bundan sonra yapılacak işlerin verimli olabilmesi için bazı kesimler öncelikle ele alınarak tamamlanacaktır.

685. Karayolunu kullananların yatırımlara katkı düzeyinin olması gereken seviyeye getirilmesi amacıyla, dolaylı ve dolaysız vergiler, yolu kullanım oranları ile ilişkilendirilerek belirlenecektir.

686. Karayolu ulaştırmasında taşımalar lisans sistemine bağlanarak denetim altına alınacak, sigorta sistemi günün şartlarına uygun hale getirilecektir.

687. AT İle entegrasyon sürecinde uluslararası karayolu taşıma filosunun gençleştirilmesi teşvik edilecektir.

688. Karayolu yapımlarında ihaleli yapım oranı artırılarak, özel sektörün yapım kapasitesinden daha fazla yararlanılacak, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün bakım hizmetlerinde yoğunlaşması sağlanacaktır.

689. Ağır taşıt trafiğinin yoğun olduğu bölgeler ile çevre koşullarının esnek üstyapıları kısa sürede tahrip ettiği yörelerde deneme biçiminde kısa tullerde, prefabrik beton parke veya betonyol yapımına geçilecektir.

690. En küçük yerleşim birimine en uygun noktalardan ulaşım sağlayan asgari köyyolu ağı, il düzeyinde yeniden belirlenecek, böylece yapım ve bakım hizmetlerinin daha etkili ve rasyonel uygulanabilmesi sağlanacaktır.

691. Orman yolları ile orman içi ve bitişiği köy yollarının yapım ve bakımında ilgili kuruluşlar arasında etkin bir işbirliği sağlanacaktır.

692. Kentiçi ulaşım yatırımları, arazi kullanım planları ile bütünleştirilmiş, toplutaşımacılığı esas alan uzun vadeli planlara dayandırılacaktır.

693. Kentiçi ulaşım konularını yönlendirici fonksiyonu olan ulusal düzeyde bir örgütlenme gerçekleştirilecektir.

694. Taşıt egsozlarından çıkan zehirli gazların çevre ve insan sağlığına zararlarını önlemek amacıyla etkili yasal önlemler alınacaktır.

E) BORUHATTI

a) Hedefler

695. Plan döneminde boruhattı ile ham petrol taşımacılığında önemli bir artış beklenmemekte, buna karşılık özellikle rafineri ürünlerinin tüketim merkezlerine boru hatları ile taşınmasının yaygınlaştırılması hedef alınmaktadır.

b) İlkeler ve Politikalar

696. Ürün boruhatlarının işlerliğinin temini ve yeni ürün boruhattı yatırımlarının ekonomik rantabilitesinin artırılmasına yönelik uygun bir akaryakıt fiyatlandırma mekanizması geliştirilecek ve akaryakıt taşımalarının karayolundan daha ekonomik ve güvenli olan boruhatlarına kaydırılması sağlanacaktır.

697. Rafineriler arası ürün dengesinin sağlanabilmesi için gerekli ürün boruhattı yatırımları planlanacaktır.

698. Yeni doğal gaz boruhattı, şehir dağıtım şebekeleri ve bağlantı hattı yatırımları, doğal gazın Türkiye genel enerji dengesi içindeki yerini uzun vadede belirleyecek kapsamlı bir çalışmaya dayandırılacaktır.

2. HABERLEŞME

a) Hedefler

699. Haberleşme şebekesinin genişletilmesi ve geliştirilmesi çalışmalarına Plan döneminde de devam edilecektir.

700. 1989 yılı sonu itibariyle 6,4 milyon hat olması beklenen telefon santral kapasitesinin yılda ortalama yüzde 8,9'luk bir artışla 9,8 milyon hatta ulaşması ve otomatik santrallarda kapasite kullanım oranının yükseltilmesi hedef alınmıştır.

701. Plan döneminde 10 bin adet kırsal yerleşim yerine daha telefon hizmeti götürülerek telefonlu kırsal yerleşim yeri sayısı 48 bine çıkacaktır.

702. Plan döneminde otomatik santralli yer sayısı 3.575'e ulaşacak teleks santral kapasitesi 41.200 olacaktır.

703. Büyük ölçüde insan gücüne ve taşımacılığa dayalı bir işletme şeklinde olan posta hizmetlerinde kabulden dağıtıma kadar mekanizasyona ve otomatizasyona geçilecektir.

b) İlkeler ve Politikalar

704. Haberleşme sektörü yatırımlarında, milli savunma ve güvenlik gerekleri dikkate alınacak; turizm, sanayi, ticaret ve dış ekonomik ilişkiler açısından önemli merkezlere öncelik tanınacaktır.

705. Haberleşme hizmetlerinin yurt sathına dengeli bir şekilde yaygınlaştırılması ve taleplerin gecikmesiz olarak karşılanabilmesi için gerekli altyapının tamamlanmasına çalışılacaktır.

706. Haberleşme hizmetlerinde sürekliliğin, güvenilirliğin, kalite ve süratin sağlanması amacıyla işletme, bakım ve onarım hizmetlerine gereken önem verilecek, modernleşen haberleşme şebekesinde randımanın gelişmiş ülkeler seviyesine çıkartılmasına çalışılacaktır.

707. Haberleşme alanında geliştirilen yeni teknoloji ürünü modern hizmetler yaygınlaştırılacaktır.

708. Uydu teknolojisindeki gelişmeler yakından izlenecek ve haberleşme hizmetlerinin her alanında uydudan yararlanma imkanları araştırılacaktır.

TABLO — 187 - Haberleşme Hizmet Kapasitelerindeki Gelişmeler

	1984 Gerçekleşme	1988 Gerçekleşme	1989 Tahmin	1994 Hedef
Telefon Santral Kapasitesi (Hat)	2 241 691	5 850 563	6 411 755	9 800 000
Otomatik	1 873 578	5 334 755	5 911 755	9 700 000
Manuel	368 113	515 808	500 000	100 000
Telefon Abone Sayısı (Adet)	1 941 088	4 920 757	5 791 000	9 011 700
Otomatik	1 638 445	4 622 631	5 516 000	8 961 700
Manuel	302 643	298 126	275 000	50 000
Telefon Bekleyen Sayısı (Adet)	1 840 951	1 337 229	900 000	500 000
Kırsal Telefon İrtibatı	12 166	37 267	37 487	48 000
Telex Santral Kapasitesi (Hat)	10 220	26 458	28 958	41 200
Telex Abone Sayısı (Adet)	8 262	22 266	26 041	35 000
Telex Bekleyen Abone Sayısı (Adet)	9 657	—	—	—
Şehiriçi Telefon Dağıtım Tesisleri (Çift Hat)	8 485 230	21 137 822	23 637 822	35 000 000
Prensipal Şebeke	3 508 920	8 961 130	9 931 130	15 000 000
Lokal Şebeke	4 976 310	12 156 692	13 706 692	20 000 000
Otomatik Santralli Yer Sayısı	240	1 562	1 936	3 575

3. RADYO-TELEVİZYON

a) Hedefler

709. Plan döneminde kapasite artışlarının FM radyo vericilerinde olması, orta ve uzun dalgada yeni vericiler kurmak yerine ekonomik ve teknolojik ömrünü doldıranların değiştirilmesi hedeflenmektedir.

710. Yeni TV kanallarının devreye girmesi ve bu amaçla uydudan yararlanma imkanlarının araştırılması öngörülmektedir.

711. Mevcut radyo ve TV program üretim imkanlarının geliştirilmesi için stüdyoların modern teçhizat ile donatılmasının yanısıra özel kesim üretim kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

b) İlkeler ve Politikalar

712. Radyo ve TV yayınlarının güçlendirilerek yaygınlaştırılmasına devam edilecektir.

713. Yeni radyo yayınları için FM bandı tercih edilecek ve bölgesel yayınlara ağırlık verilecektir.

714. Yeni TV kanallarının devreye girmesi ve uydudan yararlanma imkanlarının geliştirilmesi sağlanacaktır.

715. Plan döneminde özel radyo ve TV üzerinde ağırlıkla durulacaktır.

716. Haber hizmetlerini daha geniş kitlelere ulaştırabilmek için bilgisayarla haberleşme ağı genişletilecektir.

TABLO : 188 — Radyo ve Televizyon Şebekesi Gelişim Tablosu

RADYO	1984 Gerçekleşme	1988 Gerçekleşme	1989 Tahmin	1994 Hedef
I. RADYO - 1 Şebekesi				
a) AM Vericiler				
Adedi	10	13	14	14
Toplam Güç (KW)	3224	5024	5624	5624
b) FM Vericiler				
Adedi	—	—	—	49
Toplam Cihaz Gücü (KW)	—	—	—	193
Toplam Efektif Güç (KW)	—	—	—	1260
c) Kapsanan Alan Oranı(%)	84	92	99	99
d) Kapsanan Nüfus Oranı(%)	91	98,5	99,5	99,5
II. RADYO - 2 Şebekesi				
a) AM Vericiler				
Adedi	2	3	3	3
Toplam Güç (KW)	1350	2350	2350	2350
b) FM Vericiler				
Adedi	—	3	3	49
Toplam Cihaz Gücü (KW)	—	15	15	193
Toplam Efektif Güç (KW)	—	90	90	1260
c) Kapsanan Alan Oranı(%)	60,8	96	96	99
d) Kapsanan Nüfus Oranı(%)	67,7	98	98	99,5
III. RADYO - 3 Şebekesi				
a) FM Vericiler				
Adedi	28	49	49	49
Toplam Cihaz Gücü (KW)	165	193	193	193
Toplam Efektif Güç (KW)	1020	1260	1260	1260
b) Kapsanan Alan Oranı(%)(1)	62	87	87	99
c) Kapsanan Nüfus Oranı(%)(1)	74,3	92	92	99,5
IV. RADYO - 4 Şebekesi				
a) FM Vericiler				
Adedi	—	49	49	49
Toplam Cihaz Gücü (KW)	—	193	193	193
Toplam Efektif Güç (KW)	—	1260	1260	1260
b) Kapsanan Alan Oranı(%)(1)	—	87	87	99
c) Kapsanan Nüfus Oranı(%)(1)	—	92	92	99,5

TABLO : 188 — Radyo ve Televizyon Şebekesi Gelişim Tablosu (Devamı)

RADYO — TV	1984 Gerçekleşme	1988 Gerçekleşme	1989 Tahmin	1994 Hedef
V. RADYO - 5 Şebekesi				
a) FM Vericiler				
Adedi	—	—	—	49
Toplam Cihaz Gücü (KW)	—	—	—	193
Toplam Efektif Güç (KW)	—	—	—	1260
b) Kapsanan Alan Oranı(%)	—	—	—	99
c) Kapsanan Nüfus Oranı(%)	—	—	—	99,5
VI. TURİZM FM Şebekesi				
FM Vericiler				
Adedi	—	—	—	10
VII. Yurt Dışı Yayınları				
a) AM Vericiler				
Adedi	5	5	5	10
Toplam Güç (KW)	1750	1750	1750	3500
I. TV - 1 Şebekesi				
a) Ana Vericiler				
Adedi	34	36	36	36
Toplam Cihaz Gücü (KW)	235	245	245	245
Toplam Efektif Güç (KW)	1930	1990	1990	1990
b) Yardımcı Vericiler				
Adedi	221	697	1100	1500
Toplam Cihaz Gücü (KW)	10	64	100	135
Toplam Efektif Güç (KW)	76	324	570	680
c) Kapsanan Alan Oranı(%)	78,5	88	92	100
d) Kapsanan Nüfus Oranı(%)	88,4	91	96	100
II. TV - 2 Şebekesi				
a) Ana Vericiler				
Adedi	—	24	36	47
Toplam Cihaz Gücü (KW)	—	480	720	94
Toplam Efektif Güç (KW)	—	10800	16200	21150
b) Yardımcı Vericiler				
Adedi	—	89	300	3000
Toplam Cihaz Gücü(KW)	—	27	86	1100
Toplam Efektif Güç (KW)	—	153	350	4800
c) Kapsanan Alan Oranı(%)	—	43	75	100
d) Kapsanan Nüfus Oranı(%)	—	63	80	100
III. TV - 3 Şebekesi				
a) Ana Vericiler				
Adedi	—	—	5	47
Toplam Cihaz Gücü (KW)	—	—	100	94
Toplam Efektif Güç (KW)	—	—	2250	21150
b) Yardımcı Vericiler				
Adedi	—	—	5	3000
Toplam Cihaz Gücü (KW)	—	—	2,5	1100
Toplam Efektif Güç (KW)	—	—	10	4800
c) Kapsanan Alan Oranı(%)	—	—	9	100
d) Kapsanan Nüfus Oranı(%)	—	—	25	100

(1) Kapsanan alan ve kapsanan nüfus oranlarındaki artış aktarıcı sayılarının artırılmasından kaynaklanmaktadır.

4. İNŞAAT

İlkeler ve Politikalar

717. Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ile ilgili konuların tek bir kuruluşun koordinatörlüğünde yürütülmesi için gerekli çalışmalar yapılacak, yurtdışı iş imkanlarının artırılması ve yeni pazarlar bulunması amacıyla Türk Müteahhitler Birliği'nin yurtdışında teşkilatlanmaya gitmesi desteklenecektir.

718. Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinin teşvikine devam edilecektir.

719. Yurtiçi özel ve kamu inşaatlarının yapım standardını artırmak ve inşaatların kontrolündeki mevcut aksaklıkları gidermek üzere, inşaat kontrol sistemleri geliştirilecektir.

720. Yüksek kalite ve standartta inşaat malzemesi üretimi teşvik edilecektir.

721. Prefabrik yapı elemanları ve prefabrikasyon teknolojisinin kullanımı teşvik edilecek, bu çerçevede öncelikle ülke şartlarına uygun teknolojilerin transfer edilmesi özendirilecektir.

722. Bağımsız müşavirlik sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalara başlanacaktır.

5. TURİZM

a) Hedefler

723. 1989 yılında 2.910 milyon dolar olacağı tahmin edilen turizm gelirinin Plan döneminde yılda ortalama yüzde 13,6 oranında artarak 1994 yılında 5.514 milyon dolara, 1989 yılında 440 milyon dolar olacağı tahmin edilen turizm giderinin ise yılda ortalama yüzde 18,4'lük bir artışla 1994 yılında 1.026 milyon dolara ulaşması beklenmektedir. Böylece VI.Plan dönemi sonunda net döviz geliri 4.488 milyon dolar olacaktır.

724. Türkiye'ye gelecek turist ve ziyaretçi sayısının Plan döneminde yılda ortalama yüzde 8,2 artarak 5,0 milyon kişiden 7,4 milyon kişiye, yurt dışına çıkacak vatandaş sayısının ise yılda ortalama yüzde 4,8 artarak 2,2 milyon kişiden 2,8 milyon kişiye ulaşacağı tahmin edilmektedir.

725. V.Plan dönemi sonunda 145 bin yatak olacağı tahmin edilen belgeli konaklama tesisleri kapasitenin, inşa halindeki ve proje aşamasındaki tesislerin tamamlanmasıyla VI.Plan dönemi sonunda 350 bin yatağı aşması beklenmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

726. Sektörde kış, av ve su sporları ile festival, sağlık, gençlik, kongre, termal, golf ve 3. yaş turizmini daha cazip hale getirecek teşvik politikaları geliştirilecektir.

727. Turizm sektörüne doğrudan veya dolaylı olarak hizmet verenlerin sayıca yeterli düzeye getirilmesi ve eğitilmek suretiyle bilgi ve becerilerinin artırılması sağlanacaktır.

728. Turizm alt ve üstyapısının nitelik ve niceliğinin yükseltilmesine önem verilecektir.

729. İnsanlığın kültür ve tabiat mirası durumundaki değerler etkin şekilde korunacak, çevre ile kültür peyzajı ilkeleri esas alınarak turizm faaliyet ve yatırımları planlanacak ve uygulanacaktır.

730. Charter taşımacılığı geliştirilecek ve yerli seyahat acentalarının tur operatörlüğü teşvik edilecektir.

731. Mevcut tesislerde doluluk oranlarını artırıcı, faaliyet mevsimini uzatıcı ve nitelik yükseltici önlemler alınacaktır.

732. Doğal güzelliklerin ve kültürel değerlerin korunmasına öncelik verilecek, belirli sahaların korumaya alınarak turizme açılması teşvik edilecektir.

733. Turistik tesis işletmeciliği geliştirilecek, küçük kapasiteli tesisler ve aile işletmeciliği teşvik edilecektir.

734. Toplumun en uygun ve sağlıklı şartlarda tatil yapması sağlanacaktır.

TABLO : 189 — Turizm Sektöründe Gelişmeler

Milyon Dolar
(Cari Fiyatlarla)

	1984 Gerçekleşme	1988 Gerçekleşme	1989 Tahmin	1994 Plan Hedefi	YILLIK ORTALAMA ARTIŞ (%) V. Plan Dönemi	VI. Plan Dönemi
Yurda Gelen Yabancı Sayısı	2 117 094	4 172 727	5 000 000	7 400 000	18,6	8,2
Yurtdışına Çıkan Vatandaş Say.	2 071 189	2 114 760	2 220 000	2 800 000	1,4	4,8
Turizm Geliri	548	2 355	2 910	5 514	39,6	13,6
Turizm Gideri	277	358	440	1 026	9,7	18,1

VII. KAMU HİZMETLERİ

1. GÜVENLİK HİZMETLERİ

a) Hedefler

735. Güvenlik hizmetlerinde ana hedef caydırıcılık unsurunun güçlendirilerek suç işlenmesinin önlenmesi ve ülke çapında huzur ve güven ortamının sürdürülmesidir.

736. Kuruluşların bu hedefe doğru birlikte ve uyum içerisinde yönelmeleri esastır. Bu amaçla ilgili kuruluşların sorunlarının, iç düzenlemeler, yapısal değişiklikler ve kurumlar arası ilişkiler geliştirilerek çözülmesi ve mevcut gücün nitelik ve nicelik olarak imkanların elverdiği en üst düzeyde hizmete sunulabilmesi gerekli görülmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

737. Önleyici zabıta hizmetleri geliştirilecek ve izleyici zabıta hizmetleriyle koordineli bir tarzda uygulanması sağlanarak, iç huzur ve güvenliğin devamı için yapılan çalışmalar etkin bir şekilde sürdürülecektir.

738. Güvenlik hizmeti gören kuruluşların, İçişleri Bakanlığı ile bütünleşmesi sağlanacaktır.

739. Konu itibariyle genel güvenlik kuruluşu olan polis ve jandarmanın, mülki idare amirinin yönetim ve gözetimi altında, il ve ilçelerde yer itibariyle de genel güvenlik hizmeti görmesi sağlanacaktır.

740. İç güvenlik kuvvetlerinin olaylara ve suçlara karşı uzun süre mücadele edecek, olayların yaratılmasına imkan vermeyecek ve olaylara süratle müdahale edecek bir yapıya kavuşturulması yönünde gerekli tedbirler alınacaktır.

741. Güvenlik hizmeti gören kuruluşlarda içe ve işe dönük ihtisaslaşmanın teşkilat piramidinin bütün kademelerinde birbirini tamamlayacak şekilde geliştirilmesi sağlanacaktır.

742. Halkla ilişkiler ve eğitim, güvenlik hizmeti gören bütün kuruluşlarda çok yönlü olarak geliştirilecektir.

2. HARİTA-TAPU VE KADASTRO

a) Hedefler

743. Yatırım projelerinin gerçekleştirilmesinde büyük ölçüde yararlanılan 1/5000 ölçekli ilk tesis harita üretiminin, Plan döneminde tamamlanması öngörülmektedir.

744. 1987 yılından itibaren, özel kesim teknik imkanlarından da yararlanılarak sürdürülen ilk tesis kadastro yapım çalışmalarının on yıllık dönemde tamamlanması hedeflenmektedir.

b. İlkeler ve Politikalar

745. İlk tesis haritalandırma ve kadastro oluşturulması hızlandırılacak ve bu amaçla özel kesim teknik imkanlarından yararlanma çalışmaları yaygınlaştırılarak sürdürülecektir.

746. Güncelleştirme çalışmaları planlı bir şekilde sürdürülerek, kadastro haritaları aktif halde tutulacaktır. Kadastro bilgilerinin belli bir merkezde toplanmasını sağlamak amacıyla gerekli çalışmalar yapılacaktır.

747. Harita ve kadastro yapımında modern makina-teçhizat ve araç kullanımı artırılacaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SOSYAL HEDEF, İLKE VE POLİTİKALAR

I. BEŞERİ KAYNAKLAR

1. Nüfus

a) Hedefler

748. Ülke nüfusunun gelecek yıllarda hangi boyutlara ulaşacağının tahmin edilmesi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlardaki ihtiyaçların tesbiti ile çıkması muhtemel sorunların çözümüne yönelik tedbir ve kararların önceden alınabilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir.

749. Yapılan tahminlere göre; 1990-1995 döneminde yıllık ortalama doğal nüfus artış hızı binde 21,6, kaba doğum oranı binde 28,5 ve kaba ölüm oranı binde 6,9 olacaktır.

750. Ülkemizin sosyal ve ekonomik gelişmişlik seviyesiyle bağdaşmayan yüksek bebek ölüm oranının VI. Plan döneminde alınacak tedbirler neticesinde azalacağı ve Plan döneminde yılda ortalama doğacak 1,7 milyon bebekten 87 bininin bir yaşını tamamlamadan öleceği tahmin edilmektedir. Bebek ölüm oranında meydana gelecek azalmalar neticesinde doğuşta hayatta kalma ümidi yükselecektir.

751. Bu gelişmelere göre yapılan tahminler, Türkiye'nin toplam nüfusunun 1994 yılında 61,8 milyona yükseleceğini göstermektedir. Plan döneminde, 0-14 yaş grubunun payı azalacak, buna karşılık 15-64 ve 65'in üstündeki yaş gruplarının payı, V. Plan döneminde olduğu gibi artmaya devam edecektir. Bağımlı nüfusun azalmasıyla çalışma çağındaki nüfusun yükü azalacak ve bağımlılık oranı düşecektir.

752. Eğitim çağındaki (7-21 yaş grubu) nüfusun toplam nüfus içindeki payı, doğurganlığın azalmasına paralel olarak düşecektir. Eğitim kademelerine göre çağ nüfus paylarının gelişimi incelendiğinde; ilk, orta ve lise çağı nüfus payının azalmasına karşılık, önceki yıllardaki yüksek doğurganlığın etkisiyle yüksekokul çağ nüfusunun payı artacaktır. Uzun dönemde yüksekokul çağ nüfus payının da azalma eğilimi göstereceği tahmin edilmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

753. Kalkınmanın en önemli unsuru olan beşeri kaynağın niteliklerinin geliştirilmesi temel ilkedir.

754. Nüfusun, istikrarlı bir ekonomik gelişme ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu bir yapıya ve artış hızına kavuşturulması esastır.

TABLO : 190 — Demografik Göstergelerde Beklenen Gelişmeler

Demografik Hızlar	Dönemler 1985-1990	1990-1995
Nüfus Artış Hızı (Binde)	22,10	21,60
Kaba Doğum Oranı (Binde)	29,90	28,50
Kaba Ölüm Oranı (Binde)	7,80	6,90
Bebek Ölüm Oranı (Binde)	65,22	51,33
Doğuşta Hayatta Kalma Ümidi (Yıl)		
(Toplam)	65,58	67,64
(Kadın)	68,12	70,33
(Erkek)	63,16	65,08
Toplam Doğurganlık Oranı (1)	3,76	3,46
Yıllık Doğum Sayısı (Bin)	1601	1703
Yıllık Ölüm Sayısı (Bin)	420	413
Yıllık Bebek Ölüm Sayısı (Bin)	104	87

Kaynak : D.P.T., VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Nüfus Tahminleri
(Tahminler, demografik verilerdeki son gelişmelere göre Ocak 1989'da yapılmıştır).

(1) Toplam doğurganlık oranı : 15-49 yaşlarındaki kadınların doğurdukları ortalama çocuk sayısı.

755. Temel sağlık hizmetleri sistemi içinde ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması hizmetlerinin hizmet açığı bulunan; özellikle doğurganlık, bebek ve anne ölüm oranları yüksek olan ve hizmetlerden yeterince faydalanamayan kesimlere ulaştırılmasına öncelik verilecek, hizmetin etkinliği ve sürekliliği sağlanacaktır.

756. Hizmetlerin götürülmesinde, nüfus, kaynaklar, çevre, kültürel değerler ve sosyo-ekonomik farklılıklarla, bu faktörlerin birbiriyle karşılıklı ilişkilerini ve etkileşimlerini dikkate alan entegre yaklaşımlara özel önem verilecektir.

757. Toplumu doğrudan ilgilendiren sektörel politika karar ve uygulamaları sırasında, nüfus yapısındaki gelişmeler bütün yönleriyle ele alınacaktır.

758. Bio-teknoloji alanındaki yeni gelişmeler, demografik yapıyı ilgilendiren yönleriyle takip edilerek bu alanda başlatılan uygulamalardan olumlu sonuç alınabilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

759. Demografi konusunda araştırma yapan ve eğitim veren kuruluşlar desteklenecek, nüfus politika ve programlarına yönelik periyodik araştırmalara ağırlık verilecektir.

TABLO : 191 — Nüfusun Yaş Gruplarına Dağılımında ve Bağımlılık Oranlarında Beklenen Gelişmeler (1)

(Bin Kişi)

Yaş	1990		1991		1992		1993		1994	
Grupları	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%	Nüfus	%
ÇAĞ NÜFUS GRUBU										
0-6	9862	17,43	10295	17,78	10708	18,08	10982	18,13	11139	18,02
7-11	6321	11,17	6151	10,62	6084	10,27	6191	10,22	6428	10,40
12-14	4076	7,21	4094	7,07	4013	6,77	3879	6,41	3720	6,02
15-17	3796	6,71	3890	6,72	3991	6,74	4071	6,72	4085	6,61
18-21	4610	8,15	4736	8,18	4858	8,20	4980	8,22	5105	8,26
7-21	18803	33,24	18871	32,60	18946	31,99	19121	31,58	19338	31,28
ÜÇ ANA YAŞ GRUBU										
0-14	20260	35,81	20540	35,48	20805	35,13	21052	34,76	21287	34,43
15-64	33939	60,00	34863	60,25	35850	60,52	36811	60,79	37724	61,02
65+	2371	4,19	2470	4,27	2578	4,35	2694	4,45	2814	4,55
TOPLAM NÜFUS										
(Bin)	56570	100,00	57893	100,00	59233	100,00	60557	100,00	61825	100,00
BAĞIMLILIK ORANI										
(Binde)	—	667	—	660	—	652	—	645	—	639

Kaynak : D.P.T. VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Nüfus Tahminleri, Ocak 1989

(1) Tahminler Ekim ayı itibariyle verilmiştir.

760. Nüfus programlarında, yönetim eğitimi alanında uzman yetiştirilmesine öncelik verilecektir.

761. Hayati istatistikler ve nüfus sayımı sisteminin rasyonel hale getirilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

2. AİLE-KADIN-ÇOCUK

İlkeler ve Politikalar

762. Milli ve manevi değerlerin korunmasında ve geliştirilmesinde, dolayısıyla millî bütünlüğün ve dayanışmanın pekiştirilmesinde temel unsur olan aile müessesesinin her bakımdan güçlendirilmesi, kalkınmaya paralel olarak ekonomik ve sosyal yapıdaki değişme ve gelişmelere uyum sağlamasına yardımcı olacak tedbirlerin alınması ve ailelerin sosyal refahtan aldıkları payın dengeli olarak artırılması esastır.

763. Aile fertleri arasında bağlılık ve dayanışmayı geliştirici ve özendirici politikalara ağırlık verilecektir.

764. Ailenin artan sosyal hizmet ve yardım ihtiyaçlarının karşılanmasında standardizasyona önem verilecek ve bu alanda gönüllü dayanışma teşvik edilecektir.

765. Ailelerin çocuk yetiştirme, sağlıklı ve dengeli beslenme konularında bilgilendirilmeleri üzerinde önemle durulacaktır.

766. Kadınların eğitim seviyelerinin yükseltilmesi ve mesleki eğitim imkanlarından daha fazla yararlanmaları suretiyle özellikle tarım dışı sektörlerde istihdamının yaygınlaştırılması için gerekli ortam oluşturulacaktır.

767. Çalışan kadınların çalışma hayatı, sosyal güvenlik, sağlık, mesleki eğitim, yeniden işe alınma gibi konularda karşılaştıkları, uygulamadan kaynaklanan güçlüklerin giderilmesi için tedbirler geliştirilecek, çocuklarının bakım imkanlarının artırılması teşvik edilecektir.

768. Geleceğin güvencesi olan çocukların yaşatılması, bedenen ve fikren sağlıklı bir biçimde yetiştirilmesi temel ilkedir.

769. Çalışan çocukların çalışma şartları ve işgüvenliği, sağlık, sosyal güvenlik ve mesleki eğitim konularındaki sorunları üzerinde önemle durulacak ve uzun dönemde çalışma hayatından çıkarılmalarını sağlayacak ortamın oluşturulmasına çalışılacaktır.

770. Çocukları kötü alışkanlıklardan koruyucu ve suça itilmelerini engelleyici önlemler bir bütün olarak ele alınacaktır.

771. Çocukların oyun ve spor alanları artırılacak, okuma alışkanlığı ve beceriler kazandırmaya yönelik kültürel faaliyetlere ağırlık verilecek, bu alanda eğitici ve öğretici yazılı ve görüntülü yayın araçlarından etkin şekilde yararlanılacaktır.

772. Korunma ve bakıma ihtiyacı olan daha çok sayıda çocuğun kurum bakımı ve koruyucu aile uygulamasından yararlanması sağlanacaktır.

773. Özel eğitime ihtiyacı olan daha fazla çocuğun bu imkanlardan yararlanması için gerekli tedbirler alınacaktır.

3. GENÇLİK

a) Hedefler

774. Nüfusun gençlik kesimini oluşturan 15-24 yaş grubunun toplam nüfus içindeki oranında 1994 yılına kadar önemli bir değişme olmayacağı ve sabitleşme eğilimi göstereceği tahmin edilmektedir.

TABLO : 192 — 15-24 Yaş Grubu Gençlerin Yıllara Göre Dağılımı

(Bin Kişi)

Yıllar	Toplam Nüfus	15-24 Yaş Grubu Nüfus	Genç Nüfus Yüzdesi
1989	55,225	11,225	20,3
1990	56,570	11,540	20,4
1991	57,893	11,834	20,4
1992	59,233	12,148	20,5
1993	60,557	12,447	20,6
1994	61,825	12,681	20,5

Kaynak : D.P.T.

b) İlkeler ve Politikalar

775. Geleceğin güvencesi olan gençlerin milli, manevi ve kültürel değerler, çağdaş medeniyetin ve teknolojinin bilgileri ile donatılmış olarak yetiştirilmeleri ve eğitilmeleri temel ilkedir.

776. Gençlerin gerek kendi kişiliklerini geliştirmeleri ve gerekse toplumun olumlu yönde gelişmesini sağlayacak faaliyetlere katılabilmeleri için; katılma, gelişme ve barış ilkeleri çerçevesinde toplum hayatı ile bütünleştirilmeleri sağlanacaktır.

777. Gençlik kesimine sunulacak hizmetlerde kalitenin artırılması çalışmaları, fırsat eşitliği ilkesi ile bütünleştirilecek, gençlerin yapıcı ve yaratıcı taraflarını ortaya çıkarmak üzere kişilik, düşünce ve beden yönünden gelişmelerini sağlayacak okul içi ve dışı düşünce, kültür, sanat, spor ve izcilik faaliyetleri teşvik edilecektir.

778. Toplumun çeşitli kesimlerine ait okul dışı gençliğin, sağlık, çalışma, sosyal güvenlik ve istihdam konularındaki sorunları üzerinde önemle durulacaktır.

779. Gençleri sigara, alkol, uyuşturucu maddeler, (psiko-trop) kumar ve benzeri alışkanlıklardan koruyucu ve caydırıcı tedbirler ile suça itilme ortamları yaratan unsurları yok edici tedbirler bir bütünlük içinde ele alınacak, adalet duygusunun önce insanın kendi vicdanında yerleşmesi gereği ve inancını geliştirici programlara ağırlık verilecektir.

780. Gençleri tanıma ve sorunlarına çözüm getirme amacı ile gençlerin sosyo-ekonomik durumlarını ve beklentilerini ortaya çıkaracak kapsamlı araştırmalar yapılmaya devam edilecektir.

781. Gençlerin sağlıklı ortamlarda gelişmelerine, yetişmelerine ve beslenmelerine, bulaşıcı hastalıklardan ve özellikle AİDS'den korunmalarına ilişkin programlar kuruluşlararası işbirliği ile gerçekleştirilecek ve başta TV ve radyo olmak üzere tüm yayın organları ile gerek gençler ve gerekse aileleri çevreleri ile birlikte bilgilendirilecektir.

782. Yüksek öğrenim öğrencilerine verilen kredi miktarının günün şartlarına göre ayarlanmasına çalışılacak ve kamu yurtlarının kapasitesi artırılacaktır.

4. SAĞLIK

a) Hedefler

783. Plan dönemi sonunda; doğuşta hayatta kalma ümidinin 68 yıla yükseltilmesi, bebek ölüm oranının binde 50,0'ın altına düşürülmesi, sağlık hizmeti talebi için başvuruların çoğunluğunun ilk basamak sağlık ünitelerince karşılanması ve 1011 kişiye bir hekim, 4845 kişiye bir dişhekimi, 3655 kişiye bir eczacı, 736 kişiye bir hemşire ve ebe, 2838 kişiye bir sağlık memuru ve teknisyeni düşmesi hedeflenmektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

784. Sağlıklı bir toplum için sağlık hizmetlerinden vatandaşların en iyi şekilde faydalanmasını sağlamak amacıyla sağlık hizmetlerini eşit olarak, sürekli, dengeli ve yeterli bir şekilde herkese ve her yere ulaştırmak temel ilkedir. Bu amaçla sağlık ana planı hazırlanacaktır.

785. Koruyucu sağlık hizmetlerine yaygınlık, süreklilik ve etkinlik kazandırılmasına öncelik verilecek, temel sağlık hizmetleri güçlendirilecektir.

786. Aile planlaması ve ana-çocuk sağlığı hizmetleri etkinleştirilerek yaygınlaştırılacaktır.

787. Sağlıklı yaşam şartları üzerindeki olumlu etkileri gözönünde bulundurularak çevre sağlığının gelişmesini sağlayan, bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önleyen temiz içmesuyu, modern kanalizasyon gibi alt yapı yatırımları etkili bir şekilde sürdürülecek; belediyelerin belirli standartlar dahilinde umumi tuvalet inşa etmeleri desteklenecektir; fiziksel, ekonomik ve sosyal çevreden kaynaklanan risk faktörlerinin sağlık üzerindeki olumsuz etkileri azaltılarak halkın tedavi kurumlarına talebinin giderek azaltılması için gerekli tedbirler alınacaktır.

788. Gıda kontrol hizmetlerini, ilaç, aşı, serum ve kan ürünlerinin üretimini, kalite kontrolünü, muhafazasını, dağıtım ve kullanımını etkinleştirecek düzenlemeler yapılacaktır.

789. Sağlığın korunması ve geliştirilmesi için kişi ve toplulukların sağlık bilincini geliştirecek eğitim faaliyetlerine ağırlık verilecektir.

TABLO : 193 — Sağlık Göstergelerinde Mevcut Durum ve Hedefler

	1989 Yılı Gerçekleşme Tahmini	1994 Yılı Hedef
Bağışıklama (Yüzde)	75,0	90,0
Yatak Sayısı	134.000	153,000
Yatak Başına Düşen Nüfus	409	401
Yatak Kullanım Oranı (Yüzde)	57,0	65,0
Sağ.Oc. (2827'si kendi binasında)	3,250	4,000
Sağ.Evi (2717'si kendi binasında)	10,450	10.450
Hekim Sayısı	45,200	60,604
Bir Hekime Düşen Nüfus	1,213	1,011
Pratisyen Hekim Oranı (Yüzde)	45,0	50,0
Dişhekimi Sayısı	9,750	11,800
Bir Dişhekimine Düşen Nüfus	5,626	4,845
Eczacı Sayısı	14,631	16,000
Bir Eczacıya Düşen Nüfus	3,750	3,655
Sağlık Memuru ve Teknisyeni Sayısı	18,589	21,200
Bir Sağlık Memuru ve Tek.Düşen Nüfus	2,951	2,838
Hemşire ve Ebe Sayısı	63,840	83,276
Bir Hemşire ve Ebe Başına Düşen Nüfus	859	736

Kaynak : D.P.T., Sağlık Bakanlığı.

(1) 1989 yıl ortası tahmini nüfus 54859000

(2) 1994 yıl ortası tahmini nüfus 61394000

790. Sağlık hizmeti veren kuruluşlar arasında etkin bir işbirliği ve koordinasyon sağlanarak, yatak kullanımı dahil sağlık hizmetlerinde rasyonellik artırılacak, hizmet birimlerinin modern işletmecilik anlayışıyla yönetilmesine, etkin iletişim ve bilgi-kayıt sistemleri kurulmasına imkan veren düzenlemeler yapılacaktır.

791. Birinci basamak sağlık hizmet birimleri güçlendirilecek, bu kademeden başlayarak üniversite hastahanelerine kadar uzanan etkili bir hasta sevk sistemi kurularak ihtiyaçlar yerinde karşılanacak ve hastahanelerdeki gereksiz yığılmalar önlenecektir. Ayrıca, evde bakım hizmetleri geliştirilecektir.

792. Özürlüler, yaşlılar ve akıl hastalarına yönelik tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri geliştirilecek, mevcut hizmetlerin kapasitesi artırılacaktır.

793. Sağlık alanında sağlık ekonomisti ve sağlık işletmecisi dahil olmak üzere etkin bir insangücü planlaması yapılacaktır. Sağlık personelinin ve sağlık alt yapısının yurt düzeyinde dengeli dağılımını sağlamak üzere müessir tedbir alınacaktır.

794. Tıp eğitimi müfredat programlarında ve hekim istihdam politikalarında pratisyen hekimliği özendirici düzenlemeler yapılacak, uzman açığı bulunan tıp dallarında uzmanlaşma teşvik edilecektir. Serbest çalışanlar da dahil bütün sağlık insangücünün hizmetiçi ve sürekli eğitimleri sisteme bağlanacaktır.

795. Sağlık alanında bilimsel araştırma faaliyetleri ile gelişme gösteren yeni tıp dalları ve modern tıp teknolojisinin izlenmesi için gerekli destekler sağlanacaktır.

796. Sağlık hizmetlerinin finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi esas alınacak ve hizmet talebinin karşılanmasında özel kesimden de yararlanmak üzere gerekli teşviklerin sağlanmasına devam edilecektir.

797. Yönetim, kaynak ve norm birliği sağlanarak sağlık sigortasının kapsamı genişletilecektir.

798. Bakım ve onarım hizmetlerinin geliştirilmesi için sağlık kuruluşlarındaki biyomedikal mühendislik hizmetleri etkinleştirilecektir.

799. Ülke şartlarına uygun ve fonksiyonel sağlık yapıları için tip projeler geliştirilecektir.

800. Sağlık mevzuatı günün şartlarına göre yeniden düzenlenecektir.

5. EĞİTİM

a) Hedefler

1) İlköğretim

801. VI. Plan dönemi sonunda anaokulları ve ana sınıflarının yaygınlaştırılması, okul öncesi eğitimde okullaşma oranının yüzde 11,5'e çıkarılması hedef alınmıştır.

TABLO : 194 — Okul Öncesi Eğitimde Hedefler

(Bin Kişi)

Yıllar	Çağ Nüfusu (5-6 Yaş)(1)	Hedef Alınan Öğrenci Sayısı	Hedef Alınan Okullaşma Oranı
1988 - 1989	2.450	102	4,2
1989 - 1990	2.414	133	5,5
1990 - 1991	2.416	169	7,0
1991 - 1992	2.570	218	8,5
1992 - 1993	2.759	275	10,0
1993 - 1994	2.687	332	11,5

Kaynak : DPT

(1) VI. BYKP Nüfus Tahminleri.

802. Çağ nüfusunun tamamına yakını okullaştırılmış olan ilk okullarda niteliğin yükseltilmesi çalışmalarına devam edilecektir. 1988-1989 öğretim yılında 7.059 bin kişi olan öğrenci sayısı Plan dönemi sonunda 7.692 bin kişiye ulaşacaktır.

803. Ortaokullarda yüzde 57,1 olan okullaşma oranının 1993-1994 öğretim yılında yüzde 80,0'a çıkarılması hedeflenmiştir.

TABLO : 195 — Ortaokullarda Okullaşma Hedefleri

(Bin Kişi)

Yıllar	Çağ Nüfusu (1) (12 - 14 Yaş)	Toplam (2) Öğrenci	Okullaşma Oranı Hedefi (%)
1988 - 1989	3.898	2.225	57,1
1989 - 1990	3.995	2.596	65,0
1990 - 1991	4.076	2.812	69,0
1991 - 1992	4.094	2.989	73,0
1992 - 1993	4.013	3.090	77,0
1993 - 1994	3.879	3.103	80,0

Kaynak : DPT

(1) VI. BYKP Nüfus Tahminleri.

(2) Ortaokullardaki öğrenci sayısına 12 - 14 yaş grubunun dışındaki öğrenciler de dahildir.

2) Orta Öğretim

804. Plan döneminde orta öğretimde okullaşma oranının yüzde 45,2 olarak gerçekleşmesi hedeflenmiştir. Genel orta öğretimde okullaşma oranı yüzde 24,0, mesleki-teknik eğitimde ise yüzde 21,2 olacaktır. Mesleki ve teknik eğitimde endüstri meslek liseleri ile otelcilik ve turizm meslek liselerine ağırlık verilecek, kız meslek liseleri fonksiyonel hale getirilerek geliştirilecektir.

TABLO : 196 — Orta Öğretimde Sayısal Hedefler

(Bin kişi)

Yıllar	Çağ Nüfusu (15-17 Yaş) (1)	Öğrenci Sayısı			Okullaşma Oranı (%)		
		Genel	Mesleki	Toplam	Genel	Mesleki	Toplam
1988-89	3.611	741	531	1.272	20,5	14,7	35,2
1989-90	3.702	786	593	1.378	21,2	16,0	37,2
1990-91	3.796	832	657	1.489	21,9	17,3	39,2
1991-92	3.890	880	724	1.604	22,6	18,6	41,2
1992-93	3.991	931	795	1.726	23,3	19,9	43,2
1993-94	4.071	978	864	1.842	24,0	21,2	45,2

Kaynak : DPT

(1) VI. BYKP Nüfus Tahminleri

3) Yükseköğretim

805. Plan dönemi sonunda yükseköğretimdeki okullaşma oranı açıköğretim dahil olmak üzere yüzde 15,0 olarak hedeflenmiştir. Öğretim üyesi ihtiyacını karşılamak amacıyla mevcuda ilave olarak 12 bin kişinin doktora öğrenimini tamamlaması beklenmektedir.

TABLO : 197 — Yüksek Öğretimde Hedefler

(Bin Kişi)

Ders Yılı	Çağ Nüfusu (18-21 Yaş) (1)	Okullaşma Hedefi (%)	Toplam Öğrenci Sayısı
1988-89	4.362	12,4	544
1989-90	4.484	12,6	569
1990-91	4.610	13,0	600
1991-92	4.736	13,5	640
1992-93	4.858	14,1	685
1993-94	4.980	15,0	747

Kaynak : DPT, YÖK

(1) VI. BYKP Nüfus Tahminleri.

4) Yaygın Eğitim

806. Yaygın eğitim, uluslararası ekonomik ilişkilerin gelişmesi, bilim ve teknolojideki yenilikler, haberleşme imkanlarının artması, "bilgi toplumu" çağına girme eğilimleri, mesleklerin yapısındaki hızlı değişmeler, işgücü piyasasının ani isteklerinin ortaya çıkması gibi sebeplerle Plan döneminde daha fazla önem kazanacaktır. Bu çerçevede yaygın eğitime ayrılan kaynaklar artırılarak, çıraklık eğitimi ve yaygın eğitimin kamu ve özel kesim işbirliği içinde sürdürülmesi sağlanacak ve bu konuda gönüllü kuruluşlardan da yararlanılacaktır.

807. Konsolide Bütçeden eğitime ayrılan yatırım ödeneklerinin en az yüzde 7,5'i yaygın eğitime tahsis edilecektir.

b) İlkeler ve Politikalar

1) Genel

808. Eğitimin her kademesinde kalitenin yükseltilmesi, imkan ve fırsat eşitliğinin sağlanması esas amaçtır. Müfredat programlarının bilimsel araştırmalara dayalı olarak, günün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde hazırlanmasına özen gösterilecektir.

809. Eğitimin fiziki altyapısının şehirleşme hızının yüksek olduğu yerleşim birimlerine öncelik verilerek ihtiyaçlarla daha tutarlı hale getirilmesi sağlanacaktır. Plan döneminde sınıf mevcutlarının özel okullarda azami 30 resmi okullarda da azami 40 olması esas alınacaktır.

810. Okullarda görsel-işitsel araçlar ve bilgisayar destekli eğitim gibi yeni eğitim teknolojilerinin kullanılması yaygınlaştırılacaktır.

811. Eğitim sistemi, meslek kazandırıcı yaygın eğitim, ara insangücü ve yüksek nitelikli insangücü yetiştiren eğitim olmak üzere üç boyutlu bir yapıda ele alınarak kalkınmanın temel araçlarından birisi olarak etkinleştirilecektir.

812. Fiziksel altyapı ile insangücü kaynakları, müfredat programları ve modern eğitim teknolojileri gibi eğitimin altyapısının iyileştirilmesi için program-bütçe teknikleri, maliyet-fayda ve maliyet etkinlik analizlerine dayalı yatırım programları düzenlenecektir.

813. Her eğitim kademesi için, illerde eğitim birimlerinin sorun belirleme ve çözüm arama becerilerini geliştirmek amacı esas alınacaktır.

814. Eğitim sisteminin bütününü kapsayan bir eğitim insangücü planlaması sistemi kurulacak ve öğretmenlerin eğitim ihtiyaçları standart biçimde saptanarak bunlara uygun hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitim programları uygulanacaktır.

815. Yetenekli kişilerin öğretmenlik mesleğine ve üniversite öğretim üyeliğine cezbedilmesi için mahalli katkılar da dahil, gelir artırıcı ve eğitim yönetimini iyileştirici düzenlemelere gidilecektir.

816. Öğretmen liseleri amaçları doğrultusunda geliştirilecektir.

817. Özel eğitim gerektiren üstün yeteneklilerle, zihni, konuşma ve ortopedik özürlüler, uyumsuzlar ve sürekli hastalığı olan çocukların eğitimi için gerekli altyapı geliştirilecektir.

818. Ortaöğretim kurumlarının kendi içinde ve yaygın eğitimle yatay ve dikey geçişlere imkan tanıyacak bir yapıya kavuşturulması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

819. Büyük ölçüde kaynak ve zaman israfına sebep olan okulda başarısızlık ve sınıfta kalmaların asgariye indirilmesi için etkili tedbirler alınacak, öğrenci başarısının artırılmasında ve öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda, mesleki yönlendirilmelerinde önemli bir yeri olan rehberlik faaliyetlerinin etkinleştirilerek yaygınlaştırılmasına yönelik düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

820. Yaygın ve meslek kazandırıcı eğitimin görsel-işitsel araçlarla geniş kitlelere hitap eder hale getirilmesinde ve etkinleştirilmesinde radyo ve TV'den yararlanılması belli esaslara bağlanacaktır. Ayrıca, yeni bir TV kanalı eğitim faaliyetlerine tahsis edilecektir.

821. Özel kesimin okul açması ile vakıfların özel üniversite kurmaları teşvik edilecek, eğitim metod ve teknolojilerinin geliştirilmesinde ve eğitim araç ve gereçlerinin üretiminde bu kesimin daha fazla rol alması desteklenecektir.

822. Eğitim ve öğretimin çeşitli kademelerinde uygulanan parasız yatılılık ve burs verme sistemi ıslah edilerek öncelikle üstün yetenekli, fakat maddi imkanları sınırlı öğrencilere yöneltilmesi amaçlanacaktır.

823. Bilgisayar destekli eğitim, gerekli yazılımların ve nitelikli elemanların sağlanması suretiyle yaygınlaştırılacaktır.

2) İlköğretim

824. Nüfusun dağınık olduğu yörelerde, merkezî durumda olan yerleşim birimlerinde; ilköğretim bölge okullarının kapasite kullanımı açısından fonksiyonel hale getirilmeleri esas alınacak yenilerinin kurulmasında da bu esasa uyulacaktır.

3) Orta Öğretim

(a) Genel Orta Öğretim

825. Genel liselerde eğitim ve öğretim kalitesinin yükseltilmesi sağlanacaktır.

826. Liselere başladığı halde yüksek öğrenime devam etme standartlarına ulaşamayan öğrencilerin, okul döneminde beceri ve meslek kazandırıcı programlara yönlendirilmeleri için tedbirler alınacaktır.

827. Genel liselerdeki öğrencileri ilgi ve yeteneklerine uygun meslekle-re yönlendirebilmek amacıyla etkili bir mesleki rehberlik sistemi oluşturulacaktır.

(b) Mesleki ve Teknik Eğitim

828. Ekonominin ihtiyaç olduğu nitelikli ara insangücünün yetiştirilmesinde mesleki ve teknik eğitime öncelik verilmesi temel ilkedir.

829. Yüksek Öğretime devam etmek isteyen mesleki teknik lise mezunlarının kendi branşlarında bir yükseköğretim kurumuna yönelmelerini özendirecek düzenlemeler yapılacaktır.

830. Mesleki teknik eğitim kurumlarının, eğitim-insangücü-istihdam ilişkileri çerçevesinde tarım, sanayi ve hizmet sektörleri ile etkili işbirliği içinde olmaları sağlanacak ve eğitim kalitesinin yükseltilmesi için eğitim programları ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma ile uyumlu olarak geliştirilecektir. Ayrıca, bu okulların gelişen teknolojiyi izlemelerini sağlayıcı tedbirler alınacaktır.

4) Yükseköğretim

831. Yükseköğretimde kapasite artırımı yapılırken insangücü ihtiyaçları yanında sosyal talep de dikkate alınacaktır.

832. Yeni yükseköğretim kurumları açma konusu, hazırlanacak bir yükseköğretim master planı çerçevesinde değerlendirilecektir.

833. Öğretim üyesi yetiştirilmesi özel bir proje olarak ele alınacak ve gelişmiş üniversiteler çeşitli alanlarda ihtisas merkezleri haline getirilerek diğer üniversitelere de bu konuda hizmet verecektir.

834. Yükseköğretim Kurulu'nun ve üniversitelerin teşkilat yapıları, planlama ve koordinasyon faaliyetlerinin etkin olarak yürütülmesine müsait hale getirilecektir.

835. Yükseköğretimin finansman yapısı geliştirilerek bütçe dışı kaynaklardan da destek sağlanacak ve döner sermayenin bir kaynak olarak kullanımı etkinleştirilecektir.

836. Üniversite-sanayi işbirliğini tesis edecek hukuki, ekonomik ve yapısal düzenlemeler geliştirilecektir. Üniversiteler bünyesinde müteşebbislik becerisini artırmak üzere uygulamalı eğitim programları düzenlenecektir.

837. Doktora ve master tez konularının öncelikle sanayinin ihtiyaçlarına yönelik olarak hazırlanması özendirilecektir.

5) Yaygın Eğitim

838. Yaygın eğitimde öncelik istihdama yönelik beceri eğitiminde olacaktır. İş ve İşçi Bulma Kurumu ile işbirliği yapılarak beceri ve meslek kazandırıcı eğitimin kapsamı ve imkanları genişletilecek, bu konuda kamu ve özel istihdam kuruluşlarının hizmet vermeleri teşvik edilecektir.

839. Hizmetiçi eğitim programları verimliliği artırıcı bir araç olarak ele alınacak ve bu tür eğitimin ücret-terfi sistemi ile ilişkilendirilmesine yönelik çalışmalar başlatılacaktır.

840. Yaygın eğitim faaliyetlerinin etkinliğini artırmak amacıyla çeşitli kurum ve kuruluşlar arasında işbirliğini sağlayıcı yasal düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

6. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR

İlkeler ve Politikalar

841. Sağlıklı bir nesil yetiştirilmesinde beden eğitimi ve spor temel eğitim araçlarından kabul edilecek, beden ve ruh sağlığını geliştirmek gayesiyle sporun günlük faaliyetler içine girmesi için her yaştaki kişilerin seyirci durumundan kurtarılarak aktif spor yapmalarını sağlayacak imkanlar artırılacak ve amatör sporda uluslararası seviyede başarı gösterecek sporcuların yetiştirilmesi ve desteklenmesine önem verilecektir.

842. Beden eğitimi ve spor alanında, eğitim, sağlık, bilim ve teknolojideki yeniliklerin takibi ve uygulanması konularına öncelik verilecektir.

843. Spor tesisleri çok yönlü kullanılabilecek şekilde yapılacak ve bütün tesislerin tam kapasiteyle kullanılmasını sağlayacak düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

844. Özellikle şehir imar planlarının hazırlanmasında yeşil alan, spor tesisleri ve çocuk oyun alanları için kişi başına düşen alan büyüklüğünün gelişmiş ülkeler standartlarına uygun olması sağlanacaktır.

845. Spor yapmak isteyen herkese açık olmak kaydiyle, düşük maliyetli ve basit spor tesislerinin mahalli idarelerin katkıları ile semtlere ve köylere kadar yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilecektir.

846. Geleneksel spor dallarının daha da geliştirilmesi için gereken tedbirler alınacaktır.

847. Sporla ilgili mevzuat yeniden düzenlenecek, profesyonelliğe müsait olan dallarda, profesyonellik teşvik edilecektir.

848. Spor Eğitim, Sağlık ve Araştırma Merkezleri, arşiv ve dökümantasyon bölümleriyle de desteklenerek yaygınlaştırılacak, bu merkezlerde kullanılacak araç ve gereçlerin standardizasyonu sağlanacaktır.

849. Spor dalları itibariyle master plan çalışmaları yapılacaktır.

850. Spor istatistiklerinin uluslararası standartlara uygun ve düzenli hale getirilmesi sağlanacaktır.

7. BOŞ ZAMANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

İlkeler ve Politikalar

851. Bireylerin iş saatleri dışında istekli olarak katıldıkları ve fiziki, sosyal, psikolojik ve zihni gelişime katkıda bulunan faaliyetlerin tamamını kapsayan boş zamanların değerlendirilmesi konusunda eğitici programlar düzenlenecek, TV, radyo, tanıtıcı broşür ve benzeri araçlar ile bilinçlendirme faaliyetlerinde bulunulacaktır.

852. Boş zaman faaliyetleri ile ilgili alan ve tesislerin planlanmasında uluslararası kriterlere uyulacak, kurulacak merkez ve parkların, vatandaşlar için rahat, güvenli, kolaylıkla ulaşılabilen merkezi yerlere ve yerleşim alanlarına dengeli bir şekilde dağılımları sağlanacaktır.

853. Boş zamanların değerlendirilmesine ilişkin mevzuat düzenlemeleri yapılarak uygun organizasyonlar oluşturulacak ve bu konuda faaliyet gösteren kamu ve gönüllü kuruluşlar desteklenecektir.

854. Boş zaman faaliyetleri ile ilgili mevcut alan ve tesislere ek olarak toplumun ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yeni alanlar açılacak ve tesisler yapılacaktır.

855. Merkezi idareler, belediyeler ve köy idareleri boş zamanların değerlendirilmesinde yönlendirici olacaklardır.

856. Boş zamanların değerlendirilmesinde eğitim ve organizasyon faaliyetlerini yürütecek nitelikli elemanların yetiştirilebilmesi amacı ile üniversitelerin beden eğitimi ve spor bölümlerinde "rekreasyon" anabilim dalı açılacaktır.

857. Boş zamanların değerlendirilmesinde kullanılacak alan ve tesisler, çocuk, genç, yaşlı, özürlü ve benzeri gruplar tarafından değişik zamanlarda devamlı istifade edilebilir şekilde geliştirilecektir.

858. Uluslararası organizasyonlarla da işbirliği yapılarak boş zaman faaliyetlerinin geliştirilmesi sağlanacaktır.

II. SOSYAL EKONOMİ

8. İNSANGÜCÜ

a) Hedefler

859. Ülkenin doğal ve ekonomik kaynaklarını geliştirerek insanın hizmetine sunmak esas olmakla birlikte, ekonomik ve sosyal gelişmenin ancak insangücünün iyi yetiştirilmesi ve eğitilmesi ile sağlanabileceği gözönünde bulundurularak, hem ilkokuldan üniversiteye kadar örgün eğitim kurumları, hem hizmet içi ve beceri kazandırma, çıraklık ve işbaşı eğitimi gibi yaygın eğitim metodlarıyla beşeri kaynaklarımızın yetişkinlik düzeyinin hızla yükseltilmesi ana hedeftir.

860. Yüksek öğretim kurumlarında üst düzeyde, meslek yüksek okulları ve meslek liselerinde orta düzeyde vasıflı insangücü yetiştirilmeye; ayrıca, yaygın mesleki eğitim ile çeşitli sektörlerin ihtiyaç duyduğu insangücüne beceri kazandırılmaya devam edilecektir.

861. Yükseköğrenimli insangücü arz tahminlerine göre yüksek öğretim kurumlarındaki öğrencilerin mevcut dağılımı, sağlık ve eğitim alanlarında öngörülen eleman ihtiyacını karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, ekonomik ve sosyal yapıda beklenen gelişmeler, teknolojideki değişmeler, dışa açılma politikaları gibi nedenlerle, öğretmenlik, sağlık bilimleri, enformatik, elektrik-elektronik, bilgisayar, endüstri mühendisliği, başta İngilizce olmak üzere yabancı diller, yönetim bilimleri ve işletmecilik, uluslararası ilişkiler dallarında arz artışına öncelik verilecektir.

862. Bazı mühendislik, temel (biyoloji, fizik, kimya) ve sosyal bilim dallarında öğrenci paylarının nisbi olarak azaltılması gereğinden hareketle bu dallarda öğretim kalitesinin yükseltilmesi hedeflenecektir. Özellikle, yetenekli gençlerin temel bilim alanlarına çekilerek bilim adamı yetiştirilmesi sağlanacaktır.

863. Ara kademe vasıflı insangücü yetiştiren meslek yüksekokulları ile meslek liseleri bütünlük içinde ilişkilendirilerek geçerliliği kalmamış dalların muhafazasından ve aşırı ölçüde çeşitlendirmeden kaçınılacak ve elektronik, bilgisayar, turizm, hemşirelik, sağlık teknisyenliği alanlarına öncelik verilecektir.

864. Meslek yüksek okulları ve mesleki teknik liselerdeki branş ve programlar ekonominin ve işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda yeniden değerlendirilerek uzun süreli örgün mesleki eğitime ihtiyaç gerektirmeyip kısa sürede beceri kazandırılabilecek mesleklerde işgücü ihtiyacının beceri kazandırma ve işbaşı eğitimi yoluyla, zamanında ve yeterli olarak karşılanması için yaygın mesleki eğitime ağırlık verilecektir. Örgün mesleki eğitim ise sanayinin ve diğer sektörlerin ihtiyaç duyduğu ve kısa süreli mesleki eğitimin veremeyeceği vasıflara sahip insangücünün yetiştirilmesine yönlendirilecektir.

TABLO : 198 — Yüksek Öğrenimli İnsangücü Arzı (1)

(Bin Kişi)

Öğrenim Dalı	1989 (Gerçekleşme Tahmini)	1994 (Tahmin)
Dil ve Edebiyat	18,2	24,6
Matematik ve Fen Bilimleri	41,4	56,0
Tıp	45,2	60,6
Diş Hekimliği	9,7	11,8
Eczacılık	14,6	16,0
Veterinerlik	5,8	8,7
Sosyal Bilimler	209,1	237,4
Hukuk	31,0	32,8
İlkokul Öğretmenliği	221,0	225,0
Ortaokul, Lise Öğretmenliği	145,0	175,0
Teknik Bilimler	144,0	175,7
Mimarlık	19,2	22,1
İnşaat M.	32,4	35,4
Makina M.	27,9	33,7
Endüstri M.	5,7	7,4
Elektrik, Elektronik M.	17,5	22,6
Bilgisayar M.	2,2	3,3
Kimya M.	14,5	15,7
Maden, Petrol M.	4,7	6,1
Metalurji M.	2,2	2,9
Jeoloji, Jeofizik M.	5,8	8,3
Jeodezi M.	3,7	4,7
Diğer Mühendislikler (2)	8,1	13,5
Ziraat ve Ormancılık	26,8	39,2
Güzel Sanatlar	9,7	13,8

Kaynak : DPT

(1) 1988-89 dönemi kontenjanlarının değişmeyeceği varsayımı ile hesaplanmıştır.

(2) Çevre, meteoroloji, uçak, gemi, tekstil, gıda, matematik, fizik, işletme vb.

TABLO : 199 — Sağlık Personeli ve Öğretmen İhtiyacı

(Bin Kişi)

Meslek Dalları	1989 (Mevcut)	1994 (İhtiyaç)
Tıp	45,2	77,0
Diş Hekimi	9,7	17,0
Hemşire, Ebe	63,6	154,0
Diğer Sağlık Personeli (1)	22,0	38,0
İlkokul Öğretmeni	221,0	240,0
Ortaokul, Lise Öğretmeni (2)	145,0	220,0
Yükseköğretim Öğr. Elemanı	29,5	47,0

Kaynak : DPT

(1) Eczacı ve veterinerler hariç diğer sağlık ve yardımcı sağlık personelini kapsamaktadır.

(2) Genel ve mesleki teknik ortaokul ve liseler.

TABLO : 200 — Yükseköğrenimde Öğrenci Kontenjanlarının Mevcut ve Hedeflenen Dağılımı

Öğretim Alanları	Mevcut Durum Öğrenci Kontenjanı (1)	Mevcut Durum Öğrenci Kontenjanındaki Pay (%) (1)	Hedef Öğrenci Kontenjanındaki Pay (%) (2)
Öğretmenlik	6618	9,9	12,4
Elektrik-Elektronik M.	1836	2,8	4,7
İngilizce	853	1,3	3,0
Tıp	5202	7,8	9,4
Hukuk	2489	3,7	4,6
Bilgisayar Bilimleri M.	311	0,5	1,3
Alman Dili ve Ed.	434	0,7	1,4
Hemşirelik	508	0,8	1,3
Endüstri M.	587	0,9	1,3
Diş Hekimliği	876	1,3	1,6
Kamu Yönetimi	1246	1,9	2,1
Turizm İşletmeciliği	636	1,0	1,2
Uluslararası İlişkiler	400	0,6	0,8
Fizik Tedavi ve Reh.	141	0,2	0,4
Ziraat ve Orman M.	4618	6,9	4,0
Biyoloji	1636	2,5	1,4
İktisadi B.	5514	8,3	7,3
Fizik	1584	2,4	1,4
Kimya	1610	2,4	1,5
Matematik	1870	2,8	2,0
Kimya M	1068	1,6	0,9
Jeoloji M.	865	1,3	0,7
Eğitim Bilimleri	1071	1,6	1,3
İstatistik	516	0,8	0,4
Jeofizik M.	349	0,5	0,3
Astronomi	294	0,4	0,2
Maden M.	477	0,7	0,5
Felsefe	492	0,7	0,5
Fizik M.	293	0,4	0,2
Jeodezi ve Fotogrametri M.	312	0,6	0,4
Metalurji M.	300	0,5	0,3
Diğer Alanlar	21618	32,2	31,2
TOPLAM (3)	66624	100,0	100,0

Kaynak : DPT, ÖSYM.

(1) 1988 yılı Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı ile kayıt yapılan programlar.

(2) Eğitim kurumlarının mevcut kapasitelerinden en verimli şekilde faydalanılması ve eğitim kalitesinden ödünverilmemesi esasları çerçevesinde hedeflenen gelişme yönünü göstermektedir.

(3) Açık Öğretim ve Meslek Yüksek Okulları hariçtir.

TABLO : 201 — Ara İnsangücü Yetiştiren Okullarda Öğrenci Kontenjanlarının Dağılımı

ÖĞRETİM ALANLARI	Mevcut Durum Öğrenci Kontenjanı (1)	Mevcut Durum Öğrenci Kontenjanındaki Pay (%) (1)	Hedef Öğrenci Kontenjanındaki Pay (%) (2)
Elektronik	13880	8,2	9,8
Bilgisayar	495	0,3	1,4
Elektrik	44789	26,4	27,1
İnşaat	9688	5,7	5,7
Makina, Motor	26081	15,4	15,7
Turizm	1924	1,1	2,2
Muhasebe, İşletme	28282	16,7	14,9

Kaynak : DPT, ÖSYM, MEB.

(1) 1988 yılı Meslek Yüksek Okulu ve Meslek Liseleri Kontenjanı

(2) İşgücü piyasasındaki gelişmelere göre öngörülen eğilimi göstermektedir.

b) İlkeler ve Politikalar

865. Her kademede eğitimin kalitesinin yükseltilmesi, eğitim programları, yöntemleri ve araçlarının ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma ile bilim ve teknolojinin gerekleri doğrultusunda geliştirilmesi esas alınacak, yaygın ve meslek kazandırıcı eğitime öncelik verilerek ekonominin ihtiyaçlarına cevap verecek bir şekle getirilecektir.

866. Bilim adamı, öğretim üyesi ve öğretmen yetiştirilmesine özel bir önem verilerek üstün kabiliyetli gençlerin bu alanlara yönelmeleri için gereken tedbirler alınacaktır.

867. İş analizlerine dayalı meslek standartları hazırlanarak mesleklere uygun vasıflar, işgücü piyasasının ihtiyaçlarına göre belirlenecektir. Meslek kazandırıcı örgün ve yaygın eğitim programları, gerekli bilgi ve becerileri verebilecek şekilde modüler bir yapıda düzenlenecektir.

868. Örgün meslek eğitimi mezunlarının işgücü piyasasına daha fazla oranda katılmaları için özendirici düzenlemeler yapılacaktır.

869. Açık öğretim ve uzaktan öğretim, geniş kitlelerin ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerileri elde etmelerine imkan verecek esnek bir yapıya kavuşturulacaktır.

870. Kamu kurumlarında, zaman içindeki gelişmelere açık, kuruluşların amaçlarıyla uyumlu olan ve iş tanımları, iş değerlendirmeleri, liyakata dayalı ücret sistemleri ve hizmetiçi eğitimi kapsayan bir insangücü planlaması sistemi oluşturulacaktır.

871. Kamu kurum ve kuruluşlarında etkinlik ve verimliliğin yükseltilmesi için her kademedeki yöneticilerin modern yönetim tekniklerini kullanmalarını sağlayıcı tedbirler alınacaktır.

872. Kalkınmada Öncelikli Yörelerde nitelikli elemanların istihdamı, ücret ve çalışma şartlarında iyileştirmeler yoluyla desteklenecektir.

9. İSTİHDAM

a) Hedefler

873. VI. Plan dönemi sonunda sivil işgücü 20.937 bin kişi, sivil istihdam ise 19.117 bin kişi olacaktır. İşsizlik oranının yüzde 8,7 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir. Sivil istihdamın sektörel dağılımında tarımın payı yüzde 46,2 sanayinin payı yüzde 17,5 ve hizmetlerin payı yüzde 36,3 olacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

874. İstihdamın gelişmesini sağlayacak ortamın yaratılması ve idamesi esastır. Bu çerçevede, genel hedefler doğrultusunda yatırımların teşvik edilmesi; müteşebbislik ruhunun ve teşebbüs gücünün geliştirilmesi, küçük ve orta ölçekli teşebbüslerin desteklenmesi, nitelikli işgücü yetiştirilmesi ve mevcut iş-

TABLO : 202 — Yurtiçi İşgücü Piyasası (1)

(15 + Yaş)
(Bin Kişi)

	1989	1994
Sivil İşgücü	18.680,0	20.937,0
Sivil İstihdam	16.802,0	19.117,0
İşsiz	1.878,0	1.820,0
İşsizlik Oranı (Yüzde)	10,1	8,7
İstihdamın Sektörel Dağılımı		
TARIM	8.390,0	8.830,0
SANAYİ	2.579,0	3.345,0
Madencilik	222,0	
İmalat Sanayi	2.224,0	
Elektrik, gaz ve su	133,0	
HİZMETLER	5.833,0	6.942,0
İnşaat	898,0	
Ticaret	1.726,0	
Ulaştırma	648,0	
Mali Kurumlar	394,0	
Hizmetler	2.167,0	
TOPLAM	16.802,0	19.117,0

Kaynak : DPT

(1) Uluslararası Çalışma Teşkilatı'nın tanımlarına uygun verileri sağlayan 1988 Yılı Hanehalkı İşgücü Anketi'nin geçici sonuçlarına dayalı olarak oluşturulan yeni seriye ve VI. BYKP büyüme hedeflerine göre tahmin edilmiştir.

gücünün niteliğinin yükseltilmesi; işgücü piyasasında karşılaşılan ve istihdamın gelişmesini olumsuz şekilde etkileyen unsurların ve aksaklıkların ortadan kaldırılması istihdam politikasının temel ilkeleridir.

875. Yatırımların teşvikinde istihdam yaratma ile teknolojik gelişme boyutu genel hedefler doğrultusunda değerlendirilecektir.

876. Geniş istihdam imkanları olan hizmet sektörlerinin potansiyelinden azami ölçüde faydalanılacak ve bu sektörlerin geliştirilmesine yönelik tedbirler alınacaktır.

877. Kırsal kesimde yeni iş alanları ve kırsal hane halkına ek gelir imkanları yaratmak amacıyla tarım dışı iktisadi faaliyetlerin geliştirilmesine ağırlık verilecektir.

878. Küçük ve orta ölçekli teşebbüslerin geliştirilmesi için mevzuatta ve uygulamada karşılaşılan güçlükler ortadan kaldırılacak, bu teşebbüslerin gelişmesi desteklenecektir.

879. Kendi işini kuracaklara sağlanan çok yönlü destek hizmetleri artırılacak ve yaygınlaştırılacaktır.

880. Eğitim sistemi içinde ve dışında, her seviyede nitelikli işgücü yetiştirilmesine ağırlık verilecek; örgün ve yaygın mesleki teknik eğitim, beceri kazandırma eğitimi, işöncesi eğitimi, işbaşı eğitimi ve yeniden eğitim programları ve hizmetleri desteklenerek yaygınlaştırılacaktır.

881. İşgücü piyasası berraklaştırılacak ve işgücü seyyaliyetini kolaylaştırıcı enformasyon hizmetleri geliştirilecek; İş ve İşçi Bulma Kurumu işgücü piyasasında etkinliği artacak biçimde reorganize edilecek; işgücü eğitimi, istihdam rehberliği, mesleğe yöneltme ve benzeri istihdamı geliştirme faaliyetlerine kamu kuruluşları ile özel istihdam kuruluşlarının aktif katılımını sağlayacaktır.

882. İşgücü piyasasına girişte zorluklarla karşılaşan özürlüler ve eski hükümlülerin problemlerini giderici tedbirler alınacaktır.

883. Kısmi zamanlı (part-time) yeni iş alanlarının açılmasına ve bu tür istihdamın geliştirilmesine önem verilerek gerekli mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.

884. İşgücü piyasası verilerinin uluslararası standartlara uygun, mukayeselere imkan verir nitelikte ve süreklilik arzeden biçimde temini sağlanacaktır.

10. ÇALIŞMA HAYATI

İlkeler ve Politikalar

885. Ekonomide yüksek verimin gerçekleştirilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, çalışanların gelirden adil pay almaları, iş barışına yönelik olarak devlet, işçi ve işveren kesiminin devamlı diyaloğunun sağlanması temel ilkedir.

886. Ücretin iş, liyakat, verim ve kıdemin karşılığı olarak artması, ücretlinin fiyat artışlarına karşı korunması ve ücret sistemlerinin, istihdamı geliştirme ve büyüme politikaları ile birlikte yürütülmesi esastır.

887. Kamu kurumlarının iş değerlendirme tekniklerini uygulamaları sağlanacak, kısmi ve toplam verimlilikleri sürekli ölçülecektir.

888. İş tanımları ve iş değerlendirmelerini esas alan ücret sisteminin bütün iş kollarında kullanılmasına çalışılacaktır.

889. Esas ücret ile yan ödemeler arasındaki parite, esas ücret lehine değiştirilecektir.

890. Ücret istatistiklerinde uluslararası tanım birliği sağlanacaktır.

891. Çalışma hayatı mevzuatının, AT'ye uyum şartları da dikkate alınarak ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün normlarına uygun olarak geliştirilmesi yönündeki çalışmalar sürdürülecektir.

892. Sendikaların eğitim ve araştırma faaliyetleri desteklenecektir.

893. Toplu iş sözleşmelerinin sağlıklı yürütülebilmesi için Ücretliler Kesimi Tüketici Fiyatları Endeksi hesaplanacaktır.

894. İş kazalarının önlenmesine yönelik tedbirler geliştirilecek işyeri hekimliği müessesesi, organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerini de kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacaktır.

11. SOSYAL GÜVENLİK

a) Hedefler

895. Sosyal güvenliğin kitleye yaygınlaştırılması esastır. Plan dönemi sonuna kadar kamu tarafından organize edilmiş sosyal sigorta programları ile kapsanan nüfus, toplam nüfusun yüzde 75,0'ne ulaştırılacaktır.

896. Tanımda çalışanların sosyal sigorta kapsamına alınması uygulaması bütün illere teşmil edilecektir.

897. Aktif sigortalı nüfusun istihdam edilen nüfusa oranının yüzde 69,3'e ulaşması sağlanacaktır.

898. Aktif sigortalılara bağımlı olanların oranının 2,5'e inmesi sağlanacaktır.

899. Sigorta prim tahsilatı artırılacaktır.

900. Sosyal sigorta kuruluşlarında sigortalılar ile ilgili işlemler otomasyonla sağlanacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

901. Sosyal güvenliğin toplumun her kesimine yaygınlaştırılmasını sağlamak üzere tarım kesiminde il bazında kademeli olarak sürdürülen çalışmalar tamamlanacak, sigortasız işçi çalıştırmayı engelleyici tedbirler alınacaktır.

902. Sosyal sigorta kuruluşlarınca uygulanan değişik norm ve standartlarda birlik ve bütünlük sağlamak üzere rasyonel bir yapılaşmayı gerçekleştirmek için gerekli çalışmalar tamamlanacaktır.

TABLO : 203 — Sosyal Güvenlik Sisteminde Hedefler

(Bin Kişi)

YILLAR	Top. Aktif Sig.Sayısı	İstihdam Edilen Nüfusa Oranı (%)	Sigortalı Bağımlılık Oranı (1) (%)	Bağımlı Sayısı (Kişi) (2)	Toplam Sigortalı Nüfusu (Kişi)	Toplam Nüfus İçinde Sig. Oranı (%)
1989	8.096	48,18	3,19	25.825	33.921	61,39
1990	8.955		3,05	27.312	36.267	64,11
1991	10.124		2,91	29.461	39.585	66,83
1992	10.928		2,77	30.269	41.197	69,55
1993	12.058		2,63	31.713	43.771	72,28
1994	13.248	69,30	2,50	33.121	46.369	75,00

Kaynak : DPT.

(1) Bağımlılık Oranı : Bağımlı sayısı/Aktif sigortalı sayısı.

(2) Bağımlı Sayısı : Aylık alanlar (emekli, dul, yetim ve maluliyet aylığı alanlar) ve bağımlı aile fertleri toplamı.

903. Sosyal sigorta kuruluşlarının sigorta hizmetleri ilke olarak külfetnimet dengesi içinde ve kendi finansman imkanlarıyla karşılanacak, karşılığı ödenmemiş sigorta hizmeti verilmesinden kaçınılacaktır. Diğer taraftan Devletin sosyal sigorta sisteminin finansmanına katkıda bulunma imkanları araştırılacaktır.

904. Tahsilatların azamiye çıkması ve gider artırıcı uygulamalara son verilmesi, fonların rasyonel nemalandırılması, sigortacılıkta ekonomiklik ilkesine özen gösterilmesi için idari düzenlemelerin yapılmasına başlanacaktır.

905. Prim karşılığı alınmadan verilen sosyal transfer ödemelerinin aile yardımı sosyal sigorta programı esasları çerçevesinde düzenlenmesi sağlanacaktır.

906. Sosyal sigorta kurumlarında emeklilik sicil numarası bildirim formu ile şahıs emeklilik fişlerinden ve hizmet cetvellerinden faydalanmak suretiyle işlemlerin yıllar itibariyle bilgisayara yüklenmesi sağlanacak, ayrıca sigortalılara periyodik bilgi aktarılmasına başlanacaktır.

907. Çalışırken işsiz kalanlar için işsizlik sigortası programı hazırlık çalışmalarına başlanacaktır.

12. SOSYAL HİZMET VE YARDIMLAR

a) İlkeler ve Politikalar

908. Sosyal hizmet ve yardımların sosyo-ekonomik gelişme ve toplumsal refah ile orantılı, toplumun yapısıyla ve imkanları ile uyumlu olarak artırılması esastır.

909. Sosyal hizmet ve yardım programlarında koruyucu ve önleyici uygulamalara öncelik verilecektir.

910. Gerek kamu, gerekse özel ve gönüllü kuruluşlarca sunulan hizmet ve yardımlarda kaynakların rasyonel kullanılmasına özen gösterilecektir.

911. Sosyal hizmetler ve yardımların ulaştırılmasında aile birimi esas alınacaktır. Yardıma muhtaç ailelerin ihtiyaçlarının karşılanması, toplum hayatına intibakları, istihdamları, yaşlıların korunması ve korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılmasına yönelik politikaların uygulanmasında ilgili bütün kuruluşların etkin işbirliği sağlanacaktır.

912. Korunmaya muhtaç çocuk, sakat ve yaşlılarla ilgili düzenlemeler yapılarak hizmetlerde bunlara öncelik tanınacaktır. Muhtaç yaşlı ve sakat kişilere ödenen aylıklarda ayarlamalar yapılacaktır.

913. Müessese bakımı yerine mümkün olduğu kadar aile içinde bakım hedef alınarak hizmetler bu yaklaşımla organize edilecektir. Müessese bakımı yapılan hallerde toplumla bütünleşmeye önem verilecektir.

914. Sosyal hizmet ve yardımların düzenlenmesinde mahalli yöneticiler ile o mahallin insanlarının daha fazla rol almaları sağlanacaktır.

915. Kreş, gündüz bakımevi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, özürlüler için rehabilitasyon merkezleri, huzurevleri ve benzeri sosyal tesislerin yapımında vakıflar ve özel kesim girişimleri teşvik edilecektir.

916. Mahalli idarelerin sosyal hizmet ve yardımlar konusundaki katkıları artırılacaktır.

917. Alkolizm, toksikomani, fuhuş, fuhuşla ilgili bulaşıcı hastalıklar, kötü alışkanlıklar ile mücadele ve eski hükümlülerin korunmaları ile ilgili olarak sosyal rehabilitasyon uygulamaları etkinleştirilerek yaygınlaştırılacaktır.

13. YURT DIŞI İŞÇİ SORUNLARI

İlkeler ve Politikalar

918. Yurt dışında yaşayan vatandaşların Türkiye ile bağlarının devam ettirilmesi ve milli benliklerini korumalarına yönelik hizmetlerin götürülmesine ve bilgilendirilmelerine devam edilecektir.

919. Yurt dışındaki işçilerimizin yabancı ülkelerde yaşamaktan ve çalışmaktan kaynaklanan sorunlarının çözümü ve sosyal güvenlik hakları da dahil olmak üzere her çeşit hak ve menfaatlerinin korunması ile istihdam şartlarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.

920. Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan işçiler ve ailelerinin bulundukları topluma uyum sağlamalarına ve özellikle gençlerin eğitim ve çalışma hayatlarına ilişkin sorunlarının çözümlenmesine, bu ülkelerle işbirliği yapılarak yardımcı olunacaktır.

921. Arap ülkeleri ile bazı Sosyalist Blok ülkelerine çalışmaya gidecek olan işçilerin ekonomik ve sosyal haklarını elde etmelerine ve bu hakların korunmasına özen gösterilecektir.

922. Yurt dışında çalışan, yurda dönen işçiler ve ailelerine sosyal güvenlikle ilgili haklarının sağlanması ve takibine; bu hakların güncel koşullara uygun olarak değiştirilmesine ilişkin çalışmalara ve girişimlere devam edilecektir.

923. Türkiye'ye kesin dönen vatandaşların, topluma yeniden uyum sağlamalarını kolaylaştırmak ve gençlerin ekonominin ihtiyacına uygun olarak yetiştirilmelerine imkan verecek ve eğitim sistemine girişlerindeki zorlukları kaldıracak tedbirlerin alınmasına devam edilecektir.

924. Yurt dışında yaşayan gençlerin bulundukları toplumun ihtiyaçlarına uygun vasıfta yetiştirilmeleri için gerekli tedbirlerin alınmasına devam edilecektir.

925. İşgücü ve Sosyal Güvenlik anlaşması yapılamayan ülkelerle bu anlaşmaların yapılmasına çalışılacak, Avrupa ülkeleri ile yapılmış olan sosyal güvenlik anlaşmalarının güncelleştirilmesi için yapılan girişimlere devam edilecektir.

926. Yurt dışında iş alan Türk firmalarınca istihdam edilen işçilerimizin Türk sosyal güvenlik sistemi içinde yer almasını sağlayacak düzenlemelere gidilecektir.

14. ESNAF, SANATKAR VE KÜÇÜK SANAYİ

İlkeler ve Politikalar

927. Ülke ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlayan küçük teşebbüsler olarak esnaf, sanatkar ve küçük sanayinin desteklenmesine ilişkin politikalar geliştirilecektir.

928. Küçük sanayinin geliştirilmesi amacıyla mevzuatta düzenlemeler yapılarak küçük sanayi mamullerinin iç ve dış piyasada rekabet gücüne kavuşturulması ile ilgili çalışmalar tamamlanacaktır.

929. Küçük sanayi sitelerinin yapımı, küçük sanayi potansiyeli bulunan yerleşim merkezlerinde yoğunlaştırılacak, bunun yanında küçük sanayinin orta ve büyük sanayiye entegre olması ve yan sanayi sistemi içinde gelişmesi için gerekli teşvikler sağlanacaktır. Yeniden değerleme müessesesi yaygınlaştırılacaktır.

930. Küçük sanayide, kalitenin yükseltilmesi ve kontrolü ile ilgili düzenleme çalışmaları,AT'ye giriş süreci de dikkate alınarak uluslararası standartlarda ve rekabet düzeyi yüksek mal ve hizmet üretimini sağlayacak şekilde yaygınlaştırılacaktır.

931. Küçük ve orta ölçekli teşebbüslerin kapasite kullanım imkanlarıyla iç ve dış pazarlama potansiyelinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar öncelikli olarak yapılacak, bu amaçla işletmelerin birlikler halinde teşkilatlandırılmaları desteklenecektir.

932. Küçük işletmeler için başta finans yönetimi olmak üzere müteşebbislik eğitimi programları uygulanacaktır.

933. Küçük sanayi sitelerinde bir yandan çıraklık ve işbaşı eğitimi imkanları geliştirilirken, diğer yandan ihtiyaç duyulan vasıflı insangücünün eğitilmesine önem verilecektir.

934. Üniversite, araştırma kurumları ve küçük sanayi işbirliği geliştirilerek desteklenecek, teknoloji yoğun küçük işletmelerin teknoparklar çerçevesinde teşviki sağlanacaktır.

935. Küçük sanayinin gelişmesine yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerine ağırlık verilecektir.

936. Küçük işletmelere verilmekte olan ucuz krediler imkanlar ölçüsünde artırılacak, proje bazındaki kredi taleplerinin ipotek karşılığı olmadan değerlendirilmesini sağlayacak bir sistemin geliştirilmesine çalışılacaktır.

15. TÜKETİCİNİN KORUNMASI

İlkeler ve Politikalar

937. Tüm ihtiyaç maddelerinin bol ve çeşitli, hizmetlerin kaliteli ve aksaksız şekilde temini için üretim, pazarlama ve tüketim koşullarının serbest piyasa ilkeleriyle oluşturulması esastır.

938. Tüketicinin korunması konusunda ilgili kuruluşlar arasında sağlıklı bir koordinasyon sağlanması amacıyla gerekli mevzuat düzenleme çalışmaları yapılacak; tüketicinin hakkını hızla arayabilmesi için Tüketici Birlikleri'nin kurulması desteklenecektir.

939. Gerek ithal edilen gerekse yurt içinde üretilen mallar için Türkçe kullanım kılavuzları yanında teknik özelliklerini tanıtıcı rehberlerin konması şartı aranacaktır. Ambalajlı gıda ürünlerinin içindeki maddelerin belirtilmesi uygulaması yaygınlaştırılacaktır.

940. Ev ekonomisi konusunda yaygın eğitim programlarıyla tüketicilerin bilgi sahibi olması sağlanacak, bu alanda kitle haberleşme araçlarından yararlanılacaktır. Tüketiciyi yanıltıcı reklamları önleyici tedbirler alınacaktır.

941. Tüketicinin can güvenliği ve sağlığı ile ilgili mallar için kalite ve standart zorunluluğu getirilecektir.

942. Dayanıklı tüketim malları satışında garanti belgesi uygulaması yaygınlaştırılacaktır. Tüketiciye belirli bir süre içinde iade hakkının sağlanmasına yönelik düzenlemeler yapılacaktır.

943. Tüketicinin pazarlık gücünü artırmak ve daha ucuza kaliteli mal satın almasını sağlamak üzere başlatılan tüketici kredisi uygulaması mal kapsamı genişletilerek yaygınlaştırılacaktır.

III. BİLİM, ARAŞTIRMA - GELİŞTİRME VE TEKNOLOJİ

16. BİLİM - TEKNOLOJİ

a) Hedefler

944. Toplumun bilgi toplumu haline getirilmesi ve kitle haberleşme araçlarından da yararlanarak Araştırma - Geliştirme alt yapısının kurulması amacıyle; 33 bin olan araştırmacı personel sayısı iki katına çıkarılacak, her 10 bin kişiye düşen araştırmacı personel sayısı 15 kişi olacaktır. Öncelikle üniversitelere tahsis edilen kadro sayısı iki kat artırılacaktır.

945. Araştırma - Geliştirme harcamalarının GSMH'nın yüzde 1'ine çıkarılmasına çalışılacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

946. Üretim ve kalitenin artırılarak dış pazarlarda rekabet gücünün kuvvetlendirilmesi amacıyla gerekli ileri teknolojiler transfer yolu ile sağlanacak, teknoloji üretimine geçilmesi ve elde edilen bilgi ve teknolojinin yaygınlaştırılması temel ilke olacaktır.

947. Bioteknoloji, enformasyon teknolojisi, mikroelektronik, telekomünikasyon, uydu teknolojisi, nükleer teknoloji, yeni malzemeler gibi ileri teknoloji alanlarındaki her türlü Araştırma - Geliştirme faaliyetleri desteklenecektir. Teknolojik gelişmenin itici gücü olan savunma ihtiyaçlarının gerektirdiği Araştırma - Geliştirme faaliyetleri de desteklenecektir.

948. Sanayi kuruluşları, üniversiteler, araştırma kurumları ve kamu kurumlarının bilim ve teknoloji hedeflerine ulaşmalarını teminen gerekli koordinasyon sağlanarak, bu kurum ve kuruluşların tam bir işbirliği içinde olmaları teşvik edilecek; bu işbirliğini sağlayacak olan araçların geliştirilmesi ve etkinlikle kullanımı için gerekli ortam öncelikle oluşturulacaktır.

949. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kuruluna işlerlik kazandırılacaktır.

950. Türkiye'nin gelişmiş ülkeler ile arasındaki "bilgi açığı"nı kapatabilmek için araştırma yapmanın yanısıra bilgilere erişmenin yol ve araçları üzerinde durulacaktır.

951. Bu amaçla, dünyada bilgi odakları denilebilecek kuruluşlara bilim adamları yerleştirmek, projelere katılmak; bilim ve teknoloji açısından önemli ülke ve şehirlerdeki bilim ve teknoloji faaliyetlerini izlemek; bilgi ağlarına bağlanmak; yabancı ülkelerde yerleşik Türk bilim adamlarından yararlanabilecek ortamı tesis etmek gibi faaliyetlerden oluşan bir ilişkiler sistemi kurmak üzere gerekli tedbirler alınacaktır.

952. Üniversitelere uygulamalı araştırmalar yanında, ilke olarak temel araştırma yapmaya yönelik destekler giderek artırılacaktır.

953. Araştırma - Geliştirme yapan veya yaptıran kamu ve özel kesim kuruluşları desteklenecektir.

954. Üniversite - Sanayi işbirliğinin geliştirilmesi amaciyle, mevzuatta gerekli değişiklikler yapılacak, bu alanda faaliyet gösteren teknoparklar teşvik edilerek yaygınlaştırılacaktır.

955. Yurt içinde ve yurt dışındaki teknolojilerin takibinin kurulacak bilgi bankası aracılığıyla yapılması ve elde edilen teknolojilerin yaygınlaştırılması için yarı otonom bir patent müessesesi kurulacaktır.

956. Araştırma - Geliştirme çalışmalarının ihtiyaç alanlarına yöneltilmesi, bilim ve teknoloji dalında geliştirilen yeni fikir ve buluşların ekonomiye intikallerini sağlayıcı projelerin desteklenmesi için bir Araştırma - Geliştirme Fonu kurulacaktır.

17. BİLGİ TEKNOLOJİSİ

İlkeler ve Politikalar

957. Türk toplumunun ihtiyaç duyduğu bilgilere sahip olabilmenin yollarını öğrenmiş bir "bilgi toplumu" haline gelebilmesinde "bilgi teknolojisi" imkanları yoğun şekilde kullanılacaktır.

958. Bilgi teknolojisinden en verimli şekilde yararlanabilmek için yazılım (software) konusuna özellikle ağırlık verilmesi, Türkiye'de yazılım sektörünün uluslararası rekabet gücüne sahip bir yazılım endüstrisine dönüştürülmesi ve geliştirilmesi sağlanacaktır. Bu amaçla uygulama alanı geniş ve büyük boyutlu yazılım projeleri tespit edilecek ve desteklenecektir. Kuruluşların ihtiyaç duydukları büyük ölçekli yazılımların ihale yoluyla teminine ağırlık verilecek, yazılım üretimi teşvik edilecektir.

959. Bilgi teknolojisi alanında ihtiyaç duyulan uzman insangücünün yetiştirilmesine ağırlık verilecektir.

960. "Bilgisayar okur-yazarlığı", bütün eğitim seviyelerinde ve karar verme yetkisine sahip yönetim kadrolarında artırılacak ve yaygınlaştırılacak, buna ulaşmak için örgün ve hizmetiçi eğitim yanında Radyo-TV'den yararlanılacaktır.

961. Bilgisayar kullanımı, hizmetler sektöründe olduğu kadar üretim sürecinde ve araştırma geliştirme faaliyetlerinde de yaygınlaştırılacaktır.

962. Bilgisayar donanımı ile birlikte satın alınabilen sistem yazılımları dışında uygulama yazılımlarının tasarlanıp geliştirilmesi ve bakımı sağlanacaktır.

963. Yazılım konusunda telif haklarını düzenleyici idari ve hukuki düzenlemelere gidilecek, yeni bilgi teknolojisinin kullanımında AT standartlarına ulaşma yolu izlenecektir.

964. Bilginin birden çok yerde oluşturulup saklanması geleneğine karşı ortak yaratma ve kullanma modellerinin kurulup yaygınlaştırılması desteklenecek, bilgisayarların mümkün olduğu ölçüde birbirleriyle bağlantılarının sağlanması ve ağ teşkili yanısıra optimum kullanıma da zemin hazırlanması yoluna gidilecektir.

965. Türkiye'de üretilen ve ithal edilen bilgisayarlarda kullanım ve iletişimi etkileyen standartların tesbitinde uluslararası standartlara uyum sağlanacaktır.

966. Yazılım alanında araştırma ve geliştirme faaliyetlerini koordine eden, ihtiyaç duyulan alanlarda yol gösterme, yönlendirme ve danışmanlık hizmeti verebilen bir teşkilatlanmaya gidilecektir.

18. ULUSLARARASI TEKNİK İŞBİRLİĞİ

İlkeler ve Politikalar

967. Teknik işbirliği imkanlarından azami yararın elde edilebilmesi için teknoloji transferi sağlayan proje ve programlar desteklenecek; bu amaçla, kalkınma ve gelişme gayretlerini olumlu yönde etkileyen somut hedeflere yönelik, kendi içinde bütünlük arzeden proje ve programlara öncelik verilecektir.

968. Gelişmekte olan ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesinde, ülkemizdeki tecrübe birikimi, nitelikli insangücü ve teknoloji düzeyi gözönüne alınarak, Türk Teknik Yardımı önemli bir işbirliği aracı olarak kullanılacaktır.

969. Uluslararası çoktaraflı ve ikili teknik işbirliği faaliyetleri, Devlet Planlama Teşkilatı'nın koordinatörlüğünde yürütülecektir.

970. Uluslararası kuruluşlarda ve projelerde daha fazla sayıda Türk uzmanının görev almasına dönük çalışmalar etkin bir biçimde sürdürülecektir.

IV. ÇEVRE VE YERLEŞME

19. ÇEVRE SORUNLARI

İlkeler ve Politikalar

971. İnsan sağlığı ve doğal dengeyi koruyarak, sürekli bir ekonomik kalkınmaya imkan verecek şekilde doğal kaynakların yönetimini sağlamak ve gelecek nesillere insana yakışır bir doğal, fiziki ve sosyal çevre bırakmak temel ilkedir.

972. Bütün ekonomik politikalarda çevre boyutunun dikkate alınması esastır. Bakanlıklar yetki alanları içindeki uygulamalarının çevre etkilerinin teşhisi, önlenmesi, bu amaçla politika geliştirilmesi ve uygulanmasından sorumlu olup koordinasyon ise çevre işlerinden sorumlu kurumca sağlanacaktır.

973. Muhtemel çevre bozulmaları önceden tahmin edilerek gerekli tedbirler kirlilik meydana gelmeden alınacaktır.

974. Çevre standartları tesbit edilirken uygulanabilir mevcut teknolojiler ve ülke şartları birlikte düşünülecek ve standartlar sürekli araştırmalarla dinamik bir şekilde belirlenecektir.

975. Çevre bilinci yaygınlaştırılacak, bütün planlama aşamalarında çevre boyutu gözönünde tutulacaktır. İmar yasası, çevresel etkileşim boyutu gözönünde tutularak yeniden gözden geçirilecektir.

976. Deniz ortamında çevre koruma politikaları, öncelikle insan sağlığı açısından önemli bölgeler başta olmak üzere, su ortamı olarak kullanılan bölgelerle su ürünleri açısından önemli bölgeleri kapsamına alacaktır.

977. Kıyı şeridinin faydalı ve ekonomik kullanımını düzenlemek maksadıyla ve sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikli kamu yararını gözeten bir master plan hazırlanacaktır.

978. Kıta içi su kaynaklarının yönetiminde ve alıcı su ortamının düzenli olarak izlenmesinde kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanacak ve havza boyutunda idare kavramı geliştirilecektir.

979. Çevre verilerinin bir merkezden yönlendirilerek toplanmasından, ilgili kamu kurumları sorumlu olacaktır.

980. Çevre denetim-izleme sistemi gerekli etkinlik kazandırılarak tek merkezden koordine edilecektir.

981. Arazilerin kabiliyetlerine uygun olarak planlı ve dengeli kullanımını sağlamak için toprak etüd ve haritalama işleri ulusal bir program dahilinde ele alınacak, 1., 2. ve 3. sınıf tarım arazilerinin toprak sanayi, alt yapı, iskan ve turizm amacıyla kullanılması önlenecektir. Yol, su, elektrik, petrol, gaz ve boru hatlarının tarım dışı arazilerden geçirilmesine özen gösterilecektir.

982. Yabani bitki genetik kaynaklarının tahribini önleyici tedbirler geliştirilecektir.

983. Hava kalitesi ile ilgili gezici kalibrasyon üniteleri ve bir referans kalibrasyon ünitesi kurulacak, illerde hava kalitesini etkileyen faktörler tesbit edilerek izlenecek parametreler ve alan sınırları belirlenecektir.

984. Kimyasalların rasyonel kullanımının sağlanması ile çevreye olan zararları asgari düzeye indirilecektir.

985. Çevreyi etkileyen kimyasalların yarılanma süreleri ve dönüştükleri diğer kimyasal maddeler açısından sistemli bir şekilde kontrol edilmeleri sağlanacaktır.

986. Kimyasalların tanımlanması ve bildirimlerinin uluslararası alanda benimsenmiş olan prensiplere göre yapılması sağlanacaktır.

987. Yabancı ülke atık ve artıklarının Türkiye'ye girmesi önlenecek, ülke içindekilerin zararsız hale getirilmesi esas alınacaktır.

988. İllerde çevre problemleri açısından risk değerlendirmesi yapılarak acil hal aksiyon planları hazırlanacaktır.

989. Belediyelerin müşterek katı atık bertaraf etme yerleri oluşturmaları desteklenecek, düzenli çöp depolama sahaları için yer seçimi ve işletme esasları belirlenecektir.

990. Hastane atıkları ev ve sanayi atıklarından ayrı olarak bertaraf edilecek, nükleer tıp bölümlerinin sıvı artıkları için depolama tankları yaptırılacaktır.

991. Sanayi kuruluşları, tatil köyleri ve sitelerinin ortak arıtma tesisleri kurmaları için gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.

992. Arıtma konusundaki araştırmalar desteklenecek, özellikle biyoteknolojinin atıksu arıtılmasında uygulanmasına ve bu konuda araştırma yapılmasına önem verilecektir.

993. Enerji üretimi, iletilmesi, dönüştürümü ve kullanımında çevre faktörünü gözönüne alan ekonomik değerlendirme yapılacaktır.

994. Enerji üretiminde çevre kirliliğini azaltmak için gerek mevcut, gerekse yeni kurulacak tesislerin özelliklerine uygun teknoloji transferi ve Araştırma - Geliştirme çalışmalarına ağırlık verilecektir.

995. Yenilenebilir enerji kaynakları bakımından mevcut potansiyelden yararlanmak için Araştırma - Geliştirme programları oluşturulup desteklenecektir.

996. Akışkan yatakla yakma teknolojisi Araştırma - Geliştirme ve kullanım çalışmaları desteklenecektir.

997. Petrol ürünlerinin kalitesinin iyileştirilmesi ile tüketimi sırasında ortaya çıkabilecek çevre kirliliğine karşı gereken tedbirler alınacaktır.

998. Nükleer tesisler ve iyonlaştırıcı radyasyonla çalışılan tesislere yönelik mevzuat geliştirilecektir.

999. Büyük hidroelektrik santrallerin ekolojik ve sosyo-ekonomik dengede oluşturduğu önemli değişikliklerin boyutları belirlenecek ve etkilerini azaltacak tedbirler geliştirilecektir.

1000. AT çevre politikalarına uyum için başlatılan çalışmalar sürdürülecektir.

20. YERLEŞME - ŞEHİRLEŞME

a) Hedefler

1001. VI. Plan döneminde, şehirleşme hızının, V. Plan dönemine göre nisbi bir azalma ile ortalama yüzde 4,58 oranında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki payının dönem sonunda yüzde 56,75'e ulaşması, kır nüfusu payının azalma eğilimini devam ettirmesi ve toplam şehir nüfusunun 35,1 milyon olması beklenmektedir.

1002. Plan dönemi başında 20 bin nüfusun üzerindeki 218 yerleşme biriminin, dönem sonunda 235'e ulaşacağı; bu yerleşme birimlerindeki nüfus artışının yaklaşık 7,0 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir.

TABLO : 204 — Plan Döneminde Toplam, Şehir, Kır Nüfusları ve Oranları

(Bin Kişi)

Yıllar	Toplam Nüfus (1)	Şehir Nüfusu (2)	Kır Nüfusu	Şehirleşme Oranı (%)
1989	55.255	28.054	27.201	50,77
1994	61.825	35.089	26.736	56,75

Kaynak : DPT

(1) Beş Yıllık Kalkınma Planı Nüfus Tahminleri, Ocak 1989.

(2) Şehir; 20.000 ve daha fazla nüfuslu yerleşmedir. Büyükşehir Belediyesi sınırları dikkate alınmıştır.

TABLO : 205 — Dönemler İtibariyle Ortalama Şehirleşme Hızı

Dönemler	Yıllık Ortalama Şehirleşme Hızı (%)
1980-84	5,14
1985-89	4,87
1990-94	4,58

Kaynak : DPT

b) İlkeler ve Politikalar

1003. Şehirlerde yaşayan nüfusun şehir hayatına uygun bir yapıya kavuşturulması; yerleşme alanlarında kaliteli ve sağlıklı bir yaşam çevresi oluşturulması esastır.

1004. Yerleşme kademelenmesinin ülke çapında dengeli dağılımı için orta büyüklükteki (50.000-500.000 nüfuslu) şehirlerin gelişmesinin desteklenmesi esastır.

1005. Öncelikle geliştirilmesi gereken yerleşme merkezleri tesbit edilecektir.

1006. Şehirler arasında ihtisaslaşmanın sağlanması amacı ile mevcut potansiyel belirlenecek ve buna göre şehirlerin sanayi, turizm, eğitim gibi belli fonksiyonlarına ağırlık verilecektir.

1007. Büyük kentlerin, metropollerin ve metropolleşen yörelerin nüfuslarının artacağı, ekonomik ve sosyal etkilerinin genişleyeceği dikkate alınacaktır. Bu yerlerde, fiziki plan, arsa, altyapı, ulaşım, istihdam, konut, eğitim, sağlık gibi alanlarda ağırlaşacağı anlaşılan sorunların hafifletilmesine çalışılacaktır.

1008. Her türlü yerleşme kademelenmesinde fiziki planlara uyulacak; bu planlarda, tarihi, kültürel ve doğal değerlerin korunması ve mevcut şehir yoğunluğunun artırılmaması esas alınacaktır.

1009. Şehir planlaması ile ilgili mevzuatın bir çerçeve yasa içinde yeniden düzenlenmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

1010. Planlama standartları, yerleşme yapısına ve özelliklerine uygun olarak belirlenecektir.

1011. Mücavir alanlar, deniz ve göl kenarları, ulaşım aksları, sanayinin yerleşebileceği alanlar gibi arazi kullanım taleplerinin yoğunlaştığı yörelerde, gelişmeleri yönlendirebilmek için arazi kullanma planlarının yapılmasına ağırlık verilecektir.

1012. Kıyılarda yapı yoğunlaşmasını önleyecek yeni bir yasal düzenleme için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

1013. Şehir imar planları hızla tamamlanacak, arsa üretiminin sağlıklı biçimde artırılması sağlanacak, imar planları dışındaki yapılaşma denetim altında tutulacaktır.

1014. Şehir işletmeciliği bir model içinde değerlendirilecek, mevcut kurumların yapısında gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

1015. Organize sanayi bölgelerinin çevrelerinde oluşabilecek konut, yan sanayi gibi unsurlar planlama ve kamulaştırma aşamalarında dikkate alınacaktır.

1016. Organize sanayi bölgesi bulunan yerlerde ihtiyaç halinde, tamamlayıcı faaliyetlerin yer alacağı küçük sanayi sitelerinin kurulması desteklenecektir.

1017. Organize sanayi bölgeleri içinde çalışanların hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak eğitim merkezlerinin kurulması sağlanacaktır.

21. KONUT

a) Hedefler

1018. Plan döneminde kentsel hanehalkı büyüklüğündeki küçülme eğiliminin devam ederek 4,75'den 4,67 kişiye düşeceği tahmin edilmektedir.

1019. Nüfusu 20 bini aşan yerleşme merkezlerinde demografik gelişmelerden doğan yeni konut ihtiyacının yılda ortalama yüzde 4,7 oranında artarak 1994 yılında 320 bin konuta ulaşması beklenmektedir.

1020. Ayrıca, her yıl yenileme ihtiyacından dolayı 70 bin ve afet konutları olarak birikmiş ihtiyaç dahil 5 bin civarında yeni konut yapılması gerekecektir. Bu durumda plan döneminde toplam 1.838 bin yeni konuta ihtiyaç olacaktır. Ayrıca onarılamaz durumda olan 600 bin köy konutunun yenilenmesi gerekmektedir.

1021. VI. Plan döneminde 1988 yılı fiyatlarıyla 600 milyar TL. kamu, 32831,6 milyar TL. özel sektör olmak üzere toplam 33431,6 milyar TL. yatırım yapılarak Plan döneminde doğan konut ihtiyacının yüzde 80'i karşılanacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

1022. Konut piyasasına yönelik banka kredileri, sermaye piyasası ve yapı tasarruf sandıkları gibi çeşitli finansman kaynaklarının değerlendirilmesi için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

1023. Konut sektörü yatırımları yerleşme hedefleri ile bir bütün halinde ele alınarak yönlendirilecektir.

1024. Kamu sübvansiyonları, altyapısı hazır arsa üretimi ile alt gelir gruplarına öncelik tanınmak kaydıyla, konutsuz kişiler için yapılan sosyal konutlara ağırlık verecek ve konut büyüklüklerini düşürecek şekilde düzenlenecektir.

1025. Toplu Konut Fonu kaynaklarının rasyonel bir şekilde kullanılması sağlanacak ve Fon kredilerinin toplam konut maliyeti içindeki payının yükseltilmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır.

1026. Belediyeler öncelikle alt gelir grupları için kiralık ve mülk konut üretimini sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapacaklardır.

1027. Belediyeler belli alanları konut arsası olarak belirleyerek altyapı götürecekler, gecekondulaşmayı önlemek amacıyla "Kendi Evini Yapana Yardım" programı içinde nüve konut projeleri hazırlayacaklardır.

1028. Konutun çevresi ile bir bütün teşkil ettiği dikkate alınarak konut tasarımı ve çevre niteliklerinin yükseltilmesine imkan sağlayacak mevzuat geliştirilecektir.

1029. Yapı bileşeni elemanı ve malzemesi ile ilgili standartların geliştirilmesi suretiyle "modüler koordinasyon" kurallarına uyulmasının teşviki ve bunun sonucunda piyasadaki mevcut ön üretimli standart bileşen sayısının artışı sağlanacak, konu ile ilgili araştırmalar desteklenecektir.

1030. Konutların inşaat ve kullanımında tasarruf sağlamak amacıyla, mahalli malzemeleri değerlendiren, iklim şartlarını dikkate alan, israfı azaltan proje ve teknolojiler teşvik edilecektir.

1031. Türkiye şartlarına uygun konut inşa teknolojilerinin belirlenmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

1032. Deprem bölgelerindeki uygulamalarda, "depreme dayanıklı bina" yapımına uygun olan teknolojiler tesbit edilerek tüm yapılarda bu teknolojilerin kullanılması sağlanacaktır.

1033. Konut sayımları periyodik hale getirilecektir.

1034. Konut inşaatlarının çeşitli aşamalarında kaliteli üretim yapabilmek amacıyla vasıflı eleman yetiştirilmesi için yaygın eğitim imkanları geliştirilecektir.

1035. Kamu lojman yatırımları Kalkınmada Öncelikli Yöreler ile konut sıkıntısı çekilen küçük yerleşmelerde sürdürülecektir.

22. İÇMESUYU - KANALİZASYON

a) Hedefler

1036. Bütün belediye yerleşim yerlerinin kanalizasyon projeleri plan dönemi sonuna kadar hazırlanmış olacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

1037. Nüfusu 100 bini geçen bütün şehirlerde kanalizasyon tesislerinin "ayrık sistem" esasına göre projelendirilmesi, inşa veya tadil edilmesi esas olacaktır.

1038. Kanalizasyon yatırımlarında, şebeke yapımları ile deniz deşarjları ve büyük arıtma tesislerinin birlikte projelendirilmesi uygulaması devam ettirilerek çevre kirliliğinin önlenmesi gayretleri yoğunlaştırılacaktır.

1039. Nüfusu 100 binin üzerindeki şehirlerde belediyeye bağlı olarak içme suyu ve kanalizasyon idareleri oluşturulacaktır.

1040. Şehirlerin su ihtiyacının yerüstü su kaynaklarından karşılanma zarureti dikkate alınarak bu kaynakların kirlenmeye karşı korunması ve bu konuda gerekli denetimin yapılmasına hassasiyet gösterilecektir.

1041. İçme suyunun yeterince karşılanamadığı illerde, uzun dönemdeki su ihtiyaçlarının teminine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

V. BÖLGESEL VE YÖRESEL GELİŞME

23. BÖLGESEL GELİŞME

İlkeler ve Politikalar

1042. Kalkınmanın bölgeler arasında dengeli olması, bölgesel gelişme çalışmaların refahı yaygınlaştırıcı ve artırıcı yönde ele alınması temel ilkedir.

1043. Bölge gelişme şemalarında ve bölgesel gelişme çalışmaları çerçevesinde alınan kararların uygulamaya aktarılabilmesi için gereken ekonomik, sosyal, idari, hukuki ve mali tedbirler ile mekanizmalar birbirleriyle ilişkili biçimde belirlenecek ve gerçekleştirilecektir.

1044. Bölgesel gelişme çalışmalarına temel teşkil edecek olan bilgiler uluslararası standartlara uygun şekilde toplanarak bir envanter oluşturulacak; gerekli yapı ve potansiyel araştırmaları sürdürülecek; bu çerçevede teşvik sistemi geliştirilecektir.

1045. Yerleşmelerin kademelenmesinde dengeye ulaşmak ve metropoliten alanlara yönelen nüfus ve sanayi yoğunluğunu azaltmak, bölgelerarası ve bölge içi göçleri yönlendirerek kontrol etmek üzere; metropol altı şehirler, orta büyüklükteki merkezler, az gelişmiş bölgelerin merkezi nitelikteki şehirleri ve merkezi nitelikteki kırsal yerleşme birimleri tesbit edilip, gelişmeleri desteklenecek, bunun için gerekli araçlar oluşturulacaktır.

1046. Metropoliten alan planlamasını gerçekleştirmek amacı ile metropoliten alan idarelerinin oluşturulması sağlanacak, bu alanların sosyal ve teknik altyapı hizmetlerindeki eksiklerin giderilmesine çalışılacaktır.

1047. Sanayinin bölgeler arasında dengeli dağılımının sağlanması ve sınai gelişmenin teşviki amacıyla organize sanayi bölgeleri yapımına devam edilecek, bu bölgelerin yerseçimi kararlarında bölge gelişme şemaları esas alınacaktır.

1048. Yerleşme birimlerinin etki alanları, karşılıklı mal, hizmet, nüfus, haber akımları ve coğrafi konumları dikkate alınarak belirlenecek, böylece bölge tanımları geliştirilerek bölgesel gelişme çalışmaları yürütülecektir.

1049. Bölgesel kalkınma politikalarının tesbiti ve uygulaması sırasında AT'nın bölgesel politikalarında gözetilen amaçlar ve uygulamalar dikkate alınacaktır.

24. KALKINMADA ÖNCELİKLİ YÖRELER

a) Hedefler

1050. Başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri olmak üzere, Kalkınmada Öncelikli Yörelerin ekonomik, sosyal ve kültürel yönden kalkındırılması ve böylece bu bölgeler ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkının zaman

içerisinde azaltılması temel hedeftir. Sözkonusu bölgelerde ekonomik ve sosyal gelişme ve bütünleşmeyi sağlamak üzere gerekli politika ve planlama araçlarının uygulamaya aktarılması sağlanacaktır.

1051. Kamu kaynaklarının tahsisinde bölgelerin gelişme potansiyeli dikkate alınarak Kalkınmada Öncelikli Yöreler lehine bir uygulama yapılacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

1052. Bu yörelerde imalat sanayii, madencilik ve bunlara dayalı sanayilerin kurulmasında Devlet öncülük yapmaya devam edecek fiziksel ve sosyal altyapıdaki eksiklerin giderilmesine yönelik kamu yatırım faaliyetleri sürdürülecektir. Diğer yandan bu yörelerdeki özel kesim yatırımlarının artırılmasını sağlamak amacıyla özel bir fon oluşturulacaktır.

1053. Yerleşme merkezleri düzeni kalkınmanın engeli olmaktan kurtarılacak, kalkınmanın bir aracı haline getirilecektir. Kamu kaynaklarının tahsisi ve teşvik sisteminin düzenlenmesi çalışmalarında yerleşme merkezlerin kademeli yapısı dikkate alınacak, sözkonusu bölgelerde yer alan bölge merkezleri, ekonomik ve sosyal yatırımlarla desteklenerek cazibe merkezleri haline getirilirken daha alt kademede bulunan yerleşme merkezlerinin de hizmet ve donatım tesislerindeki eksiklikler giderilecektir.

1054. Kalkınmada Öncelikli Yörelerde daha ayrıntılı çalışmalar yapabilmek amacıyla bölge ve altbölge bazında planlar yapılacaktır.

1055. Plan ve program hedef ve politikaları doğrultusunda, Kalkınmada Öncelikli Yörelerin sorunlarını ve bunlara ilişkin çözüm tekliflerini geliştirmek üzere bölgedeki üniversitelerden birinin bünyesinde bir Araştırma Enstitüsü kurulacaktır.

1056. Kalkınmada Öncelikli Yörelerde Kamu yatırım ve hizmetlerinde etkinliğin sağlanması ve gerekli eleman ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, ücret rejimi de dahil olmak üzere kamu personelinin istihdam ve yer değiştirmesine ilişkin mevzuat gözden geçirilecek ve geliştirilecektir.

1057. Özel kesimin bu yörelerde yatırım yapmasını ve mevcut tesislerin verimli bir şekilde işletilmesini sağlamak üzere uygulanan teşviklere devam edilecek ve değişen şartlar içinde yeni teşvik araçları geliştirilecektir. Bu teşvikler geçmiş Plan dönemlerinde olduğu gibi, VI. Plan döneminde de öncelikli il grupları itibariyle farklı nisbetlerde uygulanacaktır.

1058. Gümrük kapılarında sınır ticaretinin geliştirilmesine önem verilecektir.

1059. Bu bölgelere götürülecek yatırımlarla bu yatırımları destekleyecek altyapı yatırımlarının birlikte planlanması sağlanacak, her yıl bütçelerine ödenek ayrılması yanında bütçe dışı kaynaklardan da yararlanma yoluna gidilecektir.

1060. Kalkınmada Öncelikli Yöreler'de potansiyel kaynakların harekete geçirilmesi amacıyla, Devlet Planlama Teşkilatı bütçesinde yer alan Mali ve İktisadi Dengeleme ve Destekleme Ödeneklerinin kullanımına Plan tercihleri ve öncelikleri esas alınarak devam edilecektir.

25. MAHALLİ İDARELER

a) Hedefler

1061. 1994 yılında mevcut belediye sınırları içinde yaşayacağı tahmin edilen nüfusun toplam nüfusa oranının yüzde 70,72, büyükşehir belediyelerindeki nüfusun toplam belediyeli nüfusa oranının yüzde 40, 42 olması beklenmektedir.

1062. Mahalli idarelerin gelirleri içinde, özgelirlerin payı artırılacaktır.

b) İlkeler ve Politikalar

1063. Hizmet üretiminde etkinliğin sağlanması ve rasyonel kaynak kullanımı amacıyla mahalli hizmetlerin yerinden karşılanması esastır.

1064. Yerel yönetimlerin görev, yetki ve sorumluluklarının gelirleri ile orantılı olarak artırılmasına özen gösterilecektir.

1065. Mahalli idarelerin teşkilat yapısı yerinden yönetim anlayışına ağırlık verilerek yeniden düzenlenecek, merkezi ve mahalli idareler arasında görev, yetki, sorumluluk ve kaynak paylaşımına ilişkin çerçeve yasa hazırlık çalışmaları tamamlanacaktır.

1066. Mahalli hizmetlerle ilgili kararların alınması, uygulanması ve denetlenmesi süreçlerinde mahalli idare-belde halkı iletişimini esas alacak düzenlemeler yapılacaktır.

1067. Kırsal alanda mahalli hizmetlerin verimliliğini artırmak için ilçe özel idarelerinin kurulması, küçük belediyeler ve köy idarelerinin güçlendirilmesi yönünde hazırlık çalışmaları sonuçlandırılacaktır.

TABLO : 206 — Belediye ve Büyükşehir Belediyelerinin Nüfuslarının Değişimi

(Bin Kişi)

	1989	1994	Yıllık Artış (%)
Toplam Belediye Nüfusu	36.521	43.723	3,67
Büyükşehir Belediyelerinin Nüfusu	14.223	17.676	4,44
Belediyeli Nüfusun Toplam Nüfustaki Payı (Yüzde)	66,10	70,72	—
Büyükşehir Belediyelerinin Nüfusunun Toplam Belediyeli Nüfustaki Payı (Yüzde)	38,94	40,42	—

Kaynak : DPT

1068. Birden çok mahalli idareyi ilgilendiren ve yerinde çözümlenmesi gereken hizmetler için, mahalli idare birliklerinin kurulması teşvik edilecektir. Bu birlikler, gerek seçimle gelen yöneticiler gerek personelin eğitim ihtiyacını karşılamak üzere çalışmalar yapacaklardır.

1069. Mahalli idarelerin görev ve fonksiyonlarıyla uyumlu olarak insangücü planlaması çerçevesinde merkezi yönetimle birlikte belirleyecekleri norm kadrolarını serbestçe kullanabilmeleri ve profesyonel yöneticiler istihdam edebilmeleri için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

1070. Mahalli idarelerin bütçe ve muhasebe sistemlerinin geliştirilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

26. KIRSAL ALANA GÖTÜRÜLEN HİZMETLER

İlkeler ve Politikalar

1071. Kırsal kesimde, çağdaş ihtiyaçlara uygun hizmet ve bilgi akımını kolaylaştırmak temel ilkedir.

1072. Kırsal kesime dinamizm kazandırmak amacı ile "kırsal alan planlama" yaklaşımı çerçevesinde hizmetlerin ve tarıma dayalı sanayi yatırımlarının merkez köy ve kasabalara yönlendirilmesi desteklenecektir.

1073. Köylünün ana geçim kaynağı olan toprağın rasyonel kullanımı için gerekli düzenlemeler tarımsal araştırma kurumları ile birlikte yapılacak, tarımsal yapı bozukluklarının giderilmesini amaçlayan projelere ağırlık verilecektir.

1074. Kırsal alanda istihdamın artırılması, gelirin çeşitlendirilmesi için yeni üretim dallarında çalışma teşvik edilecek, tarım dışı ekonomik faaliyet kolları desteklenecektir.

1075. Kırsal alanda yaşayan ailelerin eğitim ve kültür düzeylerinin yükseltilmesi için düzenlenen yaygın eğitim programı ve projeleri çeşitlendirilecek ve artırılacaktır.

1076. Tarım üreticilerinin hızla gelişen tarım teknolojisi ve bioteknolojideki değişmeleri uygulayabilmeleri için gerekli olan yaygın eğitim faaliyetleri, araştırma ve eğitim kurumlarının yapacağı entegre projelerle sağlanacak ve üreticinin bu konularda bilgilendirilmesi, yeni beceriler kazanmasında üniversiteler ile ilgili kamu kuruluşları etkin işbirliği halinde olacaklardır.

1077. Kırsal alana götürülen sağlık hizmetleri ve üniteleri yaygınlaştırılacaktır.

1078. Köye hizmet götüren kamu kuruluşları arasında koordinasyon geliştirilecek ve birbirleriyle uyumlu hizmet vermelerini sağlayacak entegre projeler uygulamaya konacaktır.

VI. KÜLTÜR

27. KÜLTÜR

1079. Milli kültür; kalkınma, çağdaşlaşma ve dışa açılma çalışmalarının özünü oluşturacaktır.

1080. Milli kültürün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, kalkınma politikalarının temel ilkelerinden birisi olacaktır.

1081. Milli kültürü gelecek nesillere zenginleştirilmiş olarak intikal ettirmek için, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine öncelik verilecek ve kültür hizmetlerini yürütecek kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği sağlanacaktır.

1082. Yeni eserler ortaya koyacak kabiliyetli kişilerin keşfedilmesi, yönlendirilmesi ve desteklenmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

1083. Vakıf, kurum, kuruluş ve mahalli idarelerin kültür faaliyetlerine katkısının geliştirilmesi teşvik edilecektir.

1084. Milli kültürün yaşatılması ve yaygınlaştırılması için, kitle haberleşme araçlarından azami şekilde istifade edilecek ve TV programlarında kaliteli yerli yapım oranının yükseltilebilmesi için gerekli teknik altyapı oluşturulacaktır.

1085. Okuma zevk ve alışkanlığının yaygınlaştırılması için araştırma ve çalışmalar yapılacaktır.

1086. Milli ve batı kaynaklı klasik eserlerin seçimi ve yayını ile ilgili programlar geliştirilecek ve uygulanacaktır.

1087. Çocuk kitaplarının yazılması ve yayınlanması için, yazarlar ve yayınevleri teşvik edilecektir.

1088. Çizgi film ve çizgi romanların yapım ve üretimi, çocukların terbiye ve gelişimindeki rolü dikkate alınarak desteklenecektir.

1089. Milli kültür mirasının önemli kaynaklarından olan yazma ve nadir eserlerin korunması amacıyla, İstanbul'da Yazma Nadir Eserler Patoloji ve Restorasyon Araştırma Merkezi kurulacak, gerekli görülen yerlerde ise yazma eserler restorasyon merkezleri açılacaktır.

1090. Yazma ve nadir eserler teknolojik (mikro-form) imkanlardan istifade edilerek muhafaza altına alınacak ve yeni nesillerin hizmetine sunulabilmesi için gerekli görülenler yeni harflerle yayınlanacaktır.

1091. Türkçe'nin zorlamalara gidilmeden zenginliğinin artırılmasına, yapısının korunmasına ve kendi tabii seyri içinde gelişmesinin desteklenmesine devam edilecektir.

1092. "Karşılaştırmalı Türkçe Lehçeler - Şiveler Sözlüğü ve Grameri" araştırması yapılacaktır. Bu araştırma, teorik inceleme ve saha çalışması safhalarını kapsayacaktır.

1093. Kütüphane hizmetlerinin daha verimli ve ülke çapında dengeli bir şekilde yaygınlaştırılması için yeni tedbirler geliştirilecektir.

1094. Belediyelerin yıllık kültür faaliyet programları hazırlamaları ve uygulamaları desteklenecek, mahalle ve kasaba kütüphanelerinin yaygınlaştırılması özendirilecektir.

1095. Arşiv belgelerinin korunması, tasnif edilmesi ve araştırıcıların hizmetine sunulması çalışmaları hızlandırılacaktır.

1096. Türk film sanayiinin geliştirilmesi konusunda ilgili kuruluşların iştirakiyle yapılacak bilimsel araştırmaların bulguları ışığında, Devletin de desteğiyle bir program hazırlanacaktır.

1097. Tiyatro çalışmalarında, yerli eserlere ağırlık verilecektir. Yerleşik tiyatroların yurdun muhtelif yerlerine yaygınlaşması sağlanırken, gezici tiyatrolarla geniş vatandaş kitlelerine hizmet ulaştırılacaktır.

1098. Özel tiyatrolara devlet tarafından sağlanan destekler artırılarak devam edecektir.

1099. Opera, bale ve orkestra çalışmalarında çağdaş bir yaklaşımla millî kültür birikimimizden de yararlanılacaktır.

1100. Millî kültüre katkı sağlayıcı nitelikleri haiz, kaliteli tiyatro eseri ve film senaryosu sayısının artırılabilmesi için bir teşvik sistemi geliştirilecektir.

1101. Telif haklarının teminat altına alınmasını sağlayacak gerekli düzenlemeler yapılacaktır

1102. Millî müziğin araştırılması, eğitimi, topluma aktarılması ve geliştirilmesi desteklenecektir.

1103. Geleneksel Türk müziği kendi formlarında korunurken, yeni formlarda üstün ifade gücüne sahip kaliteli müzik yapımı desteklenecektir.

1104. Plastik sanatlar sahasında eser meydana getiren sanatkarların desteklenmesi amacıyla, mahallî idarelerin katkıları sağlanacaktır.

1105. AT ile ilgili çalışmalarda millî kültür boyutu da dikkate alınacaktır.

1106. Yurt dışındaki vatandaşların millî kültür değerlerinden kopmalarını önleyici, benliklerini koruyucu ve bulundukları ülke ile Türkiye arasındaki dostluk bağlarını sağlamlaştırıcı ortamı oluşturmak üzere gerekli çalışmalar yapılacaktır.

1107. İkili "kültürel değişim programları" çerçevesinde kültürümüzün yurt dışında daha iyi tanıtılması esas alınacaktır.

1108. Türk-İslam eserleri öncelikli olmak üzere, kültür varlıklarının korunması, bakımı, onarımı ve restorasyonuna ağırlık verilecektir.

1109. Vakıf eserlerinin bakım, onarım ve idamesinin sağlanabilmesi için hukuki, idari, mali ve uygulamaya yönelik, iyileştirici düzenlemeler yapılacaktır.

1110. Yurt dışındaki tarihi Türk eserlerinin envanter çalışmasına, rölövelerinin hazırlanmasına ve restorasyon projelerinin yapımına devam edilecektir.

1111. Her türlü kültür hizmetlerinin gerektirdiği nitelikli elemanların eğitimi sağlanacaktır.

1112. Eski eser kaçakçılığının önlenebilmesi için, ilgili kuruluşlar işbirliği içinde çalışmalarını sürdüreceklerdir. Çeşitli yollarla yurt dışına kaçırılan eski eserlerin Türkiye'ye geri getirilmesi yönündeki çalışmalara devam edilecektir.

1113. Belediyeler altyapı çalışmalarını sürdürürlerken, tarihi mimari dokunun bozulmamasına özen göstereceklerdir.

1114. Kitap, dergi, süreli yayın, gazete gibi bütün basılı yayınlara, görüntülü ve sesli eserlere dair istatistiki kayıt ve bilgiler, uluslararası standartlara uygun olarak derlenecektir.

28. TANITMA

İlkeler ve Politikalar

1115. Tanıtma faaliyetiyle ilgili kurumların, bir tanıtma stratejisi belirlemeleri esas olacaktır.

1116. Tanıtma faaliyetlerinin koordinasyonu için gerekli tedbirler alınacaktır.

1117. Devletin uluslararası ilişkilerinde tanıtma boyutu dikkate alınacaktır.

1118. Türk teknik yardımının ve karşılıklı kültür anlaşmalarının, Türkiye'nin tanıtılmasını temin edecek şekilde ele alınması sağlanacaktır.

1119. Tanıtmaya katkılarını temin etmek üzere halkı bilinçlendirme çalışmaları etkili bir şekilde sürdürülecek ve bu amaçla, Devlet ile vatandaş arasında sağlıklı bir bilgi akışı için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

1120. Yurt içi tanıtma faaliyetleri; toplumun geçmişi, bugünü ve geleceği bir bütünlük içinde dikkate alınarak, fertleri Atatürk İlke ve Devrimleri etrafında birleştirecek şekilde yürütülecektir.

1121. Yurtdışı tanıtma faaliyetleri; Türkiye'nin dünya kamuoyunda doğru izlenimlerle algılanmasını sağlayacak bir yapıya kavuşturulacak, bu amaçla, Türkiye'nin dünyadaki imajı ülkeler bazında araştırılıp tesbit edilecektir.

1122. Turistik hizmet ve diğer ürünlerin pazarlanması amacıyla; Devlet, meslek birlikleri ve özel şirketlerin fonksiyonları ayrı ayrı belirlenecek, yapılacak uygulamaların bu çalışmalar ışığında yönlendirilmesine devam edilecektir.

1123. Tarihi zenginliklerin özellikleri ve orijinal fonksiyonları dikkate alınarak özel girişimciler tarafından da restore edilip değerlendirilmesi desteklenecektir.

1124. Yurt dışına çıkan kamu görevlilerine Türkiye'nin tanıtılmasıyla ilgili konularda gerekli enformasyon hizmeti sağlanacaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

KURUMSAL VE İDARİ DÜZENLEMELER

I. ADALET HİZMETLERİ

İlkeler ve Politikalar

1125. Yargı sisteminin hızlı, nitelikli ve adil sonuç almaya elverişli bir düzene kavuşturulabilmesi için personel, yapı, araç ve gereç bakımından iyileştirilmesi esas olacak, kurumlar ve hukuk kuralları bu esasa göre geliştirilecektir.

1126. Yargı mesleğinin özendirici hale getirilerek adli ve idari yargıdaki hakim-savcı açığının kapatılması ile meslek personelinin eğitimi ve meslekte kalıcılığının sağlanması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

1127. Genel olarak ihtilafları azaltıcı ve davaları süratle çözüme bağlayıcı yönde mevzuat iyileştirmeleri yanında, uygulamaya kolaylık sağlayacak emsal kararların bilgisayarlarda depolanması, uzlaşma sisteminin yaygınlaştırılarak işlerlik kazandırılması Plan döneminde gerçekleştirilecektir.

1128. Üst yargı organlarının iş yüklerini kendi içinde dengelemek; özellikle Yargıtay'ın bir içtihat mahkemesi halinde çalışmasını sağlamak amacıyla yasal düzenlemeler yapılacaktır.

1129. Ceza İnfaz Kurumlarının, hükümlüleri topluma yeniden kazandırıcı ve sistem dışına çıkılmasını önleyici yönde geliştirilmesi ve iyileştirilmesine, özellikle çocuk hükümlülerin ıslahı ve yetiştirilmesine önem verilecektir.

1130. Adli sicil kayıtlarının modern usullerle tutulması ve izlenmesi sağlanacaktır.

II. KAMU YÖNETİMİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ

İlkeler ve Politikalar

1131. Kamu yönetimi, ekonomik kalkınmayla uyumlu, bilimsel araştırmalara dayalı, gelişen ve değişen toplumsal ihtiyaçlara cevap verebilecek nitelikte, hizmette birlik ve yetki devri esaslarına göre oluşturulacak bir teşkilat yapısına kavuşturulacak ve taşra birimleri bu esaslar çerçevesinde güçlendirilecektir.

1132. Belediyelerin, Kalkınma Planı ve Yıllık Programlarla uyumlu uzun vadeli yatırım planları ve uygulama programları yapmaları sağlanacaktır.

1133. Kamu yönetiminde verimliliği artırıcı tedbirler alınmasına devam edilecek, hizmetin daha kaliteli, hızlı ve ekonomik bir şekilde yürütülmesi için modern yönetim sistemleri geliştirilecektir.

1134. Devlet-vatandaş ilişkilerinde, vatandaşın beyanı esas alınarak idari usul ve işlemler sadeleştirilecektir. İşlemlerle ilgili olarak vatandaşa ve kamu görevlilerine yönelik rehber kitaplar hazırlanacaktır.

1135. Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde rasyonel bir personel politikası uygulanacak, dengeli, görev, yetki ve sorumluluklarla uyumlu bir ücret sistemi geliştirilecektir.

1136. AT ile ilgili faaliyetleri yürütecek personelin eğitimleri tamamlanacak ve uyum için gerekli tedbirler alınacaktır.

III. HUKUK VE PLANLI KALKINMA

İlkeler ve Politikalar

1137. Mevzuatın günün şartlarına ve AT normlarına uyumunun sağlanması ve Planlı Kalkınma ilkelerinin gerçekleşmesi amacıyla mevzuat hazırlanırken araştırmaya ve bu mevzuatın ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri ile oluşturulmasına önem verilecektir.

1138. Mevzuatın hazırlanması, derlenmesi, ayıklanması ve sistematik hale getirilmesi çalışmalarına devam edilecektir.

IV. MÜHENDİSLİK-MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİNİN DÜZENLENMESİ

İlkeler ve Politikalar

1139. Müşavirlik hizmetleri, AT ile ilişkilerimiz de gözönünde bulundurularak, işletmecilik esas ve ilkeleri çerçevesinde uluslararası meslek standardlarına ve kurallarına uygun yapıya kavuşturulacaktır.

1140. Müşavir firmaların yaptıkları hizmetlerden doğacak zararları teminat altına almak, mesleki ve maddi mesuliyetleri tesis etmek üzere sigorta sistemi ve müeyyide uygulaması geliştirilecektir.

1141. Yurtiçinde ve yurtdışında yabancı kuruluşlara veya bunların Türkiye'deki bağlı kuruluşlarına mühendislik, mimarlık ve müşavirlik hizmeti veren yerli firmalar teşvik edilecektir.

1142. Gelişen ve artan ihtiyaçlar bakımından, eğitimi ve uygulaması yeterli düzeyde bulunmayan mühendislik ve müşavirlik dallarının gelişmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

V. KAMU MAKİNA PARKLARININ KULLANILMASI

İlkeler ve Politikalar

1143. Kamu makina parklarının atıl kapasiteye meydan vermeden etkin ve verimli bir şekilde kullanılması esastır.

1144. İşin ihale edilmesi esas alınacak, çok istisnai haller dışında iş makinası satın alınmayacaktır.

1145. Makina ve yedek parça konusunda kuruluşlararası işbirliği ve yardımlaşma etkin bir şekilde uygulanacaktır.

VI. UYGULAMANIN İZLENMESİ

İlkeler ve Politikalar

1146. VI. Plan döneminde de kuruluşlararası etkili bir işbirliği ve koordinasyon sağlanacak, Plan disiplini içerisinde yürütülecek uygulama yakından izlenecektir.

1147. Plan ve program uygulamalarının izlenmesi ve değerlendirmesi, kuruluşların Araştırma, Planlama ve Koordinasyon birimleri tarafından sürekli olarak etkili bir şekilde yapılacak ve bu birimler Devlet Planlama Teşkilatı ile sıkı işbirliği içinde bulunacaktır.

1148. Valiler illerdeki Plan ve Program uygulamalarını etkin bir şekilde izleyecek, koordinasyon sağlayacak ve değerlendireceklerdir. Bu amaçla gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.

VI. BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI
TEMEL
HEDEFLERİ ve STRATEJİSİ
(1990 - 1994)

Bakanlar Kurulu Kararı

Karar Sayısı : 89/14146

Yüksek Planlama Kurulu'nun, 9/5/1989 tarihli ve 89/27 sayılı raporu ile teklif edilen ilişik "VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın Temel Hedefleri ve Stratejisi"nin kabulü; 223 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 31 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 9/5/1989 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kenan EVREN
Cumhurbaşkanı

T. ÖZAL
Başbakan

A. BOZER Devlet Bak. ve Başbakan Yrd.	K. İNAN Devlet Bakanı	G. TANER Devlet Bakanı	C. ÇİÇEK Devlet Bakanı
İ. ÇELEBİ Devlet Bakanı	M. YAZAR Devlet Bakanı	İ. ÖZARSLAN Devlet Bakanı	S. SERT Devlet Bakanı
E. KONUKMAN Devlet Bakanı	İ. AŞKIN Devlet Bakanı	M. O. SUNGURLU Adalet Bakanı	İ. S. GİRAY Milli Savunma Bakanı
A. AKSU İçişleri Bakanı	A. M. YILMAZ Dışişleri Bakanı	E. PAKDEMİRLİ Maliye ve Gümrük Bakanı	A. AKYOL Milli Eğitim Bakanı
C. ALTINKAYA Bayındırlık ve İskân Bakanı	Ş. YÜRÜR Sağlık Bakanı V.		C. TUNCER Ulaştırma Bakanı
İ. KAYALAR Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı	İ. AYKUT Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı		Ş. YÜRÜR Sanayi ve Ticaret Bakanı
F. KURT Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	N. K. ZEYBEK Kültür Bakanı		İ. AKÜZÜM Turizm Bakanı

YÜKSEK PLANLAMA KURULU

Tarih : 9/5/1989
Karar No. : 89/27
Konu : VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Temel Hedefleri ve Stratejisi.

Yüksek Planlama Kurulu'nca;

"VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Temel Hedefleri ve Stratejisi" ekteki şekliyle uygun görülerek Bakanlar Kurulu'na arzına 223 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 31. maddesine göre 9/5/1989 tarihinde karar verilmiştir.

Başkan
Turgut ÖZAL
Başbakan

Üye Prof.Dr.Ali BOZER Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı	Üye Güneş TANER Devlet Bakanı	Üye Işın ÇELEBİ Devlet Bakanı
Üye Prof.Dr.Ekrem PAKDEMİRLİ Maliye ve Gümrük Bakanı	Üye Cengiz ALTINKAYA Bayındırlık ve İskan Bakanı	Üye Cengiz TUNCER Ulaştırma Bakanı
Üye Lütfullah KAYALAR Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı	Üye Şükrü YÜRÜR Sanayi ve Ticaret Bakanı	Üye Fahrettin KURT Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanı

I. VI. BEŞ YILLIK PLAN ÖNCESİ DURUM

1. Türk ekonomisi, ithal ikamesine dayalı içe dönük sanayileşme politikaları ile artan petrol fiyatlarına uyum sağlanamaması sonucu 1970'li yılların sonuna doğru krize girmiştir. Büyüme hızı önce yavaşlama göstermiş, daha sonra negatife dönüşmüş, enflasyon hızlanmış, ithalatın finansmanı için yeterli kaynak sağlanamaması nedeniyle iç piyasada mal darlıkları ortaya çıkmıştır.

2. Bu iktisadi bunalımı aşmak ve ekonomiyi uluslararası rekabet ortamına uygun dinamik bir yapıya kavuşturmak amacıyla, 1980 yılında başlatılan istikrar programı ve 1983 yılı sonundan itibaren uygulamaya konulan kalkınmayı hızlandırıcı ve yapısal uyumu güçlendirici kararlarla enflasyon oranının azaltılmasına, ihracata, kaynak kullanımında etkinliğe ve iç tasarruf oranının artırılmasına önem verilmiştir. İhracatın öncülük ettiği bir sanayileşme politikası benimsenmiştir. Bunu sağlamak üzere döviz kuru politikasında esnek kur sistemi benimsenmiş, ihracatın gerçekci kur uygulaması yanında vergi iadesi, ihracat kredileri, diğer parasal ve mali desteklerle teşvik edilmesi yoluna gidilmiştir. Ekonomide fiyatları belirlemede piyasa güçlerini dikkate alan daha serbest bir sisteme geçilmiştir. Bu çerçevede olmak üzere, döviz kurunun günlük olarak tesbiti, mevduat ve kredi faizlerinin enflasyon oranı, bankaların kaynak maliyeti ve mali tasarrufu özendirme unsurları dikkate alınarak belirlenmesi, KİT fiyatlarının bazı temel mallar dışında serbest olması ilkesi kabul edilmiştir. Sanayileşmenin büyük ölçüde özel kesim eliyle yürütülmesi, kamu yatırımlarının altyapıda yoğunlaştırılması da uygulamaya konulan ekonomik programın temel unsurlarından olmuştur. Kamu finansman açıklarının azaltılmasına ve kamuya Merkez Bankasından finansman temini yerine borçlanma yoluyla kaynak temin edilmesine ağırlık verilmiştir.

3. 1983 yılı sonundan itibaren serbest piyasa sistemini yapısallaştırmak amacıyla bir dizi ekonomik karar uygulamaya konulmuştur. Bu çerçevede olmak üzere, kambiyo rejimini önemli ölçüde serbestleştiren, ithalatta liberasyonu arttıran ve ihracatı desteklemeye öncelik veren politikalara ağırlık verilmiştir. Kambiyo sistemi 1984 yılında alınan kararlarla yeniden düzenlenmiştir. Döviz girişi tümüyle serbest bırakılmış, bankalarda döviz tevdiat hesabı açtırılmasına imkan sağlanmış ve 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'na işlerlik kazandırmaya yönelik mevzuat düzenlemeleri yapılmıştır. Döviz kurunun belirlenmesinde öncesine kıyasla daha esnek bir sisteme geçilmiştir.

Miktar kısıtlamaları yerine vergi ve fonlar aracılığıyla ithal talebini kontrol eden bir dış ticaret rejimi yürürlüğe konmuştur. Belirli bir program dahilinde ithalatı kısıtlamaya tabi olan mal sayısı azaltılmış, ithalattan alınan fonlar etkin bir dış ticaret politikası aracı olarak kullanılmıştır.

Dış borç ödemelerini aksatmamak, ekonominin ithal girdi ihtiyacını zamanında ve yeterince temin etmek, büyümeyi giderek artan oranda dış talebe dayandırmak açısından büyük önem arzeden ihracat performansı, gerektiğinde mal bazında fonlardan sağlanan teşviklerle desteklenmiş ayrıca ihracatın finans-

man ihtiyacını daha etkin bir şekilde karşılamak amacıyla 1987 yılında Devlet Yatırım Bankası, Türkiye İhracat Kredi Bankası (EXİMBANK) olarak yeniden düzenlenmiştir.

4. Yatırımların özellikle ülkenin döviz kazanma potansiyelini yükselten sektörlerde artışını temin etmek için, teşvikli projelere yönelik dış kredilerin kullanımında kur riskini azaltan bir uygulama getirilmiştir. Yine bu kapsamda olmak üzere mükelleflere kur farklarını gider kaydetme imkanı verilmiştir. Ayrıca yatırımların artan oranda özkaynaklara dayandırılmasını sağlamak için de bazı teşvikler özkaynak kullanımı ile ilişkilendirilmiştir.

5. Çağdaş vergilendirme açısından belirli kolaylıklar sağlayan, vergi denetiminin etkinliğini artıran, genel bir vergi olması nedeniyle kaynak tahsislerinde etkinliği bozmayan ve vergi sistemini sadeleştiren Katma Değer Vergisi uygulamaya konmuştur. Vergi yapısı dolaylı vergilere kaydırılmış, gelir üzerinden alınan vergilerde oran düşürülerek tasarrufun teşvikine önem verilmiştir.

6. Kamu kaynaklarının kullanımında etkinliği artırmak ve vatandaşların yöresel ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayabilmek için mahalli idarelerin yetkilerinin artırılmasının yanısıra, kaynakları, kendilerine Konsolide Bütçe vergi gelirlerinden verilen payların yükseltilmesi, emlak vergisi hasılatının tahsisi ve çeşitli fonlardan imkan temin edilmesi suretiyle artırılmıştır.

7. Kamunun altyapı yatırımlarında yoğunlaşması yanında, yatırımlarının finansman şeklinde de değişiklik yapılmıştır. Bütçe dışı fonlar aracılığıyla kamu altyapı projeleri desteklenirken bunların gelirlerine karşılık çıkartılan mali araçlarla sermaye piyasasına yeni menkul değerler arz edilmiştir. Yine fonlar aracılığıyla bir taraftan dış ticaret politikası yönlendirilmiş, diğer taraftan buradan temin edilen kaynaklar konut yatırımlarının hızlandırılmasında kullanılmıştır. Ayrıca savunma sanayiini geliştirmek ve modernleştirmek amacıyla Savunma Sanayii Destekleme Fonu teşkil edilmiştir.

8. Kamu İktisadi Teşebbüslerine (KİT) Konsolide Bütçe ve Merkez Bankası'ndan sağlanan kaynaklar tedricen azaltılmıştır. Rekabeti ve kaynak kullanımında etkinliği artırmak ve sınai mülkiyetin yaygınlaştırılmasını temin etmek amacıyla KİT'lerin özelleştirilmesi uygulamasına geçilmiştir.

9. Mali sistemde kurumların ve araçların çeşitlendirilmesi yoluna gidilmiş, gerçekçi faiz uygulamasına özen gösterilmiş; önce kredi faizlerini, 1988 yılı sonlarında da mevduat faizlerini tesbitte belirli serbestisi olan bir sisteme geçilmiştir. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası 1985 yılı sonunda faaliyete geçmiştir. Merkez Bankası öncülüğünde; 1986 yılında Bankalararası Para Piyasası, 1988'de Döviz Piyasası ve 1989 yılında da Altın Piyasası hizmete sokulmuştur.

10. Ana hatları özetlenen bu kararların da etkisiyle temel ekonomik büyüklüklerin önemli bir kısmında olumlu neticeler elde edilmiştir. 1985 - 1988 döneminde hızlı bir ekonomik büyüme gerçekleştirilmiştir. Söz konusu dönemde

GSMH yıllık ortalama olarak yüzde 6,0 oranında artmıştır. Hızlı büyüme, işsizlik probleminin belirli ölçüde hafifletilmesine de katkıda bulunmuştur. V. Plan döneminde gerçekleştirilen büyümenin önemli özelliklerinden biri de ihracatın ve diğer dış talep unsurlarının ağırlığının arttığı bir yapı göstermesidir.

11. 1985 - 1987 dönemindeki GSMH büyümesi arz yönünden incelendiğinde, imalat sanayiindeki katma değer artışının en önemli katkıyı yaptığı görülmektedir. İmalat sanayiindeki büyümeye ise özellikle ihracata dönük üretim yapan sektörler, dayanıklı tüketim mallarının üretildiği alt sektörler, altyapı ve konut yatırımlarına girdi temin eden sektörler etkide bulunmuştur.

12. İhracata öncelik veren ekonomik politikalar neticesinde ihracat değer ve miktar olarak, sınai ürünlerin ağırlık kazandığı bir yapıda önemli ölçüde artırılmıştır. Sınai ürünler ihracatı, 1983'teki 3.658,0 milyon dolar düzeyinden 1988'de 8.943,5 milyon dolara çıkmıştır. Buna paralel olarak bu ürünlerin toplam ihracat içindeki payı yüzde 80,0'lere yaklaşmıştır. Ayrıca ihracat mal ve ülke bazında önemli ölçüde çeşitlenmiştir. İhracat yanında, turizm ve diğer döviz gelirlerinin hızla genişlemesi; ithalatın liberalleşmesine, dış borç ana para ve faiz ödemelerinin artmasına rağmen ödemeler dengesi finansmanının hiçbir güçlükle karşılaşılmadan teminine imkan vermiştir. Bunun da ötesinde cari işlemler hesabı, 1973 yılından bu tarafa 1988 yılında ilk kez fazla vermiş ve bu fazla 1.503 milyon dolar gibi önemli bir rakama ulaşmıştır.

İthalatın liberalleştirilmesinde önemli adımlar atılmış, ithali müsaadeye tabi mal sayısı 1988 yılında 33'e kadar indirilmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı, 1983'te yüzde 62,0 iken, 1988'de yüzde 82,3'e yükselmiştir. Böylece dış ticaret açığının GSMH'ya oranı da düşme eğilimine girmiştir. Ayrıca bu dönemde gerek insangücü gerekse bilgi birikimi olarak dış ticaret alt yapısında önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Yıllık yabancı sermaye girişleri, uzun süre 100,0 milyon dolar düzeyinde kaldıktan sonra, 1988'de 352,0 milyon dolara ulaşmıştır.

Dolar bazında ifade edilen dış borçlar, özellikle altyapı yatırımlarının finansmanında kullanılan dış proje kredilerinden kaynaklanan ilave borçlanmanın yanında Plan dönemi başında ABD dolarının diğer paralar karşısında değer kaybetmesinin de etkisiyle artmış, dönem sonunda ise ABD dolarının yeniden değer kazanması ve ödemeler dengesi cari işlemler hesabının fazla vermesi sonucunda belirli ölçüde azalma kaydetmiştir.

13. Türkiye - Avrupa Topluluğu (AT) ilişkileri, V. Plan döneminde giderek hızlanan bir canlanma sürecine girmiştir. Türkiye, 14 Nisan 1987 tarihinde AT'ye tam üyelik için başvuruda bulunmuştur. 1977 yılından itibaren sürekli olarak ertelenen gümrük birliği yükümlülüklerimizin 1988 ve 1989 yıllarında yerine getirilmesine tekrar başlanmıştır. Topluluk, Türk tarım ürünlerine uyguladığı gümrük vergilerini 1 Ocak 1987'de tamamen kaldırmıştır. Topluluğun yeni üyeleri İspanya, Portekiz ve Yunanistan ile uyum anlaşmaları imzalanmak suretiyle AT ile aramızda yürürlükte bulunan gümrük birliğine ilişkin ve diğer ekonomik hü-

kümler bu üç ülke için de geçerlilik kazanmıştır. Ortaklık Konseyi ve Topluluk Komisyonu ile daha sıkı işbirliği ve ilişki içine girilmiş, 1980 yılında dondurulmuş bulunan Karma Parlamento Komisyonu faaliyetleri 1989 yılında yeniden başlatılmıştır.

Bu olumlu gelişmelere karşılık Topluluk, özellikle tekstil ve tarım ürünleri ihracatımıza uygulamakta olduğu sınırlayıcı tedbirleri bu dönemde de sürdürmüş, anlaşmalara göre Türk işçilerinin Topluluk ülkelerinde 1 Aralık 1986 tarihi itibariyle doğan serbest dolaşım hakkını ve 1981 tarihli IV. Mali Protokolu uygulamaya koymamıştır.

14. Plan döneminde kamu kesimi yatırımları içinde enerji, ulaştırma, haberleşme ve sosyal altyapı yatırımlarının payı yıllar itibariyle düzenli bir artış kaydederken, bu kesimin imalat sanayiindeki yatırımları izlenen politika doğrultusunda azaltılmıştır. 1983 yılında kamu yatırımları içinde altyapı yatırımlarının payı yüzde 73,5 iken, bu oran 1988'de yüzde 89,3'e yükselmiştir. 1985 - 1987 döneminde kamu altyapı yatırımları için yoğun harcamalar yapılmıştır. Sözkonusu üç yılda, kamu altyapı yatırımları sabit fiyatlarla yıllık ortalama yüzde 16,4 oranında artmıştır. Kamu yatırımlarının bütçe türlerine göre dağılımında da mahalli idare ve fonların payı artmıştır.

Özel kesim yatırımlarının sektörel dağılımı, konut ve turizm sektörü lehine önemli ölçüde değişmiştir. İmalat sanayiinde yapılan yatırımlar ise daha çok sektörün dış pazarlarda rekabet gücünü artırıcı yönde olmuştur.

Toplam sabit sermaye yatırımları içinde özel kesimin payı son yıllarda kamu yatırım harcamalarındaki gerilemenin de etkisiyle kamu kesiminin üzerine çıkmıştır.

15. Plan döneminde mali tasarrufların plase edildiği araçlarda belirli bir çeşitlenme sağlanmıştır. Mevduat yanında döviz cinsinden açılan hesaplar ve kamu borçlanma araçları bunların başlıcalarıdır. İzlenen faiz politikası da mali tasarrufların artışını desteklemiştir. Bunun sonucunda tasarruf mevduatında önemli artış sağlanmış, 1980 yılında emisyon hacminin tasarruf mevduatına oranı yüzde 75,2 iken, bu oran 1988'de 25,9'a gerilemiştir. Mali sistemin en önemli kurumu olan bankalar, kaynaklarını kredi yanında döviz, kamu menkul değerleri ve diğer alanlara tahsis etmişler, bu ise kredi talebinin sınırlı ölçüde karşılanması olgusunun sürmesine neden olmuştur.

16. Kamu açıklarının makul bir düzeye indirilmesi sorunu, V. Beş Yıllık Plan döneminde sürekli gündemde kalmıştır. Vergi mevzuatında yapılan önemli değişikliklere rağmen Konsolide Bütçe gelirlerinin yeterince artırılamaması ve transfer harcamalarının özellikle iç ve dış borç faiz ödemeleri nedeniyle ağırlık kazanması, Konsolide Bütçe açığının artmasında etken olmuştur. Buna ilaveten iç ve dış borç ana para ödemelerinin artan bir seyir izlemesi kamunun borçlanma ihtiyacını yüksek düzeylere çıkarmıştır. Nitekim kamu borçlanma gereğinin GSMH'ya oranı 1986'da 4,7'den 1987'de 7,9'a çıkmış ve alınan tedbirler sonucu bu oran 1988'de yüzde 6,0'ya düşmüştür.

17. V. Plan döneminde büyüme ve fiyat artışları arasında optimal bir dengenin kurulması ihtiyacı önemini korumuştur.

Plan döneminde genel olarak fiyat artışlarının nedenleri incelendiğinde, kamu açıkları ve bunun finansmanının etkileri yanında, ihracatı ve diğer döviz kazandırıcı faaliyetleri olumlu yönde etkileyen döviz kuru politikasının ithal maliyetleri ve yurtiçi faizler üzerinde yarattığı baskıyı ve başta mali sektör olmak üzere ekonomide önemini koruyan bazı yapısal soruniarla rekabet ortamındaki eksiklikleri saymak mümkündür.

Plan döneminin ilk yarısında petrol fiyatlarındaki gelişmelerin de etkisiyle düşme eğilimine giren enflasyon oranı özellikle 1987 yılında kamu kesimi borçlanma gereğinin 1986 yılına göre önemli ölçüde artması ve bunun finansmanının gecikmeli etkisiyle 1987 yılı sonuna doğru tekrar artış eğilimine girmiştir. 1987 yılı sonunda yapılan KİT fiyatlarındaki ayarlamalar spekülatif bekleyişleri de canlandırarak fiyat artışlarının hız kazanmasına yol açmıştır. 1988 yılı içinde alınan bir dizi kararla piyasadaki likidite fazlası azaltılmaya çalışılmış ve spekülatif hareketler yıl sonuna doğru büyük ölçüde önlenmiştir. 1988 yılında izlenen daraltıcı maliye politikaları etkilerini beklendiği gibi belirli bir süre sonra göstermeye başlamış, 1988 yılı sonuna doğru TEFE bazında yüzde 80 civarında yükselen enflasyon oranı 1989 yılının ilk aylarında önemli ölçüde gerileyerek yüzde 60'lara düşmüştür.

18. V. Plan döneminde 1984'teki seviyeye göre temel sektörlerde çok önemli üretim artışları sağlanmıştır.

1984 yılı sonunda 8.459 MW olan elektrik santralları kurulu gücü, yıllık ortalama yüzde 14,3'lük bir artış hızıyla 1988 yılı sonunda 14.429 MW'a; 1984 yılında 30,6 milyar kWh civarında gerçekleşen elektrik üretim değeri ise yıllık yüzde 11,9'luk bir artış hızıyla 1988 yılında 48,0 milyar kWh'a ulaşmıştır.

Linyit üretiminde bu dönemde önemli artışlar olmuş, 1984'de 26,3 milyon ton olan yıllık üretim, yılda ortalama yüzde 9,7 oranında bir artış ile 1988'de 38,2 milyon tona çıkmıştır.

Aynı dönemde demir-çelik üretimi 4,3 milyon tondan 8,0 milyon tona, ham alüminyum üretimi 37,9 bin tondan 56,7 bin tona, çimento üretimi de 15,7 milyon tondan 22,7 milyon tona yükselmiştir.

Kimya sanayi ürünleri üretiminde 1984 - 1988 döneminde yüksek oranlı artışlar sağlanmıştır. Sudkostik üretimi 42,0 bin tondan 125,0 bin tona, bor ürünleri üretimi 35,9 bin tondan 114,0 bin tona ulaşmıştır. Petrokimya sanayiinde, özellikle Aliağa Petrokimya Tesislerinin 1985 yılından itibaren kademeli olarak devreye girmesinin de etkisiyle polipropilen, monoetilen glikol, akrilonitril gibi ürünler ilk defa üretilirken toplam petrokimyasal maddeler üretiminde de önemli artışlar gerçekleştirilmiştir.

Dayanıklı tüketim malları ve otomotiv endüstrisinde 1980'li yıllarda hızlı bir canlanma gözlenmiştir. 1984 yılında 54,8 bin adet olan otomobil üretimi, 1988'de 120,8 bin adede ulaşmıştır.

Haberleşme hizmetlerinde önemli gelişmeler sağlanmış, 1984 yılı sonunda yaklaşık 2,2 milyon hat olan telefon santral kapasitesi 1988 yılı sonunda yaklaşık 5,9 milyon hatta ulaşmıştır.

1984 yılında 49,4 milyon olan nüfusumuz 1988'de 54,0 milyona, sivil işgücü 17,0 milyondan 18,4 milyona, istihdam 15,0 milyondan 16,6 milyona yükselmiştir.

Sosyal güvenlik sistemiyle kapsanan nüfusun oranı (bağımlılar da dahil olmak üzere) 1984'de yüzde 48,6'dan 1988'de yüzde 58,7'ye yükselmiştir.

Öğrenci sayıları 1984 - 1985 öğretim yılında ilkokullarda 6,5 milyon, Ortaokullarda 1,8 milyon, lise ve dengi okullarda 1,0 milyon ve yüksek öğretimde 0,4 milyon iken, 1988 - 1989 öğretim yılında ilkokullarda 7,1 milyona, ortaokullarda 2,2 milyona, liselerde 1,2 milyona ve yüksek öğretimde 0,5 milyona ulaşmıştır.

Sağlık sektöründeki genel iyileşmeye paralel olarak, doktor başına ve yatak başına nüfus sayılarında düşme izlenmiştir. 1984 yılında doktor başına 1.471 kişi düşerken 1988'de bu rakam 1.287 kişiye inmiş, yatak başına nüfus 1984'de 427 iken 1988'de 410 olmuştur. Toplam hasta yatağı sayısı ise 1984'de 116 bin iken 1988'de 131 bine ulaşmıştır.

1984 yılı sonunda elektriği olan köy sayısı 25.747, telefonu olan köy sayısı 12.166 iken, 1988 yılı sonunda elektriksiz ve telefonsuz köy kalmamıştır.

Mahalli İdarelere vergi gelirlerinden ayrılan paylar 1984 yılında GSMH'nın yüzde 1,0'inden, 1988 yılında yüzde 1,6'sına yükselmiştir.

Büyükşehir Belediyelerine verilen ilave kaynaklar dikkate alınınca belediyelere ayrılan paylar 1984 yılında GSMH'nın yüzde 0,9'undan, 1988 yılında yüzde 1,5'ine ulaşmıştır.

Konut sektöründe 1984 yılında inşaat ruhsatı olan konut sayısı 189 bin iken 1988'de 473 bine, yapı kullanma izni alan ise 122 bin'den 1988'de 205 bin'e yükselmiştir.

II. TEMEL SORUNLAR

VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemine girerken, Türk ekonomisinin karşılaştığı sorunların önemli bir kısmı kalkınmakta olan ekonomilere mahsus yapısal problemlerdir. Bunların çözümünde belirli mesafeler kaydedilmiş olmakla birlikte gelişme süreci içinde daha olumlu noktalara gitme ihtiyacı devam etmektedir.

19. Hızlı Nüfus Artışı

Türkiye'de nüfus artış hızı 1960 yılından beri yılda yüzde 2,5'den yüzde 2,2'ye doğru azalmış olup 2000 yılında yüzde 2,0'ye ineceği tahmin edilmektedir. Ancak VI. Plan dönemi için beklenen yüzde 2,2'lik nüfus artış hızı dahi oldukça yüksek olup, ekonomik ve sosyal gelişmeyi arzu edilen hızlarda gerçekleştirmeyi geciktirici faktörlerden biri olma özelliğini koruyacaktır.

20. İşsizlik

İşsizlik oranında belirli ölçüde düşme sağlanmasına rağmen, genç nüfus içindeki işsizlik nisbi ağırlığını sürdürmektedir.

21. Enflasyon

Kitlelerin refahında olumlu gelişme sağlanabilmesi, yatırımcılar açısından da ekonomideki belirsizliğin ve nisbi fiyat yapısındaki sapmaların giderilebilmesi için enflasyon oranının düşürülmesine yönelik politikaların kararlılıkla izlenmesi önemini korumaktadır.

22. Gelir Dağılımı

Dar gelirliler lehine izlenen vergi ve transfer politikalarına rağmen gelir dağılımında amaçlanan ölçüde iyileşme sağlanamamıştır.

23. Kaynakların Etkin Kullanımı

Ekonominin dış rekabete açılması, korumanın rasyonellik ilkeleri çerçevesinde önemli ölçüde azaltılması, ekonomik tercihlerde piyasa sinyallerine ağırlık verilmesi sonucunda fiyatların arz ve talebe bağlı olarak belirlenmesi yönünde önemli mesafeler kaydedilmiş, haksız kazançlar ve tekelcilik önemli ölçüde azalmış, kaynak kullanımında etkinlik belirli ölçüde artırılmıştır. Ancak serbest piyasa mekanizmasının tüm unsurlarıyla işler hale getirilmesi süreci devam etmektedir.

24. Kamu Finansmanı

Plan döneminde vergi sisteminde gelir dağılımını, iktisadi etkinliği, basitliği dikkate alan önemli düzenlemeler yapılmış, kamunun kaynak tahsisinde etkinliğini artırmak maksadıyla ademi merkeziyetcilik ilkesine önem verilmiştir. Ancak yapısal değişme sürecinde eksikliği önemli ölçüde hissedilen altyapı ihtiyacının karşılanması ve ertelenen kamu borçlarının merkezi hükümet tarafından bu dönemde ödenmeye başlanmasının yarattığı baskı nedeniyle kamu açıkları ve finansmanı bir sorun olma özelliğini korumuştur.

25. Çevre

Plan döneminde belediyelerin artırılan imkan ve yetkileri sonucunda, çevreye yönelik belediyecilik hizmetlerinde nisbi gelişmeler kaydedilmiş, içmesuyu, kanalizasyon, arıtım tesisleri gibi önemli yatırımlar yapılmıştır. Ancak çevre sorunları dünyada olduğu gibi Türkiye'de de artmakta ve bütün gayretlere rağmen atık ve artıklar sorunu önemini devam ettirmektedir. Çevre sorunlarının meydana geldikten sonra çözümü daha pahalı olduğu için, ekonomik uygulamaların bir unsuru olarak sorunların önceden tahmin edilmesi ve çözümler getirilmesi ihtiyacı devam etmektedir.

26. Toplumda Kadının Yeri

Kadının eğitimi, sağlığı ve istihdamı konularındaki sorunlar kısmen devam etmektedir.

27. Sağlık

Koruyucu sağlık hizmetlerinin verilmesinde etkinlik sağlanamayışı ve birinci basamak sağlık hizmet birimlerinin yetersizliği tedavi hizmetlerine olan talebi artırmıştır.

Tedavi kurumları arasındaki koordinasyonun yetersizliği yanısıra, etkin bir iletişim ve hasta sevk sisteminin kurulmamış olması neticesinde, tedavi hizmetleri arzu edilen rasyonelliğe kavuşamamıştır.

Çevre şartlarındaki olumsuzlukların yeterince giderilemeyişi sağlık üzerindeki etkilerini sürdürmüştür.

28. Eğitim

Son yıllarda eğitime sağlanan kaynakların artırılması ve çeşitlendirilmesine yönelik çabalara rağmen bazı yörelerde nitelik ve nicelik bakımından istenilen seviyeye ulaşılamaması ve eğitim yönetiminin etkinleştirilmesindeki yetersizlikler, eğitim teknolojileri ve programlarının günün ihtiyaçları doğrultusunda yenilenmesindeki gecikmeler, imkan ve fırsat eşitliği yanında, eğitimin temel sorunu olan kaliteyi olumsuz yönde etkilemiştir.

Genel, mesleki-teknik ve yaygın eğitimde fiziki altyapı ve insangücü kaynaklarının rasyonel kullanımındaki yetersizlikler devam etmiştir.

Yükseköğretimde, altyapı yetersizlikleri ve yönetim sorunlarına ilaveten öğretim üyeliğinin cazibesi artırılamamıştır.

29. Bilim ve Teknoloji

Bilimsel ve teknolojik gelişmeye ayrılan kaynaklar az ve bu kaynakların kullanım etkinliği zayıftır. Bilgi ve teknoloji üretimi ve yayımı için kurulmuş merkezler yetersiz kalmıştır.

Bilim ve teknoloji alanında yeni teknolojilerin geliştirilmesi veya transfer edilmesinde küçük teşebbüse yeterli destek sağlanamayışı dolayısıyla bu gelişme potansiyelinden gerektiği gibi yararlanılamamıştır.

30. Bölgesel Gelişmişlik Farkları

Kalkınmada Öncelikli Yörelere götürülen altyapı hizmetlerinde önemli iyileşmeler sağlanmış ve özel kesim yatırımlarını harekete geçirmek maksadıyla ilave teşvikler verilmiştir.

Buna rağmen özel kesim yatırımlarında beklenen canlanma bu Plan döneminde sağlanamamış, Kalkınmada Öncelikli Yörelerin gelişme potansiyelinden yeterince yararlanılamamıştır.

31. Adalet Hizmetleri

Sanayileşme, kentleşme, nüfus artışı ve teknolojik gelişmelere paralel olarak ihtilafların sayı ve türlerinin artmasına rağmen; kurumlar, hukuk kuralları, yan hizmetler ve altyapıdaki yetersizlikler ile adli ve idari yargıdaki kadro açığı yargı sisteminin hızlı ve nitelikli bir şekilde işlemesini engellemektedir.

III. AMAÇLAR

32. Çağdaş ilerlemelere açık toplum ve rekabete açık ekonomi ilke ve esasları doğrultusunda, ülkenin temel sorunları ve gelişme potansiyeli gözönünde tutularak refah seviyesini yükseltmek için VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda kabul edilen temel amaçlar şunlardır :

(1) Büyümeyi ve gelişmeyi istikrar içinde ve sektörler arası dengeyi dikkate alarak gerçekleştirmek,

(2) Gelir dağılımını iyileştirici sosyal politikaları öncelikle uygulamak,

(3) Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) yanında sosyal amaçlı yeni programlara ağırlık vererek bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarını azaltmak,

(4) İşsizliği azaltmak,

(5) Doğal dengeyi korumak ve geliştirmek,

(6) AT'ye giriş sürecinde gerekli yapısal uyumu hızlandırmak,

(7) Sosyal güvenlik sistemini yaygınlaştırmak,

(8) Kültür zenginliklerimizi araştırmak ve tanıtmak, milli kültürümüzü yaşatmak ve geliştirmek, kültür hizmetlerini yaymak,

(9) Türk toplumunun temel taşı olan aileyi ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda desteklemek ve güçlendirmek, kadının ve çocuğun korunması ve eğitilmesine öncelik vermek,

(10) Kırsal kesime götürülen hizmetlerin kalitesini yükseltmek ve yaygınlaştırmak,

(11) Sağlık hizmetlerini etkili, sürekli, kolay erişilebilir bir niteliğe kavuşturarak ülke sathına yaymak,

(12) Eğitimin her kademesinde kaliteyi yükseltmek, imkan ve fırsat eşitliğini artırmak ve eğitimin finansman kaynaklarını çeşitlendirmek,

(13) Gençliğin beden ve ruh sağlığını geliştirmek için beden eğitimi ve spor faaliyetlerini yaygınlaştırmak,

(14) Toplumumuzun en önemli bölümünü oluşturan çiftçi, memur, esnaf, işçi ve emeklilerden oluşan ortadireği ekonomik ve sosyal yönden güçlendirmek.

IV. TEMEL İLKELER

33. VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın temel amaçlarına ulaşmada uygulanacak politikaların ekonomideki enflasyonist baskıları ortadan kaldırması temel ilkedir.

34. Büyümenin serbest rekabet şartları içinde gerçekleştirilmesi, iktisadi faaliyetlerde kamunun düzenleyici ve yönlendirici olması, hür teşebbüs ruhunun teşvik edilmesi esastır.

35. Büyümenin, uluslararası entegrasyonda rasyonelleşmeyi dikkate alan, rekabete açık ve dış talebe ağırlık veren bir yapı içinde gerçekleştirilmesi temel ilkedir.

36. Toplam yatırımlar içinde özel kesimin payının artırılmasına özen gösterilecektir.

37. Ekonomik, sosyal ve kültürel politikaların birbirini destekleyici bir bütünlük içinde uygulanması esastır.

38. Sanayileşme, şehirleşme ve tarımda modernleşme politikaları, sosyal, kültürel ve ekolojik yapıyı koruyucu, çevre kirlenmesini önleyici ve sektörlerarası ekonomik dengeyi sağlayıcı yönde uygulanacaktır.

39. Ekonomik gelişme sürecinde AT ile entegrasyonun gerektirdiği şartlar dikkate alınacaktır.

40. Yatırımların ve üretimin yapısı, verimlilik ve rasyonellik ilkeleri dikkate alınarak istihdam artışını sağlayacak şekilde yönlendirilecektir

41. Kamu kesimi yatırımlarının, bölgelerarası gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla Kalkınmada Öncelikli Yöreler'de yapılacak yatırımlar dışında, ekonomik, sosyal ve kültürel altyapıya dönük olması esas alınacaktır.

42. Tasarrufların artırılması ve etkin kullanımının gerçekleştirilmesi esastır.

43. Teşvik sistemi, sanayinin optimal ölçekte, ağırlıkla ihracata dönük ve dış pazarlarda rekabet edebilecek bir yapı içinde gelişmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenecektir.

44. Araştırma ve geliştirme harcamalarının giderek artan ölçüde desteklenmesi esas alınacaktır.

45. Yerel yönetimlerin görevi, yetki ve sorumluluklarının gelirleriyle orantılı olarak artırılmasına özen gösterilecektir.

V. POLİTİKA ESASLARI

46. Kamu Maliyesi

Harcama ve gelir politikaları kamu kesimi borçlanma gereğini azaltacak şekilde tespit edilecek, açıkların finansmanında rasyonel bir borçlanma politikası izlenecektir.

Vergi ve fon sistemi basitleştirilecek, az sayıda vergiyle azami gelir sağlanmasına çaba gösterilecektir.

Kamu kurum ve kuruluşları görev ve fonksiyonlarıyla uyumlu insangücü planlaması yaparak personel alımlarında buna uyacak ve tasarrufa azami riayetle cari giderlerini azaltmaya özen göstereceklerdir.

Kamu yatırımlarına kaynak tahsisinde rasyonellik ilkesine özen gösterilmeye devam edilecektir.

Mahalli idarelerin toplam gelirleri içinde öz gelirlerini artırıcı gerekli düzenlemelere gidilecektir.

Döner sermayelerin daha kârlı ve verimli çalışır hale getirilmeleriyle kamu borçlanma gereğinin azaltılmasına katkıları sağlanacaktır.

Kamu maliyesinde maliye politikasının etkinliğini artırmak maksadıyla mümkün olduğu ölçüde ademi tahsis ilkesine uyulacaktır. Bu meyanda bütçe dışı fonlarla ilgili yeni düzenlemelere gidilecektir.

47. Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Özelleştirme

KİT'lerin kendi kendilerine yeterli ve kaynak yaratarak faaliyetlerini sürdürmelerini temin eden politikalara devam edilecek; bu kuruluşların, modern yönetim anlayışı çerçevesinde rekabet gücünün artırılması suretiyle daha verimli çalışmaları sağlanacak ve özelleştirilmesine ilişkin çalışmalar hızlandırılacaktır.

48. Mali Sektör

Tasarrufların artırılması ve mali sisteme yönlendirilebilmesi için serbest faiz politikası sürdürülecek ve enflasyonla mücadeleye ağırlık verilecektir.

Mali sistemin kaynak aktarımındaki rolünü ve etkinliğini artırmak için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Tercihli kredi sistemi, fayda/maliyet analizi yapılarak yeniden değerlendirilecektir. Bu değerlendirmenin sonuçlarına göre sistemin nasıl daraltılacağı belirlenerek tedrici geçiş için bir program yapılacaktır.

Mali sistemde rekabet ortamını geliştirici yönde tedbirler alınacaktır.

Sermaye piyasası, uzun vadeli fon teminine elverişli bir yapıya kavuşturulacak ve yaygınlaştırılacaktır.

Mülkiyetin tabana yayılması yönünde hizmet edecek ve piyasanın arz yönünün gelişmesini sağlayacak düzenlemelere hız verilecektir.

Yeni kurulan altın piyasasının geliştirilmesi yanında, mali sektörde ileriye dönük piyasaların (Futures Market) ve mal piyasalarının (Commodity Market) gelişmesine elverişli ortamlar yaratılacaktır.

Sigorta sisteminin yaygınlaşması ve önemli ölçüde fon yaratır hale gelmesi sağlanacaktır.

49. Avrupa Topluluğu

Topluluğa tam üyelik ve entegrasyon hedefi doğrultusunda, hazırlık ve uyum çalışmaları hızlandırılarak sürdürülecek, Topluluğun İç Pazar şartlarına uyum için belirli öncelikler çerçevesinde gerekli önlemler alınacaktır.

Altyapı yatırımlarında ve tam üyelik öncesi uyum çalışmalarında Topluluk kaynaklarından yararlanma yolunda etkin çabalar gösterilecektir.

Tam üyelik gerçekleşinceye kadar, AT ile ilişkilerimizi düzenleyen Ankara Anlaşması ve Katma Protokol çerçevesinde öngörülmüş bulunan denge dikkate alınarak yükümlülüklerimiz yerine getirilecek, bu arada, Topluluğun üçüncü ülkelerle yaptığı anlaşmalar sonucu aşınan veya bazı tarım ürünlerimize tanınan ancak üretim takvimimize uymadığı için yararlanılamayan tavizler ve benzer konularda AT nezdinde gerekli teşebbüsler yapılacaktır.

50. Ödemeler Dengesi

Ekonomide verimliliğin artırılması ve tüketicilerin korunması için dış ticaret rejiminin serbestleştirilmesine devam edilecektir. Uluslararası ticaretteki payın artırılmasına, ürün ve pazar çeşitlendirilmesine ağırlık verilecektir. İthalattaki koruma ve ihracattaki teşvik sistemlerinin belirlenmesinde AT ve GATT gibi uluslararası kuruluşlarla olan ilişkiler dikkate alınacaktır.

Dış ticaret vergileri ve ilgili fonlar basitleştirilecektir.

İhracat ve diğer döviz kazandırıcı faaliyetler desteklenecektir.

İhracatta, ürün çeşitlendirmesine gidilerek, özellikle katma değeri daha yüksek olan nihai ürünlerin satışı, yeni ve kalıcı pazarların oluşturulması özendirilecek ve sınai ürünler ihracatının artırılmasına süreklilik kazandırılacaktır.

Döviz kurunun piyasa şartları içinde belirlenmesi politikası sürdürülecek ve Türk parasının konvertibl hale gelmesi için gerekli ortam yaratılacaktır.

Dış borç yapısının orta ve uzun vadeli borçlar lehine değiştirilmesi yönündeki çalışmalar sürdürülecektir.

51. Kalite Kontrol, Standardizasyon ve Tüketicinin Korunması

AT'ye entegre olma sürecinde sanayie rekabet gücü kazandırılabilmesi için üretilen mamullerin maliyeti ve teknolojisi yanında AT standartlarına uygunluğu ile kalitesinin yükseltilmesi esas olacaktır.

Sınai mamullerde kaliteyi ve dış pazarlarda rekabeti etkileyen ölçme ve ayar (metroloji ve kalibrasyon) hizmeti yaygınlaştırılacaktır.

Tüketiciyi korumak amacıyla serbest piyasa ekonomisinin tüm kurum ve kurallarıyla işletilmesi çerçevesinde tüketici kredisi, sigorta, depolama ve ulaştırma hizmetlerinin sağlıklı bir yapıya kavuşturulması sağlanacak, tüketiciye yönelik yayın ve eğitsel faaliyetlere önem verilecektir.

52. Teşvik Politikası

Rekabet edebilir bir yapı içinde ihracatın ve yatırımların artırılması temel amaçtır.

Yatırım ve döviz kazandırıcı hizmetleri teşvik sistemi değişen iç ve dış piyasa şartlarına uyum sağlayabilecek esneklikte, formaliteleri en alt düzeye indirecek ve daha az sayıda fakat daha etkin araçlara sahip olacak yörde geliştirilecektir.

Rekabete açık, yüksek katma değer yaratan ve uygun teknolojilerin kullanıldığı yeni yatırımlar ile mevcut tesislerin rekabet gücünü artırmaya yönelik yatırımların teşvikine devam edilecektir.

Bölgelerarası gelişmişlik farkının azaltılması amacıyla özel teşvik politikaları geliştirilecektir.

İhracatçıların uluslararası piyasalarda rekabet etmelerine imkan verecek şartların sağlanmasına devam edilecek, ihracat sigortası ve ihracat kredisi sigortası sistemleri geliştirilecek ve ihracatçının her türlü teknik yardımdan yararlanması sağlanacaktır.

Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinin yabancı ülkelerde yatırım yapacak müteşebbislerin dünya piyasalarında daha güçlü hale gelmeleri için verilen teşvikler devam ettirilecek ve gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

53. Yabancı Sermaye

V. Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde izlenen yabancı sermaye politikalarına VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde de devam edilecektir.

Yabancı sermaye girişlerinin artması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

54. Serbest Bölgeler

Serbest bölgelerin, ekonomiye, dış ticarete ve istihdama katkılarını artırmak maksadıyla başlatılan çalışmalar devam ettirilecektir.

55. Genel Tarım Politikaları

Tarım sektöründe, üretim metodlarını modernleştirerek üretimin hava şartlarına bağımlılığını azaltarak artan nüfusun gıda maddesi ihtiyaçlarını karşılamak ve tarımsal ürünlerin ihracatını geliştirmek esas olacaktır.

Tarımsal ürünlerin destekleme fiyatları, ürün maliyetleri, yurt dışı fiyatlar ve ekonominin genel dengesi dikkate alınarak, çiftçinin gelirinde istikrar sağlayacak ve tarımsal üretimi yönlendirecek şekilde tespit edilecektir.

Tarımsal araştırma, yayım ve eğitim hizmetleri kurumsal yönleri de dikkate alınarak güçlendirilecek ve daha etkin hale getirilecektir.

Tarım ürünlerinin dış pazarlarda rekabet gücünü artırmak amacıyla kalite ıslah çalışmaları ile standardizasyon ve ambalajlama konularına gerekli önem verilecektir.

Gıda ve yemlerde ziral ilaç kalıntısının tespiti üzerinde araştırma ve kontroller sürdürülecektir.

GAP kapsamında sulamaya açılacak tarım alanları ile orman tesisine uygun alanları en iyi şekilde değerlendirebilmek için araştırma ve uygulama çalışmalarına devam edilecektir.

AT'ye üyelik konusundaki gelişmeler çerçevesinde Topluluk ortak tarım politikası dikkatle takip edilecek ve tarım sektörünün Topluluk tarımı karşısındaki durumunu ve geleceğini kapsayan çalışmalara hız verilecektir. Üreticilerin kooperatif, birlik ve üst kuruluşlarının AT ile uyum sağlayacak bir yapıya kavuşturulabilmeleri için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Tarım reformu uygulamaları, tarımda teknolojik gelişmeyi ve verimliliği esas alan, çiftçi gelirinin yükseltilmesini amaçlayan bir yapı içinde sürdürülecektir.

Küçük ve orta gelir grubuna giren çiftçilerin modern girdi temin, tedarik ve kullanımı ile tarımsal ürünleri pazarlamaları kooperatifçilikle desteklenecektir. İç talebi karşılanamayan ürünler ile ihraç ürünleri üretiminin artırılması yönündeki kredi taleplerine öncelik verilecektir.

56. Bitkisel Ürünler

Nadas alanlarının daraltılması uygulamalarıyla ikinci ürün yetiştirme programlarına devam edilecektir.

İyi vasıflı tohumluğun üretimi ve dağıtımı geliştirilecektir.

Yağlı tohumlar ve sanayi bitkileri üretimini geliştirme programları teşvik edilerek sürdürülecektir.

Kamu tarafından yapılması gereken bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele uygulamaları belirli programlarla yürütülecektir. Toplu mücadelenin yapılabilmesi için özel kuruluşların oluşması desteklenecektir.

Çiftçi-yayımcı-araştırmacı arasındaki bilgi akışı yaygınlaştırılacak ve tarımsal yayım-araştırma kuruluşları arasındaki işbirliği artırılacaktır.

57. Toprak ve Su Kaynakları

Toprak kullanım planlamasında arazi varlığı ve arazi kullanma şekillerindeki değişiklikleri izlemek, arazi kullanma ve proje yapımında kaynak olarak kullanabilmek için toprak etüd ve haritalama işlerine yönelik çalışmalar hızlandırılacaktır.

Özellikle sulama şebekesi götürülmesi planlanan sahalarda uygulamaya geçilmeden önce arazi toplulaştırması yapılması esas olacaktır.

Sulama alanlarında sulama randımanlarının artırılması için bitki, toprak ve atmosfer ilişkileri incelenerek suyun kontrollü bir şekilde sulamaya verilmesi yoluna gidilecektir.

Küçük sulama tesislerinin işletme, bakım ve onarımının gerektiği şekilde yapılabilmesi için faydalananlarca kurulmuş olan organizasyonların iyileştirilmesi ve etkinliklerinin artırılması yönünde gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Sulama yatırımları ile işletme, bakım ve onarım giderlerinin faydalananlarca karşılanması hususunda ortaya çıkan aksaklıkları gidermek için mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.

GAP kapsamında yer alan projelerde planlamadan üretime kadar ortaya çıkacak sorunların çözümü için uygulayıcı kuruluşlar arasında işbirliği sağlanacaktır.

58. Hayvancılık

Hayvan başına kaliteli ve daha fazla ürün elde edilmesi için yüksek verimli kültür ırkları ile bunların yerli hayvanlarla olan melezlerinin sayıları artırılacak, sun'i ve tabii tohumlama çalışmaları geliştirilerek yaygınlaştırılacaktır.

Kaliteli yem arzının artırılması ve çayır-mer'a arazilerinin kullandırılması esaslarının düzenlenmesi sağlanacaktır.

Damızlık hayvan yetiştiricilerinin teşkilatlanmaları özendirilecektir.

Hayvan hastalıkları ile mücadele, bölge bazında hastalık programları çerçevesinde yürütülecektir.

59. Ormancılık

Orman alanları, toplumun artan ve çeşitlenen çok yönlü ormancılık ürün ve hizmetlerine olan ihtiyacını devamlı ve dengeli olarak karşılayacak şekilde ve insan sağlığı, bitki-su- yaban hayatı ile ormanın korunması esas alınarak planlanacak, işletilecek ve geliştirilecektir.

Ormanların genişletilmesi ve orman köylüsünün kalkındırılması teknik ve mali tedbirler ile desteklenecek ve özel orman kurulması teşvik edilecektir.

Hatıra ve enerji ormanı, yeşil kuşak çalışmaları ile karma ve tarımsal ormancılık faaliyetleri desteklenecek ve yaygınlaştırılacaktır.

Ormanların yangınlara karşı korunabilmesi için alınan tedbirler yoğunlaştırılacak ve etkinleştirilecektir.

60. Su Ürünleri

Su ürünleri üretimini artırıcı yönde kaynakların dengeli olarak işletilmesine ve kullanılmayan kaynaklardan yararlanmaya önem verilecektir. Açık deniz balıkçılığı desteklenecek, içsu ve deniz ürünleri yetiştiriciliği yaygınlaştırılacak, avcılık süre ve yöntemleri sürekli olarak izlenecek, koruma ve kontrol hizmetleri etkinleştirilecektir.

Su ürünleri ile ilgili alt yapı yatırımlarına devam edilecektir.

61. Madencilik

Maden üretimi ve ihracatı artırılacak, bu amaçla maden ve petrol arama ve işletmesinde yerli veya yabancı her çeşit imkandan yararlanılacaktır.

Maden işletmelerinde kaynaklar en etkin şekilde kullanılacaktır. Ruhsat ve teşvik tahsisinde bu hususa uyulmasına özen gösterilecektir.

Önem arzeden maden rezervlerinin uluslararası kabul edilebilir kriterlerle belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Deniz dibi maden potansiyelinin belirlenmesine yönelik çalışmalara başlanacak, kıt'a sahanlığı konusunda uluslararası gelişmeler takip edilecektir.

Hava kirliliğini makul seviyelerde tutmak amacıyla teshin ve sanayi amaçlı yakıt temini yönünde çalışmalar yapılacaktır.

Petrol ve doğal gaz aramaları ile maden aramalarında mevcut potansiyelin değerlendirilmesi amacıyla ilgili kuruluşların ortaklık kurma veya hizmet satışı tarzında yurt dışında faaliyet gösterme yönündeki çabaları artırılacaktır.

İthali zaruri olan madenlerin uzun vadede ucuz ve güvenilir bir şekilde temini yönünde çalışmalar yapılacaktır.

Maden işletmelerinde, doğal çevrenin tahribinin önlenmesi ve bozulan çevrenin onarılması için gerekli tedbirlerin alınması sağlanacaktır.

Sektör politikalarının AT Politikalarıyla uyum içine sokulması yönünde faaliyetlere devam edilecektir.

62. İmalat Sanayii

Altıncı Plan döneminde sanayileşme kalkınmanın temel unsurlarından biri olacaktır.

Sanayileşmede döviz kazandırıcı ve rakabetçi bir yapı esas alınarak dünyada ve özellikle AT'deki gelişmelere uyum sağlanmasına önem verilecektir.

Bu kapsamda, ihracat potansiyelini en iyi şekilde değerlendiren, ihracatın sürekliliğini ve çeşitliliğini sağlayan bir yapı oluşturulacak, optimum kapasitelerde yeni yatırımların yapılması, mevcut tesislerde gerekli yapısal dönüşümün gerçekleştirilmesi ve verimlilik esaslarına göre çalışılması amaçlanacaktır.

Uluslararası pazarlara entegrasyon sürecinde ülke kaynaklarıyla birlikte alternatif kaynakların da kullanılması, teknoloji ve sermaye transferinin hızlandırılması ve modern teknolojinin yaygınlaştırılması esastır.

İmalat sanayii sektörlerinde iç ve dış pazarlara dönük yeni kapasitelerin yaratılması rekabet edebilirlilik ilkesi çerçevesinde olacak ve yatırımlarda yüksek katma değer yaratılması, ölçek ekonomisine uygunluk, modern teknoloji kullanılması ve kaliteli üretim yapılması hususlarına öncelik verilecektir.

Sanayileşmede özel kesimin etkin rol üstlenmesini sağlayacak politikalara devam edilecektir.

Küçük ölçekli ve geleneksel yapıdaki sanayilerin, modernizasyonları ve kurumlaşmaları aşamalı olarak gerçekleştirilecek, ihtisaslaşma ve gerekli hallerde büyük sanayie entegrasyon özendirilecektir.

İmalat sanayiinin gelişmesinde ihtiyaç duyulan araştırma geliştirme, mühendislik ve müşavirlik hizmetleri ile tasarım çalışmaları desteklenecek ve sınai mülkiyet haklarının korunmasına özen gösterilecektir.

İmalat sanayii haksız dış rekabete karşı korunacaktır.

Öngörülen sanayi yapısının ihtiyaç duyduğu kalifiye işgücünün yetiştirilmesi sağlanacaktır.

Sanayileşmede, rekabet gücü-çevre korumacılığı dengesine özen gösterilecek ve gerekli destekler sağlanacaktır.

Sanayide ürün kalitesinin iyileştirilmesi için kalite kontrol tekniklerinin ve özellikle AT'ye uygun standardların kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

63. Enerji

Yeterli miktar ve kalitede ucuz enerjinin, yerinde zamanında, güvenilir ve sürekli olarak, ülke ve kullanıcı için en ekonomik şekilde tüketiciye sunulması amacıyla sektör yatırım ve faaliyetleri planlanacak ve yürütülecektir.

Enerji talepleri öncelikle yurtiçi kaynaklar değerlendirilerek karşılanmaya çalışılacak, bu kaynakların fiyat, miktar ve kalite olarak ihtiyaçlarına cevap verememesi durumunda, dış kaynak kullanımına gidilecektir.

Başta hidrolik kaynak olmak üzere, ekonomik olmak kaydıyla yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji arzına daha büyük oranlarda katkı sağlanacaktır.

Güvenilir bir arz yapısı oluşturulacak; enerji alanındaki AT politika ve hedefleri de dikkate alınarak, enerji arzında kaynak çeşitlendirilmesine gidilmesi, ham petrole olan bağımlılığın azaltılması ve enerjinin verimli kullanılması amacıyla gerekli tedbirler alınacaktır. Doğal gaz kullanımı, planlı bir şekilde yaygınlaştırılacaktır.

Elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisleri yatırımları, yeterli bir yedeğe sahip, güvenilir ve emniyetli bir sistem amaçlanarak planlanacak ve yürütülecektir.

Elektrik santralları kapasite kullanım oranlarının artırılması için gerekli tedbirler alınacak, bu çerçevede yabancı ülkelerle elektrik bağlantısına girilmesi ve elektrik alışverişinin artırılması sağlanacaktır.

Nükleer enerjinin uzun dönemde sektördeki önemi dikkate alınarak, nükleer enerji teknolojisine geçiş için plan döneminde çalışmalar başlatılacaktır.

Elektrik üretim, iletim ve dağıtımında, maliyetleri düşürecek tedbirler alınacaktır.

Enerji tasarrufuna yönelik projeler desteklenecek ve teşvik edilecektir.

Bütün sektör faaliyetlerinde enerji ve çevre dengesinin korunmasına özel önem verilecektir.

Sektörün özel kesime açılması çalışmaları sürdürülecek, bu çerçevede yatırımlarda özel kesim payını artırıcı girişimler ve yaklaşımlar desteklenecektir.

Elektrik üretimi ve dağıtımında kamu ve özel kesim firmalarının bir arada faaliyet gösterebileceği yeni bir yapılanmaya gidilecektir.

64. Ulaştırma

Ekonomik gelişmeyi yakından izleyen, darboğaz oluşturmayan, ülke kalkınmasını hızlandıran, uluslararası ticareti kolaylaştıran ve ödemeler dengesine en fazla katkıyı sağlayan bir ulaşım sistemini gerçekleştirme çabaları sürdürülecektir.

Ulaşımda, altyapı ve taşımacılık sistemlerinin dengeli bir şekilde gelişmesi temin edilecektir.

AT ile entegrasyon için ulaştırma politikalarında uyum sağlanacaktır.

Ülkemiz üzerinden yapılan transit taşımalarda, demiryolu ve limanların potansiyelinden daha fazla yararlanılacaktır.

Yurtdışı yük ve yolcu taşımalarında ulusal taşıma filolarından en üst düzeyde yararlanılacak, transit taşımalardanda mümkün olan en fazla payın alınması sağlanacaktır.

Mevcut otoyol projelerinde şimdiye kadar alınan kredilerle yapılan işlerin ve yapılacak bakiye işlerin tam verimli olabilmesi için bazı kesimler öncelikle ele alınarak tamamlanacaktır.

Yol ağları ve standart seçimlerinde mevcut ve gelecek trafiğin gerektirdiği teknik nitelikleri göz önünde tutarak, ekonomik seçimlerin yapılmasına, çözümlerin bulunmasına özen gösterilecektir.

Demiryolu ulaştırmasında sorunların çözümü ve verimliliğin artırılması için çağdaş bir işletmecilik ve yeni yönetim anlayışı uygulanacaktır.

Çağdaş işletmecilik esaslarına uygun ve teknolojik yenilikleri kapsayan bir deniz ticaret filosu oluşturulması desteklenecektir.

Kıyıların sanayi, ticaret ve turizm yönünden taşıdıkları önem ve özellikleri belirlenerek liman yapımına uygun kıyı kesimlerini tespit edecek kapsamlı bir çalışma yapılacaktır.

Uluslararası havayolu taşımacılığından daha fazla pay alabilmek için THY'nın filo kapasitesi ve hizmet standartları geliştirilerek ekonomik açıdan avantajlı dış hatlara yönelinecek, iç hatlarda özel hava taşıyıcılarının, güvenli ve ekonomik bir işletmecilik anlayışı içinde, giderek daha etkin rol oynamaları hedeflenecek; turizm sektörünün gelişmesine paralel olarak yurtiçi hava-taksi ve küçük uçak (commuter) işletmeciliğinin yaygınlaştırılmasına önem verilecektir.

Türkiye genelinde havaalanı yapımına uygun potansiyel alanların tespiti amacıyla kapsamlı bir çalışma yapılacaktır.

Ürün boruhatlarının işlerliğinin temini ve yeni ürün boruhattı yatırımlarının ekonomik rantabilitesinin artırılmasına yönelik uygun bir fiyatlandırma mekanizması geliştirilecek ve akaryakıt taşımalarının karayolundan, daha ucuz ve güvenli olan boruhatlarına kaydırılması sağlanacaktır.

65. Haberleşme ve Radyo Televizyon

Gelişen, yaygınlaşan ve modernleşen haberleşme hizmetlerinde sürekliliğin, kalite ve süratin sağlanması, gelişmiş ülkelerdeki seviyeye ulaşılması esastır.

Haberleşme alt yapısının tamamlanması ve taleplerin gecikmesiz olarak karşılanabilir hale getirilmesi önem taşımaktadır.

Plan döneminde özel radyo ve TV üzerinde ağırlıkla durulacak, yeni TV kanallarının devreye girmesi ve uydudan yararlanma imkanlarının geliştirilmesi sağlanacaktır. Yeni radyo yayınları için FM bandı tercih edilecek ve bölgesel yayınlara ağırlık verilecektir.

Radyo ve TV program üretim kapasitesinin artırılması için özel kesime de gerekli destekler sağlanacaktır.

Eğitim ve milli kültüre dönük program süreleri artırılacaktır.

Haber hizmetlerini daha geniş kitlelere ulaştırabilmek için bilgisayarla haberleşme ağı genişletilecektir.

66. Turizm

Turizm sektörüne ayrılan kamu kaynakları öncelikle eğitim ve teknik altyapının geliştirilmesine tahsis edilcektir.

Uluslararası charter taşımacılığı geliştirilecek ve yerli seyahat acentalarının tur operatörlüğü teşvik edilecektir.

Mevcut tesislerde, doluluk oranları artıcı, faaliyet mevsimini uzatıcı ve nitelik yükseltici önlemler alınarak turizm sezonunun yılın tamamına yayılması sağlanacaktır. Sektörde arz yetersizliği bulunan kış, golf, sağlık, 3. yaş, kongre, termal ve gençlik turizmini daha cazip hale getirmek için teşvik tedbirleri geliştirilecektir.

Doğal güzelliklerin korunmasına ve çevre sorunlarına gerekli ağırlık ve öncelik verilecek, belirli sahaların korumaya alınarak turizme açılması teşvik edilecektir.

Turizm hizmetlerinin pazarlama ve tanıtımında özel ve kamu işbirliği teşvik edilecektir.

67. Beşeri Kaynaklar

Beşeri kaynaklar, ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme hedefleriyle uyumlu bir şekilde geliştirilecek ve fertlerin bilgi, beceri, sevgi, saygı ve hoşgörüye dayalı değer yargısı, anlayış, davranış, yaratıcılık, ruh ve beden sağlığı gibi niteliklerini yükseltmek için gerekli tedbirler alınacaktır.

Nüfus artış hızını düşürmeye yönelik politika uygulamalarına ağırlık verilecektir.

Eğitim sistemini öncelikle ekonominin ihtiyaç duyduğu meslekleri verebilecek şekilde yeniden planlanmak üzere eğitim kurumlarıyla işgücü piyasası arasında koordinasyon sağlanacaktır.

Çalışanların istihdam alanlarına uygun eğitim ihtiyaçları belirlenecek ve yeni eğitim teknolojilerine dayalı yaygın bir mesleki ve teknik eğitim sistemi kurulacaktır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında etkinlik ve verimliliği yükseltmek için her kademedeki yöneticilerin modern yönetim tekniklerini kullanmalarını sağlayıcı tedbirler alınacaktır.

Gençlik kesiminin beslenme, sağlık, barınma ve istihdamının bir politikalar bütünü olarak ele alınmasına ve gençlerde kültürümüze bağlılık, teşebbüs kabiliyeti, birlikte çalışma ve sorumluluk yükleme gibi vasıfların geliştirilmesine önem verilecektir.

68. Aile, Kadın, Çocuk

Milli ve manevi değerlerin korunmasında ve geliştirilmesinde, dolayısıyla milli bütünlüğün ve dayanışmanın pekiştirilmesinde temel unsur olan aile müessesesinin her bakımdan güçlendirilmesi ekonomik kalkınmaya paralel olarak sosyal yapıdaki değişme ve gelişmelere uyum sağlamasına yardımcı olacak tedbirlerin alınması ve ailelerin refah düzeyinin dengeli olarak artırılması için gerekli sosyo-ekonomik destekler oluşturulacaktır.

Kadınların sosyal ve ekonomik kalkınmanın nimetlerinden daha fazla yararlanmalarının sağlanması amacıyla sağlık, eğitim ve istihdam imkanları artırılacak, kadının statüsünün her bakımdan iyileştirilmesine ve bu statünün sağladığı bütün hakları ve imkanları tam olarak kullanabilmelerine yönelik tedbirler alınacaktır.

Çocukların bedenen ve fikren sağlıklı bir biçimde yetiştirilmesi imkanları artırılacaktır.

69. Eğitim

Atatürk ilke ve inkilaplarının benimsetilmesi, iyi vatandaş yetiştirilmesi, Türkiye'nin yüce menfaatlerinin bilincinde olan ve bunları savunan nesillerin kazanılmasının eğitimin temeli olması esastır.

Her kademede eğitimin kalitesinin yükseltilmesi, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve müfredat programlarının ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın ve teknolojik ilerlemenin gerekleri doğrultusunda geliştirilmesi esastır. Bunun için örgün ve yaygın eğitimde, TV. görsel-işitsel araçlar ve bilgisayar destekli eğitim gibi modern eğitim teknolojilerinin kullanılmasına öncelik verilecektir.

Eğitimin finansmanında kamu kaynaklarına ilave olarak kamu dışı kaynaklardan da faydalanma esas alınacak, özel kesim ve vakıfların katkılarının artırılmasına yönelik ortam oluşturulacaktır.

Eğitim sisteminin bütününü kapsayan bir insangücü planlaması yapılacaktır. Öğretmenlerin eğitim ihtiyaçları belirlenerek, bunlara uygun hizmet-öncesi ve hizmet-içi eğitim ve öğretim programları uygulanacaktır.

Öğretmenlik mesleğinin ve üniversite öğretim üyeliğinin daha cazip hale getirilmesi için gelir artırıcı ve eğitim yönetemini iyileştirici düzenlemelere gidilecektir.

Üniversitelerin çevre ve sanayi ile ilişkilerini geliştirilecek düzenlemeler yapılacaktır.

Yaygın ve meslek kazandırıcı eğitime öncelik verilecek ve teknolojik gelişmelerle uyumlu olarak geniş kitlelere hitap edecek şekilde etkinleştirelecektir.

İnsanın beden ve ruh gelişimini sağlayacı etkilere sahip olan beden eğitimi ve müzik gibi faaliyetler yaygınlaştırılarak, her yaştaki kişilerin aktif olarak katılmalarını temin edecek imkanlar çoğaltılacaktır.

Okuma alışkanlığını geliştirici programlara önem verilecektir.

70. İstihdam

İstihdamın gelişmesini sağlayacak ortamın yaratılması esas olacaktır.

İşsizler içindeki vasıfsızlara beceri kazandırma programlarına devam edilerek vasıflı işgücü talebi karşılanacaktır.

Gençlerin meslek ve beceri edinmelerine yardımcı olacak özel programlar uygulanacak ve projeler geliştirilecektir.

Kadınların çalışma hayatına daha fazla katılmalarını, sakatların rehabilitasyonunu ve istihdamını sağlayacak meslek edindirme ve beceri kazandırma çalışmalarına ağırlık verilecek, özel programlar ve projeler geliştirilecektir.

İstihdamın geliştirilmesinde küçük işletmelerin potansiyelinden yararlanılacaktır.

71. Sosyal Güvenlik

Sosyal sigorta kurumlarının tabi olduğu mevzuattaki farklılıkların sorumluluklar ve haklar açısından giderilmesi yönündeki çalışmalar hızlandırılacaktır.

Sosyal sigorta kuruluşları prim olarak karşılığı ödenmemiş sigorta hizmeti vermekten kaçınacaklardır.

Çalışırken işsiz kalanlar için işsizlik sigortası programı hazırlık çalışmalarına başlanacaktır.

Devletin, sigorta sisteminin finansmanına katkıda bulunma imkanları tespit edilerek uygulama yolları araştırılacaktır.

Mahalli idarelerin, gönüllü kuruluşların ve özel kesimin işbirliğiyle, korunmaya muhtaç olan çocuk, sakat ve yaşlıya yönelik programlara da öncelik tanınacaktır.

Sosyal hizmet ve yardım programlarında koruyucu ve önleyici uygulamalar öncelik taşıyacaktır.

Sosyal hizmet alanında özel kesimin girişimleri hizmetin etkinliği gözönünde bulundurularak teşvik edilecektir.

72. Çalışma Hayatı

Çalışma hayatı mevzuatının geliştirilmesinde, ekonomik ve sosyal gelişmemizin ihtiyaçları, AT'ye intibak şartları ve Milletlerarası Çalışma Teşkilatı'nın normları gözönünde bulundurulacaktır.

İşçi ve işveren ilişkileri ve özellikle ücret sisteminin toplu sözleşme düzeni içinde sürdürülmesi esas olacaktır.

Çıplak ücret ve maaş ile yan ödemeler arasındaki dengenin çıplak ücret ve maaş yönünde geliştirilmesine önem verilecektir.

Özel indirim miktarları ile gelir vergisi tarifesindeki dilimlerin tespitinde alt ve orta gelir gruplarının hayat pahalılığına karşı korunması uygulamasına devam edilecektir.

73. Yurt Dışı İşçi Sorunları

Yurt dışında bulunan işçi ve ailelerinin; hak ve menfaatlerinin korunması, Türkiye ile ilişkilerinin muhafazası ve devamı, yeni nesillerin yetiştirilmesi ve bulundukları topluma uyum sağlamaları ile yurt dışından dönen işçi ve ailelerinin topluma yeniden intibak etmelerini kolaylaştırıcı tedbirler alınacaktır.

74. Kültür

Milli kültürümüz kalkınma, çağdaşlaşma ve dışa açılma çalışmalarının merkezine yerleştirilecektir.

Milli kültürümüzün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması kalkınma politikalarımızın destekleyicisi ve temel hedeflerinden birisi olacaktır.

Milli ve manevi değerlerin korunmasında ve geliştirilmesinde, dolayısıyla milli bütünlüğün ve dayanışmanın pekiştirilmesinde temel unsur olan kültürümüzün araştırılması ve tanıtılmasına ağırlık verilecektir.

Milli kültürümüzü yaşatmak ve geliştirmek amacıyla geçmişin ortak kültür mirasının genç nesillere aktarılmasına önem verilecek ve böylece milli kültürün gücü ve dinamizminden azami ölçüde yararlanılacaktır. Bu amaçla üstün seviyede beşeri ve fiziki bir kültür ve sanat altyapısının oluşturulması esas alınacaktır.

Kültür hizmetlerini toplumun her kesimine dengeli bir şekilde yaygınlaştırılmasına öncelik verilecektir.

Türk-İslam eserleri öncelikli olmak üzere; kültür varlıklarının korunması, bakımı, onarımı ve restorasyonuna ağırlık verilecektir.

Eski vakıfların amaçlarına uygun olarak yaşatılması esas olacak, bu vakıfların mal varlığı günün şartlarına uygun ve ekonomik şekilde işletilecektir.

Vakıf, kurum, kuruluş ve mahalli idarelerin kültür faaliyetlerine katkıda bulunmaları teşvik edilecektir.

AT ile bütünleşme süreci içinde ortaya çıkması muhtemel kültürel ilişkilerin alacağı yeni boyutlar gözönünde bulundurulacak ve kültürümüzün Topluluk ülkelerine tanıtılmasına özen gösterilecektir.

75. Gençlik

Geleceğin teminatı olan gençlerin milli, manevi ve kültürel değerler ile donatılmış olarak yetiştirilmesi en önemli hedeflerden birisi olacaktır.

Gençlerin eğitim ve yetiştirilmesinde, suç işleme temayülünü önleyici ve adalet duygusunun önce insanın kendi vicdanında yerleşmesi gereği ve inancını geliştirici programlara öncelik verilecektir.

Gençlerin ruh ve beden yönünden mükemmel gelişmesini sağlamak amacı ile okul içi ve dışı fikir, kültür, sanat, spor, izcilik ve boş zamanları geliştirme faaliyetleri teşvik edilecek; alkol, sigara, uyuşturucu madde, kumar ve benzeri alışkanlıklarından koruyucu tedbirler bir bütünlük içinde ele alınacaktır.

76. Beden Eğitimi ve Spor

Beden eğitimi bedenen ve ruhen sağlıklı bir toplum olabilmenin temel unsurlarından biridir.

Bu nedenle, toplumun beden ve ruh sağlığını geliştirmek için spor, günlük faaliyetler olarak toplumun her yaş ve kesimine hitap edecek şekilde teşvik edilecektir.

Amatör sporda uluslararası seviyede başarı gösterecek sporcuların yetiştirilmesi ve desteklenmesine önem verilecektir.

77. Sağlık

Daha sağlıklı bir topluma ulaşılması ve hastalıklara karşı korunması amacıyla, aşı kampanyaları dahil, koruyucu sağlık hizmetlerine yaygınlık, süreklilik ve etkinlik kazandırılmasına öncelik verilecek; temel sağlık hizmetleri güçlendirilecektir.

Fiziksel, ekonomik ve sosyal çevredeki risk faktörlerinin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak ve fertlere sağlık bilinci kazandırmak için çalışmalar sürdürülecektir.

Sağlık hizmeti veren kuruluşlar arasında etkin bir işbirliği ve koordinasyon sağlanarak yatak kullanımı dahil sağlık hizmetlerinde rasyonellik artırılacaktır.

Birinci kademe sağlık hizmetlerinden başlanarak üniversite hastanelerine kadar uzanan hasta sevk sistemi kurulacak; yataklı tedavi kurumlarındaki yığılma önlenecektir.

Sağlık hizmet birimlerinin modern işletmecilik anlayışıyla yönetilmesine, modernizasyonuna, etkin iletişim ve bilgi-kayıt sistemleri kurulmasına imkan veren düzenlemeler yapılacaktır.

Sağlık hizmetlerinin finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi esas alınacak ve hizmet talebinin karşılanmasında özel kesimden de yararlanmak üzere gerekli teşviklerin sağlanmasına devam edilecektir.

Genel sağlık sigortasına geçiş konusunda çalışmalara devam edilecektir.

78. Bilim ve Teknoloji

Bilimsel ve teknolojik gelişmeye ayrılan kaynaklar ve bu kaynakların kullanım etkinliğinin artırılması esas alınacaktır.

Bilgi ve teknoloji açığını kapatabilmek için araştırma yapmanın yanısıra, bilgilere erişme ve bilgi yaymanın yol ve araçları geliştirilecektir.

Etkin araştırma yönetimi esasları çerçevesinde, temel araştırmaların üniversitelerce, uygulamalı araştırmaların özel araştırma kurumlarınca yapılması esas olacaktır.

Kamu araştırma kurumlarının ise, araştırmaların yapılmasını kolaylaştırıcı bir ortam oluşturması teşvik edilecektir.

Üniversiteler, araştırma kurumları, sanayi ve diğer tüm kesimlerin ileri bilgi ve teknolojilere erişmeleri teşvik edilecektir.

Üniversiteler, araştırma kurumları ve kamu ve özel kesim kuruluşları ve meslek kuruluşlarının bilim ve teknoloji hedeflerine ulaşmak konusunda etkin bir işbirliği ve koordinasyon içinde olmaları teşvik edilecektir. Bu işbirliğini sağlayacak olan araçların geliştirilmesi ve etkin kullanımı için gerekli ortam öncelikle oluşturulacaktır.

79. Esnaf, Sanatkar ve Küçük Sanayi

Ülke ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlayan küçük teşebbüsler olarak esnaf, sanatkar ve küçük sanayinin desteklenmesine ilişkin politikalar geliştirilecektir.

80. Uluslararası Teknik İşbirliği

Ülkenin ihtiyacı olan ileri teknolojilerin transferini gerektiren alanlardaki teknik işbirliği proje ve programları desteklenecektir.

Gelişme yolundaki ülkelerle yapılan teknik işbirliğinin bu ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmalarına katkıta bulunacak, Türkiye'yi ve imkanlarını tanıtacak yönde olmasına önem verilecektir.

81. Mühendislik-Müşavirlik Hizmetlerinin Düzenlenmesi

Müşavirlik hizmetlerinin işletmecilik esas ve ilkeleri çerçevesinde, uluslararası meslek standartlarına ve kurallarına uygun yapıya kavuşturulmaları için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Gelişen ve artan ihtiyaçlar paralelinde, mühendislik ve müşavirlik dallarının gelişmesi teşvik edilecektir.

82. Kalkınmada Öncelikli Yöreler

Bölgelerarası gelişmişlik farkının azaltılması büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla, yöresel kalkınma çalışmalarının hızlandırılması ve uygulamaya aktarılması sağlanacaktır.

Kamu kaynaklarının tahsisinde bölgelerin gelişme potansiyeli dikkate alınarak Kalkınmada Öncelikli Yöreler lehine bir uygulama yapılacaktır.

Bu yörelerde imalat sanayii, madencilik ve bunlara dayalı sanayilerin kurulmasında devlet öncülük yapmaya devam edecek, fiziksel ve sosyal altyapıdaki noksanlıkların giderilmesine yönelik kamu yatırım faaliyetleri sürdürülecektir. Diğer yandan bu yöredeki özel kesim yatırımlarının artırılmasını sağlamak amacıyla bütçe dışı kaynaklardan yararlanma yoluna gidilerek özel bir fon oluşturulacaktır.

Kalkınmada Öncelikli Yörelerde daha ayrıntılı çalışmalar yapabilmek amacıyla bölge ve alt bölge bazında planlar yapılmasına önem verilecektir.

Özel kesimin bu yörelerde yatırım yapmasını ve mevcut tesislerin verimli bir şekilde işletilmesini sağlamak üzere uygulanan teşviklere devam edilecek ve değişen şartlar içinde yeni teşvik araçları geliştirilecektir.

83. Şehirleşme

Plan döneminde kır ve şehir nüfus paylarının şehir lehine olan değişme eğiliminin devam etmesi beklenmektedir; bu nedenle şehir kademelenmesini dengeli bir şekilde yönlendirmek üzere, büyük şehirlere yönelimin azaltılması amacıyla, orta büyüklükteki şehirlerin geliştirilmesi hedef alınacaktır.

Organize Sanayi Bölgelerinin, düzenli şehirleşmenin sağlanmasına imkan veren bir araç olarak kullanılmasına önem verilecektir. Organize Sanayi Bölgelerinin, imkân olan yerlerde ve durumlarda, yörede kurulacak teknoparklar ile organik bağlar oluşturmaları teşvik edilecektir.

84. Konut

Konut ihtiyacının karşılanmasına yönelik kredi sistemi uygulanmasına devam edilmekle birlikte, kaynakların etkin kullanımı için, bir yandan belediyeler altyapısı tamamlanmış arsa üretimine yönelirken, diğer yandan da konut kredilerinin tahsisinde selektif politikalar uygulanacaktır.

Konut inşaatlarında standardlara uygunluk esas alınacak ve çevresiyle bir bütün teşkil eden konutun çevre düzenlenmesine de önem verilecektir.

İlk defa konut edineceklere öncelik tanınacak ve konut büyüklüklerinin düşürülmesine yönelik tedbirler geliştirilecektir.

85. Çevre

İnsan sağlığını ve doğal dengeyi koruyarak, doğal kaynakların sürekli bir ekonomik kalkınmaya imkan verecek şekilde yönetimi sağlanacaktır.

Çevre kriteri sektörel politika karar ve uygulamalarının unsurlarından biri olacak, çevre sorunları ekonomik uygulamalar sırasında dikkate alınacak ve muhtemel çevre sorunları meydana gelmeden önlenecektir.

Çevre Genel Müdürlüğü bakanlıklar arası çevre politikalarını koordine edecektir.

Atık ve artıkların çevreyi olumsuz yönde etkilemesini önleyecek politikalar geliştirilecektir.

Kimyasalların rasyonel kullanımı ve sistemli kontrolü sağlanarak çevreye etkileri en alt düzeye indirilecek, çevre konusunda etkin bir denetim mekanizması ve enformasyon sistemi kurulacaktır.

86. Kırsal Alana Götürülen Hizmetler

Kırsal alanda mahalli idare boşluğunu dolduracak ve otorite eksikliğini ortadan kaldıracak şekilde il özel idareleri yeniden teşkilatlandırılacak; küçük belediyeler ve köyler güçlendirilecektir.

Kırsal kesimin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hizmet ve bilgi akımını sağlayacak tedbirler alınacaktır.

Hizmet ve araştırmalar "Kırsal Alan Planlama" yönetimi çerçevesinde entegre kırsal kalkınma projeleri olarak düşünülecektir.

87. Adalet Hizmetleri

Kurumlar, hukuk kuralları ve yan hizmetlerde köklü düzenlemeler yapılacak; yargı sisteminin, modern araç ve gereçlerle takviye edilerek hızlı, nitelikli, adil ve ekonomik sonuç almaya elverişli bir düzene kavuşturulması sağlanacaktır.

Adli ve idari yargıdaki hakim ve adalet meslek personeli ihtiyacı için mesleği özendirici politikalar geliştirilecektir.

Ceza infaz kurumlarının hükümlüleri topluma yeniden kazandırıcı yönde geliştirilmesi ve iyileştirilmesine, özellikle çocuk hükümlülerin ıslahı ve yetiştirilmesine öne verilecektir.

Adli sicil kayıtlarının modern usullerle tutulması ve izlenmesinin daha hızlı bir şekilde sürdürülmesi sağlanacak, bu alandaki personel, araç ve gereç ihtiyacında öncelikle mevcut kapasiteden istifade edilecektir.

88. Güvenlik Hizmetleri

Güvenlik hizmetlerinde ana hedef, caydırıcılık unsurunun güçlendirilerek suç işlenmesinin önlenmesi ve ülke çapındaki huzur ve güven ortamının sürdürülmesidir.

İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak güvenlik hizmeti yapan kuruluşların Bakanlıkta organik bir bütünleşme içine girmeleri sağlanacak, bu kuruluşlarda ihtisaslaşma, halkla ilişkiler ve eğitim konusu geliştirecek, gerekli modern araç ve gereçlerle takviye edilmeleri sağlanacaktır.

89. Kamu Yönetiminin İyileştirilmesi

Kamu yönetimi, bilimsel araştırmalara dayalı, günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte, hizmette birlik ve yetki devri esaslarına göre oluşturulan bir teşkilat yapısına kavuşturulacaktır.

Kamu yönetiminde verimlilik ve etkinlik ilkelerine bağlı kalınacak, performansın artırılması çalışmalarına hız verilecektir.

Devlet vatandaş ilişkilerinde, vatandaşın beyanı esas alınarak idari usul ve işlemler sadeleştirilecek, vatandaşa götürülen hizmetin verimli, kaliteli ve hızlı olması temel ilke olacaktır.

Kamu kuruluşlarının merkez-taşra teşkilatları arasında daha etkin bir ilişki kurulacak, plan ve program uygulamaları açısından kamu kuruluşları birbirleriyle coğrafi açıdan uyumlu hale getirilecektir.

Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde, rasyonel bir personel politikası uygulanacak; dengeli, görev ve sorumluluklarla uyumlu bir ücret sistemi geliştirilecektir.

AT ile ilgili faaliyetleri yürütecek personeli yetiştirilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

90. Harita, Tapu ve Kadastro

İlk tesis haritalandırma ve kadastro oluşturulması hızlandırılacak, kadastroda güncelleştirme ve yenileme çalışmaları bir plan dahilinde sürdürülecek, modern araç ve gereçlerle güçlendirilecektir.

91. Hukuk ve Planlı Kalkınma

Anayasanın öngördüğü hukuk devleti ve planlı kalkınma ilkelerinin gerçekleşmesi amacıyla mevzuat hazırlanırken araştırmaya ve ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri ile oluşturmaya özellikle önem verilecektir.

Mevzuatın derlenmesi, ayıklanması ve sistematik hale getirilmesine devam edilecektir.

92. Uygulamanın İzlenmesi

VI. Plan döneminde de kuruluşlararası etkili bir işbirliği ve koordinasyon sağlanacak, plan disiplini içerisinde yürütülecek uygulama yakından izlenecektir.

Valilikler ildeki plan ve program uygulamalarını etkin bir şekilde izleyecek, koordine edecek ve değerlendirileceklerdir.

VI. HEDEFLER

93. VI. Plan döneminde GSMH'nın yıllık ortalama yüzde 7,0 oranında büyümesi hedef alınmıştır. 1990 yılında yüzde 5,7 olması planlanan GSMH artış hızı, tedricen yükselerek Plan döneminin son yılında yüzde 8,1'e ulaşacaktır. 1989 yılında 1988 yılı fiyatlarıyla 1325 dolar olan fert başına GSMH, Plan döneminde yıllık ortalama yüzde 4,6 oranında artarak 1994 yılında 1662 dolar olacaktır.

94. 1989 yılında GSYİH içinde yüzde 36,7 olan sanayi sektörü payının Plan dönemi sonunda yüzde 39,0'a yükselmesi, yüzde 15,8 olan tarım sektörü payının ise yüzde 13,9'a düşmesi öngörülmektedir.

95. VI. Plan döneminde yıllık ortalama üretim artış hızı tarım sektöründe yüzde 4,2, sanayi sektöründe yüzde 8,4 ve hizmetler sektöründe yüzde 6,9 olacaktır.

96. Madencilik üretiminin yılda ortalama yüzde 6,3, elektrik enerjisi üretiminin ise yüzde 11,6 oranında artırılması hedef alınmıştır.

97. İmalat sanayii üretimi yıllık ortalama yüzde 8,3 oranında artarken, alt sektörler itibariyle üretim artış hızları tüketim mallarında yüzde 7,9, ara mallarında yüzde 7,5 ve yatırım mallarında yüzde 11,2 olacaktır.

98. Planlanan büyümeyi ve yapısal değişmeyi gerçekleştirebilmek için VI. Plan döneminde 155,4 trilyon lira tutarında sabit sermaye yatırımı yapılması öngörülmüştür. Bu yatırımların yüzde 7,9'u tarım, yüzde 34,3'ü sanayi ve yüzde 57,8'i hizmetler sektöründe gerçekleştirilecektir.

99. Toplam sabit sermaye yatırımlarının yılda ortalama yüzde 8,8, özel kesim yatırımlarının yüzde 11,3, kamu kesimi yatırımlarının ise yüzde 5,0 oranında artması öngörülmüştür. Buna göre özel kesimin toplam sabit sermaye yatırımları içindeki payı 1989'da yüzde 56,8 iken, bu pay 1994 yılında yüzde 63,8'e ulaşacaktır.

100. VI. Plan dönemi boyunca yıllık ortalama yüzde 10,6 oranında artması hedeflenen yurtiçi tasarrufların GSMH içinde 1989 yılında yüzde 26,0 olan payı 1994'te yüzde 30,7'ye yükselecektir. Kamu tasarruflarının Plan döneminde yılda ortalama yüzde 9,6 oranında artması planlanırken, özel tasarrufların yüzde 11,1 oranında gelişmesi beklenmektedir.

101. Büyüme ve refah artışına paralel olarak, özel tüketimin yıllık ortalama artış hızının yüzde 5,8 olması hedef alınmıştır. Kamu tüketimi artış hızının ise yüzde 4,5 düzeyinde kalması planlanmıştır.

102. 1989 yılında yüzde 4,6 olarak gerçekleşmesi beklenen kamu kesimi borçlanma gereğinin GSMH'ya oranı, Plan döneminde tedricen azaltılarak 1994 yılında yüzde 2,0 dolaylarına düşürülecektir.

103. Fiyat artışlarının Plan dönemi boyunca tedricen düşürülmesi ve 1994 yılında GSMH zımni deflatöründeki artış hızının yüzde 13,5 dolayına indirilmesi hedef alınmıştır.

104. İhracatın sabit fiyatlarla yıllık ortalama yüzde 11,0, ithalatın ise yüzde 9,1 oranında artması öngörülmüştür.

105. 1989 yılında cari fiyatlarla 820 milyon dolar olması beklenen ödemeler dengesi cari işlemler hesabı fazlasının dönem boyunca süreklilik arzedeceği ve 1994 yılında 2172 milyon dolar olarak gerçekleşeceği öngörülmektedir.

106. Nüfus artış hızının 1990-1995 döneminde ortalama yüzde 2,16'ya inmesi beklenirken bebek ölüm oranının binde 51'e düşürülmesiyle doğuşta hayatta kalma ümidi 68 yıla yükselecektir.

107. Sağlık sektöründe 19.000 hasta yatağı, 750 sağlık ocağı ve 1500 sağlık evi hizmete sokulacaktır. Yatak kullanım oranı yüzde 65,0'e yükseltilecektir.

108. Okullaşma oranları, okul öncesi eğitimde yüzde 11,5, orta okullarda yüzde 80,0, genel liselerde yüzde 24,0, meslek liselerinde yüzde 21,2 olacaktır. Yükseköğretimde ise yüzde 15,0'lik bir okullaşma oranı hedeflenmektedir.

109. Plan dönemi sonunda sivil işgücü 20.937 bin kişi, sivil istihdam 19.117 bin kişi ve işsizlik oranı yüzde 8,7 olacaktır.

110. Sosyal sigorta programları ile kapsanan nüfus, toplam nüfusun yüzde 75,0'ine ulaştırılacaktır.

111. Plan döneminde 1450 bin yeni konut inşa edilecektir.